

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

12 Ekim 2023 Perşembe
2'nci Toplantı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyon gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.-AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyonunda görüşülme usul ve esaslarına ilişkin açıklaması

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, vermiş olduğu (2/1563) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülen (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'yle İç Tüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca birleştirilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1669)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

2'nci Toplantı

12 Ekim 2023 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 15.05'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,

Komisyon gündemine,

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli, (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyonunda görüşülme usul ve esaslarına,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, vermiş olduğu (2/1563) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülen (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'yle İç Tüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca birleştirilmesini talep ettiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1669), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 23.07'de toplantıya son verildi.

12 Ekim 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.05

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Bakan Yardımcımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 2'nci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyon gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gündemimizde (2/1669) esas numaralı Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 104 Milletvekilinin Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, sunuma geçmeden önce Komisyon salonunda bulunan kamu kurumlarımızın temsilcilerinin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını istiyoruz. İlgili arkadaşlar ayağa kalkarak görevlerini ve kurumlarını Komisyonumuza lütfen takdim etsinler.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, teklife ilişkin sunuşlarını yapmak üzere teklifin ilk imza sahibi Sayın Oğuzhan Kaya'ya söz vereceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Usul üzerine...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kaya, bir saniye lütfen.

Sayın Türelî'nin usule ilişkin olduğu için ona öncelikli söz veriyorum.

Buyurun Sayın Türelî.

III. -AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyonunda görüşülme usul ve esaslarına ilişkin açıklaması

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, önümüzde gene bir kanun var; bu kanun, torba kanun. Hani, geçen sefer görüştük, hatırlıyorsunuz, Meclis açıldıktan sonra, Sayın Başkan, bir daha torba kanun gelmeyecekti? Bu konuya ilişkin olarak bir mutabakat sağladığımızı düşündük. Diğer partilerimizin, siyasi grupların da bu konuda destekleri oldu ve bunun üzerine bir mutabakat sağlandı diye biliyorum ama gene ne yazık ki bir torba kanunla karşı karşıyayız.

Bakın, bu torba kanun sistemi son derece yanlış bir sistem. Dünyanın her yerinde de bugün üniversitelerde okutulan bir hukuk var; parlamento hukuku. Parlamento hukuku, özellikle hem dünyada hem Türkiye’de bugün üniversitelerimizde daha çok yüksek lisans ve doktora seviyesinde verilen bir ders ve orada parlamento hukukunda parlamentoların nasıl çalışacağı, -ki parlamento hukuku içinde iç tüzük de bu açıdan önemli- nelere uyması gerektiği, kanun yapma teknikleri; bunların hepsi konuşuluyor. Fakat çok ilginçtir, teorisiyle... Herhâlde oradaki bir hocayı çağırırsak bizim burada yaptığımız bu kanun yapma tekniğini görmüş olsa hayrete düşecekler ve diyeceklerdir ki: “Ya nasıl uygulama? Biz bunun teorisini okutuyoruz, siz burada pratikte hiç buna uymayan bir iş yapıyorsunuz.” Birbiriyle ilişkisiz kanunları bir arada görüşüyoruz burada. Bu son derece gayriciddi bir yaklaşım.

Bakın, Meclisin parlamento hukuku aslında bizim ta 1877’den beri devam eden parlamento geleneğimiz içinde de var; 1877 tarihli Heyet-i Ayan Nizamname-i Dâhilisi, 1927 tarihli TBMM Dâhili Nizamnamesi ve hâlâ meri olan, yürürlükte olan 1973 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü var; aynı zamanda, yazılı hukuk kurallarının da dışında, parlamentoların çalıştığı bir süreç içinde, zaman içinde oluşan gelenekler ve teamüller var. Bu torba kanun çok geriye doğru gitmiyor aslında; sanıyorum, bu belki 20, 21’inci Dönemde -tam olarak bunun araştırılmasını da yapmak istiyoruz, o konuda da bilgilenirsek memnun oluruz, buradan Komisyonumuza da bu konuda bir görev verelim- yani o zaman başlamış torba kanun, ondan önce kanunlar kendi bütünlüğü içinde görüşülüyordu. Yani bu son derece yanlış bir teknik.

İkinci olarak, gene bununla bağlantılı söyleyeyim; bu, kanun yapma tekniğine de aykırı. Bakın, iki tip kanun var bizim mevzuatımızda da; kod kanunlar ve çerçeve kanunlar. “Kod kanun” demek, kendi içinde bütünlüğü olan bir kanun demek, onun kendi içindeki o bütünlüğü içinde görüşülmesi, birbiriyle ilişkili maddeler demek. “Çerçeve” ise birbiriyle ilişkisiz olan kanunlar demek. Bizim aslında sistemimiz kod kanunu benimsemiştir, İç Tüzük’ümüz de kod kanunu benimsemiştir. Burada, önümüze gelen bu kanun teklifi içinde ilk 6 madde ve geçici madde kod kanuna uyuyor çünkü kendi içinde bütünlüğü var. Zaten bakın, ilginç olan da şu, kanunun adı şu: “Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve...” deyip ondan sonra “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına” demiş. Fakat ilginç olanı şu: Bu böyle yazılmış başlığa, bunun başka kanunları da içerdiği söylenmiş ama amaç ve kapsama, 1’inci maddeye baktığımız zaman şunu görüyoruz: “Bu kanunun amacı -bütün kanunu söylüyor tabi ki- konutların gerçek ve tüzel kişilere, turizm amaçlı kiralanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.” Diğer kanunlar, çerçeve kanun olarak gelen maddeler burada yok, kanunun amaç ve kapsamı içinde değil bir kere; kanun, bu gelen teklif kendi içinde son derece ciddi çelişki içeriyor, istikrarsızlık taşıyor. Hani şu olabilir: Bir kod kanun olur, gelir... Bütünlüğü içinde gerçekten ilk 6 ve geçici; ilk 7 madde bir kod kanun. Amaç tamamen burada konutların turizm amaçlı kiralanmasına yönelik. Ve onun uygulanmasına yönelik bir iki tane madde de gelebilir. Ama ondan sonra, o maddeden sonra birdenbire başlıyor birçok konuda; ajanstan tutun turizme teşvike, Kapadokya Alanı’na kadar bir sürü konuda burada, önümüze düzenlemeler gelmiş. Yani bu sistem, kanun yapma tekniğine son derece aykırı bir sistem. Türkiye gibi -legalistik sayılıyor bu literatürde, parlamento hukukunda- mevzuat eksenli ülkeler arasında sayılan ülkemize, Türkiye’ye böyle bir kanun yapma tekniği, sistemi yakışmıyor.

Diğer taraftan şunu söylemek lazım: Parlamentonun ihtisaslaşması çok önemli, nitekim de zaten İç Tüzük'te buna ilişkin karar alınmış, birçok komisyon kurulmuş. O Komisyon da... Aslında biz hepimiz şunu biliyoruz ki: Bir anlamda, komisyonlar parlamentonun mutfağı esas itibarıyla; konular, gelen düzenlemeler teknik boyutlarıyla komisyonlarda konuşuluyor, sonrasında Genel Kurula çıkıyor. Genel Kuruldaki görüşme ona göre baktığınız zaman, daha formel bir biçimde ve bu kadar ayrıntı içermeyen bir yapıda. Şimdi, burada bakıyorsunuz, normalde komisyonlarımız kurulmuş, mesela Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu var ki bana göre tali komisyon olarak belirlenmiş ama asli komisyon olarak belirlenmesi gerekiyordu. Plan ve Bütçe Komisyonunun burada, önümüze gelen kanun teklifinde asli komisyon olmasının hiçbir mantığı yok yani burada bir kısım vergiye ilişkin, mali haklar, ekonomik hükümler, cezalar, idari para cezaları, eğer bunlar varsa, bu mali hükümleri içerdiğini söylüyorsak o bütün kanunlarda var, bütün komisyonlarda görüşülen işlerde var zaten. Yani bu kanun, bu gelen kanun teklifi bizimle ilgili değil; burada, bunun gitmesi gereken yer, doğru olan adres asli komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu olmalıydı ve orada ayrıntısıyla görüşülmeliydi. Hadi bir an için şöyle söyleyelim: Tamam, asli komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna geldi. İyi ama tali komisyon görüşmesini yapmamış, niye çalışmıyor tali komisyon? O zaman parlamento hukukunu gene ayaklar altına alıyoruz. O zaman niye tali komisyon var? Yani sonuç itibarıyla, böyle bir mantığın ihtisaslaşma üzerinden kurgulandığı ve komisyonlar oluşturulurken görev ve bilgi alanlarına göre belirlendiği bir yapı var ama bakıyorsunuz, burada, orada konunun uzmanı olan arkadaşlarımız var; şimdi, geldiler. Özellikle bize bu kanun geldiği andan itibaren, sunulduğu andan itibaren Meclis gündemine gelince kendileri de söylediler yani “Nedir, biz bu konuda ne yapabiliriz yani tali komisyon olarak?” fakat anlaşıyor ki tali komisyon çalışmamış.

O konuya ilişkin olarak, Sayın Başkan, tali komisyondan size gelen bir metin var mıdır? Size gelen bir cevap varsa onu lütfen arkadaşlarımıza, burada, komisyon üyesi arkadaşlarımıza dağıtalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, değerlendirmemi siz tamamladıktan sonra yapacağım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam. Hayır, onun da dağıtılmasını özellikle rica ediyorum sizden.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Evet, Komisyonumuza intikal eden bir yazı vardır. Onunla alakalı ben burada Komisyonumuza bilgi vereceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, tamam. Onu, o konudaki bilgiyi de istiyoruz.

Yani burada anlaşılan bu ki o komisyon, hadi tamam, asli komisyon olmadı... Aslında şunu beklerdim o komisyondan: “Bu komisyonun asli komisyonu biziz, bunu biz görüşmeliyiz çünkü bu bizim görüştüğümüz bir şey ve belki de önceki yıllarda... Çünkü burada bir kısım kanunlar var, onlarda değişiklikler yapılıyor, bazıları Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilmiş. Bu bizim, biz bunu görüşmeliyiz, bu konudaki hafıza biziz. Bu konu geçmişte şöyle şöyle bir seyir izledi.” diye orada oluşan hafızayı... “Biz biliyoruz, o yüzden bizde olması gerekir.” demesi gerekirken öyle bir şey olmamış; tali komisyon olarak bile görüşmemişler, “Görüşmeyeceğiz.” yazısı gelmiş. Şimdi, bunu kabul etmek mümkün değil; bu, parlamento hukukunu ayaklar altına almaktır.

Böyle bir sistem, değerli milletvekilleri, bizim Parlamentonun çalışma usulüne ilişkin ciddi anlamda toplumda, kamuoyunda olumsuzluklar oluşturuyor, sıkıntılar oluşturuyor. Madem -biz hep söylüyoruz- Anayasa var bir taraftan. E, İç Tüzük de Meclisin anayasasıdır ve İç Tüzük'te kapsamlı biçimde bunların hepsi ortaya konmuştur. Mecliste tali komisyonlar: İç Tüzük'ümüzde, Meclis İçtüzüğü'nde “Tali komisyonlar çalışmaz.” diye bir hüküm yok. Hatta on günlük bir süre vardır İç Tüzük'te; o gelir, ondan sonra konuşulur. Bu anlamda da dediğim gibi hem tali komisyon görüşmemiş, ondan sonra da bize de asli komisyon olarak gelmiştir.

Yani özetlersem, hem torba kanun olarak görüşülmesi hem Türkiye Büyük Millet Meclisinin kanun yapma tekniğine aykırılıklar, esas komisyon olarak bizim olmamız, tali komisyonun çalışmamış olması bu anlamda da bu görüşeceğimiz kanun teklifini de bana göre ciddi anlamda hukuken, hukuki olarak sakatlamaktadır. Bunu belirtmek istedim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, bildiğiniz üzere İç Tüzük'ün 23'üncü maddesine göre tekliflerin hangi komisyonlarda görüşüleceği ve esas ve tali komisyonlarının hangisi olacağı hususuna ilişkin komisyonlara havale sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından tespit edilmektedir. Ayrıca, Başkanlıkça tekliflerin esas komisyona ve diğer tali komisyonlara havalesi de birlikte yapılmaktadır.

(2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi 10 Ekim 2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilmiştir. Komisyon gündem çağrımız aynı gün, salı günü hem üyelerimize hem de tali komisyona ulaştırılmıştır. Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu 11 Ekim 2023 Çarşamba günü yani İç Tüzük'ün 37'nci maddesi uyarınca (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'nin süresi içinde görüşülmesinin planlanmadığını Komisyonumuza bir yazıyla bildirmiştir.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkanım, 12 milletvekilinin imzasıyla biz Komisyonu toplantıya çağırdık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye Sayın Zeybek...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ben o Komisyonun sözcüsüyüm.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye, müsaade eder misiniz.

O Komisyonun sözcüsüsünüz, bu Komisyonun değil. Dolayısıyla sizin kendi...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ama tali komisyonu konuşuyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye...

Kendi komisyonunuzla alakalı tartışmalar bu Komisyonun bir parçası değildir.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Nasıl değil?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ben size İç Tüzük'le alakalı benim şu an uygulamalarımı anlatıyorum. Bunu kendi Komisyon Başkanlığınıza iletebilirsiniz, benim değil, benim elimde komisyon...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ama 12 milletvekilinin komisyonu toplantıya çağırmakla ilgili İç Tüzük hükümleri uyguladığını, Komisyon Başkanının İç Tüzük'ü yerine getirmediğini kayıt altına almanız gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, bu tartışmanın yeri burası değil; bunu kendi komisyonunuza, arzu ederseniz Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına iletebilirsiniz. Bu, benim Komisyonumun alanı değil.

Şimdi, dolayısıyla esas...

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Başkanım, bir...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tamamlayayım arzu ederseniz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Buyurun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Dolayısıyla esas komisyon olarak (2/1669) sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanması hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Ayrıca, şunu özellikle belirtmek istiyorum: Komisyon önerilerimize katılmak ve teklife katkı sunmak isteyen milletvekillerine komisyon ayırt etmeksizin burada söz veriyorum, kendi görüşlerini ifade etme imkânı da veriyoruz, bunu özellikle belirtmek isterim.

Şimdi de sayın teklif sahibine söz vereceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ben önce tamamlayayım siz bitirdiyseniz Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, buyurun, tamamlayın.

III. -AÇIKLAMALAR (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyonunda görüşülme usul ve esaslarına ilişkin açıklaması (Devam)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, biraz önce söylediniz, tabii Meclis yaptı bu sevki ve ana komisyon olarak, asli komisyon olarak burası belirlendi. Fakat şey ilginç, İç Tüzük madde 34 diyor ki: “Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir. Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir.” Yani bakın aslında İç Tüzük çok güzel belirlenmiş, İç Tüzük diyor ki: Ben burada... Tali komisyon tabii ki toplanmadı, oradaki komisyon kendi içinde bunu görüşecek ama Plan Bütçe Komisyonu olarak da biz aslında bunun başka bir komisyona iadesini isteyebildik Sayın Başkan. Burada madde İç Tüzük madde 34 çok açık yani bu anlamda “Bize verdiler, bizim yapacak bir şeyimiz yok.” değil, burası aslında Komisyon gündemine hâkim, burada var olan İç Tüzük maddesine göre de iade edebilir. Çünkü bu gerçekten baktığımız zaman bizi değil bir ihtisas alanı olarak bütün maddelerin hepsi turizmle ilgili olduğu için -yani torba formatında olmasına rağmen, torba kanun yani- direkt Plan Bütçe Komisyonunu ilgilendiren bir kanun değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, ben de teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1669) ()*

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi de teklif sahibi Sayın Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun lütfen.

* (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa ekli.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, bürokrasiden katılan değerli katılımcılar ve değerli sektör temsilcileri; ben de hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum. (2/1669) esas numaralı Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'miz üzerine söz almış bulunuyorum.

Turizm, millî gelirin artırılmasına, yeni istihdam olanakları yaratılmasına, ödemeler dengesinin sağlanmasına, ülkenin döviz gelirlerinin artırılmasına ve doğal olarak ülkenin ekonomisinin büyümesine katkı sağlayan önemli sektörlerden bir tanesidir. Bu nedenle ülkemiz gibi turistik açıdan güçlü potansiyele sahip ülkelerin iktisadi kalkınmasında başvurdukları en önemli sektörlerden bir tanesi de turizmdir. Ülkemizde 50'den fazla iş koluyla doğrudan ilişkisi bulunan ve “bacasız fabrika” olarak adlandırılan turizm sektörü sürekli istihdam yaratan ve teknolojinin istihdam üzerinde olumsuz etkisinin en az olduğu sektördür. Bunun yanı sıra, orta vadeli programda da turizm gelirlerinin cari açığın azalmasında önemli özellikleri vurgulanmıştır. Ayrıca On Birinci Kalkınma Planı'nda turizmin imalat, tarım ve savunma sanayisiyle birlikte öncelikli gelişme alanı olarak belirlenmiş olması büyük önem taşımaktadır.

Ülkemiz 2018 yılından bu yana turizmde başarısını artırmaya devam etmektedir. 2018 yılında 46 milyon, 2019 yılında 52 milyon ziyaretçi ülkemizde ağırlanmıştır. 2020 yılında ise toplam 58 milyon misafir ağırlamayı hedeflemekteyken pandemi nedeniyle tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de turizm hareketlerinde bir daralma yaşanmış, pandemi koşullarına ve ülkeler arası seyahat kısıtlamalarına rağmen 2021 yılında gelen ziyaretçi sayısı bir önceki yıla göre yüzde 88,08 artış göstererek 30 milyon kişi olmuştur. 2022 yılında ise bir önceki yıla göre yüzde 71,1 artış göstererek 51,4 milyon kişi olmuştur. 2023 yılının Ocak ve Ağustos döneminde ülkemize gelen yabancı ziyaretçi sayısı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13,95 artışla 33,4 milyon kişi olarak gerçekleşmiştir. Buna göre Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün verilerine göre, en çok ziyaretçi ağırlayan ülkeler arasında ülkemiz 4'üncü sırada yer almaktadır. Turizm gelirlerimiz ise 2023 yılı Ocak-Haziran döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 27,05 oranında artarak 21,7 milyar doları aşmıştır. 2023 yılı sonu itibarıyla 56,7 milyon ziyaretçiyle 55,6 milyar dolar turizm geliri hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, ülkemiz uluslararası alanda turizm açısından önemli bir prestij olan Mavi Bayrak Programı kapsamında 2023 yılında 551 adet mavi bayraklı plajıyla dünyada 3'üncü sıradadır. Ayrıca, ülkemiz, sahip olduğu doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel değerleriyle turizmde dünya sıralamasında daha üst sıralara taşınmayı da fazlasıyla hak etmektedir. Turizmde ülkemizin rekabetçiliği ulusal ve uluslararası ziyaretçiler için çekiciliğini artırma yeteneğine, kaliteli ve yenilikçi cazip turizm ürün hizmetlerini sunabilmesi, uluslararası pazardan ve iç turizmden aldığı payı artırabilmesine, bunları yaparken turizmi besleyen kaynakların etkin ve sürdürülebilir kullanılmasını sağlamasına bağlıdır. Bu bağlamda, dünyadaki yeni turizm trendlerini göz önünde bulunduran ve uygulanabilirliği konusunda dinamik bir işleyişe kavuşturmak, tedbirlerin alınması ve yeni turizm gelişimi senaryolarının hayata geçirilmesi önem kazanmaktadır.

Bildiğimiz üzere, son yıllarda gününbirlik, elektronik ortamda hizmet sunan aracı şirketler başta olmak üzere, çeşitli aracılık yöntemleriyle konutların kısa süreli kiralanması oldukça yaygınlaşmış ve konutlar âdeta turizm sektörünün bir alt kolu hâline gelmiştir. Kiralama Borçlar Kanunu'muzda da düzenlenmiştir ancak bu kısa süreli kiralamalara ilişkin orada yeterli düzenlemeler olmadığı için bu kanunda düzenleme yoluna gidilmiştir.

Özellikle, yurt dışında konutların turizm amaçlı kullanımlarına ilişkin mevzuat düzenlemeleri olduğu görülmektedir. İspanya, İtalya, Fransa, Amerika Birleşik Devletleri örnekleri incelendiğinde, genel olarak bu ülkelerde turistik amaçlı kiralanılan konutların ve turistlerin bilgilerinin kamu düzenini

koruma amacıyla kayıt altına alındığı, vergi potansiyelini artırmaya yönelik düzenlemelerin olduğu, yükümlülüklerle uyulmadığında yaptırımlar öngörüldüğü tespit edilmiştir. Ülkemizde ise fiili durumda net rakamlar bilinmemekle birlikte, resmî verilere göre yaklaşık 30 bin civarında turizm amaçlı kiralanan konut olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, çok sayıda kayıt dışı konut kiralaması yapıldığı da dikkate alındığında; yasal düzenleme yapılarak mevzuattaki eksikliğin giderilmesi, kayıt dışılığın önlenmesi, kurlsız şekilde faaliyet gösteren bu sektörün ülke turizmüne verdiği zararların giderilerek turizm hedefine ulaşmamıza katkı sağlayacak şekilde düzenleme zarureti hasıl olmuştur. Bu açıdan, 2028 yılı hedefimiz olan 100 milyar dolar turizm gelirine ulaşabilmek amacı doğrultusunda, ülkemizin turizm sektöründe gösterdiği büyük ilerlemeye turistik konutların da dâhil olduğu bir sistemle artarak devam etmesi için turizm politikasını belirleyici ve uygulayıcı olan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından konutların turizm amaçlı kiralalanmasına ilişkin düzenleme yapılarak ülkemizin dünya turizm sektöründeki değişmekte olan turizm trendlerine uyum sağlaması hedeflenmektedir.

Bugün görüşülecek olan kanun teklifimiz yürürlük ve yürütme maddesi ile geçici madde dâhil olmak üzere 31 maddeden oluşmakta olup bunlardan 9 adedi konutların turizm amaçlı kiralalanmasına, 4 adedi 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'na, 6 adedi 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'na, 4 adedi 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun'a, 6 adedi ise 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun'a ilişkin düzenlemeler içermektedir.

Bu kapsamda, Konutların Turizm Amaçlı Kısa Süreli Kiralanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile bir; Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmasının önlenmesi, turizm sektörünün tek elden ve kapsayıcı stratejiyle geliştirilmesi yönündeki öncelikli hedefiyle uyumlu olarak turizm amaçlı kiralanan konutların belgelendirilmesi ve kiralamayla elde edilen gelirlerin kayıt altına alınması ve bu alandaki kayıt dışılığın önlenmesi öngörülmektedir. Turizm amaçlı kiralanan konutlarda konaklayacak kişilerin 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu uyarınca, düzenli olarak kolluk kuvvetlerine bildirilerek suç işlenmesinin önüne geçilmesi, belge sahiplerine gerekli durumlarda idari para cezalarının uygulanması gibi kamu yararı yönünden yapılacak düzenlemelerde kamu düzeninin sağlanması amaçlanmaktadır. Yine, eşit rekabet ortamı sağlanarak turizm sektöründe hizmet veren tüm paydaşlara güvenilir yatırım ortamı oluşması öngörülmektedir.

1/1/2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmesi hedeflenen kanunda yer alan geçiş düzenlemeleriyle de hâlihazırda turizm amaçlı kiralama faaliyetinde bulunanların bir ay içinde Bakanlığa başvurması ve başvuru tarihinden itibaren üç ay içerisinde Bakanlıkça işlemlerin sonuçlandırılması sağlanmaktadır. Böylece, fiilen faaliyette bulunan turizm amaçlı kiralanan mevcut konutların toplam dört ay içerisinde belgelendirilme sürecinin tamamlanması ve bu konuda mağduriyet oluşmaması öngörülmektedir.

Yine, bu kanun teklifi kapsamında, 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'nda yapılan değişiklikle sermaye ayırımının artırım miktarı limitinin güncellenmesi ve işletmenin görevlerinin güncel mevzuata ve fiili duruma uyarlanması sağlanmaktadır. Böylece, döner sermaye kullanım alanları gözetilerek Kültür ve Turizm Bakanlığının ekonomik, mali ihtiyaçlarının finansmanını karşılamaya yönelik daha sürdürülebilir ve etkin bir mali yapının oluşması amaçlanmaktadır. 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nda yapılan değişiklikle ise 2019 yılında kanuna eklenen "personel lojman alanı" tanımı ile tahsis şekline ilişkin maddeler özel mülkiyet üzerinde bulunan turizm tesislerinin personel lojmanı ihtiyacını gidermeye yönelik olarak yeniden düzenlenmektedir. Yani burada, daha öncesinde, Turizm Bakanlığının tahsis ettiklerinde lojman alanı tahsis edilebilirken özel mülkiyet üzerinde kurulu olanlarla lojman olarak tahsis edilemiyordu; bunun için bir düzenleme yapıyoruz. Tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesislerin yanı sıra, Bakanlıktan turizm yatırım ya da işletmesi

belgeli diğer konaklama tesislerinin de çalışanlarının nitelikli konaklama ihtiyacının karşılanması amaçlanmıştır. Böylece, esasen, tahsise konu toplam alan miktarında herhangi bir değişiklik olmamakla birlikte, Bakanlıkça açık artırma usulüyle yapılacak personel lojman alanı tahsislerinde tüm konaklama tesislerine eşit hak tanınmaktadır.

Yine, 2021 yılında Meclisimizde kabul edilerek yasalâşan kanunla konaklama tesislerine, iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatı düzenlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Bakanlıktan turizm işletme belgesi alınması zorunluluğu getirilmişti. Bugün görüşülecek kanun teklifimizle de uygulamada bir yıllık geçiş sürecinden kaynaklı sorunların giderilmesi için ilgili yerel idareler tarafından iş yeri açma, çalıştırma ruhsatı düzenlenen konaklama tesislerinin Bakanlıktan belge alma süresinin altı aya indirilmesi amaçlanmaktadır.

2634 sayılı Kanun'da 2021 yılında yapılan düzenlemeyle belirli bölgelerde kalan Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilan edilen yerlerde ilgili Bakanlıkça belirlenen ve üzerinde konaklama tesisi bulunan veya konaklama tesisi yapılmasına uygun görülen alanları yatırımcılara tahsis etmeye sadece Bakanlık yetkili kılınmıştı. Ancak, lüks çadır ve karavan alanı yapılması ve işletilmesi konusunda ve yine belirli bölgelerde bungalov ve kırevi de içeren konaklama tesisleri konusunda istisna bulunmaktaydı. Ancak, 2634 sayılı Kanun'da turizm amaçlı kiralama yetkisinin bölgesel ve tesis bazlı olmak üzere farklı kurumlara tanınmış olması turizm sektörünün tek elden bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi ve konaklama tesislerinin standart birliğinin sağlanması açısından sorun teşkil etmektedir. Bugün görüştüğümüz kanun teklifiyle 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilan edilen yerlerde ormanlık alanlar üzerinde sadece çadır ve karavan alanından oluşan kamp alanları hariç tüm konaklama amaçlı tesisleri tahsis etme konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı tek yetkili kılınmaktadır. Bu yerlerin tahsisinden elde edilen gelirler ilgili kuruma ait olacak şekilde düzenleme yapılmaktadır.

Yine, diğer kamu kurumlarının daha önce düzenledikleri turizm amaçlı konaklama içeren sözleşmelerin Bakanlığa devri için verilen başvuru süresi 2'nci kez 30 Nisan 2024 tarihine kadar uzatılmakta, böylece süresi içerisinde başvuruda bulunmayan yatırımcıların yeniden başvuruda bulunması imkânı sağlanmaktadır.

Yine, Anayasa Mahkemesi, 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun'la ilgili, Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun'un bazı hükümlerini iptal etmiştir. Buna ilişkin, Anayasa Mahkemesinin iptaline uygun olarak düzenlemeleri kanun teklifimizde öngörmekteyiz.

Saygıyla arz ederim Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de geneli üzerinde görüşmelere geçeceğiz fakat az önce bir sayın milletvekili usulle alakalı değil de bir teklifinin olduğunu bana iletti ve bir dakikalık bir söz istedi.

Sayın Tanal, buyurun lütfen.

III. -AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, vermiş olduğu (2/1563) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülen (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'yle İç Tüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca birleştirilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

MAHMET TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Değerli Başkanım, İç Tüzük'ümüzün 35'inci maddesi uyarınca "Birbirleriyle bağlantılı, ilintili, alakalı, ilgili olan kanun teklifleri birleştirilebilir." Diyor; İç Tüzük madde 35. Benim Türkiye Büyük Millet Meclisine vermiş olduğum 1 Ekim 2023 tarihli (2/1563) esas numaralı Kanun Teklifi'm ile mevcut olan bu kanun teklifi içerisinde kat mülkiyetiyle ilgili düzenlemeler var. Yani nedir mesela? Kat maliklerinin işte, orada bu şekilde işletmenin olabilmesi için, iznin alınabilmesi için oy birliği gerekiyor. Netice itibarıyla Kat Mülkiyeti Kanunu'yla bağlantılı, benim kat mülkiyeti kanunu teklifimle ilgili bir kanun teklifi var. Bu teklifte de şunu buyuruyor: Site hâlinde olan bloklarda Bakanlığın temsilcisi yok, olmadığı için de orada bir kaos yaşanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tamamlayın Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Başkanım.

Site yönetimi olan birden fazla bloklarda, orada kamunun temsilcisi yok yani Bakanlık temsilcisi olmadığı için yönetici seçiminde kaos yaşanıyor. Eğer bu kanun da geçerse bu kaos daha da büyüyecek. Bu sebep nedeniyle benim oradaki... Yani bakanlığın temsilcisi olması kayıt ve şartıyla site yönetimlerinde toplantı olabilir, yönetici seçilebilir. Bu kanun teklifim ile şu anda görüşülmekte olan kanun teklifinin birleştirilmesini talep ediyorum.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

Mevcut düzenlememizle devam edeceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1669) (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi de önce siyasi parti gruplarımızın sözcülerinin, akabinde Komisyon üyelerimizin sonra da diğer söz taleplerini geneli üzerinde karşılayacağım.

Şimdi de Sayın Temelli, buyurun lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz yasa teklifine geçmeden önce insanlığın yaşadığı büyük bir drama bir kez daha dikkat çekmek istiyorum. Bugün Gazze'de yaşananlar, bugün Filistin'de yaşananlar, İsrail'de yaşananlar insanlık ailesi adına büyük bir acıyı resmediyor. Buna kayıtsız kalmak, buna duyarsız kalmak kabul edilemez. Orta Doğu büyük acılar yaşıyor, Orta Doğu'da uzun süredir yaşanan savaşlar, çatışmalar Orta Doğu halklarının yaşam hakkını, Orta Doğu halklarının bir arada yaşam hakkını maalesef gasbediyor, elinden alıyor. Sadece Gazze'de değil Orta Doğu'nun her yerinde; Kuzeydoğu Suriye'de, Kuzey Irak'ta, Rojava'da, Başur'da nereye giderseniz gidin bu acıları, bu felaketleri hep birlikte yaşıyoruz, evet, hep birlikte yaşıyoruz. Biz Orta Doğuluyuz, hepimiz; hangi ulstan olursak olalım, hangi inançtan olursak olalım Orta Doğu bizim ortak kaderimizdir. Bu ortak kaderin katlandığı bu acılara çözüm üretmek de bizim sorumluluğumuzdur. O yüzden de başta Kürt meselesi olmak üzere, Kürt meselesi, Filistin meselesi, Orta Doğu'nun bugün cehenneme çevrilmesine neden olan bütün meseleleri çözmek bizim sorumluluğumuzdur. Bu sorumluluktan kaçamayız, bu acıları görmezden

gelemeyiz, bu acılara karşı acıları yarıştıramayız, bu acıları çifte standartla ele alıp bir taraftan mazlum halklara sahip çıkmış gibi gözüküp diğer taraftan mazlum halkları katledemeyiz. Dolayısıyla sivillere, kadınlara, çocuklara, hastanelere, okullara yönelik bu saldırılar kabul edilemez. Tabii, burada hemen, DAİŞ teröründe olduğu gibi terör yöntemlerini kullanarak masum halka yönelik her türlü saldırıyı da -nereden gelirse gelsin, Filistin halkının katlandığı bütün acıları bilmemize rağmen- Hamas'ın bu yöntemlerini de kabul etmediğimizi özellikle belirtmek isterim.

Evet, biz burada tabii, böyle bir yasayı görüşürken bunca büyük bir acının içinde, kusura bakmayın ama biraz, böyle, hepimizde bir ikiyüzlülük, biraz şizofrenik bir hâl var. Yani bunca büyük acının içinde şu tartıştığımız şey acaba bu kadar acil mi, bu kadar önemli mi? Yasanın genel gerekçesinin girişine baktığımızda öyle inanılmaz bir giriş yapmış ki orta vadeli programın neredeyse en önemli meselesinin turizm olduğunu... Bu o kadar stratejik bir mesele ki ve bu stratejik meselenin ayakta durmasını da neredeyse getirip bu, günlük kiralamaya bağlayacak kadar hamaset kokan bir girizgâh var.

Turizm gelirlerine dayalı stratejik bir plan yapılamaz. Turizm gelirleri, zaten adı üzerinde turiste bağlı gelirlerdir. Evet, turizm gelirini arttırmak önemli bir amaç olabilir ama hiçbir zaman orta vadeli programınızı ve stratejik kalkınma, büyüme hedeflerinizi turizm gelirine bağlamak gibi bir şeyi dünyanın hiçbir yerinde göremezsiniz. Kaldı ki turizm konusunda da oldukça başarısız bir ülkemiz. Dolayısıyla uzun yıllardır turizm gelirlerimize baktığımızda turizm gelirlerinde gerekli hedeflere ulaşamadığımızı görürsünüz. “Turist sayısı işte şu kadar arttı da, turizm geliri bu kadar arttı da...” Biz bunu özellikle Akdeniz havzasında ölçeklendirdiğimizde aslında ne denli başarısız bir turizm politikasına sahip olduğumuzu izlersiniz. Kabinde herkes değişti, en başarısız bakanlardan biri Turizm Bakanı değişmedi. Biz de hayretle herhâlde bu başarısızlıktan keyif aldığınızı düşündüğünüze kanaat getirdik.

Evet, turizmde başarısız...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Nereden baktığınıza bağlı.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Doğru yerden baktığımız için, iyi yerden bakıyoruz, siz de buradan bakın, tavsiye ediyorum.

Çünkü “turizm gelirleri” dediğiniz meseleye baktığınızda orada bir, ülke... “Ülke” dediğiniz şey insandır, doğadır. Biz turizm yatırımlarımızda aşırı insan sömürüsüne ve ekolojik yıkıma dayalı olarak yatırım yapıyoruz ve doğal olarak da aslında bu ülkenin turizm gelirini artıracak esas mecra tarihidir, esas mecra onun doğal güzellikleridir ama biz tarihi yok sayan, doğasını yok sayan betonarme bir anlayışla neredeyse turizm tesisi değil, turizm gettoları yaparak turizm gelirini artırmaya çalışıyoruz. Bu mümkün değil; olmadı, olmayacak da. İster İspanya’yla karşılaştırmın ister Fransa’yla karşılaştırmın; Akdeniz havzasında kimle karşılaştırırsanız karşılaştırmın karşı karşıya kaldığınız şey aynı sonucu size söyler.

Turizm gelirlerini arttırmak önemlidir ama bir yatırım planlaması, büyüme planlaması stratejik hamleyle değil, o ülkenin en önemli zenginliklerini, tarihini, kültürünü korumak öncelikli olmalıdır. Sırf “Turizm geliri gelsin.” diye Kapadokya bu hâle getirilemez, sırf “Turizm geliri gelsin.” diye Antalya bu hâle getirilemez, Muğla bu hâle getirilemez. O gelen turizm gelirinin asla telafi edemeyeceği tarihsel, kültürel, toplumsal maliyetler yaratırsınız ki yarattınız. Bu yirmi yıllık döneme baktığımızda -ki sizden öncekilerin de çok ciddi sorumlulukları var ama- bu yirmi yılda yaratılmış olan tahribatı yerine koymak, telafi etmek maalesef mümkün değil. Cari açığı kapatmak hele hele turizm geliriyle kapatmak demek, cari açık meselesinde aslında ülke tasarruf kaynaklarından tutun da yatırım planlamalarına kadar birçok şeyi göz ardı edip... Geçmişte bir de işçi döviz gelirleri vardı; turizm gelirleri, işçi döviz gelirleri sizin cari açığınızı dengeleyecek, kapatacak gibi bir hayal oldum olası söz konusuydu fakat cari açık

Türkiye’de kapanmıyor. Bu yöntemle kapanır mı? Kapanmaz. Peki, diğer tercihlerinizle kapatmanız mümkün mü? Kapanmaz. Cari açık Türkiye’de çok ciddi bir kriz alanı. Cari açığı kapatmak, aslında bütçe anlayışından yatırım anlayışına bu ülkedeki tüm stratejik kararlarınızı yeniden gözden geçirmekle mümkün ki bu başlı başına Türkiye’deki en önemli sorunlardan biri.

İkincisi turizm sektörü. Turizm sektörü gerçekten çok sancılı bir sektör. Bir kere diğer alanlarda olduğu gibi özellikle Türkiye’deki sermaye sınıfının, sermaye tekelleşmesinin Türk burjuvazisinin genel eğilimine bağlı olarak turizm sektöründe de yansımalarını görüyoruz. Buradaki tekelleşme, buradaki büyük şirketleşme sektörü aslında Türkiye turizmini uygun olmayan bir mecraya doğru sürüklüyor. Bu sürüklemenin etkisiyle de zaten hangi yasayı çıkartırsanız çıkartın hangi tedbiri alırsanız alın bu tedbirlerin hepsi duvara çarpıyor, hiçbir sonuç alıcı hamle gerçekleştiriyoruz. Neden? Çünkü kâr odaklı, hele hele büyük sermayenin büyük kâr beklentisi odaklı yapılmış olan turizm yatırımları turizm sektörü için bir felakettir. Diğer sektörler için değil mi? Onlar için de öyle ama “turizm” dediğiniz şey bir ülkenin tarihi, kültürü, yaşam haklarını doğrudan ilgilendiren bir şey. Teklifte var işte, temiz su, su meselesi, atık meselesi bütün bunlara ayrıntılı baktığınızda ne kadar önemli bir konuyu konuştuğumuzu anlamak mümkün.

Turizm sektöründe inanılmaz bir sömürü var çünkü neden? Hani, “turizm gelirlerini artırmak” dediğiniz bir şey var ya “Cari açığı böyle kapatacağız.” dediğimiz meselede, o turizm gelirlerini artırmanın yolu, o kârlılığı sağlamanın yolu inanılmaz bir emek sömürüsüne dayalı. On iki , on dört saat çalışan, hiçbir hakkı sağlanmamış, güvencesiz bir çalışmanın hâkim olduğu bir turizm sektörü var ve gerçekten gittiğinizde, o turizm tesislerinin ön tarafından büyük bir şatafat gözünüze giriyor ama arka tarafına geçtiğinizde büyük bir sefaletle karşılaşıyorsunuz. Bu şatafat ve sefalet tablosunu yan yana koyduğunuzda aslında nasıl bir vahim durumla karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz. Durum bu kadar vahim ve bunun içinden çıkıp bugünkü esas meseleye geldiğimizde, bu etki analizindeki tablo 51 milyar lira, 51 milyar liralık bir yere geliyoruz ve 51 milyar liradan sağlayacağımız vergi geliri ne kadar olur? 10-12 milyar lira olur yani koca sektörün sorunlarının ve cari açığın kapanacağı yer, bütçe açığının kapanacağı yerdeki rakamlar bu. Bu, olsa olsa, karikatür olur, ciddiye alınacak bir şey olamaz ve buradaki rakamlar afaki rakamlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Temelli, buyurun lütfen, devam edin.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bu rakamları tespit ederken öyle bir projeksiyon yapılmış ki inanılmaz toptancı bir anlayışla, sanırsınız ki bütün bu evler turizm sektörünün hizmetinde. Hâlbuki burada bir sosyal mesele var. İnsanların bu evlerde günlük kiralama meselelerine baktığımızda, bu meselenin altında yatan çok ciddi sosyal sorunlar var; “yoksulluk” dediğimiz bir mesele var, “geçim sıkıntısı” dediğimiz bir mesele var, nöbetleşe yoksulluk yaşıyor bu ülkede arkadaşlar. Bu nöbetleşe yoksulluğun aslında bir yerde paylaşılmasıyla alakalı bir konuyu konuşuyoruz. İnsanlar odalarını kiraya vermek zorunda kalıyorsa, bir yeri işlettikleri için, turizm işletmecisi oldukları için değil, muhtaç oldukları için veriyorlar ve bu meselede toptancı bir yaklaşımla meseleyi ele aldığınızda, hiçbir farklılığı gözetmediğinizde diyorsunuz ki: “İşte, ortada 51 milyar liralık bir kayıt dışı ekonomi var. Bunu vergileyeceğiz, ortalama yüzde 20’den vergileseniz, işte, şu kadar vergi kaybını önleyeceğiz.” ama işin bir de öbür tarafı var. Bakın, mesela, yine yapmış olduğunuz düzenlemelerle kira artışlarına yüzde 25 bir barem getirdiniz değil mi? Acaba yüzde 25’e bağtılan bir kontrat var mı bu ülkede? Bence yok. Son enflasyon döneminde -TÜİK size bu rakamları vermez ama ben size söyleyeyim- son birkaç yılda hane halklarının ortalama yüzde 30 olarak ayırdıkları kira giderleri yüzde 50’nin üzerine çıkmış durumda. Durum bu kadar vahim yani hane halkı gelirinin yarısı kiraya gidiyor. Bu, şu demek: Kimse

yüzde 25’le sözleşme bağlamıyor, bağlayamaz çünkü evden atılmakla karşı karşıya, huzursuzlukla karşı karşıya; işte,- cinayetleri görüyorsunuz, kavgaları görüyorsunuz, mahkemede biriken dosyaları görüyorsunuz. Neden? Çünkü bir kriz var bu alanda. Bu krizin nedeni, aslında, biz gayrimenkul alanını düzenleyememiştir. Gayrimenkul sermaye iratlarını gerçekten adaletli bir şekilde vergileyememiştir. Gayrimenkullerin emsal bedellerini sağlıklı bir şekilde tespit edememiştir. Bir rant alanı yaratmış, o rant alanının içinde vahşice, arsızca kiralar, ev fiyatları bizim karşımıza çıkıyor. Burası düzenlenmedikten sonra böyle palyatif çözümlerle olsa olsa belki de bu şekilde ayakta duran birkaç ailenin, bazı ailelerin ya da ancak bu şekilde kiralık ev bulabilen hasta yakınlarının, öğrencilerin gırtlığına yapışmış olacağız. Oysa bu alanın kapsamlı bir şekilde düzenlenmesi gerekiyor. Yani gayrimenkul sermaye alanının, sermaye gelirleri alanının ve ranta gitmeyecek şekilde bir düzenlemenin birlikte ele alınıp değerlendirilmesi gerekirken biz yine böyle sizin yönteminizle, bir torba yasa aklıyla, günü kurtarma anlayışıyla bu teklifleri buraya getiriyoruz, yasallaşılıyor. Sonuç? Sonuç: Geçmiş aratan bir tabloyu karşımıza çıkartıyor. Şimdi dönüp baktığınızda, şu yirmi yıllık öykünüze baktığınızda, gayrimenkul alanında yaşananların trendlerini çıkardığınızda söylediklerimizin ne kadar anlamlı olduğunu ve ne kadar doğru, haklı olduğunu görürsünüz. Anayasa Mahkemesi nedeniyle şu anda iptal edilip de burada tekrardan üzerinde konuşacağımız şeyler bile tam da bu yasanın içine bile örnek oluşturuyor. O yüzden, biz, özellikle gayrimenkul alanının, konut alanının, iş yeri alanının ve buradaki vergi düzenlemelerinin bir bütün olarak ele alınması gerekliliğine inanıyoruz; bu alanda da toptancı bir yaklaşımla değil. Evet, bizim fikrimiz şudur: Her alan vergilendirilmelidir, vergi dışı hiçbir alan kalmamalıdır, kayıt dışılık olmamalıdır ama vergilemeyi yaparken de adalet duygusundan kopmadan, toptancı bir yaklaşımla herkesi aynı sepetin içine koymamak gerekiyor; muafiyetiyle, istisnasıyla, sosyal yaklaşımıyla, adaletli yaklaşımla düzenlemeler yapılmalıdır ki bu yasa teklifinde bunları görmek mümkün değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Temelli, teşekkür ediyorum.

Sayın Türel, sizin bir söz talebiniz mi var?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun lütfen.

Sonra Sayın Özlale’yle devam edeceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, biraz önce usul konusunda belirttim aslında düşüncelerimi. Bu konuda, burada Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacak bir şeyi yoktur. Plan ve Bütçe Komisyonu, aslında dediğim gibi, bizi ilgilendirmeyen birtakım konuların ilgili komisyonda görüşülmesini isteyebilir. Bundan sonra bu konularda gerekli hassasiyetin gösterilmesini bekliyoruz. Yani çalışalım burada, tabii ki çalışacağız, memleketin sorununu, ülkenin sorunlarını çözeceğiz, kanun yapacağız ama bunun en iyi şekilde yapılması Parlamento hukuku açısından da önemlidir. Yoksa Türkiye Büyük Millet Meclisinde ihtisaslaşmanın, kurulan komisyonların hiçbir önemi kalmaz yani her şeyin Plan Bütçede yapıldığı bir yerde o zaman niye diğer komisyonlar var; bunu söyleyelim.

Kanun teklifi iki bölümden oluşuyor, biraz önce de söyledim. Bir, baştaki ismini de veren ve söylediğim gibi kanun teklifi açısından kod kanun olan maddeler ve geçici maddeyle birlikte, bunlar kendi içinde gerçekten de bir bütünlük arz ediyor. Bir de arkasına torba kanun eklenmiş, böyle bir acayip durum ortaya çıkmış.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Acayip kanun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Acayip kanun, evet.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Çok yanlış, hukukçular nasıl kabul ediyor bunu, inanılmaz yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tabii, biliyorsunuz, biz ona değişik isimler, torba kanun, çuval, böyle farklı farklı isimler... Arkadaşlarımızın hayal güçleri de bu konuda gelişkin olduğu için hep konuştuk yeni isimler bulacağız diye. Gerçekten bu kanun sisteminden, bu sistematikten vazgeçelim; Türkiye Büyük Millet Meclisine yakışmıyor bu.

Şimdi, burada konutların turizm amaçlı kiralanmasında ona ilişkin maddeler var. Buna ilişkin bir etki analizi gelmedi Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Dağıttırdım efendim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ne zaman geldi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başladıktan sonra geliyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – O zaman, sizlerden ricamız; bu, bize öncesinde gelirse ne kadarlık bir gelir sağlanacak bunları bilelim. Çünkü sonuç itibarıyla bunların hepsi bir biçimde ülkenin ekonomisini, bütçesini ya da döner sermayesini ilgilendiriyor; burada döner sermayeler de var çünkü.

Şunu öğrenmek isterim: Bu konuda hazırlık yapılırken çok aceleye gelmiş gözüküyor. Ben baktığım zaman aslında acele etmeyi gerektiren bir şey yok yani böyle hani bazen Anayasa Mahkemesi bir maddeyi iptal eder, belli bir süre olur, o sürede hemen çıkartmak zorunda kalırsınız; öyle bir şey yok. Bu konuda bütün paydaşların görüşleri alındı mı bu hazırlıklar içinde? Burada da Sayın Başkan, arkadaşlarımızı, bu konudaki değişik paydaşları, turizmle ilgili meslek odalarımızı da sektör temsilcilerini de dinlemek isteriz, onların görüşleri de... Madem bu esas, ilgili komisyonda görüşülüyor en azından burada arkadaşlarımız bu konularda ne düşünüyor, onu bilmek isteriz.

Geliyorum torba kanuna tabii... Şimdi, burada ilginç bir şey var. Mesela, bu döner sermayeler konusu son derece sıkıntılı bir konu çünkü bizim sistematığımızda 5018 sayılı Yasa... Ki 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu önemli bir kanundur, aslında bizim bütün sistematığımızı -özellikle mali alanda- belirlemiştir. Orada, öncesinde geçici 11'inci maddeyle bir düzenleme getirilmiştir çünkü bu döner sermayeler hazine birliğini bozuyor; aslında bunların hepsinin bir bütçe içinde olması, bir bütçe içinde görülmesi lazım yani bir anlamda paralel bütçelerin olduğu bir yapı. Nitekim 5018 de bu tespiti yapmıştır ve orada, öncelikle var olan düzenlemede, Kanun'da "31/12/2007 tarihine kadar tasfiye edilmesi ve ilgili bakanlık bütçelerinin içine alınması" hüküm olarak yer almıştır fakat sonrasında bundan vazgeçilmiştir. 31/12/2010 tarihine kadar yeniden yapılandırılmaya karar verilmiştir ama döner sermayeler az da değil, baktığınız zaman neredeyse bütçe büyüklüğünün yüzde 10'una ulaşan bir büyük yapı var orada. Tabii, en sonunda da buna ilişkin -hep tartışılan bir konudur- 2021'in Mart ayında kamuoyuna duyurulan Ekonomi Reform Eylem Planı'nda o zamanki Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Lütfi Elvan bu konuda açıklama yapmıştı: "31/12/2021 tarihinden itibaren döner sermayeler 2022 yılı bütçesinden başlamak üzere aşamalı olarak merkezî yönetim bütçesine dâhil edilerek bütçe hakkının kapsamı genişletilecektir. 31/12/2022 tarihine kadar döner sermaye işletmeleri gözden geçirilecek, verimli olmayan döner sermaye işletmeleri kapatılacaktır." Yani, öncelik kapatılmasıdır ama bir aşamalı sistem içinde bunun tasfiyesi konuşulmuştur. Şimdi, biz buraya baktığımız zaman burada ciddi anlamda döner sermayelerin görev tanımları, kapsamı ve yetkileri genişletiliyor; buna neden ihtiyaç duydunuz? Dediğim gibi, bu bir kere hazine birliğine de aykırı, hepsinin bütçede görülmesi gerekir yani geçmişte de vardı.

Tabii, burada işletmeler açısından birtakım ilginç düzenlemeler de var, burada döner sermayelere işletme, şirket kurma yetkisi veriliyor. Ben turizm konusunda bunu geçmişte TURBAN'da yaşadığımızı düşünüyorum; TURBAN çok kötü, olumsuz bir örnekti ve sonrasında da zaten apar topar tasfiye edildi. Burada yeniden şirket kurma ve onları işletme -yani ya bizzat işletme ya da işletirme- yetkisi veriliyor. Yani, bunu kabul etmek mümkün değil, neden böyle bir şey yapılıyor?

Ayrıca, şunu da anlamıyorum: Bu su atık tesisleriyle, katı atık tesisleriyle ilgili; bunlar zaten genel anlamda kenti ilgilendiren mahallî hizmetler kapsamında sayılır ve bunlar belediyelerin yetkilerindedir, Türkiye'nin her yerinde ilgili belediyeler bunu yapar. Şimdi, burada görüyoruz ki işin içine bizzat bakanlık girmiş, o tanımladığı bölgelerde, turizm bölgelerinde bu yetkileri kendisi kullanmak istiyor ve döner sermaye kapsamında kullanmak istiyor. Yani, dediğim gibi, hem bu şirket kurma yetkisi hem de aynı şekilde bu işletme, işletirme yetkileri falan bunlar son derece yanlış olan uygulamalardır, bundan dönülmesi gerekiyor ciddi bir biçimde ve ona göre... Dediğim gibi, zaten bu konular belediyelerin görev ve kapsam alanları içindedir.

Diğer taraftan, tabii, başka birçok kanun var, turizmi... Zaten burada sunuş yapılırken de farklı farklı kanunlar söylendi yani aslında torba olduğu da burada, bu kanunun sunuşu sırasında zikredildi. Turizmi Teşvik Kanunu, Kapadokya Alanı Hakkında Kanun, Türkiye Turizm Tanıtım ve Gelişme Ajansı Hakkında Kanun; bunların hepsi burada değişik maddeler hâlinde önümüze geldi. Yani, merak ediyorum, neden böyle apar topar, bu kadar acele? Bir de bunun ilgili komisyonda görüşülmeden, direkt buraya gelmesini yeniden, tekrar sormak istiyorum. Hani, neden, nasıl bir şey var ki bunlar bu şekilde, böyle, daha yeni başlanmış dönem içinde önümüze geliyor?

Gene, başka birtakım düzenlemeler var. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılan düzenlemeleri Anayasa Mahkemesi iptal etmiş “Anayasa’nın 104’üncü maddesi kapsamını aşan düzenlemeler...” diyor, yetki önünden Anayasa’ya aykırılıklar var; bunlar şimdi, buraya, ilgili kanuna koyuyor. Hep söylediğimiz sistem buydu zaten, bu Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle oturup da kanun yapma tekniklerinin, bir anlamda Meclisin yetkisinin gasbedilerek onların Cumhurbaşkanlığı kararnamesi üzerinden kullanılması son derece yanlış bir uygulamadır. Nitekim Anayasa Mahkemesi de zaten bunları bozmuş; şimdi, bakıyoruz, bunlar burada yeniden geliyor ilgili kanunlara konuyor. Gene aynı şekilde, Anayasa Mahkemesi kararların bir kısmını gene bozmuş, “Kanunda düzenlenmesi gereken konular yönetmeliklerle düzenlenemez.” demiş yani işte, biraz önce söylediğim konuyu içeriyor bu yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin kanun yapma biçiminin, tekniğinin geliştirilmesine, ihtisaslaşmanın önemsenmesine ve bu doğrultuda çıkarılmış olan kanunların gerçekten Türkiye’nin, o alanın, sektörün sorunlarını çözebilecek nitelikte olmasına ihtiyaç var. İşte, bu olmadığı zaman böyle yapboz tahtası gibi bir şey çıkıyor, ondan sonra bozuluyor, yeniden geliyor, yeniden burada; belki burada gelen düzenlemelerin bir kısmını da Anayasa Mahkemesi yeniden bozulacak yani böyle bir sistem son derece yanlış bir sistem. Bu şekilde, böyle bir yapı içinde ciddi anlamda kanuni düzenlemelerin yapılması zor gözüküyor.

Burada ilginç olan -gene o kadar çok konu var ki tabii içinde- bir kısım: Bu konaklama tesislerine ilişkin tahsis yetkisi Tarım ve Orman Bakanlığından Kültür ve Turizm Bakanlığına devrediliyor; bu, millî parklarda, tabiat parklarında, diğer alanlarda. Yani böyle bir şeye neden ihtiyaç duyuldu? Burada ilginç olan da şudur: Oranın gelirleri gene ilgili bakanlıkta kalıyor fakat buradaki yetkiler Kültür ve Turizm Bakanına geçiyor. Aslında bunların tali komisyon olarak Tarım, Orman ve Köyleri Komisyonunda da görüşülmesi gerekiyordu çünkü onları ilgilendiriyor. Bu konuda Tarım ve Orman

Bakanlığı yetkilileriyle konuşuldu mu? Eğer burada Tarım ve Orman Bakanlığından bir yetkilimiz varsa Sayın Başkan bu konuda onun da düşüncelerini öğrenmek istiyoruz. Böyle bir düzenlemeye ne dediler, hangi gerekçeyle geldi?

Gene bazı maddeler var, neden teklifte yer aldığını anlamadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Mesela madde 16, turizm tesislerinin sözleşmelerle ilgili başvuru süreleri uzatılıyor. Nedir, bu durum neden kaynaklandı? Başvurusunu yapmayan kaç kişi var, kim bunlar? Yani sanki böyle kişiye özel düzenleme yapılmış gibi bir his oluşuyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, bir saniye.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tabii.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Hem sayın teklif sahibi hem de ilgili bürokratlar burada sayın milletvekillerinin dile getirdiği sorularla alakalı çok net şekilde hazırlıklarını yapsınlar, süre bitiminde bu soruların cevaplanmasını isteyeceğiz ve bu noktada teklif sahibi, milletvekilinin de getirdiği sorunlarla alakalı gerekli cevaplarınızı verebilirsiniz, sayın teklif sahibi verebilir ama son kertede müzakerenin sonunda bununla alakalı yeteri kadar süremiz olacaktır; bu süre içerisinde lütfen bunlar hazırlansın.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederiz, bu önemli olacak yani burada hepimiz bunları görüşüyoruz yani kafalarımızda hiçbir sorunun kalmaması, bütün sorularımıza cevap bulmamız önemli.

Bu personel lojman alanları turizm tesis hizmet alanı olarak değiştirilmiş. Neden yani niye böyle bir şeye ihtiyaç duyuluyor? Çok uzun zamandan beri turizm sektörü var yani baktığımız zaman, özellikle 1984'ten beri ciddi anlamda ön plana alınıp desteklenen bir sektör. Yani yeni ihtiyaçlar mı ortaya çıkıyor? Bu konuların da netleşmesi ihtiyacının olduğunu düşünüyorum.

Son söz olarak şunu söylemek isterim: Dediğim gibi yani bu konu aslında tamamıyla turizmle ilgili, turizmin değişik alanlarını, bir anlamda paydaşlarını da ilgilendiren bir konu yani böyle bir konunun da aslında Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi son derece yanlıştır ama en azından bu konuda sorularımıza gerekli cevapların, yeterli cevapların verilmesi buradaki Komisyon görüşmelerinin de daha verimli geçmesini sağlar diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, teşekkür ediyorum.

Sayın Özlale, buyurun lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri, hazırun; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Önümüzde turizm sektörüyle ilgili olduğu söylenen bir kanun teklifi var ama bu sadece turizm sektörüyle ilgili değil, birazdan bahsedeceğim üzere ve tabii ki turizm bizim için çok kritik sektörlerden bir tanesi ve bununla ilgili mevzuatlar da geliştirilmeli ama bu mevzuatları biz geliştirirken küresel eğilimlerle uyumlu olarak ve özellikle küçük girişimciyi, aile girişimcisini destekler şekilde bu mevzuatları geliştirmeliyiz. Şimdi, burada bütün dünyaya baktığımız zaman son dönemlerde paylaşım ekonomisi -ki birazdan Adana Milletvekilimiz Sayın Ayyüce Türkeş Taş bununla ilgili zaten detaylı bir şekilde bir sunum yapacak- bütün dünyada çok önem kazandı ve burada hem kiralayanın hem de ev sahibinin, kazandığı bir ekonomi var. Bu paylaşım ekonomisi ve platform modellerinden biz neden son on sene içerisinde kaçıyoruz, bunu anlamak gerçekten mümkün değil. Aynı zamanda hem kanun

teklifinde belirtildiği üzere hem de farklı kaynaklardan gördüğümüz kadarıyla böyle, evini kiraya veren, kısa süreli kiraya veren 30 bin kişiden bahsediyoruz. Burada çok önemli bir sektör var. Şimdi, biz bu sektörü -biraz önceki dernek temsilcilerinden biri de yeni nesil turizmcileri temsil ettiğini söylemişti- geliştirmek mi istiyoruz çünkü bütün dünyada geliyor yoksa biz bu sektörü bitirmek mi istiyoruz? Önümüzdeki kanun teklifi maalesef bu sektörü geliştirmek, denetleyerek, iyileştirerek geliştirmek üzerine değil, bu sektörü bitirmek üzere verilmiş bir kanun teklifi. Şimdi, birazdan detaylarından bahsedebiliriz.

İlk önce yani nasıl bitirmek üzere verilmiş bir kanun teklifi olduğunu şöyle anlıyoruz: Tabii ki belge almalı, gerekli kamu kurumlarından belgeyi almalı fakat aynı zamanda oturduğu apartmandaki bütün ev sahiplerinden o evi kullanacağına dair bir olur çıkması gerekiyor. Şimdi, 10 katlı, 20 katlı bir apartman düşünün 40 daireden oluşan. Öyle bir şey yapıyorsunuz ki kısa dönemli evini kiralamak isteyen kişi 39 tane dairenin de onayını almak zorunda. “Oy birliği.” diyor, “Oy çokluğu da demiyor.” Bu başlı başına turizm sektörünü yani bu sektörü bitirmek ya da sektörün dışına atmak demek. Ben çevremde özellikle şehrin içerisinde bütün kat maliklerinden bunu alabilecek küçük bir girişimci tanımıyorum. Dolayısıyla siz bu sektörü bitirmek istiyorsanız oraya oy birliğini koyarsınız ve 30 bin girişimciden yüzde 80’i, 85’i zaten sektör dışına itilir. Aynı zamanda hakkaniyet ilkesi de gözetilmiyor. Neden? Şundan dolayı: Diyelim ki sitenin içerisinde müstakil bir villanız var, bunu kısa süreliğine kiralayabiliyorsunuz, herhangi birisinin onayına ihtiyacınız yok ama eğer apartman dairenizi kiralamak istiyorsanız o zaman oy birliğine ihtiyaç var yani dolayısıyla eğer hâliniz vaktiniz iyiye ve sitenin içerisinde müstakil bir villa varsa kimsenin onayını almak zorunda kalmıyorsunuz ama apartman dairesini bir haftalığına, on günlüğüne kiralamak istiyorsanız o zaman bütün kiracıların onayını almak zorundasınız, bu da aynı zamanda küçük girişimci ile büyük girişimci arasında bir fark yaratıyor küçük girişimcinin aleyhine olan.

Şimdi, kanun teklifine baktığımız zaman sorunlu bir kanun teklifi görüyoruz hem hukuki açıdan hem de iktisadi açıdan sorunlu çünkü bunu, bu yeni gelişen sektörü turizm sektörünün içerisinde değerlendirmiyorsunuz ve “kira sözleşmesi” diyorsunuz. Bakın, kira sözleşmesi Borçlar Kanunu’na girer ve ev sahibi ile kiracı arasında doğabilecek olan ihtilaflarla ilgili de bir kanundur. Şimdi, burada siz bunu Borçlar Kanunu’na sokarsanız eğer yaptığınız tanımlamalarla beraber, ben bu evi üç günlüğüne kiraladıktan sonra diyelim ki evden çıkmak istemesem, o zaman direkt olarak ev sahibi ile kiracı arasında bir ihtilafmış gibi bir muamele görecektir ve sizin karşınıza gelecek olan yani yargının karşısına gelecek olan davaların sayısını ben bu açıdan düşünemiyorum bile. Yani o yüzden baktığınız zaman, ilk önce bizim bunun bir tanımlamasını yapmamız lazım. Bu kira sözleşmesi ve kiralama tanımı sıkıntılı. Neden? Çünkü siz bir tatile gittiğiniz zaman “Bir odayı bir haftalığına kiraladım.” mı diyorsunuz? “Tuttum.” diyorsunuz. Evet, bu bir kullanma hakkıdır. O yüzden baktığınız zaman, burada kira sözleşmesi, kiralama terimleri yerine başka bir terim kullanabilirsiniz ve burada, mesela, konutların turizm amaçlı kullanımı diyebilirsiniz. Böylelikle hukuki açıdan, en azından olayların bir kısmını çözebilirsiniz. Mesela, intifa hakkını kaldırılıyorsunuz. Bütün dünyada şöyledir: Eğer siz iki aylığına, üç aylığına başka bir yere giderseniz kiracı da olsanız iki aylığına evinizi bir öğrenciye verirsiniz ev sahibinin izniyle, bu bazen kira sözleşmelerinde de yer alır fakat sizin kanun teklifinizde böyle bir esnekliğe de yer yok. Ya, dediğim gibi, hakikaten bu sektörü bitirmek istesenez ancak böyle bir kanun teklifiyle gelebilirsiniz.

Şimdi bir yüz gün maddesi var. Ben bunu muğlak buldum biraz, belirsiz buldum. Yani bir kişiye yüz günden fazla mı kiralamıyorsunuz yoksa aynı evi bir yıl içerisinde yüz günden fazla mı kiralamıyorsunuz? 1'inci mi? O zaman bu da anlamsız çünkü 2 kişi tuttuğunuz zaman 2 tane doksan dokuzar günlük kira sözleşmesi yapabilirsiniz yani bu yüz günün orada bir anlamı yok eğer 1'incisiyse. Sonrasında cevap verebilirsiniz Sayın Bakanım.

Şimdi bir denetleme meselesi var; bakın, burası da çok önemli. Tabii ki buralar denetlenmeli mutlaka yani güvenlik açısından denetlenmeli fakat 5'inci maddenin (ç) fıkrasında “güvenlik ve genel ahlaka aykırı durumlar” demişsiniz ve burada “yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından denetlenecek” demişsiniz. Yetkili kamu kurum ve kuruluşu kimdir? Bakın, bir eve girerken hâkim kararıyla girebilirsiniz. En iyi ihtimalle 30 bin tane evden bahsediyoruz. Kim denetleyecek bunu, nasıl denetleyecek? Bir tane daha, çok önemli bir problem daha var burada. Demiştiniz ki: “Genel ahlaka aykırı durumlar...” Genel ahlaka aykırı durumu tam olarak tanımlayabilir misiniz? O eve giren kişi, o yetkili kamu kurum ve kuruluşunu temsil eden kişi orada genel ahlaka aykırı bir durum olup olmadığını nasıl tespit edecek, ne yapacak? Ya, burada çok basit bir şey: “Konusu suç teşkil eden durumlar” dersiniz, bunun bir tanımlaması yapılabilir ama “genel ahlaka aykırı” dediğiniz zaman burada çok büyük bir belirsizlik çıkıyor. Kim denetleyecek? Hâkim kararıyla mı girecek bu evlere? Girildikten sonra orda genel ahlakı nasıl tanımlayacağız biz? Ama en azından “konusu suç teşkil eden” dersiniz o zaman onun bir tanımlaması mutlaka yapılabilir. Böyle yaparak bir sektörü hem küçültürsünüz hem de kayıt dışılığa itersiniz.

Bakın, bu platform modelleri önemli. İstanbul'un taksi problemine baktığınız zaman orada bir platform modeline izin verilmemesinden dolayı İstanbullu vatandaşlarımız bir problemle karşı karşıya. Bunu denetleyip düzenlersiniz ama bu, bizim çağımızın bir gereği. Bu sektörü büyütmek istiyorsanız bütün dünyada, büyüyen bu sektörü burada da büyütmek istiyorsanız o zaman biraz daha esnek bir mevzuatla getirebilirsiniz. Böyle yaparsanız ancak aynen İstanbul'da, Ankara'da, başka yerlerde, Antalya'da olduğu gibi kayıt dışına özendirirsiniz. Korsan taksi benzeri burada tekrardan uygulamalar oldu.

Bakın, yine devam ediyorum. Diyorsunuz ki: “Genel ahlaka aykırı bir durum tespit edilirse o ev sahibi hakkında da cezai işlem uygulanacak.” Bu da şu anlama geliyor: Siz diyelim ki birisine o evi bir haftalığına kiraladınız, o evde genel ahlaka aykırı bir durum tespit edildi. Ev sahibinin suçu ne burada? Ev sahibi devamlı kapıyı mı dinleyecek, orada ne yapıldığını nasıl tespit edebilecek? Hangi ev sahibi böyle bir riskin altına girebilir? Dolayısıyla hakikaten bu sektörü bitirmek istesenez, bütün dünyada yükselen bu sektörü bitirmek istesenez ancak bu kadar kısıtlayıcı bir hükümle gelebilirsiniz.

Tabii, son olarak bir de bence özensiz yazılmış bir kanun teklifi var. 2 tane örnekle biteceğim izinle. 7'nci madde, okuyorum: Şimdi bu maddeyle daha önce yürürlükte unutulmuş başka bir düzenleme yapılmış olan madde yürürlükten kaldırılmak isteniyor. 5 Aralık 2019 tarihli, 7194 sayılı Kanun'la Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kurulmuş ve yönetim kurulunu belirleme yöntemi mevzuata girmiştir. Ancak sonrasında çıkarılan 3 Kasım 2022 tarihli, 7420 sayılı Kanun'la bu Ajansın yönetim kurulunu belirleme yöntemi eski kanun maddesi yürürlükten kaldırılmadan başka bir kanun maddesiyle yeniden düzenlenmiş yani Ajansın yönetim kurulunun belirlenmesi için aynı anda mevzuatta farklı yöntemler yürürlükte kalmış. 2022 yılında kabul edilen 7420 sayılı Kanun'un yapım sürecinde 2019 yılında kabul edilen Ajansın yönetim kurulunun belirlenmesi için gösterilen yöntemin yürürlükte unutulması zaten bu kanun teklifinin çok alelacele olduğunu gösteriyor.

Bir de bir nokta daha var, o da biliyorsunuz, toplumda çok büyük hassasiyet yaratan bir konu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – O da şu: Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansını destekliyoruz, istihdam artışını destekliyoruz, her ne kadar istihdamdaki 4 katı artış sadece Sayın Cumhurbaşkanının yetkisine verilse de destekliyoruz fakat burada, bak, bu fıkranın 4’üncü cümlesinde personel alımı için şöyle bir şey koyuluyor: “Yazılı ve/veya sözlü sınavda başarılı olmak şarttır.” demişsiniz yani yazılı ve/veya... Bakın, bu toplumun kanayan yaralarından bir tanesi mülakat ve AK PARTİ ve Sayın Cumhurbaşkanımız seçim beyannamesinde mülakatın kaldırılacağını söyledi. Bu maddeyi buraya koyduğunuz zaman siz tekrardan mülakatla işe alımın önünü açıyorsunuz. O bakımdan, bu maddeyi de mülakata imkân vermeyecek şekilde, yazılı sınavda başarı şartı aranması şeklinde değiştirebilirseniz o zaman toplumda haklı bir itiraz gören bu mülakat konusuna da en azından bu kanun teklifinde bir açıklık getirmiş olursunuz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın Kalaycı.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, bakanlıklarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın, basınımızın değerli temsilcileri; öncelikle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Bu torba düzenleme konusu epey tartışıldı, bu konuda Milliyetçi Hareket Partisi olarak görüşümüz öteden beri belli. Bu konu da herhâlde sayfalarca yer alacak... Hatta kitap bile yazdığımız bir konu. Elbette ki bu “torba” olarak nitelendirilen düzenlemelere biz karşı görüşümüzü hep ifade ettik ama burada “torba” diye nitelendirilen düzenlemenin şeyi ne olacak yani hangi düzenlemeler bu kapsama girecek? Bizim karşı çıkışımızdaki ana esas yani birbiriyle hiç alakası olmayan konularda, kanunlarda konu ve amaç bütünlüğü olmayan düzenlemeler yapılması; “torba” diye nitelendirdiğimiz bu. Yani maddeler arasında birbiriyle hiç... Biri ulaştırmayla ilgili, biri -ne bileyim- sağlıkla ilgili, tarımla ilgili; bizim karşı çıkışımız esas bu. Yani hukuk güvenliği ilkesini zedeleyen de bize göre o ama bugünkü düzenlemeye baktığımız zaman bir konu ve amaç bütünlüğü var. Yani direkt “torba” diye nitelendirmek bence uygun değil, yani burada hepsi yok.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – “Küçük torba” mı diyorsunuz? Bu da torba Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok yani birden fazla kanunda değişiklik yaptı diye “torba” diye niteleyemeyiz çünkü konusu aynı amacı taşıyor.

Bir de tabii, Komisyonun görev sahasıyla ilgili de kısaca görüşümüzü ifade etmek istiyorum. “Bizi ilgilendirmeyen teklif.” dedi değerli kardeşim. Yani bizi ilgilendiren teklif ne acaba? O zaman bu Plan ve Bütçe Komisyonuna bir tek, sadece bütçe kanununun gelmesi lazım çünkü her kanun mutlaka bir sektörü, bir bakanlığımızın görev alanını ilgilendiriyor. O zaman her bakanlığın o görev alanında ilgili ilgili komisyonlar var, oraya gitmesi lazım hepsi. Hâlbuki öteden beri paraya taalluk eden, bütçeyi etkileyecek, vergidir, cezadır, bu tür konuları düzenleyen kanunları burası, Plan ve Bütçe Komisyonu görmüştür; öteden beri de uygulama bu şekildedir. Şimdi, bu teklifte de vergi düzenlemeleri var, cezalarla ilgili düzenlemeler var, direkt bütçeyi etkileyebilecek, doğrudan etkileyebilecek düzenlemeler var. Elbette ki ihtisas komisyonları çalışmalı, zaten zamanında bu komisyonlar niye kuruldu? Ana

Komisyon olarak Plan ve Bütçe görüşüyorsa tali komisyon da kendi alanıyla ilgili uzmanlığını bu teklif üzerinde görüşerek bildirmesi lazım ya da tersi. Başka bir konu olur, ana komisyon ilgili diğer ihtisas komisyonu olur, tali komisyonun görüşünü bildirmesi lazım. Yani bu anlamda biraz Komisyonumuzun hukukuna sahip çıkmak istiyorum. Yani Komisyonun kendi görev alanıyla ilgili işlere “Bu bizim görevimiz değil.” demesi bana çok şey gelmiyor yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – O zaman diğer komisyonları kapatalım Sayın Kalaycı hepsi ekonomik işler içerdiği için.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Çalışmalarını sağlayalım.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok yani çalışsın, çalışmalarına bir şey demiyorum. Müstakil olarak yani sadece turizmin teknik anlamda boyutuyla ilgili bir düzenleme olsa baştan sona, tamam katılırim size, aynen katılırim “Bu bizim işimiz değil.” derim ama kayıt dışılıkla ilgili bir düzenleme var, vergi düzenlemesi var, cezalar öngörülüyor, teşkilatla ilgili düzenlemeler var, bunlar da zaten Plan ve Bütçe Komisyonunun görev alanı içerisinde olan konular.

Şimdi -baştan değerli teklif sahibimiz Oğuzhan Bey de söyledi- 8 madde zaten ana madde. Kanun yazımında hatalar olabilir, biz de onları zaman zaman tespit ediyoruz. Teknik olarak düzenlemede -ben de birazdan değineceğim- hatalar var. Şimdi, konutların turizm amaçlı kiralanmasına ilişkin 8 madde var, Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu’na ilişkin 4 madde var, Turizmi Teşvik Kanunu’na ilişkin 6 madde var, Kapadokya Alanı Hakkında Kanun’a ilişkin 4 madde var, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun’a ilişkin 6 madde var, 2 madde de yürütme ve yürürlük. Dolayısıyla, baktığımız zaman, yani bir amaç, konu bütünlüğü olan bir düzenleme olarak biz bunu görüyoruz açıkçası.

Evet, konu itibarıyla tabii ki turizm önemli bir sektör; ekonomik gelişme, istihdam oluşturma açısından gerçekten önemli bir yere sahip, ülkemize döviz girişinde de önemli bir payı var ve birçok sektörü etkileyen ve birçok vatandaşımızı ilgilendiren bir sektör. Biliyorsunuz, pandemi en fazla turizm sektörünü olumsuz etkiledi ama Türkiye olarak gerçekten alınan etkin önlemlerle bu süreci başarılı olarak yöneten ülkelerden biri olduk; rakamlara da baktığımız zaman bunu görebiliyoruz zaten. Pandemi öncesi 2019’da rekorlar kırdığımız bir yıl vardı turizm açısından, 38,9 milyar dolar gelirimiz vardı, 51,8 milyon da ziyaretçi sayısı vardı. Şimdi, 2022’ye baktığımız zaman, turizm gelirimiz 46,5 milyar dolar, ziyaretçi sayısı da 51 milyon 369 bin düzeyinde gerçekleşmiş yani gelir açısından yeni bir rekor kırmışız. 2023’ün altı aylık dönemine baktığımız zaman da bu artışın devam ettiğini görüyoruz. Altı ayda turizm gelirlerimiz yüzde 27 artmış, kişi sayısı da yüzde 20,6 oranında artmış. Burada sevindirici olan bir konu, gecelik ortalama harcamada da önemli artış var; 2018’de 67 dolar iken 2022’de 89 dolara kadar çıkmış, 2023’ün ilk altı ayında 99 dolar gecelik ortalama harcama; bunu çok önemli görüyoruz.

Düzenlemelerle ilgili de birkaç hususa değinmek istiyorum. Şimdi, bu konutların turizm amaçlı kullanılmasına ilişkin düzenleme önemli yani bunu ben palyatif olarak görmüyorum. Tabii, eksik varsa tamamlayalım; bir kayıt dışı alanı kayda alma amacı var burada ki düzenleyici etki analizinde 51 milyar liralık bir kazancın kayıt dışı kaldığından, vergilendirilmediğinden bahsediliyor. Yani bu alanı kayda alma açısından bir düzenleme yapılması isabetli bizce. İlave önerilerimiz olabilir ya da şu olmasın diyebiliriz. Mesela burada şunu söylemek istiyorum: Oğuzhan Bey, belgelendirmede binanın tüm kat maliklerinin oy birliğini arıyoruz yani bu bana biraz uygulanamaz geldi. İşin içinde kurumsallar var, onlar ne olacak? Yani rezidansı var adamın, onlar ne olacak? Yani bir kişi her şeye taş koyabilir. Hâlbuki kentsel dönüşümde bile oy birliği değil yani orada bile... Yani burada niye bu kadar katı bir kural koyduk, bunu izah ederseniz; bir de kurumsalları niye kapsamıyor, bunu izah ederseniz memnun oluruz.

Diğer taraftan, Kültür Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesinin sermayesi artırılıyor, görev ve yetki alanı genişletiliyor. Kapadokya alanıyla ilgili Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda düzenlemeler yapılıyor. Yine, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının personel hizmet alımıyla ilgili düzenlemeler getiriliyor, bir de Turizmi Teşvik Kanunu'nda bazı düzenlemeler yapılıyor. Burada da 2 maddeye takıldım ben Oğuzhan Bey. Yani bu konuya izahat getirirseniz memnun oluruz. 12'nci madde, burada deniyor ki: "Personel lojmanı..." Yani konaklama tesisi kendisinin, buna personel lojmanı için kamu taşınmazı tahsisi öngörüyoruz. Yani örneklendirsek, otel benim ama bana personel lojmanı için bir kamu arazisinin tahsisi öngörülüyor yani buna niye gerek duyuluyor; onu izah ederseniz memnun olurum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sonra otel yapmak için.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Nasıl?

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sonra otel yapmak için.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani bunun önü alınamaz. Böyle bir yol açarsak bilmiyorum, çok sıkıntı çekeriz diye düşünüyorum ben.

Bir de 16'ncı madde... Şimdi, maddenin düzenlenme şekli de -biraz önce bahsettim- teknik olarak... Mesela, yönetmeliğe gönderme yapıyoruz yani falan yönetmeliğin şeyine göre... Kanun yönetmeliğe tabi olmaz yani teknik olarak bir defa o yanlış.

Bu maddede ikinci husus da son fıkra, geçici 18.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun lütfen, devam edin.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 16'ncı maddeyle 2634'e eklenen geçici 18'inci maddede ilk fıkra ile ikinci fıkranın konusu farklı; bir üçüncü fıkra konmuş, burada da orman sayılan alanlarda fiilen turizm amaçlı kullanılan taşınmazları tahsis etme öngörüldüğü. Yani "fiilen turizm amaçlı kullanılan taşınmaz" ne demek? İşgal edilmiş yani birileri işgal etmiş, ben bunu ona tahsis edeyim diye bir düzenleme. Ya, niye işgal ettirdik, niye çıkarmadık oradan da şimdi böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyuyoruz; ben açıkçası anlamadım. Bu konu gerekçeleriyle birlikte detaylı anlatılırsa memnun olurum.

CAVİT ARI (Antalya) – Teşekkür ederiz Mustafa Bey, ilk defa hesap soruyorsunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Nasıl?

CAVİT ARI (Antalya) – Teşekkür ederim Mustafa Bey, ilk defa hesap soruyorsunuz dedim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok, yok yani konu itibarıyla buradaki yer... Teknik anlamda, kanun tekniği açısından buraya böyle bir şey konmuş, bir de içeriğini, niye böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyuluyor, onu öğrenmek istedim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın teklif sahibi hazırlıklarını yapacak, Sayın Kalaycı, akabinde yeteri kadar söz vereceğim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben, maddelerde de yine görüşlerimi ifade ederim.

Ben teşekkür ediyorum, Oğuzhan Bey'e de böyle bir düzenleme getirdiği için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş, sizin söz talebiniz var sanırım.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız ve Değerli Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız, sivil toplum örgütlerimizin değerli temsilcileri ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, tabii ki bu Filistin’de yaşanan olaylardan dolayı... Neden ne olursa olsun, İsrail’in Filistinli sivillere karşı, çocuklara karşı acımasızca yaptığı katliamı tabii ki nefretle kınıyorum. Bir an önce bu savaşın durmasını temenni ediyorum.

Diğer taraftan, tabii ki Sayın Temelli burada Filistin’e sahip çıkılırken sanki diğer vatandaşlara, özellikle Kürtleri vurguladı, bunlara sahip çıkılmıyormuş gibi bir algı uyandırdı; bu, tamamen yanlış. Türkiye Cumhuriyeti devleti nerede bir mazlum varsa, nerede bir gariban varsa her zaman için sahip çıkmıştır. Bunun örneği -bizim hükümetlerimizde değil- Türkiye Cumhuriyeti devletinde 1990 yılında; o zaman, rahmetli Özal döneminde, Birinci Körfez Savaşı çıktığında, aşağı yukarı 500 bin Kürt kardeşimiz Kuzey Irak’tan Türkiye’ye geçmiş ve burada, Türkiye’de misafir edilmişlerdir. Yine, 2011 yılında yaşanan Suriye iç savaşında çıkan olaylar neticesinde etnik kökenine bakılmaksızın milyonlarca kişi yine Türkiye’de misafir edilmiştir ve onlara kardeş gözüyle bakılmıştır. Yine, 2014 yılında “Ayn el Arap” veya “Kobani” adıyla bilinen yer IŞİD tarafından işgal edildiğinde yine Türkiye oradaki Kürt kardeşlerimize karşı duyarsız kalmamıştır. Bunları hiçbir zaman unutmamak lazım gerektiğini düşünüyorum ben.

Diğeri Turizm Bakanımızla ilgili, gerçekten de bilemiyorum nasıl, nereden değerlendiriliyor ama o Turizm Bakanımızın hakkının yendiğini ben düşünüyorum. Turizm Bakanımız geldikten sonra, özellikle 2019 yılında Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının kurulmasıyla beraber, Türkiye turizm anlamında tüm dünyaya daha etkin bir şekilde tanıtılır oldu. Bunun neticesinde, 2020 yılında bu Covid pandemisi yaşanmasına rağmen Türkiye’de turizmdeki düşüş diğer ülkelere nazaran çok daha az oldu. Bunun arkasından da yine aynı zamanda, çıkan Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle Rusya’dan ve Ukrayna’dan gelen turistlerin sayısının azalması beklenirken bunu diğer Avrupa ülkelerinden ve İngiltere’den artırarak turizmde 2022 yılında 51 milyon turiste ve 46 milyar dolar turizm gelirlerine ulaşıldı. Bu anlamda bakıldığı zaman bir hakkı teslim etmek lazım, gerçekten de büyük çaba ve gayret sarf ediliyor. Aynı zamanda, 2018 yılında turizmde fert başına olan gelirimiz 670 dolarlardan bugün bin dolarlara çıktı ve 2028 yılındaki turizm gelirlerimizin de aşağı yukarı 100 milyar dolarlara çıkması hedeflenmektedir. Bu anlamda bakıldığı zaman gerçekten de başarılı işler yapılmaktadır.

Diğer taraftan, tabii, bu kanun teklifinde, ortada mevcut bir fiiliyat var, bir uygulama var. Yani bu kanunu biz çıkarmayalım da bu düzensiz yapı devam mı etsin arkadaşlar? Tabii ki bu kanun teklifini çıkarırken buradaki temel amaçlardan bir tanesi, burada bir düzen ve intizam sağlamak. Şimdi, bir taraftan, diyelim ki otelleriniz var sizin, bu otellerde insanlar kalıyorlar, kayıt altına alınıyorlar ama diğer sektörde -bu hiçbir kayıt altına alınmadan, nerede kimin kaldığı belli olmadan- güvenlikle ilgili bir problemimiz var.

İkincisi, tabii ki ekonomiyle ilgili problemimiz var. Niye? Otel sahipleri veya bu alanda belge almış insanlar bir vergi öderken bu işi yapanların hiçbirinin kayıt altına alınmadığını ve hiçbir vergi vermediğini görüyorsunuz. Dolayısıyla da bu kanun teklifinin eksiklikleri olabilir ve düzeltilmesi gereken yerler olabilir ama yapılması gereken bir kanun teklifi.

Diğer taraftan, Filistin’deki yaşanan olaylar tabii ki acı, orada bir zulüm var ama bu olaylarla, bunlarla ilgili Hükümetimiz, Dışişleri Bakanımız bu konuda gerekli açıklamaları yaparken, Cumhurbaşkanımız gerekli işlemleri yaparken biz de tabii ki ülkemizin ihtiyaçları olan kanunları ve düzenlemeleri çıkarmak zorundayız.

Bu kanun teklifiyle bir taraftan kanuni düzenlemeler yapılırken, bu sektördeki başboşluk ortadan kaldırılırken bir taraftan da kısıtlamalar yapılmaktadır. İşte, diyelim ki kat maliklerinin hepsinin birden oy birliğinin aranması; bunun indirilmesi gerekir mi, gerekmez mi; bunu tartışabiliriz. Diyelim ki siz bir apartmanda oturuyorsunuz, bu apartmana her üç beş günde bir birileri girip çıkıyor; bundan rahatsız olur musunuz? Olursunuz. Belki yüzde 50'ye indirilebilir- Ama burada kayıt dışı olarak herkesin her işi yapması doğru mu arkadaşlar? Doğru değil. Ve bu açıdan baktığımız zaman bu kanun teklifinin biz de gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Kanun teklifinin hazırlamasında emeği geçen başta Oğuzhan Milletvekilimize ve diğer imzası bulunan kardeşlerimize ben teşekkür ederim. Kanun teklifinin hayırlı uğurlu olmasını diler, hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Güneş, teşekkür ediyorum.

Şimdi ilk olarak Komisyon üyelerimizden başlamak üzere diğer milletvekillerimize söz vereceğim.

Sayın Ocaklı'nın ayrılması gerekiyor, ona konuşma için söz vereceğim.

Sayın Ocaklı, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

TAHSİN OCAKLI (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli üyeler, Komisyonumuzun, Bakanlığımızın değerli temsilcileri; yaptığınız çalışma ve sunum için sizlere de teşekkür ederiz.

Konutların turizm amaçlı kiralınmasına ilişkin konuşuyoruz fakat bizim önümüze konan bu sunumda doğru olmayan yerleri tespit ettim, buna ilişkin görüşlerimi açıklayarak konuşmamı sürdüreceğim.

Şimdi, bir kere, 30 maddelik bu teklifin ilk 7 maddesi, evet, bu gündemle ilgili, bu doğru ama geriye kalan kısımlarının teklifin bütünlüğüyle bir ilgisi yok üstelik de tam da ihtisas komisyonunun görüşlerinin olması gerektiği yerde -komisyon üyesi arkadaşlarımdan bazı milletvekili arkadaşlarımız da burada- onların görüşleri alınmadan direkt Plan ve Bütçe Komisyonuna bu hususun gelmesini de ayrı bir yanlış olarak belirtmek isterim.

Şimdi, belli ki bu düzenlemede amaç aslında ek bütçe yaratmak, Türkiye'ye ayrıca bir gelir kaynağı yaratmak; bunu anlamış olduk. Çünkü düzenlemenin her maddesinde “Şu olmazsa şu kadar TL ceza var, bu olmazsa bu kadar TL ceza var.” gibi cezaları hatırlatarak gelir sağlayıcı olan, özellikle izin belgesinin alınması, mutlaka plaka elde edilmesi gibi zorunluluk getiren düzenleme aslında gelir elde edilmesini amaçlamaktadır. Şimdi, değerli arkadaşlarım, bizim Karadeniz’de tarım yapılır; kimisi hayvancılık yapar, kendi yiyeceğini içeceğini karşılar, kimisi de çay toplar. Bize Allah'ın bahşettiği çok güzel bir coğrafya var; derelerimiz var, denizlerimiz var, dağlarımız var ve çalışmaktan bizim insanımız, çiftçilerimiz buraların farkına varamamış. Çay topladığında sadece önüne bakarmış ama bir gün çayının para etmediğini görünce, işte, o çaylıkların geçim kaynağı olmasından vazgeçip içine parasıyla -bir yerden denkleştirmiş- bir tane bungalov yapmış. Bu bungalovu yaparken devletin kurumları ona hiçbir rehberlik etmemiş, yol göstericilik yapmamış, o bölgeye ait herhangi bir turizm master planı hazırlanmamış ama siyasi rant sağlama amacıyla kaçak yapıların oluşmasına izin vermiş ve günün sonunda da şimdi bu getirilen yasayla buralardan bunun bedelinin, karşılığının istenmesine karar verilmiş; doğru değil.

Rize'yle ilgili -özellikle dikkatimi çekti- sayın Komisyon üyelerime bilgi vermek isterim. Burada 117 kayıtlı evin olduğu, binin üzerinde ilan olduğu, 4.100 TL günlük kira istendiği bilgisi nereden alınmışsa doğru bilgi değildir çünkü benim 2-3 tane evim var, 2-3 tane evim, aylık 2.500 lirada şu anda kiraya oturulan merkezde yerlerdir ama günlük 4 bin liraya kira verilen yerler var mı? Vardır elbette ama bunlar ortalama değildir, bunun bilinmesi lazım.

Ayrıca şu önemli: Burada elde edilecek olan gelirlerden -bugün hepimizin ortak sorunu olduğunu kabul ettiğimiz ama dillendirmekten kaçındığımız emeklilere- bir pay mı verilecek? Bugün gelen bir üniversite öğrencisi bana şunları anlattı, bilmenizi isterim; Rize'den gitmiş, Gümüşhane'de okuyor, diyor ki: "Ağabey ben 1.250 lira KYK bursu alıyorum, bunun 480 lirasını aylık KYK'ye geri veriyorum, 400 lira yemek parası veriyorum, 20 TL de yol ücreti veriyorum, o da 400 lira ediyor, benim aldığım burstan sıfır TL elimde kalıyor." Bir üniversite öğrencisinin sorunundan bahsettim size. Emekliler için 5 bin TL diye konuşuyoruz, aslında bugünün gündemi emekliler için ne yapabileceğimiz olmasına karşılık, biz gelirleri nereden artırabiliriz, bunun tartışmasını ya da bunun şeyini hazırladık.

Şimdi, genel gerekçede söz edildiği üzere, kanun teklifiyle aslında Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında kalan yerlerden, buraları denetleme, bu denetleme yoluyla gelir elde edilmek isteniyor. Şimdi, benim de size söyleyeceğim şey şu: Bir master plan yapılması lazım. Mesela, bizim Rize'de bir master planımız yoktur. Bu master plana uygun aynı zamanda modellemelerin vatandaşla rehber olarak verilmesi lazım. Buradan ticaret yapılmasının önü açıldıktan sonra vergilemeyi istemek gerekiyor ama şimdi durum öyle olmuyor. Şimdi, bu yetkiler Bakanlıkta biriktirilmiş, Bakanlık isterse valiliğe aktarıyor ama sonuçta Cumhurbaşkanının kararı ve yetkisi olmadan hiçbir değişim yapamıyorsunuz.

Şimdi, genel düzenlemelerin içinde başka dikkatimi çeken şeyleri de yine size arz etmek istiyorum. Şimdi, özellikle, bir; turizmde bir kategori yapmak lazım değerli kurul üyeleri. Burası çok önemli. Bence her destinasyonun kendine ait özellikleri ve ticari getirileri olan alanları olabilir. Örneğin, gerçekten de emekli olup iki üç ayını sadece kiraya verme, buradan bir yan gelir elde etme düşüncesiyle -ki bu geçinememekten kaynaklanmaktadır, hiç bunun ötesi yoktur- sadece bu amaçla yapılan kiralamalar bence kapsam dışında tutulmalıdır.

İki; örneğin, Antalya'nın göbeğinde bir evin kirası ile Rize Çayeli'deki bir evin kirasının gelirleri aynı olmaz, bunlar da tasnif edilmeli, bunların da -tasniflerine göre, gelirlerine göre- daha doğrusu getirisi veya düzenlemesi yapılmalıdır.

Benim kısaca söyleyebileceğim şimdilik bu kadar ama şöyle söyleyeyim; şu, özellikle cevaplanmasını istediğim sorular var, vatandaş onu bilmiyor: İzin belgesi alabilmenin bedeli ve şartları ne olacaktır, bunun kamuoyuna açıkça bildirilmesi gerekiyor.

Yine burada bir kuşku daha var. Seyahat acentelerinin, özellikle (A) grubu seyahat acentelerinin bazı hususlarda yetkili olabileceği, bazı konutları kiraya verebileceği kamuoyunda şu tür yorumlara neden olmaktadır: Turizmdeki pasta belli kesimlere bırakılıyor, sadece bu kesimlerin turizmden pay alması sağlanmak isteniyor. Bu hususta daha yaygınlaştırılarak, özellikle tabana yayılarak küçük işletmelerin ya da bireylerin kendilerinin yapabilecekleri turizm modellemelerine geçilmesi gerekiyor çünkü bir ilçenin, bir ilin insanların asla bir başına bir otel yapabilme kapasitesi yoktur. Otel yapabilme kapasitesi olanlara bu bırakılırsa -Turizm Bakanımız için de dâhil- şaibeli konuşmalar başlayacak. O yüzden bu düzenlemeleri mutlaka bireylerin kendine indirgeyecek, özellikle emeklileri bu durumun dışında tutacak düzenlemeleri yapmak gerekiyor. Bu yüzden bu itirazlarımı belirtip sorularımın da sonradan cevaplanması dileğiyle saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Ocaklı, teşekkür ediyorum.

Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sezai Başkan ayrıntılı değerlendirme yaptı, ben yinelemeyeceğim.

Söz almamın nedeni şu: Bu yasama tekniği doğru bir teknik değil. Şöyle anlatayım daha iyi anlaşılın: Bir kanun çıkarıyorsunuz Devlet Memurları Kanunu gibi -bilindik kanunlardan örnek vereyim- veya Türk Ceza Kanunu gibi veya Borçlar Kanunu gibi Medeni Kanun gibi fakat bu kanunun maddelerinin yani asıl Medeni Kanun, Ceza Kanunu, Borçlar Kanunu, Devlet Memurları Kanunu gibi kod kanunun maddelerinin 3 katı kadar maddeyi bu kanunların içerisine yerleştiriyorsunuz. Öbür kanunlarda değil, bu kanunlarda bu maddeler kalmaya devam edecek. Yani Türk Ceza Kanunu’nun 200 madde olduğunu düşünün, ilk 200 maddeden sonra Türk Ceza Kanunu’nun 201’inci maddesi şöyle olacak: “Borçlar Kanunu’nun şu maddesi şu şekilde değiştirilmiştir.” 202’nci maddesi “Medeni Kanun’un şu maddesi şu şekilde değiştirilmiştir.” 204’üncü maddesi “Devlet Memurları Kanunu’nun şu maddesi şu şekilde değiştirilmiştir.” Bu biçimde bir kanun olamaz. Bir şanslı, bir kod kanun hazırladınız, getirdiniz, Komisyona da getirdiniz; yarın öbür gün yürürlüğe girecek, içine bu maddeleri yerleştirmenize gerek yok, başka bir teklifle yine o maddeleri, o kanunları ilgili kanunlarda değişiklik yapacak metin olarak teklif edebilirsiniz. Yani bu kanunun içerisinde ilk 7 madde ve daha sonra yürürlük ve yürütme, bir de geçici madde dışındaki kanun maddelerinin yer alması gerekmiyor. Çok daha basit, çok daha anlaşılır bir kanun teklifi olarak kalacaktı. Ha, bu saatten sonra değiştirir misiniz, muhtemelen değiştirmeyeceksiniz ama eğer bir daha -sanırım 3’üncü kez karşılaşıyoruz, en azından ben geçen dönem en az böyle 2 tane kanun teklifi gördüm- bu biçimde bir kod kanun getirecekseniz bunun içerisine başka kanunlara işlenmesi gereken, başka kanunlarda yer alması gereken kanun maddelerini koymayın derim. Bu, kodifikasyon açısından kabul edilebilecek bir şey değil, iyi kanun yapma açısından iyi bir şey değil, bundan vazgeçilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Tiryaki, teşekkür ediyorum.

Sayın Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle ben de bu torba kanunu eleştirmek istiyorum. Maalesef AKP döneminde torba kanun âdeta Meclisin temel işleyişi hâline geldi. İçinde ne bulunursa var, bunun doğru bir yöntem olmadığını düşünüyoruz. Ayrıca, Plan Bütçe Komisyonu Başkanımız da ilk başladığımız zaman torba kanunun bir daha olmayacağını, Plan ve Bütçe Komisyonunun uzmanlık alanına göre kanunlar geleceğini söyledi ama maalesef böyle bir şey düşünülmedi.

Ayrıca, maalesef bu teklif hazırlanırken bu konuyla ilgili derneklerin hiçbir görüşü alınmamış gözüküyor. Birçok kanun da gördüğümüz gibi yapboza dönüyor âdeta, burada ilgili hiçbir komisyonun, görevli insanların görüşü alınmıyor, daha sonra bu kanun değiştirilmeye çalışılıyor; bunu birçok kez gördük. Burada, aslında Türkiye’de artan barınma sorununun çözümü konusunda da kafa karışıklığına yol açıyor. Biliyorsunuz, bu apartlar vesaire en çok öğrencilerin kullandığı evler. Bu anlamda, artan kiralardan dolayı -Türkiye’de hiç olmadığı kadar bir barınma sorunu ortaya çıkmışken geçtiğimiz günlerde İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı İPA’nın yayınladığı bir ankete göre, maalesef artık asgari ücretle İstanbul’da ev bulabilmek mümkün değil ki bu birçok şehirde öyle, benim milletvekili olduğum, temsil ettiğim Malatya’da da aynı şekilde, artık asgari ücretle bir ev bulabilmek mümkün değil- büyük bir barınma sorunu başlamışken şimdi bu kanunun hayata geçmesiyle acaba bu apartlarla

ilgili sorun çıkacak mı, onun da düşünülmesi lazım. Bu konuda ilgili STK'lerin, derneklerin mutlaka görüşünün alınması lazım, mutlaka onların dinlenilmesi lazım; bunun da dinlenilmediği gözüküyor. Bu nedenle tekrar gözden geçirilmesi gereken bir kanun çünkü biz görüyoruz ki geçtiğimiz dönemlerde, uygulamalarda birçok kanun tekrar değiştirilmek için getirildi. Ben bu konuda söz almış bulunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyorum Sayın Ağbaba.

Şimdi, Sayın Vehbi Bakırlıoğlu, sonra Mustafa Erdem, sonra Cevdet Akay var.

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu yeni yasama yılının ilk Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısındayız şu anda ve önümüzde Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır. Esasına bakılırsa şu anda Türkiye kamuoyunun, özellikle emeklilerin, yaklaşık 14 milyon emeklinin gözü Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Plan ve Bütçe Komisyonunda ve bu Komisyondan -7.500 lira açlık sınırının çok çok altında yaşayan bu emeklilerimiz- mağduriyetlerini giderecek bir düzenleme beklerken biz şu anda Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına Dair Kanun Teklifi'ni, daha doğrusu bir torba kanunu tartışmaktayız. Esasında Türkiye gündemi şu an için bu değil, daha öncelikli, daha ivedilikle çözülmesi gereken, özellikle emeklilerimiz konusunda çözülmesi gereken sorunlarımız varken ne yazık ki şu an bu kanun teklifini görüşüyoruz burada.

Şimdi, biraz evvel dediğim gibi, bu, Konutların Turizm Amaçlı Kiralanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi. “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması” dediğimiz kanunlar nedir diye baktığımız zaman, 7183 sayılı Kanun üzerinde yani 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun'un birçok maddesinde tekrardan değişiklikler yapılmak isteniyor. Grup sözcümüzün de belirttiği gibi, esasında bu kanunun bu Komisyonda görüşülmemesi gerekliydi. Neden? Bu kanunun esasında Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu tarafından görüşülmesi gerekmekeydi, burada onu baştan belirtmiştik.

Şimdi, bu 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun 2018 yılında yasalашmış ve ben bu kanun teklifindeki bizim grubumuzun muhalefet şerhine baktım, muhalefet şerhinde biz şunu demişiz: “Ajans daha teklif aşamasında Anayasa'ya aykırıdır. Kamu yararına iş ve işlemler yapacağı ve bu amaçla kurulduğu öne süren bir kuruluşun Sayıştay denetiminden ve Kamu İhale Kanunu'ndan kendini muaf tutması Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda belirtilen hukuk devleti olma ilkelerine aykırıdır, ayrıca idari işlemlerin yargı denetimine açık olması kuralına, kurumların şeffaf ve hesap verebilirlik ilkelerine aykırıdır, kamu yararına kurulmuş gibi gözüken bu ajans devleti şirket gibi yönetme zihniyetinin bir ürünüdür.” Bu kanundaki 3'üncü maddenin, 4'üncü maddenin, 6'ncı maddenin, 7'nci ve 8'inci maddeyle geçici maddelerin Anayasa'ya aykırı olduğunu iddia etmişiz ve bunu daha sonra muhalefet şerhimizde de belirtmişiz Bizim ilk yapmamız gereken şey, bu kanun teklifi önümüze geldiği zaman Anayasa'ya aykırı olup olmadığına bakmak, bunu her seferinde söylüyoruz, en büyük sıkıntılardan biri de bu ne yazık ki. Daha önce, 2018 yılında bu Komisyonda yer alan arkadaşlarımız da bunu söylemiş ve bunu muhalefet şerhine yazmışlar ancak buna rağmen Anayasa'ya aykırılık konusu gündeme getirilmemiş, incelenmemiş ve biz daha sonra bunun ilgili maddelerini Anayasa Mahkemesine götürmüşüz ve Anayasa Mahkemesi de bu götürdüğümüz maddelerden 3'üncü maddenin (6)'ncı fıkrasının, 4'üncü maddenin, 7'nci maddenin, 8'inci maddenin (3)'üncü ve (4)'üncü fıkralarının Anayasa'ya aykırı olduğuna hükmetmiş ve biz, bugün, şu anda, burada Anayasa'ya aykırılığı Anayasa Mahkemesi tarafından tescillenmiş olan bu maddeleri düzeltmekle uğraşmaktayız. Esasında

buna hiç gerek kalmayabilirdi; bizim o gün, muhalefette, bu sıralarda buluşan, Komisyonunda bulunan arkadaşlarımızın itirazları dikkate alınmış olsaydı bugün bu Komisyon, bu kanunun -ilgili kanun yani 7183 sayılı Kanun'un- maddelerini tartışmak zorunda kalmayacaktı. Bunun da yasama kalitesinin ne kadar düşük olduğunu bize en iyi gösteren kanun tekliflerinden bir tanesi olduğuna ben inanmaktayım.

Peki, Anayasa Mahkemesi bu saydığımız 7183 sayılı Kanun'un 3, 4, 6, 7, 8'inci maddelerinde Anayasa'ya aykırılık tespit etmiş ve iptal edilmesine hükmetmiş olmasına rağmen şu an önümüzdeki kanun teklifinde yapılan düzenlemeler bu Anayasa'ya aykırılıkları giderebiliyor mu? Bana kalırsa gidermiyor. Esasında bir kere daha bunun üzerinde konuşmamız lazım. Bu kanun teklifinin 26'ncı maddesi, 7183 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde düzenleme getiriyor, 27'nci maddesi de 7183 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde düzenleme getiriyor. Bu maddelere yani kanun teklifinin 26'ncı ve 27'nci maddelerine bakarsanız Anayasa'ya aykırılığın olduğu gibi durduğunu görmekteyiz. Anayasa Mahkemesinin kararına bakmamız gerekli. Biliyorsunuz, bu Ajans, Sayıştay denetiminden bağımsız, özel bir firma bunun denetimini yapıyor. Anayasa Mahkemesi, kararında bu 26'ncı maddede değiştirilen 7'nci maddeyle alakalı şunu söylemekte: "Bağımsız denetim esas itibarıyla ticaret şirketlerinin finansal tabloları ile finansal bilgilerinin düzenlendiği bir denetim türüdür. Bununla birlikte ticaret şirketlerinin aksine kâr etmek değil esas itibarıyla kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla kurulmuş olan Ajans, kanununda sayılan faaliyetleri genel olarak kamu hukuku ve ilke kurallarına göre yürütecektir.

Diğer yandan, "demokratik devlet ilkesi" mali açıdan denetlenen Ajansın işlemlerinde usulsüzlüklerin tespit edilmesi hâlinde bunlara belirli hukuki sonuçların bağlanmasını gerektirmektedir. Kanunda Ajansın denetiminin hukuka uygun şekilde gerçekleşmesinin temin edilmesi veya mali işlemlerinde belirli usulsüzlükler tespit edilmesi durumunda yapılacak işlemler ve bu bağlamda Ajans yetkileri tarafından doğacak hukuki sonuca yönelik herhangi bir hüküm de öngörülmemektedir." diyor ve Anayasa'nın 2'nci maddesine aykırıdır diye iptal ediyor yani burada "Bu kurumun Sayıştaya tabi olması gerekmektedir." diyor. E, peki, biz ne yapmışız? Biz bu kurumu Sayıştayın denetiminden muaf tutmuşuz. Bu 26'ncı maddede yapılan düzenlemeye baktığımız zaman -ne demişiz- şöyle bir ibare eklemiştir: "Denetim sonucunda düzenlenen bağımsız denetim raporları Sayıştaya gönderilir. Sayıştay bağımsız denetim raporunu, Ajansın mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu bakımından ve Ajansın kontrol sistemleri, yöntem ve süreçleriyle birlikte-inceleyip -hazırlayacağı raporu- Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar." Bakın, eğer biz bu Ajansı, Sayıştayın denetiminden kaçırmaya devam edersek ben bunun tekrardan Anayasa Mahkemesine gideceğini ve tekrardan önümüze geleceğini düşünüyorum. Burada 26'ncı maddenin Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünmekteyim.

27'nci madde de aynı şekilde bu Kamu İhale Kanunu'ndan muaf tutulmak isteniyor. Burada da Anayasa Mahkemesi aykırılık görmüş ve ilgili maddeyi iptal etmiş, yerine konulan maddeyle ilave edilen şeylere bakarsak da birer iyi niyet temennisi olduğunu görmekteyim.

Özellikle, söylediğim gibi, 26'ncı maddenin ve 27'nci maddenin Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünmekteyiz. Anayasa Mahkemesinin almış olduğu kararlara rağmen bu aykırılıklar giderilmemiştir. Yani kamu kaynaklarını kullanan bu kurumun Sayıştay denetiminden ve Kamu İhale Kanunu'ndan muaf olması kabul edilir bir şey değildir, Anayasa'ya da aykırıdır. Daha önce de ikaz etmiştik; Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, önümüze gelmiş, gene aynı hataları yapıyoruz ne yazık ki. Bu hususların Komisyon tarafından dikkate alınmasını temenni ediyorum.

Daha sonra da maddelerde ayrıca görüşlerimi bildireceğim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Bakırhoğlu, teşekkür ederim.

Sayın Erdem, buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi -Antalya'yı Türkiye turizminin başkenti sayarsak- Antalyalı turizmciilerin ve Antalya halkının uzunca bir süredir beklediği bir düzenleme. Ancak, Antalya'nın ve ülkemizin daha önce konutların turizm amaçlı kiralanması gibi bir sorununun olmadığını, bu büyük sorunun yine AKP iktidarının ülkeyi, dış politikayı ve ekonomiyi yönetmedeki beceriksizliği sonucu ortaya çıktığını söylemek zorundayım. Neden? Çünkü dış politika yönetilemedi, mülteci ve yabancı göçü sorunu çözülemedi. Göçmen, mülteci ve sığınmacı konusunda AKP iktidarı tarafından paylaşılan veriler sağlık değil. İddialara göre, sadece 10 milyon civarında Suriyelinin mülteci olarak Türkiye'de olduğu söyleniyor. 2023 yılı Temmuz ayı resmî rakamlarına göre, geçici koruma kapsamındaki Suriyeli nüfusu 3 milyon 329 bin 516; geçici barınma merkezleri dışında bulunan Suriyeli sayısı ise 3 milyon 250 bin civarı. Barınma merkezlerinde 50.736 Suriyeli var, Antalya'da ise geçici koruma kapsamında 4.801 Suriyeli var. Ama bitmedi, geçici koruma statüsü sadece Suriyelilere verildiği için Afgan, Pakistanlı ya da Afrika kökenli mültecilerin sayısı bilinmiyor. Bu kişilere “düzensiz göçmen” deniliyor ve yakalanırlarsa istatistiklere giriyorlar, istatistiklere girmeyen milyonlarca mülteci söz konusu. Bu kişilerden kaçının Antalya'da olduğuna dair de somut bir veri yok. Bu mülteci ve göçmenler bugün özellikle büyükşehirlerde yaşamaya başladı ve yine benzer biçimde söz konusu konutlarda ikamet ediyorlar.

AKP iktidarının kötü ekonomi yönetimi neticesinde iflas eden ekonomiye kaynak bulma çabasını da bu kanunun çıkarılma sebepleri arasında saymak mümkün. Yani Sayın Bakanın söylediği gibi, ekonomik olarak mücbir sebepler de bu sorunun ana nedeni. İktidarın kaynak bulmak için önce 250 bin, daha sonra yapılan düzenlemeyle 400 bin dolara ev alana vatandaşlık vermesiyle Türkiye'nin toplumsal, demografik ve ekonomik yapısı değişti. Son on bir yılda yabancılara 400 bine yakın konut satıldı, Antalya'da ise yaklaşık her 4 konuttan 1'i yabancılara satıldı. Bugün bile Antalya'da emlak sitelerinde konutlar artık “vatandaşlığa uygun” başlığıyla pazarlanmaya başlandı.

Şimdi de gelelim ikamet izni verilen yabancılara. İkamet izniyle Türkiye'de bulunan yabancı sayısı yaklaşık 1 milyon 405 bin. Uyruklarına göre, ikamet izniyle Türkiye'de bulunan yabancılara baktığımızda ise ilk sırada 150 bin nüfusla Rus vatandaşları yer alıyor, Ukrayna vatandaşları ise 47 bin nüfusla 9'uncu sırada. Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin ardından çok sayıda Rusya ve Ukrayna vatandaşı Türkiye'ye gelirken Antalya'da bu iki ülkeden gelen yabancılar dikkat çekiyor ve 2'nci sırayı alıyor. Tüm Türkiye'de resmî ikamet izni verilen Suriyeli nüfusu 108.908. Ayrıca, başka şehirlere kayıtlı mülteciler de Antalya'ya geliyor. Bunlar plansız göç politikalarının sonuçları. Türkiye, hem mültecilere hem de cebine döviz koyup gelenlere sorgusuz sualsiz ev sahipliği yapıyor. Türk lirasının değer kaybetmesiyle bizim vatandaşlarımız konut alamazken yabancılar birden çok konut satın alıyorlar bunları kiraya veriyorlar, turist gibi gelip aylarca burada yaşıyorlar -üç, altı ve on iki aylık ev kiralyıyorlar- kayıtlarda ise maalesef yoklar. Tabii, iktidarın başımıza açtığı bu kadar sorunun sonuçları maalesef olacak. Bugün konuştuğumuz, üzerinde kanun teklifi verdiğimiz mesele bunların sonucudur.

Ülkemizde konut alan yabancılar çeşitli dijital uygulamalar ve bire bir ilişkilerle konutlarını kendi vatandaşlarına tatil ya da konaklama amacıyla kontrolsüz biçimde kiralyıyorlar. Antalya'ya gelen turist sayısı artıyor ama otel doluluk oranları düşüyor. Kısa vadelerle evler kiralyıyorlar, bu durum ayrıca çeşitli güvenlik sorunlarına da sebep oluyor; insanlar sitelerinde, apartmanlarında kimlerle komşu olduğunu bile bilmiyor. Son yıllarda uluslararası mafyanın neredeyse tüm mensupları bile âdeta ülkemizde cirit atıyorlar, bu yöntemlerle ikamet ediyorlar. Buna artık son verilmesi gerekiyor.

Bir de tabii ki hep eleştirdiğimiz torba yasa... Torba yasaya getirilmesi gereken, emeklilerle ilgili 5 bin... Bunu sanırım “zekât” diye adlandıracağız. Bizim bildiğimiz, zekâtı, değerli arkadaşlar, ramazan ayında veriyoruz. Sizlerden ricam, bu emeklilere verilmesi gereken 5 bin lirayı ramazan ayında zekât olarak verin ama emeklileri yaşanabilir ölçüde bir maaşla ödüllendirin diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Erdem, teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Başkan, değerli üyeler, çok kıymetli bürokratlarımız, sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcileri; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten bu kanun birçok kesimi, sektörü ilgilendiren bir kanun, çok fonksiyonlu olarak da değerlendirilmesi gereken bir kanun. Üç farklı boyuttan değerlendirmek gerekir diye düşünüyorum. Öncelikle, 2023 yılı Mart ayı itibarıyla baktığımız zaman, ülkemizde yaklaşık 110 bin civarında konutun bu hususla arz edildiğini görüyoruz yani turizm amaçlı kiralama konusuyla ilgili 110 bin civarında konut arz edilmiş. Dünyadaki gelişmelere baktığımız zaman da bu sayının, bu rakamın çok düşük olduğunu görüyoruz; örneğin, Amerika’da 1 milyon 919 bin civarında bir rakam söz konusu, Fransa’da 806 bin, işte Brezilya’da bile 427 bin, İspanya’da da 400 binin üstünde. Dolayısıyla bu pazar hakikaten önu açık bir pazar ve son derece de titiz davranılması gereken bir konu. Öncelikle vergisel açıdan değerlendirilmesi lazım. Tabii ki kayıt dışının kayıt içine alınmasıyla ilgili bir konu. Yine, vergi dairelerinden gelen müktezalar da incelendiğinde söz konusu durumun Gelir Vergisi Kanunu’nun 37’nci maddesi açısından ticari kazanç olarak vergilendirilmesi gerektiğini görüyoruz, yine de katma değer vergisine de ayrıca tabi tutulması gerekiyor. Tabii ki burada belgeyi alan kişinin kiralaması söz konusu, aracı firmaların kullanılması söz konusu. Aracı firmalara baktığımız zaman çevrim içi olarak da çok ciddi bir pazar olduğunu görüyoruz -yani bundan neyi kastettiğimizde- işte “Airbnb” “Booking.com” gibi kuruluşlardan bahsediyorum. Burada 2027 yılında bu piyasadaki cironun yüzde 64’ünün bu aracı kurumlar üstünden olacağı tahmin ediliyor. Dolayısıyla bu aracı kurumların da vergilendirilmesi önemli. Nasıl vergilendiriliyor, sağlıklı bir şekilde vergilendirilebiliyor mu? Burada da vergilendirme önem arz edecek. Bu hususla ilgili olarak da yurt içinde yerleşik firmalarımızın teşvik edilmesi ve bu tip kurumların Türkiye’de de kurulmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Bu firmalar Türkiye’de kurulursa buradaki cirolardan da devletimiz gerekli vergiyi alacaktır.

Diğer bir husus, güvenlik boyutu var; kimlik bilgilerinin doğru olarak tespit edilmesi ve iletilmesi konusu. Terörist faaliyetlere baktığımız zaman, bu faaliyetlerin çoğunun bu konutlarda ikamet eden kişiler tarafından işlendiğini görüyoruz dolayısıyla güvenlik açısından bu bilgilerin sağlıklı bir şekilde İçişleri Bakanlığına da aktarılması önemli. Bunun için de hem denetim mekanizmasındaki hem yine İçişleri Bakanlığıyla ilgili güvenlik mekanizmasındaki hususlarda denetim elemanlarının istihdam edilmesi çok çok önemli: Hem Kültür ve Turizm Bakanlığı hem Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesindeki denetim elemanlarının ve İçişleri Bakanlığındaki ilgili birimlerin koordineli bir şekilde çalışmasının önemli olduğunu buradan ifade etmek istiyorum.

Yine, bu maddeleri incelediğimiz zaman gördüğümüz bazı hususlar var; 3’üncü madde. Özellikle burada -az önce Ümit Hocam da ifade etti- işletme belgesi almış olan bir şahsın maksimum yüzde 25 oranında konutunu kiraya vermesi söz konusu. Bu, uygulamada baktığımız zaman... Yani yüzde 25 rakamı, örneğin 100 daireli bir site için çok ciddi bir rakam, yüzde 25’ini alsanız 25 daire gibi bir rakam yapıyor; bu, butik oteller açısından bir haksız rekabet durumu teşkil edebilir çünkü biliyorsunuz, butik oteller 10 yatak ve üstü. 1 kişi 25 daireyi alabilir mi? Az önce gördük ki muvafakatname alması gerekiyor, bu muvafakatnameyi almak için bütün maliklerden... Zor, uygulamada nasıl olacak? Bir de

iş yeri açma ruhsatı alacak yani 5 bağımsız bölüm üstü olursa da iş yeri açma ruhsatı alması lazım; bu, karşılıklı bir çelişki oluşturuyor. Bunun uygulamada nasıl olacağını herhalde yaşayarak göreceğiz diye düşünüyorum.

Yine, bir de kanunun -aynı maddesi değil- 16'ncı maddesinde de önemli bir husus var; bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki orman alanlarının bütünüyle parça olarak kiralınmasından bahsediyor. Burada orman alanlarının tahribatı, ormana zarar verme söz konusu olur. Bir de bu kanundan önce hangi firmalar acaba bundan yararlanıyor, kaç firma var? Bunları öğrenmek istiyoruz, bunları bize açıklarsanız memnun oluruz yani kaç kişiyi ilgilendiriyor bu husus? Ben bu maddenin devre dışı bırakılmasının yararlı olacağını düşünüyorum.

Yine, aynı kanunun 21'inci maddesinde Kapadokya'yla ilgili bazı hususlar var. Burada, örneğin, kayaların oyulmasıyla ilgili, işte peribacalarının tahribatı veya yıkımı söz konusu olduğunda parasal cezayı 608 bin TL olarak gördüm. Bu çok düşük bir rakam yani caydırıcı özelliği olmayan bir rakam. Bunun da gözden geçirilmesi gerekir -ki bunlar sit alanları- ayrıca çok ciddi hapis cezaları da olması gerekir diye düşünüyorum. Kısaca şimdilik bunları söyleyebilirim.

Bir de Ajansın hem yönetim kurulu başkanı hem danışma kurulu başkanı aynı kişi; yani çift ünvan var burada. Sayın Bakan, bunu da doğru bulmuyoruz. Danışma kurulunun sektörden veya nitelikli kişilerden seçilmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz çünkü "danışma" adı üstünde, konuyu en iyi bilen kişilerin orada yer aldığı bir kuruldan bahsediyoruz. Buradaki çifte ünvanın da maddeden, kanundan çıkarılması gerektiğini buradan ifade etmiş olalım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Akay, teşekkür ediyorum.

Şimdi Komisyon dışı söz talebi Sayın Türkeş Taş'ın.

Buyurun.

Süreniz beş dakika.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve bürokratlar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Benim burada söz almak istememin sebebi, bu konuya başka bir vizyondan bakmamız gerektiğini düşünüyorum ben. Airbnb'yi -bunun ana başlığı- hem Türkiye'nin hem dünyanın geleceğindeki önemli bir ekonomik modelin alt başlığı olarak görüyorum. O yüzden, bu konu hakkında söz almak istedim.

Bildiğiniz üzere, günümüz dünyasında hem ülke ekonomileri hem de dolayısıyla dünya ekonomileri ciddi ekonomik sınavmalardan geçmekte, ciddi sınavlar vermekte ve ivedilikli bir değişim görmekteyiz. Bu değişimin ana sebebi de teknolojiadaki hızlı gelişme olarak karşımıza çıkıyor. Öyle ki bu gelişmenin hem hâlihazırdaki iş kollarını hem de meslekleri bile değiştireceğinden söz ediliyor ve bununla ilgili çeşitli planlamalar, raporlamalar yapılıyor. Bu konuda da maalesef, Türkiye gibi ekonomisi sığ olan ekonomiler çok daha fazla etkileniyor, çok daha fazla darbe yiyor. Hâlihazırda da hepimizin bildiği gibi, ciddi bir ekonomik buhran içinde bulunan ülkemizde ekonomik olarak biz hızlı bir şekilde, ivedilikle nasıl rahat nefes alabiliriz, nasıl nefes alacak ortam ya da uygulamalar yapabiliriz diye baktığımızda, biz İYİ Parti olarak bunun en kolay yolunun paylaşım ekonomisi üzerinde çalışmak, ona önem vermek, onu desteklemek ve büyütmek olduğunu gördük ve bunun üzerinde çalıştık. "Paylaşım ekonomisi ne?" diye soracak olursanız, kısaca ben bunu şöyle tanımlayabilirim ya da sizi aydınlayabilirim: Teknolojiyi kullanarak varlıkların, hizmetlerin ve bilginin bireyler arası paylaşımını sağlamak ve bu yolla ekonomik hareketlilik ve büyüme elde etmek olarak altını çiziyebilirim. Türk toplumuna, Türk kültürüne uygun olarak da şöyle dersem daha akılda kalıcı olur: İmece usulünü ekonomik verimlilik, ekonomik modele

çevirmek olarak düşünebilirsiniz. Biz İYİ Parti olarak “Bu sistemi devlet kontrolünde bir ekonomik model hâline getirmek nasıl olur?” sorusuna cevap olarak “uyuyan kapasiteyi paylaşım ekonomisi” doktrini adı altında bir çalışma yaptık. Bunu da kısaca şöyle anlatabilirim: Geniş tabanlı toplumsal katılımcılık ve kalkınmacılığı teşvik ederek; temel prensibi, kullanılmayan veya uyuyan varlıkların kullanımını arttırmak için paylaşmak, böylece katma değer yaratıp verimliliği ve ekonomik büyümeyi sağlamak olan devlet güdümlü -bu, altını çizilecek bir konu, devletin muhakkak dâhil olması gerektiği- bir ekonomik yaklaşım.

Şimdi bu ana bilgiyi verdikten sonra şöyle gözünüzün önünde canlansın diye şunu da belirtmek istiyorum, paylaşım ekonomisinin ne kadar önemli olduğunu -hızlı büyüme- ve ekonomiye ne kadar canlılık kazandırdığını göstermek üzere: Hepinizin bildiği BMW markası; biliyorsunuz, 1916 yılında kurulmuştur, herkesin dünya çapında kullandığı bir araba markasıdır; bu BMW şirketinin şu andaki piyasa değeri 64 milyar dolardır, 1916’dan bugüne yani yüz küsur yıllık bir şirkettir. Bunun yanında Uber; o da bildiğiniz üzere araç paylaşım platformu olan bir şirket, 2009 yılında kurulmuştur, hâlihazırdaki piyasa değeri 100 milyar dolardır. Türkiye çapında da örnek vermek istiyorum hani daha şey olsun diye: Bu Baykar; hepimizin gurur duyduğu Baykar şirketi 1984 yılında kurulmuştur, hâlihazırdaki piyasa değeri yaklaşık 10-15 milyar dolardır. Bunun yanında, yine hepimizin özellikle bu pandemide tanıştığı Getir -o da paylaşım ekonomisi şirketi- tam olarak 2015 yılında kurulmuştur, onun da piyasa değeri 12 milyar dolardır. Yani kısa zamanda çok hızlı büyüyen ve ekonomiye çok ciddi katma değer sağlayan bir sistemdir. Turizm amaçlı kısa vadeli konut sağlamanın da -zaten herkesin hani dünyada bilinen adı da bunun- “Airbnb” diye bir şirket önderliğini çekiyor, onun da şu andaki piyasa değeri 86 milyar dolardır.

Kısa süreli turizm amaçlı konut sağlamayı da bu başlık altında değerlendirmenin önemli olduğunu düşünüyorum çünkü burada yapılacak düzenlemeler paylaşım ekonomisinin diğer alanlarını da etkileyebilir; bunu da göz ardı etmemek gerektiğini düşünüyorum. Hâlihazırda bu teklifi ele alırken benim de önemseydiğim konu, geleneksel otelcilik ve konaklamacılıkla kısa vadeli konutun regülesini dengelemek önemli tabii ki, geleneksel sektörlerin de -ne denir ona- yok olmasını desteklemek önemli. Devlet bu konuda tabii ki adım atmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) – Bir iki dakika daha...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Bir dakika daha söz veriyorum.

Buyurun.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) – Burada zaten diğer arkadaşların da söylediği gibi, bu kanun teklifiyle ilgili benim de endişelerim bu izin belgesi alınma süreci. Başvurup tabela almanın ben şahsen işleri zorlaştıracağını düşünüyorum; bu, dijital olarak yapılabilir diye düşünüyorum. E-devlet üzerinden bir şekilde başvuru yapıp yine dijital bir belgeleme yapmak hem daha kolay olur hem daha hızlı olur diye düşünüyorum. Çünkü bildiğiniz üzere bu sisteme katılacak olan insanlar annemiz, kardeşimiz, komşumuz, emeklimiz, öğrencimiz, böyle insanlar olacak; bunların işini kolaylaştırmak önemli. Malik dışında bu (A) grubu acente kiralama hakkı verilmesinin de bu işi zorlaştıracağını düşünüyorum. Burada sadece acente lisansı alma falan gibi hani basitleştirmenin doğru olacağına inanıyorum.

Kimlik Bildirme Kanunu ve toplumun güvenliği konusunda kesinlikle taviz verilmemelidir. Bu da emniyetin dijital bildirim sistemlerine yine e-devlet yoluyla yapılabilir diye düşünüyorum. İzin belgesi için gereken şartlar “tüm kat maliklerinin oy birliği” değil de mesela şöyle olabilir diye düşünmüştüm ben: Aksi karar olmadıkça verilebilir yani “Oy birliğiyle verilsin.” diye bir karar olmadıkça belki

verilebilire çevrilebilir yani o konuda kesinlikle kolaylaştırma yapılması gerektiğini düşünüyorum. Bu şeyleri yani bir tek valilikten almak değil de -bilmiyorum olur mu, o tartışılır yani- belediyeler de verebilir. Nasıl iş yeri açma -işte ne bileyim- restoran açma, eğlence yeri açma ruhsatı belediyeler tarafından veriliyor, o da bilmiyorum şey olabilir.

Kiracılara kısa süreli kiralama yetkisinin verilip verilmemesi de gri bir konu çünkü dediğim gibi diğer paylaşım ekonomisi modellerini etkileyebilir, onun ev sahibinin şeyinde olmasının daha doğru olacağını düşünüyorum yani ev sahibi ile kiracı arasındaki sözleşmede o belirtilebilir diye düşünüyorum.

Evet ve tabii ki burada tüketici gizliliği ve tüketici haklarının korunması da önemli bir madde, onu da belirtmek istedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ediyorum Sayın Taş.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) – Ben teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Şimdi, Sayın Kılıç, buyurun.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz, Değerli Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Ülkemiz turizm açısından ciddi bir potansiyele sahip. Doğal, kültürel, ve tarihi varlıklarımızı uzun vadede koruyabildiğimiz oranda da turizm pazarındaki payımız büyümeye devam edecektir. İktidarımızın uyguladığı teşvik politikalarıyla, altyapı yatırımlarıyla, kurulan nitelikli tesislerle, kaliteli hizmet anlayışıyla Yeşil Yıldız, Mavi Bayrak gibi çevreyi önceleyen projelerle de bugün dünyanın önde gelen bir ülkesiyiz ve bunda ifade etmek isterim ki Türkiye’yi turizmde dünya devler ligine taşıyan iktidarımızın uyguladığı klasik turizm anlayışının ötesinde atılımcı ve çevreci turizm anlayışının da katkısı çok büyüktür.

Değerli milletvekilleri, rakamlar biraz önce de paylaşıldı ama ben de paylaşmak istiyorum: Yirmi yıl önce Türkiye’ye yaklaşık 16 milyon turist gelirken 2022 yılında 51 milyon turist gelmiş vaziyette ve şu anda ciddi manada artışı hep beraber görüyoruz. 2023 yılında, bugüne kadar da 37 milyona yakın turist ülkemizi ziyaret etti ve yaklaşık olarak da 22 milyar dolarlık bir hasıla elde edilmiş oldu. Geçen yıl Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından turizm stratejik sektörü ilan edildi. Kendi hedeflerimizi her zaman için güncelleyerek daha üst noktalara taşıyoruz. İnşallah, bu yaptığımız her alandaki rekor çalışmalarla turizmde de yolculuğumuza devam edeceğiz. Bu sene 56 milyar dolarlık bir gelir hedefliyoruz Türkiye Cumhuriyeti olarak ve yıl sonunda da inşallah bu hedefi yakalamış olacağız. Her yıl bu rakamları artırarak devam ediyoruz yolumuza ve öte yandan da turizmde çevreci yatırımlar ve politikalarla 2002’den bu yana baktığımızda Mavi Bayraklı plaj sayımızda ciddi bir artış görüyoruz. Çevre dostu yatırım anlayışını yansıtan rakamlarla Türkiye’de 127 olan Mavi Bayraklı plaj sayısını 551’e ulaştırdık ve daha da yukarı rakamlara çıkarmaya çalışacağız. Bu anlamda, inşallah, dünyanın 3’üncüsüyüz; inşallah, sayıyı artıracacağız, çevreci politikaları daha da geliştireceğiz ve her konuda olduğu gibi turizmde de Avrupa’nın önemli ülkelerinden, dünyanın önemli ülkelerinden bir tanesi hâline geleceğiz. Şu anda sayı açısından dünyanın ilk 10 ülkesinden bir tanesiyiz, Avrupa’da ilk 3’teyiz; hedefimiz her geçen gün yukarı doğru bu rakamı çekmek olacaktır. Bürokrasinin azaltılması, karar süreçlerinin hızlandırılması, turizm yatırımlarının hızlandırılması ve turizme daha bütüncül bir yaklaşım sağlanması hem turizm pazarını çeşitlendirme hem turizmde ürünü çeşitlendirme hem sayıyı artırma hem de turist başına geliri artırma konusunda hükümetlerimiz bütüncül politikalar yürütmekte, Kültür ve Turizm Bakanlığımız da bu anlamda önemli reformları hayata geçirmektedir.

Değerli milletvekilleri, dünyada ve ülkemizde turizmde alternatif konaklama arayışları sonucunda ikincil konutlar yani günlük ya da haftalık kiralamalar yükselen bir trend hâline gelmiştir, bu sebeple ortaya çıkan bu ihtiyacın yasal bir zemine oturtulması söz konusudur. Tabii ki bazı hatiplerimiz turizmle alakalı desteklerin özellikle sağlanmadığına yönelik birtakım beyanlarda bulundular ama mesela TKDK kırsal alanda turizmin yaygınlaşmasıyla alakalı bu yıl yaklaşık olarak 5,7 milyar lira para dağıtacak ve bunun önemli bir kısmını da kırsal turizmin gelişmesiyle alakalı başlıkta inşallah vatandaşlarımıza dağıtacağız. Vergilendirip kayıt altına alamadığımız sürece hem maddi hem de güvenilirlik noktasında ciddi kayıplar yaşayacağımız aşikâr. Geçmiş yıllarda da -hepimizin hatırladığı- birçok illegal faaliyet içinde bu konutlar kullanılmış. Yine belgelendirilmeyen, Bakanlıkça denetlenmeyen, valiliklerce denetlenmeyen konutlarda da aynı sorunların çıkabileceğini görüyoruz. Biz bu kanun değişikliğiyle de bunların önüne geçmek için büyük bir fırsat yakalayacağımıza inanıyoruz.

Devasa yatırımların yapıldığı, ülkemizde istihdamın en yoğun olduğu sektör turizm sektörüdür. Yaptığımız düzenlemeyle ülke istihdamının da gelişimine olumlu şekilde etki edeceğimizi düşünüyoruz ve ayrıca teklifin en önemli unsurlarından bir tanesi de aslında dolandırıcılık hususunda da bir nevi önlem alınmaktadır. Bu konutların onaylı belgeleri olmadan kiralama yapılamayacağı kanun teklifinde de açıkça belirtilmiştir.

Ben bu yasanın turizmdeki hedeflere ulaşılması açısından ciddi katkıları olacağına inanıyorum. Teklif sahibi arkadaşımıza bir kez daha teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, Komisyon üyelerinin söz talebini karşıladıktan sonra sizlere söz vereceğim.

Buyurun Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Değerli Bakan Yardımcısı ve saygıdeğer bürokratlar ve diğer temsilci arkadaşlarım; ben de öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bu yeni yasama döneminin Plan Bütçe Komisyonundaki ilk yasa görüşmelerindeyiz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, ben bu yasa teklifini şöyle özetlemek istiyorum: Bakın, kanunun teklif adı” Konutların Turizm Amaçlı Kiralanması...” Şimdi, değerli arkadaşlar, ülkemizde şöyle bir acı gerçek var: Bir taraftan son dönemlerde özellikle dışarıdan gelen göçerle başlayan ve yine pandemi süreciyle de bazı yeni seçeneklerin arandığı bir ülkede -yüksek gayrimenkul fiyatları- özellikle daire fiyatlarının çok yükseldiği ve kiralara da artık önüne geçilemez bir hâle geldiği, bulduğu daireyi kaç paraysa bugün kiralayanın yarın aynı fiyata daire bulamadığı bir dönemi yaşıyoruz. Ve bu süreçte öyle ki bakın, bu yüksek kiralar altında gençlerimizin ev bulamadığı için düğünlerini ertelediği günleri yaşıyoruz. Öğrencilerimiz ev bulamamakta veya bir memurun belli illere, özellikle de başta Antalya olmak üzere tayin istemediği bir dönemi yaşıyoruz. 800 memurun tayin olup da tayinini geri çektiirmek için mücadele ettiği bir şehrin milletvekiliyim. Şimdi, böyle bir dönemde yani kiralara bir taraftan yükseldiği bir dönemde, bir tarafta da yeni alternatif seçeneklerle beraber oluşan -adına turizm dersek- bir süreç gelişti. Yine bunların en çok yaşandığı, bu seçeneğin en çok yaşandığı yerlerden biri de Antalya.

Şimdi, ben, burada, bu düşüncelerimi paylaşıırken başta Sayın Bakan Yardımcısına sormak istiyorum çünkü bu konuda verilecek cevabı özellikle Antalya’da ve başka illerimizde de bekleyen çok sayıda vatandaş var. Bakın, bu kanun teklifinin 2’nci maddesinde “konut” diye geçen tanımlamada “Tapu sicilinde konut olarak kayıtlı olan veya üzerinde konut amaçlı kat irtifakı bulunan her türlü

bağımsız bölümü.” ihtiva ettiği kanundaki “Tanımlar” bölümünde yazılı. Şimdi, sorum şu: Her ne kadar -temel- esas itibarıyla karşı olsak da bugün ülkede yaşanan bir gerçek var, o da özellikle göz yumulan veya süreç içerisinde yapılan -adına ister “müstakil ev” deyin, ister “villa” deyin, ne dersiniz deyin- bu taşınmazları -gerekse atadan kalma evlerini- kullanan vatandaşlarımız, şimdi bu müstakil evlerini kiraya vermekteler yani “villa turizmi” denilen bir uygulama var şu an ülkemizde. Ve bunların çoğunluğu da maalesef ki imar hukuku hükümlerine tabi olarak yapılmadığı için yapan kişilerce bir taraftan hem ilgili belediyenin veya çevre şehircilik müdürlüklerinin keseceği cezaya razı olarak hem de eğer mahkemeye sevk edilirse alacağı cezayı da göze alarak yapılan konutlar. İşte, bu konutlar, bu kapsama dâhil mi, değil mi? Çünkü bunların yasal izni olmadığı için... Şu an kapsama dâhil mi, değil mi; bunu bekleyen vatandaş var. Her ne kadar bunlar kaçak yapı olarak yapılsa da iktidar bunları bir taraftan siyasi malzeme olarak kullanıp seçimlerde oy deposu olarak görmeye devam ederken bir taraftan Maliye bu binalar yapılıp yapılmaz vergi kaydı çıkartarak bu binalardan da vergi almakta. Bakın, bunlar vergiye tabi binalar, böyle bir durum var. Değerli arkadaşlar, bu konuda vatandaşın bir cevap beklediğini sizlere ifade etmek istiyorum.

Şimdi, başa dönersek, bunun dışında kalan taşınmazlar yönüyle yani herhangi sıradan bir konut olarak kullanılan bir dairenin bu yasa kapsamında kiralanabilir olması hâlinde -başlangıçta söylediğimiz- yüksek kiralar altında ev bulamayan vatandaşlarımız ile evini bu koşullara uygun hâle getirip gerekli izinleri aldıktan sonra, herhangi bir binada, herhangi bir sitede evi olan kişinin yüksek kira beklentisi arasında sıkışan bir süreç bizi beklemekte. Vatandaşımız bir taraftan kiralayacak, ev arayacak ama bir taraftan da diğer vatandaşımız bu kanundan yararlanarak bir anlamda kendi evini turizm faaliyeti yaptığı bir konut hâline döndürmüş olacak. Kısacası, bu kanunun getirdiği farklı farklı sonuçlar olacak arkadaşlar. Tabii, buraya neden gelindi? Kamuoyundaki bazı gelişmelerden. Özellikle -biraz önce de söyledik- başta yabancılar olmak üzere ülkeye o kadar kontrolsüz şekilde geldi ve konut sahibi oldular ki... Bir yabancıнын komple siteyi satın alıp da otelmiş gibi çalıştırdığı kamuoyuna yansınca bu konularda bir adım atma ihtiyacı olduğu ortaya çıktı.

Şimdi -bir taraftan bu kanun teklifi gelirken- ben yine size sormak istiyorum -biraz önce bir Sayın Vekilimiz de sordu- bu düzenlemeyi aslında destekliyor musunuz veya bu düzenlemeyi önlemek mi istiyorsunuz? Ben bu konuda bir netlik göremedim çünkü eğer destekliyorsanız koşulları gerçekten çok ağır ve yine müeyyideleri de gerçekten çok ağır.

Öyle şehirler var ki, öyle yerler var ki. Örneğin, Antalya’da Alanya ilçemiz; Alanya ilçemizde yabancıların çok sayıda taşınmaz satın aldığı bilinmekte ama bunun yanı sıra da bizim vatandaşlarımızın yine kiralama yöntemiyle kendi konutlarını kiraya verdiklerini de biliyoruz.

Otellerle ilgili zaten yeterli beklenti karşılanamadı. Bu dönem esnafımız turizmden gerektiği gibi bir geliri -yani sokaktaki bizim esnafımız adına söylüyorum- hak ettiği payı alamadı. Şimdi, bunun önlenmesi veya zorlaştırılmasının da buralarda bu günlük kiralama, haftalık kiralamalardan beklentisi olan esnafımız açısından da gerçekten büyük bir risk oluşturacağını da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bunun yanı sıra bu kanun teklifinde değerli arkadaşlar şunu görüyoruz: Turizm Bakanlığı özellikle sahil kesiminde -ki çoğunlukla Cumhuriyet Halk Partili belediyeler- bugün arıtma tesisleri ve katı atık tesisleri üzerinden -bakın- yani neredeyse bunların işletmeciliğine soyunan veya da işletmelerini kiraya veren bir sürece girmek üzere. Turizm Bakanlığının turizm alanlarını desteklemesi ve buralardaki altyapıların bu anlamda çözümü noktasında destek olması önceliklidir, doğrudur. Örneğin, bu anlamda Antalya’da ve bildiğim kadarıyla da Muğla’da örnek projeler yapıldı. Belediyelerle yaptıkları protokollerle bu yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ari, devam edin lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Belediyelerle yapılan protokollerle bu işler yapıldı. Doğrusu da budur, doğrusu da budur ve bunların devam etmesi gerekir ama Bakanlık asli görev olarak belediyelere yani büyükşehirlere ait olan bu konulara şimdi el atarak... Belediyenin esas görevinde olan bir konuya şu an Bakanlık olarak el atmakta ve ayrıca bu işi üstlenip bir taraftan da ya kendisi işletecek -ki kendisinin işletmesi de çok zor, kanunda da burada açıkça yazılı- ya da işletmecilere devredecek yani buradan da bir ticaret üretilecek. Bunlar sistematik olarak baktığınızda çok doğru değildir, bu işler belediyelerin işidir. Siz kendiniz işletme ya da kendi aracılığınızla birilerine işletmecilik devretme yerine oradaki belediyelerle bugüne kadar olduğu gibi bunu belli bir uzlaşa içerisinde yapma yöntemini sürdürmenizin daha doğru olacağını ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdilik geneli üzerinde sözlerimi tamamlıyorum, maddeleri üzerinde de devam ederiz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ari, teşekkür ediyorum.

Komisyon üyesi milletvekillerimizin söz taleplerini karşıladım.

Şimdi, Komisyon üyesi olmayan diğer sayın milletvekillerine söz vereceğiz.

İlk olarak Sayın Zeybek.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bugün burada görüştüğümüz yasa teklifinin içindeki -aslında- pek çok maddeyi biz 27'nci Yasama Dönemi'nde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda görüştük. Yasa teklifi, tali komisyon olarak... Komisyonumuz tali komisyon olduğunda ilgili komisyonun başkan yardımcısına tali komisyonu toplamasıyla ilgili düşüncemizi aktardık. Dün 12 sayın milletvekilinin imzasıyla tali komisyonun toplanması için bir başvuruda bulunmamıza rağmen ilgili Komisyon Başkanı geçen dönemin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı maalesef bizim başvurumuzu bile dikkate almadan kendisi Komisyonu toplamaya dahi gerek görmemiştir. Sayın Başkan, bu ülkede bakanlık yapabilirsiniz, şimdi de komisyon başkanı olabilirsiniz ama komisyon başkanlığı sadece kırmızı plakalı araçların insanlarda bulunması için verilen bir görev değil Meclisin yasama yetkisinin etkin kullanılması için bir araçtır. Ben buradan ilgili Komisyon Başkanını yeni dönemdeki milletvekilliği ve yasama faaliyetlerine daha çok ilgi göstermeye davet ediyorum.

İkincisi, değerli arkadaşlar...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Zeybek, burada bir satışma söz konusu biliyorsunuz.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Size değil, siz toplantıya katıldınız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – O zaman Adil Bey'e ben söylerim, o şey yapar artık.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kendisi Komisyonunda cevabını versin. Haklı, Sayın Zeybek haklı.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Şimdi Sayın Başkan, eğer bir gelir varsa bu gelir mutlaka vergiye tabi tutulmalıdır. Evet, bir gelir var. Yeni gelişen ortamda eğer bir gelir varsa bununla ilgili bir yasal düzenleme yapılmalıdır. Eğer bir güvenlik problemi varsa bununla ilgili de düzenleme yapılmalıdır ama Türkiye’nin bugün yaşadığı güvenlik probleminin birinci sebebi sınırların kevgire dönmüş olmasıdır. Türkiye’de kaç milyon mültecinin, kaçak göçmenin yaşadığından bihaberiz. Buradan, son günlerde Hamas’ın daha doğrusu Gazze Şeridi’ndeki insanlık dışı yapılan bombalamaları kınıyorum ancak Turizm Komisyonunu ilgilendiren bir konuyla ilgili de bütün iktidarın dikkatini şuna çekmek istiyorum: Orta Doğu’da gelişecek olan terör eylemlerinin ya da savaşın ülkemize yansımaya, bizi etkilemesine asla izin vermemek gerekir. Bu manada hem istihbarat örgütümüzün hem de güvenlik kuvvetlerimizin çok ciddi biçimiyle teyakkuz hâlinde olmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Rusya’yla bir uçak düşürme olayı Türkiye’ye on milyarlarca dolarlık bir turizm kaybına yol açmıştı.

Şimdi burada değerli arkadaşlarımız bahsetti. 2019 yılında -Nadir Bey de burada- ne dedik? Gelir varsa, vergi varsa Sayıştay denetimine tabi olacak. Ajans da olsa eğer bu bir kamu kurumuyorsa o zaman vergi toplayamaz. Bu bir kamu kurumuyorsa topladığı vergilerle ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Sayıştayın denetim yapması gerekir dedik arkadaşlarımız bahsetti, Anayasa Mahkemesi bozdu, şimdi geldi.

Yine, Kapadokya Alan Yasası geldiğinde burada söyledik. Söylediklerimizin tümüyle ilgili düzenleme getiriyorsunuz. Arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisine cezalarla ilgili rakam yazarak bir yasa teklifi getirdiğinizde enflasyonu durdurmanız gerekir. Siz bu gidişle Türkiye’de enflasyonu durduramazsanız her yıl rakamları değiştirecek tekliflerle gelirsiniz. Daha dört yıl olmuş yasanın üzerindeki süre geçmeden şimdi rakamların tümünün güncellenme sırası gelmiş.

Yine, kiralardaki yüzde 100 muvafakat şartı kesinlikle doğru değil kiralamalarda. Bununla ilgili, bu, aile tipi turizm yatırımcısını ciddi biçimde zora sokar ama aynı zamanda uygulamada ciddi sıkıntılar meydana getirir.

Şimdi, Sayın Başkan, bu Bakanlığın TÛRSAB’la derdi ne? Nedir bu TÛRSAB... Aday çıkardınız, yarıştınız, desteklediğiniz aday vardı. TÛRSAB seçimlerinden bir yapı ortaya çıktı. Arkadaşlar, Seyahat Acentaları Birliği tanıtımı yapıyor, turisti buluyor, getiriyor, otele kadar getiriyor, servis hizmetini yapıyor, aracıyla taşıyor ama neyse Bakanlık TÛRSAB’ın var olan yapılanma içindeki pozisyonunu engellemek için sürekli uğraş içinde; bunun doğru olmadığını düşünüyorum.

Yine, Bakanlık katı atık bertaraf tesisi işine girmek istiyor. Arkadaşlar katı atığı kim topluyor? İlçe belediyeleri toplar, büyükşehir belediyelerine devreder, büyükşehir belediyeleri de bunları ilgili yerlerde değerlendirir. Yapılması gereken şu: Yerel yönetim ya da merkezi hükümet demeden, kamu kurumu ya da yerel yönetim demeden kaynak ayırın, yerel yönetimlere kaynak aktarın Türkiye’nin her yerinde katı atık bertaraf tesislerinden enerjiye dönüşümlerini sağlayalım. Ya da atık su arıtma tesisleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Milletvekili, ilave sürenizi veriyorum. Lütfen tamamlayın.

Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Altyapıları kim yapıyor? Büyükşehir belediyeleri. Suyu kim getiriyor? Atık suyu kim deşarj ediyor? Büyükşehir belediyeleri. Yani burada da hâlâ Bakanlığın büyükşehir belediyeleri, yerel yönetimleri güçlendirerek onları ekonomik manada daha ciddi ve yeni gelir kaynaklarına kavuşturmak yerine kendisi bu alana giriyor, bu doğru değil yani Bakanlığın asli görevi olan turizmin geliştirilmesi konusuna mutlaka girmesi gerekiyor.

Yine, bakın, ben geçen toplantıda söylemiştim Komisyonunda bunu da Milliyetçi Hareket Partili arkadaşlara söylüyorum. Orman mühendislerinin büyük bir çoğunluğu ülkücü görüşe sahip olan arkadaşlardan oluşuyor. Orman mühendislerinin, Orman Bakanlığı yetkililerinin denetim dışına çıkarılarak turizm tahsislerinde Bakanlığın bürokratlarının devre dışı bırakılmasının bir tehdit ve bir tehlike olduğunu dikkatinize sunmak istiyorum. O nedenle tarım alanları ve ormanlarla ilgili tahsisler konusunda Bakanlığın mutlaka yetkisinin devam etmesinde fayda olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Zeybek, ben teşekkür ediyorum.

Sayın Tanal, buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim, Sayın Başkanım.

Efendim herkesi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Yani burada kiraya verenin oy birliğiyle kısıtlanması -biraz önce konu tartışıldı ama hemen sonunda söyleyeceğimi başta söyleyeyim- bu, Anayasa'mızın 35'inci maddesi uyarınca mülkiyet hakkına aykırıdır. Burada ikinci cümle geçiyor. "Bu haklar ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabilir." Burada hangi kamu yararı var ki sözleşme sınırlanabiliyor yani bir kamu yararı söyleyeceksiniz ki ancak o şekilde bu, Anayasa 35'inci maddedeki mülkiyet hakkına aykırı olmasın; aksi takdirde Anayasa 35, mülkiyet hakkına aykırıdır, bu şekilde bu Anayasa Mahkemesinden döner.

İki: Şimdi, siz "oy birliğiyle" diyorsunuz. Size çıplak bir örnek vereceğim. Ben öldüm, benim mirasçım yok ve yurt dışında yaşıyorum. Siz nasıl oy birliği sağlayacaksınız?

CAVİT ARI (Antalya) – Ölüp yurt dışında nasıl yaşayacaksınız?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yurt dışındayım ve mirasçılar da yurt dışında, 50 mirasçı var. Bunu nasıl sağlayacaksınız oy birliğiyle? Sağlayamazsınız. Bunu sağlayamadığı için kentsel dönüşümle ilgili 2/3 oy, yarısından 1 fazlasına indirgendi. Siz vatandaşın mülkiyetini alıyorsunuz, yok ediyorsunuz, yıkıyorsunuz, ortadan kaldırıyorsunuz, çoğunluğun 1 fazlası yani 50+1 ararken kiraya verilecek, oy birliği arıyorsunuz. Bu, düpedüz mülkiyet hakkının ihlali, bu uygulanamaz.

Bununla ilgili hüküm istiyor musunuz? Kanunda düzenleme yok mu? Kanunda bal gibi düzenleme var. "Nerede var?" diyeceksiniz, hemen... Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 45'inci maddesinde oy birliğiyle istenen hükümler var arkadaşlar, burada var. İki: Aynı şekilde, burada bizim Borçlar Kanunu'muzun 322'nci maddesinde alt kiracı var. Burada siz alt kiracıyı da yasaklıyorsunuz. Anayasa'mızda girişimci özgürlüğü var arkadaşlar, siz kalkıp burada alt kiracı olayını da yasaklıyorsunuz. Peki, ben mal sahibi olarak Hüseyin Bey'e taşınmazlarımı kiraya verdim, onun da bir başkasına kiraya verme yetkisini veriyorum ben ona, ona o yetkiyi de o hakkı da veriyorum, siz bunu da kısıtlıyorsunuz. Yani bu neye gelir? Sözleşme özgürlüğüne, Anayasa'daki sözleşme özgürlüğüne de aykırılık teşkil eder. Yani bu anlamda, Kimlik Bildirme Kanunu, evet, doğru; vergilendirme, evet, doğru ama bununla ilgili bu sıkıntılar var değerli arkadaşlar.

Gelelim idari para cezasına. Biraz önce -ben teşekkür ederim- Orman Genel Müdürlüğünden arkadaşımıza “Ormanla ilgili bir maden ruhsatı alınırken, kömür arama ruhsatı alınırken siz bunun rehabilitasyon olması için ne kadar teminat arıyorsunuz?” dediğimde, dediler ki: 2023, 1 hektar, 10 bin metre için 131.462 TL alınıyor. Biz bunu 10’a böldüğümüzde yani 1 dönüm için... Yani 1 dönüm ormanı yok edeceksiniz, eski hâle getirmek için siz 13 bin TL vatandaşın ceza keseceksiniz, teminatı yakacaksınız ama burada yüz bir gün kiraya verdi, 100 bin lira para cezası vereceksiniz. Bir yandan ormanı yok ediyorsunuz, bir yandan yüz bir gün kiraya verdi diye 100 bin lira ceza... Bir: Ceza, Anayasa 13; orantılılık, ölçülülük ilkesine aykırı. Yani “Ceza kanunlarımız, o ondan bağımsız, o ondan bağımsız.” diyemeyiz; makinenin o çarkları nasıl birbirini çeviriyorsa, nasıl o şekilde düzenli olarak makine çalışıyorsa kanunlar bir bütündür değerli arkadaşlar. Kanunlar bir bütündür değerli arkadaşlar, birbirlerinin arasında geçişkenlik vardır. Siz bu makası, idari para cezasını bu kadar yükseltemezsiniz. Trafik cezasında vatandaşın kusuru nedeniyle, ihmali nedeniyle ceza keserken böyle bir ceza yazabiliyor musunuz? Böyle bir ceza yazın, trafik kazalarını biz engelleyelim; uyuşturucuyla ilgili böyle yüksek cezalar kesin, uyuşturucuyu engelleyelim biz. Uyuşturucuya vermiş olduğunuz para cezası bu kadar değil, bu kadar değil. Onun için sizden istirham ediyorum... Yani bunun fikir babası veya fikir anası hangi öğretim üyesi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Özür diliyorum Başkanım yani önemli bir şeyden bahsediyordum, özür diliyorum sizden.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Toparlayın lütfen, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu konuyla ilgili, bilemiyorum, hangi üniversiteyle çalışıldı? Burada borçlar hukuku hocalarımızdan kimin görüşü var? Yani hiçbir borçlar hukuku hocasının bu şekilde bir görüş beyan etmesi hukuken imkânsız ve bu yanlış bir olay.

Şimdi, burada daha ötesi olaylar var. Siz kalktınız, eve... 10 kişi oturuyor, ben yalnız oturuyorum. Peki, oranın sosyal tesislerinden yararlanmayla ilgili, kısıtlamayla ilgili bir şeyiniz var mı? Yok. Oranın aynı şekilde servisi var, hizmeti var, onunla ilgili giderlerde bir sorun var mı, bir açıklama veya bu yükü hafifletecek bir şey var mı? Yok. Hüseyin Bey tek başına oturuyor, ben evi 10 kişiye kiraya vermişim. Daha ötesi, evi kiraladım, odanın bir tanesini kiraya verdim. Burada onu engelleyen bir hüküm var mı? Yok. Yani arkadaşlar, sizden istirham ediyorum, benim Komisyon Başkanından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, toparlayın lütfen, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ben Komisyon üyesi değilim, Komisyon üyesi arkadaşlardan, herkesten ayrı ayrı özür diliyorum. Bence, bu işin mutfakta iyi pişmesi için gelin bunu alt komisyona gönderin, alt komisyonda biz de hukukçu olarak üstümüze düşen bu katkıları vermeye çalışalım. Yani bu şekilde bana beş dakika vermeye vereceğim katkılar ancak bu şekilde sözlü konuşmanın ötesine geçmiyor arkadaşlar. Sizden istirham ediyorum; acelemiz yok, Genel Kurulda bekleyen kanun da yok, bunu alt komisyona gönderin Başkanım, alt komisyonda bunu tartışalım. Yani “katılımcı” diyoruz ya, hiç olmazsa Parlamentoda muhalefetin de görüşlerinden istifade edin, burada yapıcı önerilerde bulunuyoruz.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Aydın Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Yıldız, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, Bakan Yardımcım, bürokratlar, sivil toplum temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, her şeyden önce, ben Aydın’ın Didim ilçesinde yaşıyorum, kırk yıldır orada ikamet ediyorum. Daha önce devlet memurları, işçilerimiz emekli olduğunda gelip orada -yani 2003’e kadar ha, 2003’ten sonra ev alan olmadı tabii de emeklilerden- evini alıyorlardı, yazlığını, oraya yerleşiyorlardı emekli olduktan sonra. Bu arkadaşlarımız yazın olduğu zaman iki aylığına veya üç aylığına kendi evlerini kiraya veriyorlardı ve kendileri de ailesiyle beraber çadırda yaşıyorlardı çünkü aldıkları emekli maaşları onlara yetmediği için mecburen kendi yaşadıkları evi yazın iki aylığına veya üç aylığına kiraya veriyorlardı. Peki, bu evleri kim kiralıyordu arkadaşlar? Üzülerek söylüyorum, Türkiye’de yaşayan Türk vatandaşlarımız yani işçilerimiz, emeklilerimiz, memurlarımız. Burada ben bütün bürokratlara soruyorum, memur arkadaşlarımıza, işçi, basıncı arkadaşlarımıza soruyorum: Siz Türk vatandaşı olarak hangi beş yıldızlı bir tatil köyüne veya otele gidip de tatil yapabiliyorsunuz? Mümkün değil ancak ve ancak o evleri kiralayarak 5-10 kişi ailece gelip orada bir haftalığına uygun bir fiyata tatil yapıyorsunuz. Bu evleri kiraya veren kişiler bunlar yani o arkadaşlarımız orada çadırda yaşıyor, geçimleri için de bu evlerini kiraya veriyorlar.

Şimdi, her şeyden önce şunu söylüyorum arkadaşlar: Bir turizmci olarak, bir eski otel sahibi olarak bu kanun teklifi otelciler tarafından hazırlanmış ve o yoksul insanların sadece evlerini kiraya vermemesi için yapılan bir kanundur. Şayet bu kanunu bu şekilde çıkardığınız zaman Sayın Başkanım, samimi söylüyorum, o insanların hiçbirisinin evlerini kiraya verme şansı yoktur ve bu belgeleri alma şansı da yoktur değerli arkadaşlar. Bu işi yapan profesyonel firmalar vardır, tatil köyleri vardır, onlara uygulayabilirsiniz ama sizin, bir adamın sadece iki ayda aldığı bu kirayla kendi geçimini sağlayan, çocuğunu okutan veya çocuğunu evlendiren o vatandaşlarımızı zor durumda bırakmaya hakkınız yok Sayın Bakan Yardımcım. Her şeyden önce, bu yasa alt komisyona gelmelidir, orada tartışılmalıdır, doğru şekilde karar çıkarmamız lazım. Siz eğer bana “Bu kanun çıktıktan sonra müthiş derecede bir rant elde ederiz.” derseniz yanılırsınız arkadaşlar. Bu kanunla siz turizme katkı sunmuyorsunuz ama turizmi de engelliyorsunuz, onu da söyleyeyim. Peki, oradaki... Zaten Türk vatandaşlarının yüzde 60’ı dolaylı vergi veriyor, hepimiz veriyoruz arkadaşlar, hepimiz veriyoruz. İttiğimiz suda, yaktığımız elektrikte, aldığımız mazotta, ekmekte yani kısacası, bir hava dışında hepsinde dolaylı olarak vergi veriyoruz. O yüzden bu kanunun çıkması demek, önümüzdeki dönemde özellikle bizim bölgeler Aydın... Büyükşehirlere bir şey demiyorum; İstanbul’a, Ankara’ya ve Antalya’ya bir şey demiyorum ama bizim bölgelerimizde ciddi derecede o insanlar mağdur olur değerli arkadaşlar. Bu konu kesinlikle ve kesinlikle tekrar alt komisyona gelmeli ve orada tartışmalıyız.

Şimdi “kiracı” diyorsunuz. Arkadaşlar, kira sözleşmesini yaptığı takdirde, ben bir haftalığına kira sözleşmesini yaptığım takdirde art niyetliysem beni ancak mahkeme yoluyla çıkarabilirsiniz. Bu, kullanım için yapılıyor. Yani biz evlerimizi kiraya verdiğimiz zaman kullanım alanı olarak veriyoruz, kiralıyoruz. Onların sorumluluğunu alıyoruz. Oradaki bütün o vatandaş kendi evini verdiği zaman da gelen herkesin kimliğini alıyor, Emniyet’e zaten bildiriyor, bir sıkıntı yok; şimdiye kadar yaşamadık ama İstanbul’u, Antalya’yı bu işin içine sokmuyorum. O yüzden bu konuyu kesinlikle bir alt komisyona gelip ve orada tartışmalıyız. Demin Mahmut Tanal’ın dediği gibi yasa bu şekilde çıkarıldığı zaman

inan ki en büyük darbeyi emeklilerimiz, en büyük darbeyi işçilerimiz, en büyük darbeyi memurlarımız yiyecek. Yurt dışından gelen vatandaşlarımız, değerli arkadaşlar, Almanya'dan gelen -ben yıllardan beri bu işi yapıyorum- yurt dışından gelen turistler gelip ev tutmuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ancak ve ancak Arap ülkelerinde gelip İstanbul'un merkezinde ev tutanlar var ama turizm bölgesine gelen vatandaşlarımızın yüzde 99'u ülkemizde yaşayan vatandaşlarımız. Eğer siz bu konuda, bu şekilde bu kanunu çıkardığınız zaman önümüzdeki dönem örnek vereyim, Didim'de 100 kişi evini kiraya veriyorsa bu, 5 kişiye düşer arkadaşlar ve bu sefer de bu konuda o arkadaşlarımızın ekonomisini gerçekten sıkıntıya sokarsınız. Evet, gelir sağlamak istiyorsanız, bu şekilde yapmamız lazım. Adamın 20 tane, 30 tane evi varsa, bu işi gerçekten profesyonel olarak yapıyorsa oraya bir madde koyalım ama adamın tek evi varsa bu işi getirip bu şekilde çıkarırsak bu yasa gerçekten o vatandaşların gelirlerini ve Türk vatandaşlarının tatil yapmasını engelleyen bir yasadır. Bu yasa teklifi bana göre otelci arkadaşlarımızın herhâlde baskısıyla yapılan bir şeydir. Örnek vereyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yıldız, ilave süre de verdim size.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bir saniye daha rica etsem.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir de bir düzeltme yapalım. Yasaları Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekilleri hazırlar. Dolayısıyla, otelcilerin hazırlama gibi bir imkânı yok. Töhmüt altında bırakmayalım lütfen. Sayın teklif sahibi benim bildiğim avukat, hukukçu kendisi.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Keşke turizmci olsaydı, şu anda turizm çok iyi gidiyor.

Değerli arkadaşlar, bir de şu var: Orman alanlarımız "Kamuya ait olanlar" diyorsunuz ama kamuyu koyduğunuz zaman arkadaşlar, yerel yönetimlerin, belediyelerin de yerleri var. Yani bu şekilde, bu kanun çıktığı takdirde -Sayın Bakan Yardımcım burada- Sayın Bakanımız herhangi bir belediyenin yerini başkasına devredebilir. Net söylüyorum, bu kanun bu şekilde çıkarsa yerel yönetimlere ait olan yerler var, örneğin; bizim Kuşadası'nda Davutlar'da var. Belediyemiz orada çadır kenti kurdu, gelen vatandaşlarımız oradan faydalaniyor, uygun bir fiyat ama bu kanuna göre yerel yönetimlere ait olan turizm alanlarına da veya piknik alanlarına da veya yeşil alanlara da el koyma durumu var veya bir başkasına kiraya verme yetkisine sahiptir. Bunun da değiştirilmesi gerekir. Belediyeye ait olan yerlere...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yıldız, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Antalya Milletvekili Sayın Sururi Çorabatır, buyurun lütfen.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkan, çok değerli Komisyon üyelerimiz; öncelikle söz verdiğiniz için size teşekkür ediyorum.

Ben de ufak bir sitemimi dile getirmek istiyorum ama bundan önce partimizin Plan ve Bütçe Komisyonu temsilcisi Sayın Aşkın Bey'e ve bağlı bulunduğum Komisyon olarak Turizm Komisyonu sözcümüz Sayın Gökhan Bey'e de teşekkür ediyorum. Kesinlikle ve kesinlikle yanlış anlaşılmasını istemiyorum ama biz çok demokrat bir parti olduğumuz için herkes görüşünü... Kendi aramızda iki gündür bu kanunla çalışıyoruz, zaten daha önceden de benim haberim var. Bu konuyla ilgili bilgim vardı, ondan dolayı kendi aramızda görüşlerimizi şey yapıyoruz ama bütünlüğümüz bakidir. Benim bu konudaki söz alma talebim, yasa tasarısını yani daha doğrusu kanun teklifini veren imzalara baktım, herhâlde Meclisimizdeki benim gibi bir statüye sahip olan, kırk yıldır sektörün içinden gelen, turizmi de çok iyi bilen, bu işin altından yetişmiş bir vekiliniz olarak baktığımda, orda turizmcilerden bir

imza göremiyorum. Oğuzhan Bey’e atıfta bulunmayacaktım ama mesleğinize baktım, hakikaten iyi bir hukukçu olabilirsiniz ama bu turizmle ilgili teklifi verdiniz ama içeriklerini hep beraber müsaade ederseniz değerlendirmek istiyorum.

Sayın Başkan, sizden bir taviz bekliyorum. Biraz önce hem Aşkın Bey hem Gökhan Bey bunun aslında, hakikaten görüşülmesi gereken yerin Turizm Komisyonu olduğunu -ben de bu tecrübeyle de Turizm Komisyonu üyesi oldum- orada konuşulsaydı çok daha iyiydi, daha güzel sonuçlara ulaşabilirdik. Bundan dolayı ben sizden iki üç dakikalık daha destek isteyeceğim.

Ben malumunuz derin müzakere, uzlaş ve istişareyi içinde barındıran bir sektörden geliyorum. Bundan dolayı burada görüşlerimi sizinle paylaşacağım. Maddeler arasında baktığımızda; acil, elzem ve bir an önce harekete geçilmesi gereken maddeler var ama bazı maddeler de istişareye açık, müzakereye açık. Özellikle aramızda bulunan sivil toplum örgütleriyle konuşularak... Ki ben 2016 senesinden beri sektörde çeşitli kademelerde, özellikle sivil toplum örgütlerinde Başkanlık yaptım. 2016 senesindeki uçak krizinden bu yana, özellikle bir de 2020-2021 Covid, 2021 sonundaki, 2022’nin başındaki Rusya-Ukrayna çatışmasıyla -biz turizmci olarak “savaş” kelimesini kullanmaktan imtina ediyoruz- o dönemlerde Bakanlıkta çok yakın ilişkide olup bu tür kanunlarla ilgili çalışmalar yapmış bir arkadaşınız olarak size hitap edeceğim. O zaman hepsini konuşarak yapıyorduk ama zannedersen bu dönemde hızlıca gelmiş bir kanun teklifi var elimizde.

Öncelikle 1, 2, 3, 4, 5, 6’ncı maddeler adına yorum yapmak istiyorum. Biraz önce Antalya milletvekillerimiz söyledi, bu özellikle Rusya-Ukrayna çatışmasından sonra Antalya’daki konutların satılması, satıldıktan sonra da kiraya verilmesi belli bir dönem sonra hızlı bir şekilde ve hiçbir kontrolü olmadan gerek güvenlik açısından gerek apartmanın mahremiyeti açısından gerek mali açıdan baktığımızda, kontrolsüz bir şekilde, kimin kaldığını bilmeden verilen bir uygulama başladı. Bu, sonradan nereye geçti? Biraz önce elimize bir etki analizi gönderdiniz. Bu etki analizinde de zaten kullanım kapasiteleri belli bütün illerimizde. Bu ağırlıklı Antalya, İzmir, İstanbul, Adana, Mersin, Muğla bölgesinde, turizm bölgelerinde daha çok evler kiralanıyor. Tabii, bunun bir kontrol altına alınması bizim için önemliydi. Biraz önce Hüseyin Vekilim söyledi -biz onunla aylardan beri konuşuyoruz hem bir turizm kentinin vekili olarak hem de komisyonda beraberiz- hakikaten burada rekabet koşullarını zorlayıcı bir madde olduğundan dolayı bunun da belgelendirilmesi açısından önemli bir madde benim için çünkü bunun bir an önce yürürlüğe geçmesi lazım. Kimin neyi nasıl sattığını, kimin neyi nasıl yaptığını bilmek lazım. Turizm bu ülkenin -geçen hafta da zaten buraya geldiğimizde, Sayın Merkez Bankası Başkanımızın sunumunda da gördünüz- Türkiye’nin önemli bir döviz kaynağı olan sektörü. Bu bakımdan da önemli ama kontrol altında tutulması açısından çok önemli bir madde. Buranın muhakkak daha detayına inerek veya dokunulması gereken yerleri zaten Bakanlık bu konuyla ilgili çalışma yapacaktır. Değiştirirlerse veya kamuoyuna duyurulursa iyi olacaktır. Bu bahsettiklerim 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü, 6’nci maddeye kadar. 7’nci madde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Biraz maddelerden bahsedeceğim Sayın Başkan.

7’nci madde TGA’nın Yönetim Kuruluyla ilgili bir madde. 1618’le ilgili burada, seyahat acentelerini ilgilendiren bir madde. Zannedersen sektör temsilcilerine söz vereceksiniz, onlar da bu konuyla ilgili görüşünü söyleyecektir.

8, 9, 10 11... Temmuz ayında biliyorsunuz, biz bunu 2252 sayılı Döner Sermaye Kanunu’yla ilgili yine Meclis ortamında tartışmıştık, ben de Cumhuriyet Halk Partisi adına Mecliste kürsüden hitap etmiştim. Burada Orman Bakanlığının, Tarım Bakanlığının, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının döner sermayeye tahsisleri verip döner sermaye tarafından değerlendirilmesi, döner sermayenin bütçesinin

artmasıyla kullanım amaçlı orada kültür ve tabiat varlıklarından gelen gelirlerle birlikte de döner sermaye tarafından kullanılması ve Turizm Bakanlığı bütçesine aktarılması maddesi vardı. Sayın Bakan Yardımcısı Nadir Bey de oradaydı, kendisi not almıştı, bunların nereye, nasıl harcanacağıyla ilgili benim çekincem budur; onu söylemiştim zaten.

12, 13, 14, 15 ve 16'ncı maddelerde -turizm işletme belgesi- iş yeri açma ruhsatıyla ilgili bir yıldan altı aya düşürülmüş ama bunu sektör olarak her zaman arkadaşlar diyordu: "Bu, bir yılda kalsın." çünkü geçiş dönemi yaşanıyor, nitelikler yönetmeliği değişiklik gösterecekti, bunu konuşuyorduk zamanında. Bunun tekrar bir yıla çıkarılması uygun olacaktır.

17'nci maddeyle ilgili burada -hemen söylüyorum- "İş yeri açma ruhsatı olmasına karşın bir yıl henüz işletme belgesi almamış tesislere üç ay içinde başvurma hakkı tanınmaktadır." demiştik. Evet, bunu -üç ay içinde de- altı ayda yapabiliriz. Ondan sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Hemen elimdeki notlara bakarak söylüyorum.

"Kiralama" ibaresinin kaldırılması taraftarıyım çünkü biraz önce Sayın Mahmut Tanal da kanun olarak söyledi, bu maddeler arasında birçok bakanlığı da ilgilendiren maddeler var. "Airbnb kanunu" olarak geçiyor ama "Airbnb kanunu" olarak geçmemesi lazım, elimde bütün dünya ülkeleriyle ilgili çalışmalar var, uygulamalar var, yüz gün süresi var, doksan var, yüz yirmi var; bütün dünya ülkelerindeki şey var. Ama buradaki turizme arkadaşlarımızın, bu İstanbul'da olabilir, Antalya'da olabilir, Bursa'da olabilir... Buradaki Airbnb'den kiralanacak koşulların Airbnb'nin Türkiye üzerinde önemli bir komisyon yükü var. Bunu hani Bakanlık temsilcilerimiz değerlendirirse, onu da bir Bakanlığa taşırsanız çok iyi olur. Çünkü "booking.com"un biliyorsunuz, Türkiye'deki faaliyetlerine vergilendirme konusunda bir durdurma gelmişti; Airbnb için de bu geçerli olabilir; bundan dolayı önemli bir maddedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tekrar bir süreyi uzatıyorum.

Toparlayalım lütfen.

Buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Ben, Anayasa Mahkemesinden dönen maddelerle ilgili bizim Turizm Komisyonu Sayın Sözcümüz bunları dile getirdi, onlarla ilgili çekincelerini söyledi. Ama burada da tabii, Kültür ve Turizm Bakanlığının buradaki yönetim kurulunda sektör temsilcilerinin olduğunu biliyoruz ama Sayıştay denetimi yetkisi burada düzenlenmiş, bağımsız denetim gerekçesi ve amaçları Sayıştay tarafından yapılan kamu kaynaklarının kamu yararına uygun kullanım denetiminin birlikte düşünülmesi gerekiyor. Yani Sayıştay denetimine açık olması da Anayasa Mahkemesinden dönmüştü. Bu konuyla ilgili Bakanlığımızın herhâlde bundan sonraki notların da öncelikle Turizm ve İmar Komisyonuna gelmesini ben de rica edeceğim.

Teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi de son söz -diğer milletvekillerinin taleplerini karşıladım- DEVA Partisi Milletvekili Sayın Seda Kâya Ösen, İzmir Milletvekili.

Buyurun lütfen.

SEDA KÂYA ÖSEN (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Bakanlık temsilcileri, sivil toplum temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben kanun teklifiyle ilgili bazı soruları Bakanlık temsilcilerimize sormak istiyorum: Bu konaklamalarda verilere erişimle ilgili bir kontrol mekanizması kurdunuz mu? Uluslararası lisans... Bu kiralamaları yapan portallarla bir iletişime geçtiniz mi? Dünyada bunun bazı örnekleri var biliyorsunuz, özellikle burada siz kontrolör olarak Airbnb ilanlarını da belirtmişsiniz, Airbnb'yle bir anlaşma yoluna gitmeyi düşünüyor musunuz çünkü bunu dünyada uygulayan bazı ülkeler var bildiğiniz gibi.

Bunun dışında, bu yetkili evlerin kapısına levha asılması meselesini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu, bir gelir aracı olarak mı düşünülüyor? Çünkü biliyorsunuz, bu, turistik tesislerde uygulanan bir şey ama evlerin kapısına levha asılması bir gelir aracı olarak mı görüldü yoksa bir caydırıcı yöntem olarak mı görüldü? Çünkü düzenli olarak kullanılan evler var bunların arasında. Bunların kapısına levha asılması aynı zamanda bir caydırıcı yönetime de gidebilir.

Üçüncü olarak, konaklama vergisini burada nasıl konumlandırmayı düşünüyorsunuz? Biz daha önce konaklama vergisiyle ilgili 21 Haziranda bir soru önergesi vermiştik, hâlâ Bakanlıktan cevap alamadık. Bu konutlar konaklama vergisine nasıl tabi olacaklar acaba? Bir de tabii ki, bu konutların turistik tesislere ilaveten yerel yönetimlere ve belediyelere ilave bir yükü var. Burada acaba konaklama vergisinden yerel yönetimlere pay aktarmayı düşünüyor musunuz?

En son olarak da diğer değerli milletvekillerinin bahsetmiş olduğu bu sorunun ortaya çıkışı aslında yabancılara vatandaşlık vaadiyle satılan mülklerden ortaya çıktı.

Yine de dünyadaki bazı uygulamalarda bu mülklerin işte sahiplerinin vatandaş olması, oturma izni olması vesaire gibi kısıtlayıcı bazı maddeler olabiliyor. Bunlarla ilgili bir çalışma yaptınız mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sözünü tamamlayamadı Sayın Çorabatır, kendisine tekrar ilave bir dakika süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir konuyu daha hatırlatmak istiyorum: Bu lojman konusu çok konuşuldu. Bu lojman konusu, daha önceki maddelerde sadece tahsis olan alanlarla ilgili lojman yetkisini, oradaki turizm personelinin ihtiyacını ve ev kiralardaki artışlardan dolayı lojman yapma hakkı veriyorlardı tahsislerdeki yerlere. Ama bu gelen teklifte gördüğüm kadarıyla bunu şimdi mülkiyeti olanlar da bu ihaleye girebilecek. Çeşitli değerlendirmeler oldu Komisyonumuzda, hepsine saygı göstermekle birlikte, inanın zaten turizm personeli bulmakta zorlanıyoruz, rekabet çok fazla, malumunuz biliyorsunuz, yurt dışına da çok göç veriyoruz, bundan dolayı da bu lojman maddesinin de girmesi turizmciler için bir avantaj olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin geneli üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

Söz taleplerini karşıladık.

Şimdi, görüş, öneri ve eleştirilere cevap vermek üzere teklifin ilk imza sahibi Sayın Oğuzhan Kaya'ya söz veriyorum.

İlave süre verebilirim Sayın Kaya.

Buyurun lütfen.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Sayın Başkanım, öncelikle teklife katkı sunan tüm milletvekillerine teşekkür ediyorum.

Biz böyle bir kanun teklifi hazırladık yani aksayan, eksik olan kısımlarını da komisyonlarda tartışarak tamamlayacağız, bunu Genel Kurul safahatına kadar da sürdüreceğiz. Her türlü öneriye ve eksikliğin giderilmesine de açığız bu noktada.

Şimdi, bu kanun teklifi niye böyle yapılıyor? Bir kanunun amacıyla ilgili önce şunları söyleyeyim: Bu kanun teklifi yasal bir zemine hizmet sunmak amacıyla yapılıyor. Bu kiralamalardan elde edilen gelirlerin kayıt altına alınması amaçlanıyor. Konut ve konaklayan kişilerin tespiti yapılmadan terör suçları başta olmak üzere güvenlik zafiyetinin giderilmesi için yapılıyor. Olası müşterinin ve müessesenin şikâyetlerinin önüne geçmek için bu kanun yapılıyor. Haksız rekabet nedeniyle yatırım ortamı güvenliğinin ve istikrarın sağlanamaması nedeniyle bu kanun teklifini hazırladık. Yabancıların özellikle turizm bölgelerinde artan konut talebi nedeniyle bu bölgelerde konut arzında sıkıntı yaşanması ve kira, satış bedellerinin yükselmesinden vatandaşların barınma ihtiyacının karşılanmaması sebebiyle bu kanunu hazırladık.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – O zaman yabancılara satışı kısıtlayalım.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Yabancıların satın aldıkları evleri yabancı turistlere kiralamaları nedeniyle yabancılar açısından alternatif kayıt dışı bir yatırım türü oluşması sebebiyle bu kanun teklifini hazırladık.

Yine, hazırlanan düzenlemenin yasalaşması durumunda olumsuzluklar giderilecektir. Ayrıca, yapılan düzenlemeyle turizm amaçlı konut kiralamalarının kayıt, kontrol altına alınmasını sağlamak suretiyle bu kiralamalardan elde edilen gelirlerin de kayıt altına alınması ve vergilendirilmesi sağlanacak, dolayısıyla düzenlenen vergi gelirlerine olumlu bir etki olacaktır.

Tabii, en tartışmaya açılan konu “Niye oy birliği kararı aranıyor?” Şimdi, bizim 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu’nun 24’üncü maddesinde de birtakım işler için yani dükkân açmak için bile oy birliği kararı aranıyor. Burayı konaklama amaçlı kullanılan bir yer olarak düşündüğümüzde bunun da şart olduğunu düşünüyoruz biz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yıkma için 50+1 aranıyor Başkanım; yıkmak için, yerle bir etmek için.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Devam et, devam et.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Yıkma için 50+1 aranır ama bu daha çıkmadı, öyle bir yasa yok şu anda.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri...

Sayın Kaya, bir saniye...

Değerli Komisyon üyeleri...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Konuyla bağlantılı bir şey söylüyorum. Özür dilerim, bir şey demedim ki ben.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, Sayın Kaya’nın insicamını lütfen bozmayalım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Mutlu oluyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şöyle... Mutlaka...

(Uğultular)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Türkiye’nin insicamını bozuyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, burada, tabii, özellikle deprem riski altında olan yapılarla alakalı daha esnek uygulamalarımız var çünkü bir taraftan can güvenliği meselesi var. Dolayısıyla Meclis orada farklı bir irade göstermiştir.

Şimdi Sayın Kaya, lütfen milletvekillerinin dile getirdiği sorulara cevap verin.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Onlara da geleceğim Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Süre konusunda endişeniz olmasın, yeteri kadar süre vereceğim.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu’nun 24’üncü maddesinde dükkân açmak için bile oy birliği kararı alınırken yani bir binaya kimin geldiği, gittiği, güvenlik, her türlü zafiyetin önlenmesi amacıyla da oy birliği aranmasını öngördük, onun için buna oy birliği şartını koyduk.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Meslektaşım, Kimlik Bildirme Kanunu’nun oy birliğiyle ilgisi yok ki, ona hiç kimsenin itirazı yok.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – “Kimlik bildirme”yle ilgili de... Geleceğim.

Yine, sorulardan bir tanesi “Geçici 16”ncı madde kapsamında başvuru yapıldı mı, yapılmayan kaç tane?” diye soruldu. Tarım ve Orman Bakanlığı adına kesin izin verilen yaptırımların, sözleşmelerin Bakanlığa devredilmesine ilişkin 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’na eklenen maddeyle 28/7/2021 ile 28/7/2022 tarihleri arasında 70 adet, 28/7/2022 ile 28/7/2023 tarihleri arasında da bir yıllık ek sürede 19 adet başvuru Bakanlığa yapılmıştır. Bahse konu başvuruların 23 adedinin Bakanlığa devir işlemleri tamamlanarak muhtelif yatırımcılar adına kesin tahsilleri yapılmıştır. Önümüzdeki süreçte 30 adet daha yeni başvuru yapılması beklenmektedir.

Personel lojmanlarına ilişkin yine bir şey var. Şimdi, bizim Bakanlıktan tahsis edilmiş belgeli 400 adet otel ya da turizm alanı var ve bunun dışında 5 binin üzerinde de belgesiz olan turizm özel mülkiyetine konu yerlerde tesisler var. 2019 yılından beri var olan bu düzenlemeye ilave olarak tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesislerin yanı sıra Bakanlıktan, turizm, yatırım ve işletme belgesi, diğer konaklama tesislerinde çalışanların da nitelikli konaklama ihtiyacının karşılanması amaçlanmıştır. Yani özel sektörde de kendi yerine otel yapmış olanlara da bu ihtiyacı da karşılıyoruz. Böylece esasen tahsise konu toplam alan miktarında herhangi bir değişiklik olmamakla birlikte Bakanlıkça açık artırma usulüyle yapılacak personel lojman alanı yani bu denize sıfır yerlerde, deniz alanı yerlerde değil, aynı ilçede, aynı bölgede olmak üzere diğer yerlerde daha çok kullanılmayan, işe yaramayan alanlarda tahsis edilmesi düşünülmektedir. Düzenlemeyle elde edilen gelir artırılabacaktır ve açık artırımla, ihaleyle olacaktır.

“Tarım Orman Bakanlığına tahsis yetkisi alınıyor ama gelirlerle ilgili kurumda kalıyor. Neden, ilgili kurum görüşüldü mü?” 2021 yılında tüm konaklama tesislerini tahsis yetkisi Bakanlığa devredilmişti. Sadece turizm merkezleri dışında ve denize kıyısı olmayan ilçelerde bungalov, kirevi, çadır ve karavan tarzında tesislerin tahsisi konusunda Tarım ve Orman Bakanlığına yetki bırakılmıştı. Düzenlemeyle turizm amaçlı yapı içeren konaklama tesislerinin standart birliğinin sağlanması ve tesis ve yatak sayılarına ilişkin sağlıklı veri elde edilebilmesi ve sektörel planlama yapılabilmesi amaçlanmaktadır. Millî parklar ile tabiat parklarının konaklama içeren tesislerine gerçekleştirilmesi amacıyla yapılan düzenlemede Bakanlık ayrıca bir yetki almamakta, sadece Tarım ve Orman Bakanlığı yapı içeren konaklama tesisi tahsis yetkisini kısıtlamaktadır yani konaklama içeren yeri tahsis yetkisi Bakanlıktan kısıtlanmaktadır.

“Döner sermaye merkezî bütçeye aykırı mı?” Döner sermaye Bakanlıkta zaten var, yapılan düzenleme de sermaye artırımına ilişkindir. Döner sermayeyi işletecek ya da işletilecek herhangi bir şirket kurulması söz konusu değildir. Bakanlığa yapılan arıtma tesisleri herhangi bir şirkete devredilmeden döner sermayeyle işletilmektedir ve bunlar ilgili belediyelerle zaten protokol dâhilinde, belediyeler dışlanmadan yapılmaktadır; bu, bu şekilde de devam edecektir.

“Kanun teklifi sektörü bitirmeye yönelik bir kanun teklifi mi?” Kesinlikle sektörü kayıt altına almaya ve sektördeki vergi kayıp, kaçaklarını ve kimlik bildirimini, diğer aksaklıkları gidermeye yönelik bir kanun teklifi. Kiralamalarda hâlihazır şekil şartına tabi olmadan Borçlar Kanunu’na tabi olarak yürütülmekte olunan bu sistemde değişiklik yapılmamaktadır.

“Yüz gün muğlak bir ifade midir, bir kişiye mi kiraya veriliyor, iki kişiye mi aynı anda kiraya veriliyor?” durumu soruldu. Yüz gün kıstası tek seferlik ve sözleşme bazlı olup kullanıcı sayısı açısından herhangi bir kısıtlama içermemektedir. Yıl içerisinde yüz günü aşmamak kaydıyla birden çok sözleşme düzenlenebilir.

“5’inci maddede belirtilen yetkili kamu kurum, kuruluşu nedir?” Konunun bulunduğu ilin valiliği ve ilgili emniyet görevlileridir.

“Müstakillerde aranmazken apartmanlarda neden oy birliği aranıyor? Bu küçük girişimcilerin aleyhine, büyük girişimcilerin lehine bir durum değil mi?” Yerleşik konut alanlarında binalardaki diğer kat maliklerinin huzur ve düzenini korumak, kat malikleri arasında olası ihtilafları engellemek amacıyla, belge sahibinin konutunun turizm faaliyetine dönüşmeden önce muvafakat alınmasına yönelik düzenleme yapılmıştır. Müstakil konutlarda diğer kat maliki gibi bir durum olmadığından muvafakatname zorunluluğu gerekmemektedir.

“Genel ahlaka aykırı durumu nasıl tespit edeceksiniz?” diye soruldu. Türk Ceza Kanunu’nun Yedinci Bölümünde “Genel ahlaka mugayir suçlar” diye sayılmış. O suçlara ilişkin suçlar burada hayâsızca hareketler, müstehcenlik, fuhuş, kumar oynatma ve dilencilik; bunlar sayılmış, bu da buradan alınmış bir şeydir.

“Kiralarn yüksekliği ve insanların ev bulmaya başladığı bu dönemde konutların turizm amaçlı kullanılması ne kadar doğru?” Düzenlemeyle ilgili turizm amaçlı kiralamalar bazı koşullara bağlanmakta olup sayıları kontrolsüz bir şekilde artan günümüz kiralamalarında kontrollü döneme geçilmektedir. Bu bağlamda İstanbul, Antalya başta olmak üzere memur ve öğrenci kesimlerinin kiralık ev bulma sorununa ve fahiş rakamlara ulaşan kira bedellerine de dolaylı olarak olumlu etki göstermesi beklenmektedir.

“İmara aykırı yapılan müstakil evler kanun kapsamına dâhil mi?” Tapu sicilinde konut olarak kayıtlı yapılar izin belgesine konu olup yapı kayıt belgesi almış konutların sisteme dâhil edilip edilmeyeceğine ilişkin düzenleme alt mevzuatta yapılacaktır.

“Düzenlemeyi desteklemek mi istiyorsunuz, engellemek mi?” diye de soruldu. Düzenlemenin sektörü desteklemek ya da engellemek gibi bir amacı yoktur; düzenlemenin amacı, turizm amaçlı konut kiralamalarının kayıt ve kontrol altına alınarak geliştirilmesi ve bu konuda mevzuattaki eksikliklerin giderilmesidir, kayıt dışılığın önlenmesi, kuralsız şekilde faaliyet gösteren bu sektörün ülke turizmine verdiği zararların önlenmesidir.

“Katı atık bertaraf tesisi için Bakanlık belediyelere kaynak aktarmalı, bu işe girmeli.” denildi. Otellerin yoğunlukla olduğu turizm bölgelerinde belediye başkanlıklarının da maliyetli olması nedeniyle yapılmayan atık su tesislerinin projelendirilmesi ve yapımı konusunda Bakanlıkça maddi teknik destek sunulmakta. Belediyelerin işine karışmak gibi bir durum söz konusu değildir, zaten onlarla protokol dâhilinde bu işler yapılmaktadır.

“Yurt dışında olan maliklerle nasıl oy birliği sağlanacak?” diye soruldu. Kat Mülkiyeti Kanunu’nda konutun iş yeri olarak kullanılması için kat maliklerinin oy birliği şartı aranmaktadır. Konutun turizm amaçlı kiralanmasının ticari niteliğinin olduğundan Kat Mülkiyeti Kanunu hükmüne paralel şekilde düzenleme bu şekilde yapılmıştır, az önce de arz etmiştim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Kat mülkiyeti belirli mesleklerle ilgili oy birliği arıyor üstat, hepsiyle ilgili değil, özür dilerim. Kat Mülkiyeti Kanunu...

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - “Kiraya verilecek kiracılara kısıtlama yapılması sözleşme özgürlüğüne aykırıdır.” aynı soruyla ilgili. Özünde bu tarz kiralamalar turizm türü olarak değerlendirildiğinden diğer turistik tesislerde olduğu gibi seyahat acenteleri vasıtasıyla yürütülmesi daha doğru olacak diye bu düzenleme yapılmıştır.

Aracı kurumların vergilendirilmesi önemli, elektronik ortamda aracılık eden firmaların ülkemizde kurulması da teşvik edilmelidir.

“Yüzde 25 koşulu büyük binalarda çok fazla daireye tekabül ediyor, bu durum butik oteller açısından sorun teşkil edebilir.” denmiş. 16’ncı maddedeki düzenleme orman alanları yol açacak... Kimler var bu durumda?” diye sorulmuş. “Kanunda yapılacak düzenlemede paylaşım ekonomisiyle diğer etkileri de bu noktada özellikle aracı kuruluşlara devredilmeli.” “İzin belgesi alınma sürecinde plaket alıp asmak yerine e-devlet üzerinden başvurarak dijital sertifika alınmalı.” Bunlar değerlendirilebilir.

“Sadece a grubu acente kısıtlaması olmamalı.” denmiş, bunları da biz komisyon olarak Genel Kurula kadar bunları da değerlendirip önerileri dikkate alacağız.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben sorduğum sorunun cevabını tam olarak alamadım.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Onlara Sayın Bakan Yardımcımız cevap verecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, süresi var...

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Bir kısmına Sayın Bakan Yardımcımız...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye...

Sayın Arı, neydi sizin...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan Yardımcısı biliyor soruyu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun Sayın Bakan Yardımcısı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; saygılarımı sunuyorum.

Komisyon çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum. Teklifi sunan Çorum Milletvekilimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Tabii, sayın milletvekilimiz ve siz katkılarınızı sunarken ifade ettiğiniz üzere bu alan kanunda boşluk olan, fiilen uygulanan, dünyada da birçok uygulamaları ve düzenlemeleri olan, konuşmalarda ifade edildiği gibi Amerika’da, İtalya’da, İngiltere’de, İspanya’da, Portekiz’de bu alanda da kamuda, kanunlarda, hukuki düzenlemelerde boşluk olduğu için düzenlemeler yapılıyor. Biz de bu ihtiyaçtan yola çıkarak... Bu alanda da Türkiye’de hızlı gelişmeler var. Tespit edilen 30 bin civarında konutun bu

amaçla kiraya verildiği ama fiiliyatta bunun çok çok üzerinde -kayıt dışı olanları da dikkate aldığımızda 150 bine yakın- 120 binin üzerinde konutun bu amaçla kiraya verildiği söylenmekte. Bu alanla ilgili de gerek verginin verilmesi gerek güvenlik açıklarının giderilmesi ve kayıt altına alınmasıyla ilgili bu düzenlemeler getirilmektedir.

Sayın vekilim, Cavit Arı Vekilim, tabii, kiralarn yüksekliğinden şikâyet etti. Özellikle büyükşehirlerde bunun önemine dikkati... Tam da bu kanun teklifi bizim görüşümüze göre, bu anlamda bu ihtiyaca da cevap verecek bir fonksiyona sahip. Bu alanda gelişigüzel kayıt dışı her konutun bu amaçla kiralanması yerine, belli kurallara, belli sisteme uygun olarak, kanunda getirilen sınırlara uygun olarak yapanların dışında, yüz günün üzerinde bu konutlar istenildiği gibi kiraya verildiği için zaten kira konut arzını da artıracakını, nispeten kira fiyatlarını daha makul düzeye çekeceğini düşünmekteyiz. Dolayısıyla, 150 bine yakın konutun belli bir kısmı -ki burada en fazla tartışılan tüm kat maliklerinin oy birliğiyle bu işi yapabilmesi koşulu da getirildiği için- birçok konutumuz uzun süreli, gerçek vatandaşımızın ihtiyacı olan konut arzına ilave bir sunum sağlayacaktır; biz o açıdan da bir avantaj sağlayacağını düşünüyoruz.

Diğer taraftan “Tüm kat maliklerinin izninin olması anayasal hakka aykırı değil mi? Girişim özgürlüğüne aykırı değil mi? Niye bu isteniyor?” denildi. Diğer taraftan, yine kamu yararı da dikkate alındığında, biz bir apartmanda bulunan diğer tüm konut sahiplerinin, bu işten rahatsız olanların da kamu yararını düşünerek eğer onların rızası yoksa, onlar bu işten razı olmuyorlarsa, onlar bu işten rahatsız oluyorlarsa, konutlarında huzur ve rahat içerisinde oturamıyorsa, onların da kamu yararını dikkate alarak, yine Kat Mülkiyeti Kanunu’ndaki 24’üncü maddeyi de dikkate alarak, burada, biz bunun bir ticari faaliyete dönüştüğünü, bu işin kısa süreli kiralamaya girdiğini, onun için de yine, Kat Mülkiyeti Kanunu’ndaki 24’üncü maddeden yola çıkarak tüm kat maliklerinin ittifakını aradık. Diğer taraftan, eğer bunu sağlayamıyorsa zaten uzun süreli kiralama yapmasının önünde hiçbir engel yok, her vatandaş gibi bunu yapabilir.

Burada “kiralama” kavramından yola çıkarak sözleşmeler de dile getirildi ama bu klasik, uzun süreli kiralamalardaki bildiğimiz klasik sözleşme değil, sonuçta bir icap ve kabul var, bir ticari ilişki var. İkisi arasındaki iş ister yazılı olsun, ister yazısız olsun, bir sözleşme olduğu için ona atfen bu hususlar dile getiriliyor; dolayısıyla, bildiğimiz klasik, uzun süreli kiralamadaki sözleşme burada geçerli değil.

Yine, Cavit Arı Vekilimin ifade ettiği gibi özellikle Antalya’da -ki bize de ulaşan çok sayıda bu tür villaların olduğu söylendi- bunlar Yapı Kayıt Belgesi aldıysa zaten... Tabii, bunlar yasa dışı yapılmışsa o bizim Bakanlığımızın konusu değil, ilgili bakanlıklar bunun kayıt dışılığıyla veya yasallığıyla ilgili çalışmalar yapacaktır. Bunlar fiilen kiraya veriliyorsa ve Yapı Kayıt Belgesi de varsa ikincil düzenlemelerimizle bunların önünü açabiliriz ama tabii, bunların yasak veya kaçak olması bizim Bakanlığımızın konusu değil, onunla ilgili, ilgili bakanlık çalışma yapacaktır.

Tabii, burada kendisi de üniversiteden hocam olan Sezai Hocam turizm meselesini -tabirimizi affetsin- biraz küçümseyerek “Turizm önemsiz. Turizmden ne bekleniyor?” dedi ama Türkiye’de turizm gerçekten önemli, son derece stratejik bir sektör. 2028’te 100 milyar gibi... Türkiye açısından son derece önemli olan, insanımızın refahını artıran... Ki turizm istihdam anlamında da çok önemli bir fonksiyon görüyor, teknolojik gelişmelere rağmen istihdamın en önemli kalemlerinden bir tanesini oluşturuyor, ihracat gelirimiz açısından önemli, toplumumuzun refahının artırılması açısından da önemli.

Tabii, Türkiye’de son beş yıldaki turizme ve dünyadaki gelişmelere baktığımızda gerçekten çok başarılı bir performans izlendi. Bizim 2018’lerde 600-670 bin dolar civarında olan kişi başı gelirimiz 820 bin dolara çıktı ki bu hep eleştiriliyordu, “Türkiye’ye ucuz turist geliyor, nitelikli turist gelsin.”

diye, biz bu seviyelere geldik. İspanya, Fransa, İtalya'nın yakaladığı gelirlere biz de şu anda ulaşmış durumdayız. Turizmimizin daha sürdürülebilir, kalıcı, uzun vadeli olabilmesi açısından da bu tür düzenlemelere son derece ihtiyacımız var. Zaten geçtiğimiz dönemde yaptığımız düzenlemelerle -Meclise ben şükranlarımı sunuyorum- Meclisimizin takdiriyle Turizm Geliştirme Ajansı kuruldu. Bu Ajansın kurulmasıyla biz turizmde çok önemli çalışmalar yaptık. Covid sürecinin, Rusya-Ukrayna savaşının çok ciddi tehditlerine rağmen turizmde çok önemli ilerlemeler sağladık.

Tabii, turizmde dünyaya “Tüm dünya sizin rakibiniz, tüm dünya aynı zamanda da sizin müşteriniz.” anlayışıyla baktığınızda turizm ürünlerinizin çok zengin, çeşitli olması ve tanıtımının çok doğru yapılması lazım, hepsinden önemlisi de bu işin uzun vadeli yapabilmesi için de turizminizin sürdürülebilir olması lazım, çevreye uyumlu olması lazım. Biz de bu anlayışla yola çıkarak dünyada ilk olarak uluslararası akredite Dünya Seyahat ve Turizm Konseyiyle birlikte sürdürülebilirlik sertifikası programını başlattık. Bu programla önümüzdeki yıldan itibaren -ki bu yıldan başladık biz- hiçbir turizm tesisi uluslararası akredite kuruluşundan sürdürülebilirlik belgesini almadan Türkiye’de turizmde faaliyette bulunamayacak. Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, Paris Şartı’yla bizim 2053’te sıfır emisyon şartımız var. Bunu da dikkate alarak, biz turizmde en önemli unsurun sürdürülebilirlik olduğunu dikkate alarak bunları gerçekleştirmekteyiz. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanlığı kararı ve bizim uzun vadeli planlarımızda olduğu gibi biz turizmi ülkemiz açısından stratejik bir sektör olarak görüyoruz, insanımızın refahı ve istihdamı açısından da son derece önemli. Bunu kalıcı ve dünyada gerçekten en etkili ülkelerden biri olmak için -şu anda ilk 5’teyiz, ilk 3’e, ilk 2’ye, ilk 1’e girebilmemiz için- de bu düzenlemeleri eş zamanlı olarak yapmak zorundayız.

Yine, tabii, burada orman alanlarının turizme peşkeş çekildiği gibi gerçeği çok yansıtmayan durumlar da ifade edildi. Biz Orman Bakanlığıyla beş yıldan beri bu orman alanları, meralar, kamu arazilerinin turizm yatırımında kullanımıyla ilgili koordineli çalışmalarımızı yürüterek aşama aşama turizmin nerede, ne şekilde yapılacağı bir uzmanlık alanı gerektirdiğinden ve bunun da Kültür Turizm Bakanlığı politikalarıyla belirlenmesi gerektiğinden yola çıkarak Orman Bakanlığına veya diğer bakanlıklara “Turizm amaçlı tahsisleri siz yapmayın, bunları sadece Bakanlık olarak biz yapalım.” dedik ama biz bunu, tabii, kafamıza göre, keyfekeder zaten yapamıyoruz. Orman Bakanlığının uygun gördüğü, Orman Bakanlığının izin verdiği, Orman Bakanlığından alınan planlarda turizme ayrılan alanlarda ancak bunları yapabiliyoruz yani burada bir çifte kilit sistemi getirildi. Turizm Bakanlığı, Orman Bakanlığı veya ilgili bakanlık kendi düzenlemelerine göre çıkıp da bu tahsisi yapmak yerine, Orman Bakanlığının onayından geçen, onun izniyle yapılan ve bakanlıkça planlarda turizm açısından doğru, uygun, ülkenin yararına olan yatırımlar ancak bunlarla yapılabilmekte. Burada getirdiğimiz düzenlemelerde de bu alanlarda gerek millî parklar gerek Orman Bakanlığı veya diğer bakanlıklar bu tür tahsisleri yapamasınlar, sadece Bakanlığımız yapsın diye bu düzenlemeleri getiriyoruz ki bu da -az önce söylediğim- turizmin genel perspektifi açısından son derece doğru bir uygulama.

Yine, burada, Türkiye’de turizmin gelişmesi ve sürekli üst kademelere çıkması açısından son derece önemli olan Türkiye Turizm Geliştirme Ajansının Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, yine, Kapadokya alanıyla ilgili düzenlemeleri var.

Burada da ben kısaca Turizm Geliştirme Ajansından bahsedeyim. Tabii, bu klasik bir kamu kurumu gibi görülüyor. Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı dünyada turizmi gelişmiş ülkelerin elli yıl önce, yüz yıl önce kurdukları serbest piyasa koşullarında hızlıca, rahatça hareket edebilmelerini sağlayan bir mekanizma. Bu mekanizma olmadan bizim dünyada anlık, doğru, stratejik tanıtımları ve hareketleri yapabilmemiz mümkün değil, onun için biz belirli muafiyetler istiyoruz. Zaten bu teşkilatın yapısına da baktığımızda burada tek karar yetkisi yönetim kurulunda, 18 kişiden oluşan yönetim kurulunun

15'i seçimle sektörden geliyor, sektör temsilcilerinden oluşuyor. Türkiye Turizm Geliştirme Ajansının gelirlerinin yüzde 80'ini turizm tesislerinin elde ettiği gelirlerden alınan fonlar oluşturmakta, yüzde 20'lik kısmı -şartlara göre, pandemi döneminde bu biraz daha arttı, yüzde 25-30 civarında- kamu payı oluşturuyor. Elbette bunların hukuka uygun, usulüne uygun olarak iş ve işlemlerini yapması lazım ama işte, bir pandemi yaşıyoruz, anlık karar almanız gereken hususlar var, bir ülkede bir olay yaşanıyor, orada bir fırsat yakalanıyor, orada belki hızlı bir şekilde tanıtım yapacaksınız, anlık karar alınması gerekiyor. Bu gibi hususlarda, yine, kanunda çerçevesi belli, belli ilkelere göre Anayasa Mahkemesi ve anayasa hukukçularıyla görüşerek Kamu İhale Kanunu'na uygun olarak bunları yapabilmeye yönelik olarak anayasa hukukçularından aldığımız işaretlerle bu düzenlemeleri getirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Toparlayalım Sayın Alpaslan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Peki Başkanım, hemen toparlıyorum.

Dolayısıyla, Kapadokya alanında da sayın vekilimiz ifade ettiler “Biz Komisyonunda geçen sene kanun çıkarken söylemiştik.” denildi ama orada getirilen gelirler de yeni bir düzenleme değil, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenen cezai hükümler, Anayasa Mahkemesi tarafından bunlar kararname konusu değil, kanunla yapılması gerektiği için kanuna taşıdığımız bire bir aynı hususlar.

Katı atık tesisleriyle ilgili de çokça söylendiği için söylüyorum. Bizim, burada hiçbir şekilde, kendiliğimizden bir belediyenin görevini, yetkisini almamız gibi bir durum söz konusu değil -Cavit Arı Vekilim onu çok güzel açıkladılar- ilgili belediyeyle karşılıklı protokol yaparak, özellikle... “Özellikle” demeyeyim, sadece turizm merkezlerinde yapıyoruz, turizmin yoğun yaşandığı yerlerde, altyapı sorunlarını acil çözmek üzere, belediyenin imkânlarının kısıtlı olduğu dönemde biz Bakanlık olarak belediyeyle protokol yapıp, devreye girerek bunların yatırımlarını yapıyoruz. Tabii, kamuoyu olarak yatırımlarını yaptığımız için bütçesiyle bunların gelirlerinden de pay almak üzere DÖSİMM bunların gelirlerini de kullanmaya yönelik bir husus.

DÖSİMM'e laf gelmişken de tabii, bu merkezi bütçenin dışında, sayın vekilim de ifade ettiler, “Sayın Lütfi Elvan zamanında bunlar merkezi bütçeye alınacak.” denildi tabii o çalışma yürüyor, kademeli olarak bunlar yapılacak ama bizim Bakanlığın biraz önce de ifade ettiğim gibi döner sermayesi ağırlıklı olarak bizim müze ve ören yerlerinden elde ettiğimiz gelirler ile turizm altyapı gelirlerinden elde ettiğimiz gelirlerden oluşuyor. Biz bunları tamamen müze ve ören yerlerinin geliştirilmesi, iyileştirilmesi, hizmetin daha nitelikli hâle getirilmesi ve az önce de ifade edildiği gibi turizm merkezlerimizdeki altyapı sorunlarını çözmeye yönelik olarak kullanıyoruz ve bunu kendi elde ettiği gelirlerle de kullandığı için bütçeye yük olmadan yapıyoruz. Tabi ki bunun bütçeleştirilme süreci ayrıca Hükûmetimiz tarafından yürütülecek çalışmalar.

Tabii, cevabı verilmesi gereken daha çok konu var ama herhâlde Başkanım...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Mülakat?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Mülakat konusunu da hemen söyleyeyim.

Biraz önce de ifade ettiğim gibi Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı klasik kamu kurumu gibi görmeyelim sayın vekillerim. Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı piyasa koşullarıyla tüm dünyayla rekabet eden ve özellikle de arkasında çok güçlü bir yapay zekâ, dijitalleşme ve günün koşullarına göre dünyayla rekabet edilebilen bir alan olduğu için çok nitelikli personelin istihdam edilmesi lazım. Bunun kamu çalışanından bağımsız olarak, özel hukuk sözleşmesindeki işçiler gibi veya bir uzman

gibi düşünülerek orada çalışanların elbette ki çok deneyimli, birikimli olduğunu görmek için mülakat bu anlamda çok daha anlamlı. Elbette kamuya alımlarda mülakat ve o tür şeyler olsun ama biz buraya gerçekten nitelikli personelleri çalıştırmak... Ki yapacağı bir faaliyetle ülkeye milyonlarca dolar zarar verebilir, milyonlarca dolar ülkeye ilave kaynak sağlayabilir. Dolayısıyla, çok nitelikli, sıra dışı personelleri bizim burada almamız ve ona göre ücret vermemiz için burada kamu düzeninden farklı bir sistem uygulanması lazım. Kurumun kendisi zaten özel, yarı kamusal bir kurum olduğu için bu tür düzenlemelere aslında bizim ihtiyacımız var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Alpaslan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, aslında oylamaya geçecektim ancak Sayın Tanal'ın küçük bir eklemesi var ve Sayın Arı'nın sorusuyla alakalı bir ilavesi var ve Sayın Türel. Değerli arkadaşlar, akabinde ara vereceğiz, aradan sonra maddelerine geçeceğiz.

Değerli milletvekilleri, aradan sonra -eğer uygun görürseniz- 1, 2, 3, 4, 5, 6, geçici 1, 18 ve 25'inci maddeleri -birbiriyle ilişkili bunları- değerlendirir fakat tek tek yine oylarız ancak bunların topluca değerlendirilmesini, kanaatlerimizi belirtirsek sonra tek tek maddelerle alakalı...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Alt komisyona göndermeyecek misiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Birazdan oya sunacağım, Komisyonun kanaatine göre hareket edeceğim. Komisyon maddelerine geçilmesine karar verirse alt komisyona gidememiş olacağız.

CAVİT ARI (Antalya) – Çok demokratik bir yöntem uyguluyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Arı sözleriniz için.

Sayın Tanal, buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli Milletvekili arkadaşım Oğuzhan Bey, insanların olduğu yerde ihtilaflar vardır, niza vardır. Burada da bu şekilde ihtilaflar çıktığı zaman nerede çözülecek? Mahkemelerde. Bir, kirayla ilgili sorunlar çıktığı zaman dikkat edin, kira ve kirayla ilgili sulh hukuk mahkemesi yetkili. Şimdi, buna aynı zamanda ticari bir müessese gözüyle de bakılıyor. Burada, bir, çıkacak olan ihtilaf ve nizalarla sulh hukuk mahkemesi mi yetkili ve görevli? İki, asliye ticaret mahkemesi mi görevli ve yetkili? Üç, tüketici mahkemesi mi yetkili? Çıkabilecek ihtilaflarda yargıyı zor duruma sokmayacak şekilde buradaki açık net düzenlemeniz ne? Buna açıklık getirirseniz uygulamada mahkemelere fazla sıkıntı yaratmamış oluruz; bu bir.

İki, ben öğrenciyim ve zor durumdayım, konut bulamıyorum, doksan günlük kira sözleşmesi yaptım. Biz diyoruz ki: Tahliye taahhüdüyle kira sözleşmesi aynı anda ise kişi baskı altındadır, ikrah altındadır. Bunu ispatlarsa bunu iptal eder diyoruz. Biz burada da bu şekilde, yok kira...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum. Sayın Arı'ya söz vereceğim, lütfen...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bitiriyorum, bitiriyorum.

Bu iptal edilebilir mi? Bu konularda eğer açık ve net bir açıklama getirirseniz yani mahkemelerde görülecek olan ihtilafları da çözmüş oluruz.

Teşekkür ediyorum, saygılarımla.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, Sayın Başkanım, şimdi, bir kez daha söyleyeceğim ilk cümlemin altını kalın bir çizgiyle çizerek kaçak yapıya karşı olduğumuzu, yapılacak olan yapıların mutlaka imar hükümlerine uygun yapılması gerektiğini, kaçak yapılaşmanın da önlenmesi gerektiğini bir kez daha net bir şekilde ifade ediyorum. Ancak hayatın şöyle de bir gerçeği var, özellikle iktidarın göz yumması ve gerekli önlemi almaması nedeniyle bugün başta Antalya olmak üzere -ki Antalya’nın özellikle Kaş bölgesi ve hemen öte yanda Fethiye’de- yine aynı şekilde çok sayıda yapılmış villa şeklinde konut var ve bu konutlar bugün imar hükümlerine göre kaçak yapı niteliğinde olmakla beraber Maliye tarafından vergi kaydı yaptırılmış ve örneğin Kaş’ta 5 bin mükellef, 10 bin işletme, 25 bin bina mevcut bunların hepsi kaçak. Diyelim ki öbür tarafta yani ırmağın öbür tarafında Fethiye’de de benzer bir tablo. Şimdi, bu konutlar bu yasa kapsamına giriyor mu, girmiyor mu, öncelikle net cevap istiyorum. Girmiyor ise sorun yok çünkü bunların kendilerine göre bir uygulamaları var yani bir ticari ilişkileri var, devam ediyor ama girecekse, bu yasa kapsamına girecekse amir hükümlere yani bu teklifte getirilen düzenlemelere baktığımda bunların hiçbirinin ruhsat alması da mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ari, teşekkür ediyorum. Çok uzadı, oylamaya geçeceğim, lütfen...

CAVİT ARI (Antalya) – Dolayısıyla, tamamının kapanması yani bu anlamda bir işletme faaliyetinde bulunması mümkün olmayacak çünkü koşullar yani izin için aranan koşullar buna engel niteliğinde. Bu konuda net bir cümle bekliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türel, Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, Sayın Alpaslan da tabii cevap verirken... Bu 11’inci maddesi, döner sermaye işletmelerini söylediniz yani zaten onların bir tasfiyesi plan dâhilinde yani sizin Hükûmetinizin çıkardığı bir şey bu ama şimdi burada artıyor yani 5 katına çıkıyor döner sermaye, bir kere bunu söyleyelim. İkincisi, burada diyor ki: “Atık su arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisi işletebilir, işlettirebilir.” Şu anda bunu işletebilecek kapasiteniz, insan kaynağı, bunlar var mıdır işletme için? İşlettirebilir^^ deyince neye göre işlettirecek, nasıl belirlenecek? Sonra, belediyelerle nasıl yapılacak? Yani belediye “hayır” mı diyecek, onunla mı konuşacaksınız? Ortada bir şey var, önemli bir konu bu, dediğim gibi mahallî hizmetler bunlar ama burada hiçbir belirlilik yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Türel.

Notunuzu alın değerli arkadaşlar.

Sayın Temelli, buyurun lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, değerli hazırun; hem Bakan Yardımcımız hem de Sayın İsmail Güneş tarafından galiba söylediklerim biraz yanlış anlaşıldı. Ben turizm “önemsiz” demedim, aksine, turizm bence de çok önemli bir şey fakat turizm cari açığın kapatılmasına ya da büyümeye angaje edilecek bir alan değil, turizm çok uzun vadeli düşünülecek, ülkeyi, insanı, doğayı hesaba katacak bir mesele. Dolayısıyla, turizm gelirinizin artışı ülkenin tükenmesine ya da bu kaynakların israfına neden olabilir, riskli bir şeydir. Bazı ülkeler ısrarla turizm gelirlerini disipline ediyorlar, artırmıyorlar çünkü gelen turistin ülkeye verdiği zarar sizin elde ettiğiniz gelirlerle telafi edilemeyebilir, hassasiyet burada saklı. Yoksa sadece ekonomik, bilanço hesaplarıyla giderseniz, “Ne olsa satalım.” diyen bir müsrif tüccar gibi turizmi değerlendirirseniz bundan çözüm çıkmaz; benim altını çizmek istediğim konu buydu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Alpaslan, buyurun, siz de toparlayın hızlıca, iki dakikanız var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Başkanım, ben hemen toparlayayım.

Sayın Arı Vekilim net cevap istedi. Tabii, Maliye Bakanlığı bunlara izin veriyorsa, ikincil düzenlemelerle bunlar yapılabileceğinden Maliye Bakanlığıyla da görüşerek... Tabii ki ortada fiili bir durum ve ekonomik hususlar da dikkate alınarak Maliye Bakanlığıyla ikincil düzenlemelerde bunları çözmeye çalışacağız.

Sayın Türelî'nin DÖSİMM'le ilgili söylediğinde, biz burada sadece DÖSİMM'in faaliyet alanlarında katı atık bertaraf sistemlerini işletme ve işletirme imkânı getiriyoruz, fiilen de olan bu. Bizim 3 tane Antalya Büyükşehir Belediyesiyle, 2 tane Muğla Büyükşehir Belediyesiyle, 1 tane protokol yapıp altyapı yatırım tesisi yaptığımız katı atık tesisleri var. Bunların, yaptığımız protokollerle, yirmi yılın üzerinde işletme hakkı Bakanlığımızda. Biz aynı belediyelerin yaptığı gibi bu işte... Ya, DÖSİMM, elbette ki ona uygun istihdam yaparak kendi personeliyle bunları işletecektir veya bu konudaki uzman şeylerle gerekli, hukuka uygun olarak, kamu hukukuna uygun olarak, düzenlemeler yaparak işlettirecektik. Biz burada bu imkânı DÖSİMM'e alıyoruz ki bu yaptığımız, yatırımlarını yaptığımız ve yaklaşık her birine geçtiğimiz yıllarda 500 milyon TL'nin üzerinde yaptığımız yatırımların geri döndürülmesi babında DÖSİMM üzerinden bu işteki profesyonel işletmelere ki burada ASAT'ın da belli kontrol yetkilileri var veya büyükşehir belediyelerinin, ona uygun olarak yapacağımız düzenlemeler... DÖSİMM'in de bugün 700 milyon olan sermayesini 1,5 milyara çıkarak bunlarda rahat hareket etmeyi sağlayalım. Günümüz şartlarında bu miktarların da... Ve gelirlerimize baktığımızda da olması gereken bu husus ki ta 2021 yılında bu miktarlar vardı dolayısıyla günümüzün koşullarına uyguluyoruz, yani yaptığımız bu.

Sayın Temelli'nin de söylediği, ifade ettiği hususlara tabii, elbette katılıyoruz. Zaten bunun farkında olarak sürdürülebilirlik konusunun ben altını çizdim, turizmin kalıcı, sürekli olabilmesi ve sağlıklı olabilmesi için çevreye uyumlu ve sürdürülebilir olması lazım. Biz de bundan yola çıkarak Dünya Turizm Seyahat Konseyiyle ve uluslararası kuruluşlarla sürdürülebilirlik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Alpaslan, teşekkür ediyorum.

Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Özür dilerim, Oğuzhan Bey'in cevabı vardı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, söz teklif ettim, söz talebinde bulunmadı, oylamaya geçtim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yani hangi mahkemede görülecek?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Siz de biliyorsunuz hangi mahkemede görülecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, müsaade eder misiniz, oylamayı yapmak istiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Özür dilerim Başkanım, itiraf var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teklifin maddelerini...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bakın, hangi mahkeme yetkili? Özür dilerim...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, bir müsaade eder misiniz?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Tüketici mahkemesi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, bir müsaade...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Özür dilerim, kayıtlara girsin, ses anlaşılmıyor.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bizim arkadaşlar, bir saniye, değerli arkadaşlar...

Sayın Tanal, siz sorunuzu sordunuz, ben teklif sahibine “Söz ister misiniz?” diye sordum, söz talep etmedi, dolayısıyla benim burada yetkim bitiyor. Dolayısıyla zorla...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Zorla değil Değerli Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ben bir savcı değilim, dolayısıyla orada bir sanık yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ama sol elinize almışsınız onu, size bakarak korkuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Hayır, ben bunu size göstermeyim o zaman; tamam bunu kaldırıyorum, kaldırıyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ama tehdit unsuru olarak kullanmayın onu, ne olur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki, tamam kaldırıyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Şimdi, Değerli Başkan...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Tanal’a vız gelir bunlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, lütfen müsaade edin, oylamaya geçiyorum.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bir dakika, “alt komisyon” demediniz ama.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Maddelerine geçtiği için alt komisyona gitme gibi durum ortaya çıkmıyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – E, ama siz bunu sunmadınız ki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, saat 19.45’e kadar yemek arası veriyoruz, bütün misafirlerimiz davetlidir -üyeler lokantasında- akabinde maddelerle devam edeceğiz ve maddelerde ilgili STK temsilcilerine söz vereceğim.

Kapanma Saati: 18.44

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.45****BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)**

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, 2’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Oturumu kapatmadan önce saydığım maddeleri topluca görüşüp tek tek oylamasıyla alakalı gündemi getirmiştım ve Komisyonumuz tarafından da uygun bulunduğunu gördüm. Şimdi maddelere geçince bu maddeler üzerinde de ilgili sivil toplum kuruluşlarına da görüş ve önerilerini soracağız.

İlk olarak, Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü Sayın Türelî, var mı söyleyeceğiniz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şey olarak mı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Maddelere teknik izahat alalım mı? Yoksa... Alalım, peki, tamam.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şöyle yani sizin de söylediğiniz gibi 5, 6 gibi maddeler vardı orada, onlarla ilgili alalım mı diyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Geneli itibarıyla...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yoksa şunu mu diyorsunuz: Genel olarak...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sivil toplum örgütleri yola gidecek onlar bir an önce dinlenirse.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şöyle yapalım Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, geneli üzerinde konuşsun kurumlar; tamam, öyle yapalım, maddeleri yapmayalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tamam, şöyle yapalım: 1, 2, 3, 4, 5, 6, geçici 1, 18, 25 hep aynı içerikli, kiralamalarla alakalı; dolayısıyla bu maddelerle alakalı, teklif sahibi Sayın Oğuzhan Kaya’ya bir söz verelim, kendisi izahat yapsın. Akabinde sivil toplum kuruluşlarından görüşler alayım, gitmek isteyen ayrılınsın. Burada bazı önergeler verilecek, sonra da sayın milletvekillerine söz verip tek tek oylamaya geçeriz; orada da değişiklik talepleri varsa, önermeleri varsa onların işlemlerini yapacağız.

Sayın Kaya, buyurun lütfen.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, madde 1 ve 2’de maddeye konu olan konutların gerçek ya da tüzel kişilere turizm amaçlı kiralanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmış. Kanun kapsamı belirlenirken tek seferde yüz günden fazla süreli yapılmayan kiralamalar kapsam dışında tutulmuş ve tanımlar burada tek tek düzenlenmiştir, hangi tanımın ne anlama geldiği tek tek düzenlenmiştir.

Madde 3’te izin belgesini vermeye Bakanlığın yetkili olduğu, bu yetkiyi valilik vasıtasıyla kullanabileceği, birden fazla bağımsız bölümün yer aldığı yapılarda izin belgesi taleplerinin kat maliklerinin oy birliğiyle alınan karar neticesinde yapılacağı, izin belgesi alma yükümlülüğünün kiraya verene ait olduğu, kiraya verenin ölümü hâlinde mirasçılar tarafından başvuruda bulunulmaması durumunda izin belgesinin geçersiz olacağı, izin belgesi sahibinden kiralayan kullanıcıların kendi nam ve hesabına üçüncü kişilere yaptıkları kiralamaların yasak olduğu -yani kiracının burayı üçüncü kişilere kiraya veremeyeceği- hususları düzenlenmiştir.

3'üncü maddede ayrıca, 3'ten fazla bağımsız bölümden oluşan binalarda en fazla yüzde 25'i için aynı malik adına izin belgesi düzenlenebileceği yani yüzde 25'i geçemeyeceği, yine aynı malik adına aynı binada belge düzenlemesine konu bağımsız bölüm sayısının 5'i geçmesi durumunda ise iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatının zorunlu olduğu hususları da hüküm altına alınmış.

Madde 4'te ise izinsiz kiralama faaliyetlerinin tespit edilmesi hâlinde uygulanacak idari yaptırımlar ile izin belgesi sahiplerine uygulanacak idari yaptırımlar belirlenmiş yani hem izinli olanlar hem de izinsiz olanlar düzenlenmiştir. Malik tarafından izin belgesi bulunmaksızın turizm amaçlı kiralanan konutların malikleri hakkında, izin belgesi sahibinden kiralanan turizm amaçlı konutu kendi nam ve hesabına üçüncü kişilere kiralayanlar hakkında, kendi adına mesken olarak kullanmak amacıyla kiraladığı konutu kendi nam ve hesabına turizm amaçlı kiralayanlar hakkında, izin belgesi olmayan konutların turizm amaçlı kiralananlarına aracılık edenler hakkında, her defasında yüz günden fazla süreli kira sözleşmesi yapmasına rağmen, ilk sözleşme tarihinden itibaren bir yıl içerisinde aynı konutu 4 defadan fazla kiraya veren malikler hakkında yani hep yüz günden aşağıya kiraya verip ama en fazla 4 defaya kadar verebiliyor. Bakanlıkça istenen bilgi ve belgelerin otuz gün içerisinde gönderilmemesi, eksik gönderilmesi, yanıltıcı bilgi ve belge verilmesi durumunda maliklerin miras dışında bir hukuk işlemiyle değişmesi ve değişikliğin tapu siciline tescil tarihinden itibaren otuz gün içerisinde bildirimde bulunma zorunluluğu getiriliyor. Yine, turizm payının ödenmesine ilişkin belgelerin Bakanlıkça belirlenen süre içerisinde ibraz edilmesi veya yapılacak denetimde bu belgelerin sunulmaması hâlinde, turizm amaçlı kiralama yapılan konutun sözleşmeye uygun olarak kullanıcıya teslim edilmemesi hâlinde, Bakanlıkça düzenlenen plaketin turizm amaçlı kiralama yapılan konutların girişine asılmaması hâlinde, denetim yapılan konutun izin belgesi verilmesi, esas istekleri taşımadığının tespit edilmesi ve çeşitli bazı faaliyetlerde idari yaptırımın konusu olarak belirlenmektedir. 4'üncü maddede idari yaptırımlar belirlenmiş.

5'inci maddemizde ise izin belgesinin iptali. İzin aldı, belge hangi hâllerde iptal edilir? Maddeyle izin belgesinin iptalini gerektiren durumlar düzenlenmiştir. İzin belgesi sahibinin izin belgesinin iptalini talep etmesinde, turizm amaçlı kiralama faaliyetlerine son verildiğinin tespit edilmesinde, izin belgesinin devri için turizm amaçlı kiralama yapılan konuta yeni malik tarafından başvuru yapılmaması veya izin belgesi sahibi değişikliğinin uygun görülmesine rağmen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda, yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından turizm amaçlı kiralama yapılan konutun kamu düzeni ve kamu güvenliği ve genel ahlaka aykırı olarak kullanıldığının bildirilmesi durumunda, sağlık ve hijyen kurallarına uyulmadığı tespit edilip idari para cezası uygulanması ve süre verilmesine rağmen aykırılıkların giderilmediğinin tespit edilmesi durumlarında da izin belgesi iptal edilmektedir.

6'ncı madde... Düzenleme ve denetim yetkisi kimdedir? Turizm amaçlı kiralamalarda Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkili olduğu ve gerekli görmesi durumunda bu yetkiyi valilikler aracılığıyla kullanabileceği düzenlenmiştir. Maddede ayrıca, bu kanunun uygulanması sırasında doğacak tereddütler ve uygulamaya ilişkin aksaklıkları giderme yetkisinin Bakanlığa ait olduğu düzenlenmiştir.

Geçici 1'inci madde de geçiş hükümlerine ilişkin düzenlemeleri içermektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Milletvekili, sayın teklif sahibi Oğuzhan Kaya Bey'e teşekkür ediyorum.

Şimdi milletvekillerine değerlendirmeleri için söz vermeden önce, burada bulunan, bu saydığım maddelerle ilgili söz talebinde bulunacak olan sivil toplum kuruluşlarının söz taleplerini karşılayacağız; akabinde milletvekillerimize söz vereceğiz.

Buyurun lütfen.

TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ İLKER ÜNSEVER – Efendim, her şeyden önce, gerçekten, bu çalışmada emeği geçenlere biz de teşekkür ederiz çünkü çok önemli bir boşluğu, doğru tanımlanmayan bir alanı, acilen doldurulması gereken bir alanı dolduracaktır, buna inanıyoruz. Yalnız burada açıklığa kavuşturulması gereken bir husus var. Dünyadaki tüm örnekleri ve düzenlemeleri de incelediğimizde iki ayrı yaklaşım söz konusu. Bu, bir turizm faaliyeti mi? Evet, Turizm Bakanlığı düzenlediğine göre bir turizm faaliyeti. Nasıl bir faaliyet? Konaklama faaliyeti. Aslında işletme faaliyetinin bir türü, küçük birimler hâlinde yapılan bir işletme faaliyeti türü, öyleyse Turizm Bakanlığı mevzuatı içinde düzenlenebilir bir husus. Ancak, burada, özellikle “gelirin paylaşımı” “paylaşımlı ekonomi” gibi tanımlarla anlatılan küçük tek ya da 2 konutu olan ve bunları kısa süreli olarak geçimine katkı sağlamak amacıyla kiralayanların veya başkalarına kullandıranların durumu. Bu iki hâli birbirinden ayırmazsak buradaki tartışmaların birçoğunu çözmek mümkün olmayacak. Dünya şöyle yapmış: Kimi ülkede altmış gün, kimi ülkede doksan güne kadar kiralamaları bu amatör kiralamalar gibi değerlendirmiş, başka vergi hükümleriyle ve belgeleme hükümleriyle ele almış. Ancak, bir de bunu, özellikle ülkemizde bir konaklama işletmeciliği faaliyeti olarak gerçekleştiren gerçek ve tüzel kişiler var ki bence asıl önemli olan bu çünkü bunun kapasitesi öyle az falan değil. Bu ise tıpkı bir turistik tesis gibi “turizm işletme belgesi” adı altında veya buna özgü tanımlanacak yine bir işletme modeli çerçevesinde işletmecilerden aranan özelliklerle devreye alınmalı. Bu yapıldığı takdirde belgeleme, sicil ve diğer güvenlikle ilgili tüm kuralların gayet rahat işleyeceği görülecektir. Hem turizm işletme belgesi sahipleri hem seyahat acenteleri turizm alanındaki bu pazarlama ve konaklama faaliyetinde sorumluluğu üstlendikleri takdirde, tıpkı Ulaştırma Bakanlığının U-ETDS sisteminde her otobüse binen yolcunun isminin sisteme girmesi gibi, kimlik bildirme sistemine isim girmekle ilgili bir yükümlü hem de amatör olmayan, tek bir evi olan bir malik değil de bu amaçla bir işletme faaliyeti gibi birden çok bağımsız bölümü işleten kişiler de bu yükümlülüğü üstlenmiş olacaklar, sorumlusu belli olacak ve bu gerçekleşecektir.

Kısa bir ek yaparak bitirmek istiyorum. Ben aynı zamanda hukukçuyum ve turizm hukukuyla ilgili yirmi beş senedir Boğaziçi Üniversitesinde ders veriyorum, bu nedenle kurumumun görüşü dışında da teknik bir hususu belirtmekte yarar görüyorum. Bu gerçekten bir kiralama sözleşmesi değil, bu “sui generis” bir sözleşme yani nevi şahsına münhasır bir sözleşme. İçinde vekâlet akdi, ariyet akdi, saklama sözleşmesi gibi unsurları barındırıyor. Eğer “kira sözleşmesi” dersek hem Borçlar Kanunu’nun 299 ve devamı hem 339 ve devamındaki konut ve çatılı iş yerleriyle ilgili kavramlarla çatışmış olacağız ki biraz önce sözü edilen uyuşmazlıklarda, uyuşmazlık makamının tespiti de uyuşmazlığın çözümü de sorun olacak. Hâlbuki çok kolay bir yöntem var, bunun için... Sözümlü uzattım, lütfen bağışlayın Sayın Başkan. Burada “kiralama” sözcüğünü kullanmak ya da kullanmamak aslında metnin düzenlediği konuyla temelden ilişkili değil. Bunu “turizm amaçlı konutların turizm amaçlı kullanımı” hakkında diye tanımlarsak, bu “sui generis” olma özelliği nedeniyle bir kere Borçlar Kanunu’yla çatışma hâlini kaldırırız. Kaldı ki bazı teknik konuları çözmek için 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu’nda çok değerli hükümler var, bunlardan bir tanesi devre mülk hükümleri. Örneğin, hiç kimsenin muvafakatine ihtiyaç olmadan, oy birliğine bile ihtiyaç olmadan devre mülk tesisi yapılabilir ve devre mülkü tesis ettiğinizde, diyelim on beşer günlük 24 devre mülk... Kanun diyor ki: “Devre mülk sahipleri başkalarına kullandırabilir.” Buyurun, 24 kişiye kullandırma imkânı başka bir temel kanundan geldi. Peki, tartışılıyor -ki bence çok haklı- turizmde tahliye etmezse ne olacak, nereye göre çezeceğiz ve nasıl çıkaracağız? Yine, aynı Kat Mülkiyeti Kanunu’nda hüküm var “Devre mülkü kullanan kişi süresinde çıkmazsa en büyük mülki amir derhâl çıkarır.” diyor. Aslında, kanunda oraya yapılacak bir atıfla bütün bu problematik durum çözümlenebilir. Yani kimlik bildirme sistemine seyahat acenteleri ve turizm işletmecileri büyük yapılarda özellikle çok rahat uyum sağlarlar; vergilerini verecekler, faturalarını

kesecekler ve bu hizmet sözleşmesi kapsamında olduğu için tüketici hakları anlamında da mağdurların dava etmesi ve tüketici haklarının karşılanması mümkün olacak. Bireysel olarak bu işi yapanlara da yılda doksan gün gibi bir süre verilirse hem ek gelir sahibi olacaklar hem de bu sistemin dışında birçok yükümlülük de onlardan aranmayacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Bu saydığım maddelerle ilgili söz talebi olan başka sivil toplum kuruluşu var mı?

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ EMRE TAMER – Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

TÜRKİYE TURİZM YATIRIMCILARI DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ EMRE TAMER – Aynı şekilde ben de bu konuyu, açıkta olan bu konuyu düzenlemeler arasına katmak üzere bir araya geldiğimiz için ve bu konudaki girişimleriniz için çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, burada yaklaşık olarak kimi verilere göre 50 bin, kimi verilere göre 100 bine yakın bir konutun kiralananak turizme kazandırılması söz konusu olacak. Bu süreçte özellikle nitelikler açısından ve denetleme açısından bunların takip edilmesinin tamamen Turizm Bakanlığının üzerinde olması durumunda çok ciddi de bir iş yükü getirebileceğini düşünüyoruz ve özel sektör olarak aslında benzeri, farklı sektörlerle de denetim ihtiyacının genişlemesi durumunda özel sektörün veya özel denetim imkânlarının, danışmanlık imkânlarının yaygınlaşabildiğini görüyoruz. Bu kapsamda Bakanlığın belgelendirme ve denetimdeki işletmeler için özel sektörün desteğini almasının uygun olacağını düşünüyoruz. Resmen Bakanlık tarafından onaylanmış bu tesisler birer tabelaları olduğunda, birer plaket olduğunda evin önünde artık Türk turizmini resmen temsil eden kurumlar hâline gelecek ve bizler için bu denetim süreci daha da önemli hâle gelecek. Dolayısıyla kapısında Bakanlık tabelası olan bir daireyi kiralayan ziyaretçiye karşı ulusal bir sorumluluğumuz da ortaya çıkacak. Bu sorumluluk çerçevesinde turizm konutlarını işletenlerin ciddi bir uzmanlık geliştirmiş olan turizm işletme belgeli tesislerden destek almasının önünün açılmasını öneriyoruz. Böylece özellikle güvenlik konusunda, güvenlik alanında deneyim sahibi olan işletmelerin deneyimlerinden de faydalanmak mümkün olacaktır. Bu noktada konutların turizm amaçlı kiralınması ve bu amaçla belgelendirilmesi ve denetlenmesi sürecinde özellikle nitelikler, vergilendirme ve güvenlik alanlarında bir katkı sağlamak mümkün olacak. Burada madde 3 ve madde 3 (2)'nci fıkrada “İzin belgesini vermeye Bakanlık yetkilidir. Bakanlık bu yetkisini valilik veya turizm işletme belgesi sahibi tesisleri yöneten şirketler vasıtasıyla kullanabilir.” gibi bir değişiklik yapılmasını öneriyoruz.

Bize göre diğer bir önemli nokta “kiralama” denen işlemin esasen bir ticari işlem olması. Hem burada “kiralama” ifadesinin getirdiği kiralayana tanınan haklar bir risk oluşturabilir hem de ortada bir ticari işlem var. Dolayısıyla “kiralama” ifadesinin kullanılmamasını ve bu işi yapanların en azından adı bir şirket kurarak ticari bir süreç içine girmesini öneriyoruz.

Başka bir konuyla yasa teklifinde turizm payının ödenmesi söz konusu ancak konaklama vergisine ilişkin bir ifade bulunmuyor. Biz burada konaklama vergisinin de getirilmesini öneriyoruz.

Tekrar çok teşekkür etmek istiyorum bu önemli konuda söz verdiğiniz için.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ben de teşekkür ediyorum. Bu dile getirdiğiniz öneriler, teklifler hem teklif sahibi tarafından hem de ilgili arkadaşlar tarafından yakinen takip ediliyor. Tabii, Komisyon aşamasından sonra da Genel Kurula kadar epey bir vaktimiz var, orada da bu dile getirilen önerilerin

bir kısmını önergeler olarak muhtemelen vereceksiniz ama eğer bu önergelerden, bu önerilerden bir kısmıyla alakalı da istifade edilmek isteniyorsa Genel Kurul aşamasında da önergeler verilebilir Genel Kurul görüşmelerinde.

Buyurun.

TÜRKİYE OTELCİLER BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ İSMAİL TAŞDEMİR – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben açıkçası meslektaşlarımın söylediklerini tekrarlayıp da uzatmak istemiyorum. Burada yapılan en önemli yenilik şu oluyor Sayın Başkanım ve değerli milletvekilleri: Bugüne kadar yaşadığımız bir haksız rekabeti de önlemiş oluyoruz aslında. Bu yasa teklifinin düzenlenmesiyle beraber özellikle biraz önce bir vekilimiz dedi ki: “Bu yasa teklifini otelciler hazırlamışlar.” Ama otelciler böyle bir şeyi hazırlamadı. Aslında otelcilerin bir sürü yükümlülükleri var, bu yükümlülükleri yerine getirirken haksız rekabetle karşı karşıyaydılar ve maalesef bu tür yerlerde ortaya çıkan birçok olumsuzluk... İşte “İstanbul’da otel yandı.” “Türkiye’de otelde şu oldu.” şeklinde basında oldukça fazla yer alıyordu, uluslararası basında da çok yer alıyordu ve bu bizim ülkemizin turizmine de çok zarar veriyordu çünkü Kültür ve Turizm Bakanlığı gerçekten ciddi tanıtımlar yapıyor, biz bu turistleri getirmek için ciddi faaliyetler yapıyoruz ancak bu olumsuzlukları yaşadığımız sürece bu sürekliliği sağlayamıyorduk. Dolayısıyla Kültür ve Turizm Bakanlığının hem Türkiye’deki tüm tesisleri, konaklama işletmelerini bir belge altına almasıyla basit belgeli tesisler başladı biliyorsunuz, sonrasında bunları da kontrol altına almasıyla beraber aslında ülkemiz turizminin ileri dönemde çok daha nitelikli bir hâle gelmesini de bekliyoruz.

Ben Türkiye Otelciler Birliği adına, bu düzenlemede emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ben de teşekkür ediyorum.

Buyurun.

YENİ NESİL KONAKLAMAGELİŞTİRİCİLERİ DERNEĞİ BAŞKANI REŞİT YUSUF AKBAL – Efendim, öncelikle devletimizin konut amaçlı turizm kanun gereksinimi çok yerinde bir uygulama oldu, teşekkür ediyorum çünkü ciddi bir kayıt dışı ekonomi vardı. Biz bu işi kurumsal düzeyde yapan firmalar olarak zaten bu kanunun gelmesi gerektiğini defaatle zikretmiştik. Bakanlığımızın bu konuda aldığı aksiyon bizleri gayet memnun etti.

Malumunuz, dünyada yeni nesil konaklama bir trend, çoğu yerde turizme katkı anlamında çok ciddi rol almakta. Ülkemizin de orta vadeli program kapsamında hedeflediği bir turizm geliri var. Burada bütün turizm kollarının aynı şekilde hedefe koşuyor olması lazım. Bu anlamda biz otelciler gibi aslında daire içinde ve misafir deneyiminde standartları oluşturmak istiyoruz. Bunların düzenlenmesi çok önemli. Bu kanun teklifinde zaten bunlar yer alacak.

Burada kanun teklifinde bir hususa dikkat çekmek istiyorum: “Kiraya veren” tanımında kat maliki veyahut da tapuda intifa hakkı olan, üst hakkı olan kişiler zikredilmiş. Burada sektörde kiralayıp alt kiralama üzerine bir model var. Bu dikkate alınmadığı için ben alt kiralama yetkisiyle kira sözleşmesi üzerinden de işletim yapanların tanımlanması gerektiğini takdirinize arz ediyorum.

Bunun haricinde, malumunuz, site yönetim planlarında bu kısa süreli konaklamaya dair bir işletim projesi olmayan siteler var. Eğer aksi yönde bir şerh yoksa veyahut da bu hususla alakalı bir karar belirtilmemişse bu sitelerde bu işin yapılması için muvafakatname aranması gerektiğine dair bir önerimiz olacak. Eğer kat malikleri zaten bu işin yapılmasını istemezse kat malikleri genel kurulunu toplayıp, beşte 4 oyla aksi yönde karar alıp belgesini iptal edebiliyor. Dolayısıyla burada uygun olursa nitelikli konutlarda özellikle site yönetim planına dikkat edilmeden -eğer aksi yönde bir şerh yoksa-

bu uygulamanın yapılmasını ve markalı konut gibi, rezidans gibi yerlerde bunun önünün açılmasını naçizane talep ediyorum çünkü bu işi kurumsal düzeyde yapan şirketler için çok kritik, çok önemli. Malumunuz, sağlık grupları var, hastaneler var; sağlık turizmi çok önemli bir katma değer bizim için. Bunlar otellerde kalamıyor; bir ay, iki ay, üç ay konaklıyorlar. Dolayısıyla bu açığı ve bu müşteri segmentini dikkate alarak düzenlemenin yapılmasını takdirinize arz ediyorum.

Takdir yüce Meclisimizindir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sanırım kurumsallarla alakalı bir hazırlık var, sağ olun.

Şimdi de başka sivil toplum kuruluşu kalmadıysa eğer sayın milletvekillerimizin söz taleplerini karşılayacağız, sonra da teklif sahibi Sayın Kaya'ya bu değerlendirmelerle alakalı görüşlerini soracağız.

Yine, değerli arkadaşlar, Meclis Genel Kurul aşamasına kadar vaktimiz var, burada dile getirilen önerilerden istifade edebileceklerimiz olursa onları da değerlendirmenizi ifade ediyorum.

Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, 3'ten fazla bağımsız bölümden oluşan konutlarla ilgili, bir kişinin adına yüzde 25'lik bir sınırlama var hatta aşağı yukarı 5'ten fazla olursa da bütün kat maliklerinin iznini istiyor, bir de çalışma ruhsatı istiyor. Teknik olarak bu çok zor. Şimdi, bir incelediğiniz zaman otelciler adına da haksız bir rekabet var burada. Butik otel 10 odadan oluşuyor gördüğümüz kadarıyla. Şimdi, burada 100 konutlu bir siteden veya apartmandan, binadan bahsettiğimizde yüzde 25'lik oran 25 daire yapıyor, bu çok ciddi bir sayı. Burada teknik olarak izin zorunluluğu da var zaten. Burada azami sınır olarak 20 konut sınırı konulabilir. Değerli bürokratlarımıza bunu ifade etmiş olalım. 20 konut sınırı olduğu zaman yüzde 25'i zaten 5 yapıyor, bu 5 daireyle ilgili 20 konuttan, maliklerden imza almanız daha kolay olur ama 100 dairenin tamamından nasıl imza alacaksınız? Çalışma ruhsatı da ayrı bir sorun. Bir de zaten kiraların alıp başını gittiği bir ortamda, ev kiralama ile ilgili halkımız zor ev bulurken aynı zamanda kira fiyatlarının da yükselmesi nedeniyle bunu otel amaçlı işleten kişiler olabilir; daireler satın alır, bu şekilde işlemler yaparak konut fiyatlarının da yükselmesine sebep teşkil edilebilir. Bu maddenin sınırlamayla geçmesini talep ediyoruz burada.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Akay'a teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, Komisyon üyelerimizin söz talebini karşıladıktan sonra size söz vereceğim.

İYİ Partiden söz talebi var mı?

Sayın Temelli Hocam, buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Şimdi, burada yasa teklifine baktığımızda, sektör yetkilileri de dile getirdiler, olabildiğince karmaşık bir durum var. Toptancı bir yaklaşım nedeniyle oluşuyor bu, dolayısıyla bu karmaşık durum aslında yasadan kaçma ya da kayıt dışına kolaylıkla geçme anlamında da riskleri içinde barındırıyor. Dolayısıyla yasa tekniği olarak da olabildiğince ayrıntılı bir çalışmaya ihtiyaç var, bu çok net gözüküyor. Bir kere süreler meselesinden alın da diğer, işte, oylama meselesine kadar bütün bunlarda, hepsinde çok rahatlıkla yasayı baypas edebilecek yöntemleri geliştirebiliriz. İsterseniz ben size burada beş tane peş peşe sayayım, yasayı bu kadar rahat baypas edebilecek bir yasa teklifi var burada. Neden? Ayrıntılı çalışılmamış, aceleyle getirilmiş, dolayısıyla her kısa vadeli süreli kiraya verilen konut turizm amaçlı olmayabilir. Her yasanın muafiyet ve istisnalar denilen bölümleri

muhakkak olmak zorundadır. Biraz önce bir arkadaşımız da belirtti, örneğin sağlık meselesi var. Ha, bir de şu var: Bu sağlık turizmi dediğiniz şey illaki yurt dışından da gelmiyor yani bugün Muş'ta hastane çalışmadığı için Muş'taki insanlar sağlık hizmeti almak adına ya Elâzığ'a gidiyorlar ya Adana'ya gidiyorlar ya Erzurum'a gidiyorlar ya İstanbul'a geliyorlar. Geldiklerinde tedavisi iki ay sürecekse -Muşlular da turist olmadığına göre bu ülkede- şimdi nasıl değerlendireceksiniz? Dolayısıyla yurt dışından da epey sağlık turizmi açısından gelenler var, biliyoruz ve bunun da önemli bir kalem olduğunu bizzat iktidar sürekli söylüyor "sağlık turizmi" "sağlık turizmi" ama burada bu alanı ilgilendiren bir düzenleme yok.

Öğrenciler var, "Erasmus" diye bir şey var, duymuşsunuzdur değil mi? Erasmus öğrencileri var ve bu karşılıklı ilişkilerle düzenleniyor yani Türkiye'den giden öğrenciler kadar Türkiye'ye gelen öğrenciler var ve Türkiye'ye gelen bu öğrencilerin hepsinin de maddi durumu çok iyi değil; ortak ev tutuyorlar, ev tutma ihtiyaçları var, yurt sorunları zaten belli, biliyorsunuz. Dolayısıyla öğrenciler için, eğitim alanı için muhakkak bir düzenleme bunun içinde, bu teklifin içinde yer almalıydı. Bunun gibi düzenlemeler, biraz önce işte bir örneği verildi, devre mülk meselesi ama sözleşmelerin de herhangi bir sıkıntı çıktığında nasıl bir yargı sürecine gideceği çok belli değil. Çok başlılığın söz konusu olduğunu görüyoruz ama belki de en kritik şey çünkü biz Plan ve Bütçe Komisyonuyuz, dolayısıyla bütçeyi en önemli ilgilendiren şey vergi meselesidir, vergileme konusudur. Bu vergileme konusunda da bu düzenlemeyle aslında vergide adalet ilkesini, vergide birlik ve genellik ilkelerini ihlal ettiğimizi görüyoruz. Dolayısıyla aynı statüdeki konutları kiraya verip farklı vergilendirme gibi bir durumla karşı karşıya mükellefler.

Üçüncü önemli bir konu, vergi yüküyle de bağlantılı olarak söyleyebiliriz bunu, Türkiye'de şu anda yaşanan sosyal krizin en önemli nedenlerinden biri kuşkusuz kiralara. Yani sadece bir ekonomik kriz olmanın ötesinde bir sosyal krize neden oluyor ve insanlar yaşayabilmek, ayakta durabilmek adına kira yüklerini azaltmaya çalışıyorlar. Kira yüklerini azaltmanın yolu -buna paylaşım ekonomisi diyemeyeceğim, buna yoksulluk ekonomisi diyeceğim- evlerini paylaşıyorlar, odalarını paylaşıyorlar. Sanmayın artık sadece bunu öğrenciler yapıyor, artık normal aileler de zorunluluktan dolayı evlerini bu şekilde paylaşmak zorunda kalıyorlar. Şimdi, böyle bir durumda burası bir turizm işletmesi mi olacak ya da böyle mi vergilendirilecek? Zaten içinde bulunduğumuz bu denli kriz koşullarında yeni krizler yaratmaya aday bir düzenleme diye düşünüyorum. Bir de oylama; işte, evi kiraya vereceğiz, kaç kişi oylayacak, yüzde 100'ünün rızasını almak... Yüzde 50 teklifi geliyor. Mesela, şimdi bütün bunların da düzenlenmeye ihtiyacı var. Şimdi, 4 konutlu bina ile 100 konutlu bina aynı olabilir mi? 4 konutlu binada bir kişiyi ikna ettiğinizde zaten yüzde 50'yi bulursunuz. 4 kişiyi ikna etmek yüzde 100 kolay ama 100 konutlu bir yerleşimde, bir sitede gerçekten bu tür bir faaliyete ihtiyaç olan bir alan varsa bunun düzenlemesi nasıl olacak? Dolayısıyla yasa yapıcı olarak yasada bütün bu nüanslara, bütün bu farklılıklara dikkat etmek zorundayız. Yani ne demeliyiz? İşte, şu konut sayısına kadar şu istenir. Belli bir konut sayısından sonra -çünkü o rakamlar büyüdükçe onun nispi temsiliyetinin etkisi azalacağı için- orada deriz ki: Şu sayıyı aştıktan sonra şu oran yeterlidir, buna göre bir düzenleme. 400 konutlu siteler var arkadaşlar, 400 konutlu sitede 400 kişiyi ikna etmek komedi filmi gibi bir şey olur, böyle bir şey mümkün mü? Tabii ki değil. Demek ki orda baremler oluşturmalıyız. Aynı şeyi cezalar için de söyleyebiliriz. Mesela, buraya yazılmış, 100 bin lira, 1 milyon lira. Bunlar nasıl konutlardır ki kiraya veriyor, bir hata yapıyor, 100 bin lira ödüyor. Belki on senede 100 bin lira alacaktır, öyle konutlar var. Burada yasa yapıcı, yasa koyucu her şeyden önce hayatın o normal koşullarını dikkate almak zorundadır, böyle 100 bin lira, 1 milyon lira gibi rakamlar yazılıp geri verilebilir mi? Madem konut kiralamayla ilgili bir iş yapıyoruz, o zaman şöyle demeliyiz değil mi: Emsal bedelinin, emsal kira bedelinin 2 katı, 3 katı, 4 katı gibi yani onun bir baremi olmalı, onun bir referansı olmalı. 100 bin lira yazdım oraya,

gitti, gelecek sene ne olacak? Yeniden değerlemeye göre mi artacak, neye göre artacak? Ve bu 100 bin lira bugünün 100 bini. Yüksek enflasyon altında bir ülke, zaten bu denli yüksek enflasyon bu krizlerin bir nedeni ama cezalandırmada bir ölçülülük olmak zorunda. Yasa teklifi böyle hassasiyetleri, böyle farklılıkları dikkate almaksızın her şeyi, torba yasa olduğu gibi herkesi de torbaya sokmuş; herkes sanki aynı, aynı torbada, aynı ekonomik koşullarda yaşıyor, aynı illerde yaşıyor, her şeyiyle aynılaştırılmış. Öyle olmaz, bütün toplumdaki farklılıkları dikkate almak zorundayız. Evet, turizm sektörünün içinde yaşadığı sıkıntıları da dikkate almalıyız ama toplumun ihtiyaçtan kaynaklanan tasarruflarını da dikkate almak zorundayız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Temelli, teşekkür ediyorum.

Sayın Özlale, buyurun lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, önümüzdeki kanun teklifi tabii ki iyi niyetle hazırlanmış bir kanun teklifi ve bu yeni nesil konaklamaya bir denetleme, düzenleme getiriyor. Denetleme, düzenlemeye tabii ki hiçbirimizin itirazı olmaz fakat özensizlikler var. Mesela, biraz önce hukuki tarafta bir özensizlikten bahsedildi. Hemen ara vermeden önce “Bir anlaşmazlık çıkması durumunda tüketici mahkemeleri sorumlu olacak.” dediniz, oysa burada bir kira sözleşmesi var borçlar hukukuna dair yani orada anladığım kadarıyla bir kafa karışıklığı var ama beni üzen şeylerden bir tanesi de şu: Bir etki analizini gönderdiniz on dakika önce, toplantıdan önce. Hemen bakıyoruz ve orada görüyoruz ki bir şeyin -Airbnb’den alınmış bunlar- bir günlük Türkiye’deki ortalama kiralama ücreti 3.586 lira. Sonra biraz içine bakıyorsunuz -daha hiç Excel’e falan yüklemeyen- 3.586 liradan daha fazla günlük ücreti olan 3 tane il var; Trabzon, Rize, Muğla. Muğla’da Bodrum etkisi, Trabzon ve Rize’de de işte, bu yayla turizminin etkisiyle. Ve oradan diyorsunuz ki: “Ben buradaki bütün evleri kayıt altına alacağım ve buradan da 51 milyar lira para kazanacağım.” Burada iki türlü problem var: Birincisi, dediğim gibi, 30 bin tanesi de kayıt altına girmez, çatır çatır kayıt dışı ekonomi artar; bunu hepimiz biliyoruz, net. İkincisi, istatistik olarak hesaplamanızda da bir özensizlik var yani 81 tane il var, İstanbul, Ankara, İzmir gibi şehirler yok ve ondan sonra buluyorsunuz ki bir tek Bodrum, Trabzon, Rize’de 3.586 liranın üstünde günlük ücret, onları hesaba katmıyorsunuz, bizim o ekstrem gözlemlerimizi hesaba katmadan diyorsunuz ki: “Ben buradan 51 milyar lira kazanacağım.” Yani 1’inci sınıf ya da 2’nci sınıf istatistik veya ekonomi öğrencisine bu analizi verseydiniz daha iyi yapardı. Kurumunuzun çok iyi çalışanları olduğunu biliyorum ama büyük ihtimalle bu etki analizini, çok önemli olan etki analizini biraz son dakikaya bırakmışsınız çünkü sadece 81 ilin 3’ünde 3.586 liranın üzerinde günlük ücret var, dolayısıyla onları çıkardığınız zaman kazanacağınız para daha fazla.

Kayıt dışı mutlaka ama mutlaka burada artar. Bunun dışında bir şey daha var -bu kazançlar üzerinden, “51 milyar liralık bir kazanç” demişsiniz- temel problem şu bence: Bazen sektörün lehine olan bir düzenleme toplumun aleyhine olabilir. Bir daha söyleyeyim: Bazen turizm sektörünün istediği bir düzenleme toplumun çıkarlarıyla, yararıyla çelişebilir. Mesela, burada çelişen noktalar var; küçük girişimciyi neredeyse bitiriyorsunuz; villası olan birisi herhangi bir muvafakatname almazken -benden önce Sayın Temelli’nin de bahsettiği gibi- hakikaten yoksulluk ekonomisi içerisinde evini kiralamak zorunda olan, paylaşmak zorunda olan birisine siz hayatı çok daha fazla zorlaştırıyorsunuz.

Dolayısıyla, benim kanun teklifinde yaklaşım olarak gördüğüm en temel problem şu: Sektörün çıkarlarını düşünebilirsiniz, tabii ki düşüneceksiniz fakat burada getirdiğiniz ve sektörün yararına olduğunu düşündüğünüz şey toplumun yararına değil, küresel eğilimleri ve Türkiye’nin mevcut durumunu dikkate almıyor, uygulanabilir değil, kayıt dışını arttıracaktır; artı, düzenleyici etki analizinde bence özensiz bir şekilde yaptığımız hesaplamaların yarısını bile biz burada kazanamayız diyoruz.

Saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi olan milletvekilimiz yoksa eğer Sayın Tanal’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Yemek öncesinde “Evet, nerede görülecek bu dava?” dedim. Bir soru daha yine, benzer bir soru: O gayrimenkul intifa hakkı benim Sayın Başkanım, siz burada muvafakati -“oy birliği” diyorsunuz ya- kimde arayacaksınız? Mülk sahibinde. Hâlbuki siz ölünceye kadar onun intifasını bana vermişsiniz, ben o gayrimenkulden yararlanıyorum; onun muvafakati, rahatsız olacak olan kişi... Siz bu kanuni düzenlemede mülkiyet hakkına tanımışsınız. Bizim Medeni Kanunu’muzun 737’nci ve 661’inci maddelerinde komşuluk hukukundaki rahatsızlık sadece mülk sahibine tanınmıyor arkadaşlar; orada intifa hakkı olan, kiracı olan... Yani buradaki kokudan tutun, taşkınlıktan tutun, evin içerisindeki gürültüden tutun bunların hepsini önleme hakkı var arkadaşlar. Benim sizden ricam şu, ben ısrarla şunu söylüyorum: Ne olur bunu borçlar hukuku hocalarıyla, öğretim üyeleriyle görüşüp bir alt komisyona vesaireye havale edin yani böyle gelişigüzel yapmayın; buyurun bir problemlili alan daha. Ben intifa hakkı sahibiyim, siz mülk sahibisiniz; ölünceye kadar bana bunu özgülemişsiniz. Siz burada ne yapacaksınız? Oy birliği arıyorsunuz, oy birliğiyle bunu sağlayamazsınız ki. Kanun diyor ki: Mülkiyet hakkı. E, mülkiyet hakkı sizde, intifa bende; sizin vereceğiniz o mülkiyet hakkında sizin tasarrufunuz yok ki.

Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; emeği geçen arkadaşlara teşekkür ederim -avukat arkadaşlarımız, vekil arkadaşlarımız, bürokrat arkadaşlarımız- ama bu işin... Yani komşuluk hukuku -Medeni Kanun 737’yi açın, 661’i açın- burada sadece mülk sahibini aramıyor, o gayrimenkulden yararlanana da alıyor; buyurun bir ihtilaf alanı daha. Bu ihtilaf alanını burada düzenleyen bir hükmünüz yok. Kanun koyucu kanunu yaparken kaos yaratmak amacıyla değil... Topu atıp sahada “Ne olursa olsun.” diyemez. Biz kanun koyucu olarak kaos yaratmak için kanun yapmamalıyız, mevcut olan sorunları çözmek için kaossuz bir kanun yapmamız lazım; bunu sektörden gelen değerli arkadaşlarımız da söyledi. Evet, atıfla ilgili yani “Orada, efendim, mahkemede, şurada burada görülür...” Doğru, olması gereken ama... Bu konuda böyle kısa süreli olarak bu yapılamaz, keşke yapılsa yani tekrar mahkemeler uğraşacak, Anayasa Mahkemesi uğraşacak. Yani biz bir iki gün daha fazla üzerinde çalışsak ne olur Değerli Başkanım? Tabii, bu, sizinle bitmiyor -özür dilerim- yani tüm Komisyon üyelerinden, Bakanlık çalışanlarından, bürokratlardan ve kanun teklifi sahibi arkadaşımızdan da bu konuda destek vermesini istirham ediyorum.

Bana 661 ile 737’yi... Yani kanun da burada, elimde, ezbere de konuşmuyorum, maddeler var ama karar, takdir sizin. Tabii, ben Komisyonunuzun üyesi de değilim; dışarıdan gelen bir milletvekili olarak, sadece vekillik sorumluluğunun gereği olarak bunları hatırlatma gereği duydum. Mesleğimdir yani burada tabii uzman hukukçu çok arkadaşımız var, hepsine ben saygı duyuyorum ama bu alanlarda boşluk var.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

Başka söz yoksa eğer Sayın Kaya, bir de Değerli Turizm Bakanlığı yetkilileri burada Sayın Tanal’ın dile getirdiği...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Özur dilerim, bir cümle daha izin verebilir misiniz? Çok özür dilerim, bağışlayın ne olur; onu söylemeyi unuttum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Şimdi, yıllarca miras hukukuyla devam eden davalar var -sizler de meslekte bu pratiği yaşıyorsunuz- kişi vefat ediyor, 50 mirasçısı kalıyor. Ya, arkadaşlar “oy birliği” dediğiniz zaman, bunu bulamadığınız zaman, bu iş sağlanamadığı zaman neye mal oluyor? Bir, vergi kaybına neden oluyor. İki, vatandaşın gelir kaybına sebep oluyor. Üç, art niyetli olan birisiyle siz bu işi çözemezsiniz. Medeni Kanun’un 4’üncü maddesi art niyetliye de ne diyor? “Hakkın kötüye kullanılmasını kanun himaye etmez.” diyor. Peki, ben muvafakat etmiyorum, hakkımı kötüye kullanıyorum yani ne olur buna bir istisna koyun ya. Mahmut Tanal hakkını kötüye kullanıyorsa o oy birliğinde bunu çözümlenecek bir çözüm yolunu buna yazın, ilave edin yani kanun koyucu bu kadar çözümsüz olmamalı diye düşünüyorum çünkü mahkemeler ne diyecek? “Ben kanun koyucunun yazdığına bakarım kardeşim, bunun lafzında böyle bir mana çıkmıyor ki.” diyecek.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

Sayın Kaya -bir de Sayın Bakan Yardımcımız da burada- burada özellikle bu mahkemelerle alakalı dile getirilen önerilerle alakalı veya eleştirilerle alakalı eğer bir çalışma yaparsanız belki sizin yaklaşımınızda farklılık olabilir. Şöyle bir vaktimiz var yani tekliften sonra en az bir haftaya yakın bir süremiz var, o süre zarfında bu gelen eleştirileri değerlendirirseniz eğer bir eksiklik varsa her zaman Genel Kurulda da değişiklik yapma imkânına sahibiz.

Sayın Kaya, buyurun lütfen.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, öncelikle arkadaşların getirdiği eleştirilerle ilgili turizm hocamızla da arada görüştük yani buradaki tanımlardaki konuyu “turizm amaçlı kullanım” olarak değiştirirsek birçok sorunun düzelebileceği... O noktada bir çalışma yapacağız biz şeye kadar, hem arkadaşlarla görüşüp hem de mahkemelerle ilgili bir çalışma yapacağız. Bu noktada bir süre istiyoruz şeye kadar, çalışmamızı yapacağız.

Bir de Sezai Bey “400 konutlu yerlerde falan sıkıntı olur.” dedi. Biz bunu bina bazlı olarak alıyoruz; mesela 20 tane blok var, sadece o bloktakilerin muvafakatini arıyoruz yani diğer bloktakilerin değil, hangi blokta o kat...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – O zaman “blok” diye yazarsanız iyi olur.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Yok, “bina” diye yazdık.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – O dediğim rakam... Konutlu binalar da var...

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Ya, onlarla ilgili de profesyonel elde yapanlara ilişkin de zaten bir düzenleme, değişiklik yapacağız; bir önergesi var onunla ilgili arkadaşların.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kurumsal olarak yapanlarla ilgili diyorsunuz.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Kurumsal olarak yapanlarla ilgili.

Eleştirilerle ilgili notlarımızı aldık; hem eleştiren arkadaşlarla Meclise kadar görüşeceğiz hem de kendi aramızda görüşüp bunları, eksiklikleri düzelterek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Var mı söz talebiniz?

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın vekillerim, saygılar.

Tabii, kanunun bu bölümüyle ilgili olarak, konutun tanımıyla ilgili kısımda Tapu ve Kadastro uzmanlarıyla da görüştüğümüzde bir önergemiz olacak; onu biz de uygun görürüz.

Tabii, burada bu işi kurumsal olarak yapan sektörü oluşturmuşların da görüşleri doğrultusunda sunuşları var; onu da Komisyonumuzun takdirine sunuyoruz, bizim için de olumlu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeniz mi var?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Önergemizi Meclisimiz yapacak tabii de... Biz olumlu görüyoruz o yaklaşımı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Talebiniz var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Talebimiz var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki, biz yaparız, siz merak etmeyin.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bir de efendim, buradaki görüşler gündeme getirilirken tabii, biz, biraz önce de ifade ettiğim gibi uzun süreli kiralamayı daha esas görüyoruz bu tür apartman dairelerinde, konutlarda o arzı da azaltmamak adına. Tabii, bunu da şu şu gerekçelerle bunları yapamayanlarda bir boşluk oluyor diye de, onların da uzun süreli kiralamalarının önünde hiçbir engel yok, uzun süreli kiralamalar toplumun ihtiyacı açısından daha öncelikli; illa kısa süreli kiralama yapılması şart değil.

Bu arada da tabii, turizmin tanımı gereği seyahat eden, bulunduğu yerden bir başka bölgeye gidip de orada seyahat eden ve geceleyen insanlar; bu, sağlık amacıyla olabilir, eğitim amacıyla olabilir, hangi amaçla olursa olsun biz bunların hepsini turizm amaçlı görüyoruz. Kısa süreli kiralamalarda nasıl ki piyasada, piyasanın kuralları oturduğunda bugün çok nitelikli bir otelin geceliği belli bir miktarın çok üstünde başlıyorsa, daha mütevazı otellerimizde belli fiyatlar da var. Dolayısıyla sağlık turizmi açısından da, eğitim turizmi açısından da piyasa koşullarına uygun, fiyatı uygun her türlü arz veya her türlü fiyat şeyleri oluşacaktır. O anlamda ben bir sıkıntı olacağını zannetmiyorum.

Diğer taraftan, toplumumuzun çok güzel geleneği var: Misafir kabul etme, misafir ağırlama, tabii, onlar tamamen bunun kapsamında. Zaten o tür durumlarda herhangi bir sıkıntı olmayacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkürler.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, daha önce bu konularda görüşlerimizi belirttik ama şimdi tekrar baktım, bu maddelerle ilgili burada Maliye yok hiç. Maliyenin ne adı geçiyor, gelirler idaresi, vergi dairesi... Mesela 6'ncı maddede...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – İlgili bürokratlar burada.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, hayır, kanunda. “Bakanlık turizm amaçlı kiralamalarda denetim yapma yetkisini haiz olup, gerek görülmesi durumunda, denetim yetkisini valilik vasıtasıyla da kullanabilir.” Hiçbir yerde Hazine ve Maliye Bakanlığı yok. E, bunun bir ayağı vergi değil mi? Yani bu sistemde olması gerekmiyor mu, nasıl bir iş bu? Unuttunuz mu Maliye Bakanlığını unuttunuz mu?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Maliye Bakanlığından arkadaşlar burada, söyleyelim gelsin.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, yok ama kanun teklifinde yok. Birtakım düzeltmeler olacak öyle anlaşılıyor, bu da önemli bir konu diye düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, az önce saydığım maddelerle alakalı müzakereleri bitirdim.

Şimdi oylamaya geçiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, oylamaya geçeyim.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddede 1 adet önergemiz var, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrasının (d) bendinde yer alan “olarak” ibaresinin “amacıyla” şeklinde değiştirilmesini ve “kat irtifakı” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da kat mülkiyeti” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Yaşar Kırkpınar

Hüseyin Altınsoy

İzmir

Aksaray

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde ile; 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu hükümleri ve taşınmazın kullanım amacını konut olarak belirleyen diğer mevzuat dikkate alınarak turizm amaçlı konut kiralamalarında esas alınacak konut tanımı tereddüde yer vermeyecek şekilde yeniden belirlenmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Evet, önergeyi oylarınıza...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Başkan, çok kötü bir cümle ya, bir okusunlar. Çok kötü bir cümle, bir okuyun. Böyle olur mu ya? “Tapu sicilinde konut amacıyla kayıtlı olan...” Hiç böyle bir şey olur mu sizce?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “Tapu kaydında” da...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Yani daha kötü bir şey yapıyorsunuz, farkında mısınız?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “Amaçlı” demek belki daha doğru olur.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Hayır, amacıyla diye yani nasıl...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Amaçlı...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – “Tapu sicilinde konut olarak” yerine “Tapu sicilinde konut amacıyla” diye bir şey olabilir mi yani?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Amaç deriz, onu değiştirelim, amaçlı olarak...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – O da olmaz, bence önergeyi çekin siz daha sonra...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – O olmaz çünkü konuttur ya da değildir amaç diye bir şey yok ki. Ya konuttur ya hiç değildir yani konutun ne ya?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Turizm amaçlı konut kiralaması...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Bu, söylediğiniz biçimde olmuyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Vekilim, değerli milletvekilleri; önergeyi...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yani maksat hasıl oluyor ama...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Bu söylediğiniz biçimde...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tiryaki, şöyle yapalım uygun görürseniz: Önergeyi oya sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bununla alakalı çalışma yapacaksınız Genel Kurul aşamasında yapabilirsiniz. Biz zaten genel bir redaksiyon yetkisi alacağız ama redaksiyonla düzeltebileceğimizi düzeltiriz, düzeltmeyeceklerimiz de Genel Kurul da önergeyle tekrar öyle bir ihtiyaç olursa düzeltilebilir.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Onu düzeltiriz Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, bir hususta çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türel, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, şimdi, geneli üzerine yaptığım konuşmada da, usul üzerine yaptığım konuşmada da söyledim yani burada değişiklikler yapılacak. 1'inci madde ve 2'nci madde sadece bu kiralamalarla ilgili, bütün bu torba kanun teklifini kapsayan bir şey değil. Bakın, mesela, bu tanımlarda ajans nerede? Ajans yok. Ajans var arkada çünkü ilk buradaki maddelere göre hazırlandığı için bu sonradan öbürleri eklenmiş. Yani bu 1'inci madde "Amaç ve kapsam" ve 2'nci madde "Tanımlar" maddesi sadece bu turizm amaçlı konut kiralamalarına ilişkin, ondan sonrakilere ilişkin hiçbir şey içermiyor. Böyle bir kanun tekniği olmaz, lütfen, Plan ve Bütçe Komisyonundan bu şekilde bunun geçmesi ayıptır. Yani bu nasıl düzenlenecek? Çünkü olmaz yani. Ya, 1'inci maddenin hepsini, bütün kanun teklifini kapsamaması gerekir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, teşekkür ediyorum.

2'nci maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddede 2 adet önerge vardır, geliş sırasına göre okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin 3'üncü, 4'üncü ve 7'nci fıkralarının teklif metninden çıkarılmasını ve fıkraların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifte yer alan maddeyle izin belgesi hakkında düzenleme yapılmaktadır. Maddenin üçüncü fıkrasında izin için gerekli olan tüm kat maliklerinin oy birliği şartı uygulamada imkânsızlıklar doğurabileceği gibi anayasal bir hak olan mülkiyet hakkını açıkça ihlal etmektedir. Ayrıca bu düzenlemeyle oy birliği zorunluluğu getirilmesi, çok sayıda bağımsız bölümü olan binalar için zorlayıcı bir şartken yalnızca bir bağımsız bölümden oluşan ve villa olarak nitelendirilen konutlar için uygulanamayacaktır. Bu durum taşınmazın niteliğine göre malikler arasında adaletsiz bir duruma neden olacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında düzenlenen kısıtlamalar ise doğrudan mülkiyet hakkının ihlalidir. Bu düzenlemeyi aşmak için çeşitli muvazaalar yapılacak ve kanun amacı dışında bir etkiye sebep olabilecektir.

Maddenin yedinci fıkrası ise doğrudan paylaşım ekonomisini hedef almaktadır. İzin belgesi olarak konutu turizm amaçlı kiralamaya hak kazanan kişilerden kiralarak üçüncü kişilere kiralamak isteyen kişilerin bu hakları elinden alınmaktadır. Bu durum varlıkların daha iyi değerlendirilmesinin önünde büyük bir engel oluşturacaktır.

Bahsedilen düzenlemelerden en fazla mağdur olacak kesim ise ekonomik bir tatil yapmak isteyen alt ve orta gelir grubu olacaktır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Evet, İYİ Parti Grubunun önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Başkanım, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Çok kısa bir soru: Şimdi, bir yıllık kira sözleşmesi imzaladığınız zaman apartmandaki maliklerden herhangi bir muvafakatname almıyorsunuz, neden bir haftada alıyorsunuz peki?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ticari bir işletmeye dönüştüğü için.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Sadece bu mu sebebi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bir sürü var da kısaca söylüyorum.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Tamam.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, 3'üncü madde üzerine söz istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye...

Değerli arkadaşlar, İYİ Parti önergesinin işlemini yapıyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. 2 önergemiz daha var.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisinin 1 önergesi geldi. Geç geldi fakat işleme koyuyorum ama fotokopisini size dağıtamıyorum, bilahare dağıtacağız.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrasına birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki parantez içi hükmün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 3

(4). (Bir kişi aynı bina veya sitede beş bağımsız bölüm veya binadan fazla kiralama işlemi yapamaz.)

Rahmi Aşkın Türel

Cevdet Akay

Cavit Arı

İzmir

Karabük

Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Evet, önergeyle ilgili gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Gizli otelcilik faaliyetinin engellenmesi için bu önerge verilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“(10) 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 28 inci maddesi uyarınca düzenlenen yönetim planında kısa süreli kiralama faaliyetine izin verildiğine dair hüküm bulunan, resepsiyon, güvenlik ve günlük temizlik servisi mekânlarının bulunduğu, sağlık hizmetleri, kuru temizleme, çamaşırhane, taşıma, yemek ve alışveriş servisi hizmetleri ile spor salonu ve yüzme havuzu gibi hizmetlerin verilebildiği birden fazla bağımsız bölümü ihtiva eden yüksek nitelikli konutlara, üçüncü ve dördüncü fıkralardaki şartlar aranmaksızın izin belgesi düzenlenebilir. Yüksek nitelikli konutların kiralama faaliyetleri konut işletmesi eliyle de yapılabilir. Bu durumda izin belgesi konut işletmesini yapan şirket adına düzenlenir. Bu şekilde yapılan kiralama faaliyeti, 3 üncü maddenin yedinci fıkrası kapsamı dışındadır.”

Yaşar Kırkpınar

Hüseyin Altınsoy

İzmir

Aksaray

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyle alakalı...

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 28'inci maddesi uyarınca düzenlenen yönetim planında kısa süreli kiralama faaliyetine izin verildiğine dair hüküm bulunan resepsiyon, güvenlik ve günlük temizlik servisi mekânlarının bulunduğu, sağlık hizmetleri, kuru temizleme, çamaşırhane, taşıma, yemek ve alışveriş servisi hizmetleri ile spor salonu ve yüzme havuzu gibi hizmetlerin verilebildiği birden fazla bağımsız bölümü ihtiva eden yüksek nitelikli konutlara (3)'üncü ve (4)'üncü fıkralardaki şartlar aranmaksızın izin belgesi düzenlenebilmesine imkân sağlanmaktadır.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Bir şey sorabilir miyim?

Başkanım, öğrenelim diye.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun, söz vereyim size.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Şimdi bunların hepsini istiyor musunuz veya sadece bir tanesi olur mu yani mesela sadece resepsiyon var? Ölçütünüz ne burada? Yani ne yapacaksınız? Diyorsunuz ki: “Yüksek nitelikli konut.” Bunların hepsi mi olacak? Bunlar gibi başka şeyler mi olacak? Yalnız bir tanesi yeterli olacak mı? Bunu okuyan herhangi birisinin bunu anlaması mümkün mü?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hepsi olacak.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Öyle bir şey değil ama “gibi” diyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi Sayın Tiryaki, şöyle...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Uygun görürseniz tek tek söz vereceğim.

Sayın Tiryaki, kanun geçtikten sonra bununla alakalı bir yönetmelik yayınlanacak, yönetmelikte bu kanunun uygulamasıyla alakalı detaylar yazılacak. Hepsini kanuna yazamadığımız için, kanun genel hükümleri ihtiva ediyor, dolayısıyla o detaylar orada yazılacaktır.

Uygun görürseniz Sayın Özlale’ye bir söz vereyim.

Buyurun Sayın Özlale.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Teklifi anlamak için soruyorum. Yani halk arasında “rezidans” dediğimiz bu hizmetleri sağlayan çok katlı binalarda oy birliği aranmayacak mı?

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Hiçbir şey aramayacak.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Zenginlere ayrıcalık yapıyor.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Şimdi bakın, hakikaten ilk baştaki kanun teklifi ile de bu muafiyet isteği bire bir zıt. Şimdi AK PARTİ’nin verdiği teklife göre “Rezidanslarda muvafakatname aranmayacak.” diyor. Doğru mu anlıyoruz acaba?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakan Yardımcısının söz talebi var.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle, orada tanımı okursanız “yönetim planında” diyor. Bunlar yapılırken ve satılırken bu amaçta olduğunu, alanın da buna rızasının olduğunu dolayısıyla herkesin bir muvafakatının olduğu zaten içerisinde mündemiç. Dolayısıyla onlara farklı uygulama, bunlara farklı uygulama değil, zaten kurumsal olarak bunları yapan ve tapuda da bunlar işleneceği için bir nevi orada da bir ittifak var.

CAVİT ARI (Antalya) – Muvafakat başta alınmış gibi olacak yani.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Doğru, rızayla, herkesin rızası var yani en nihayetinde.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Adalet ve Kalkınma Partisinin vermiş olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ayrıca bu maddeyle alakalı bir redaksiyon talebimiz var.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Söz istiyordum efendim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, 3’üncü maddede bir redaksiyon talebimiz vardır. 3’üncü maddenin (2)’nci ve (4)’üncü fıkrasında geçen “belge” ibareleriyle izin belgesi kastedilmektedir.

Bilgilerinize sunarım.

Önergeler doğrultusunda yapılan değişikliklerle birlikte maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler....

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bu maddeyle ilgili konuşacaktım, özür dilerim Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın Tanal, önerge ve oylama işlemini başlattığım için söz veremedim size.

Buyurun, şimdi söz veriyorum size.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ama başında söyledim.

Şimdi, bakın, Değerli Başkanım, (2)'nci fıkrada “İzin belgesi vermeye Bakanlık yetkilidir.” diyor, “Bakanlık bu yetkisini valilik vasıtasıyla da kullanabilir.” Şimdi, burada bazı ilçeler aşağı yukarı 250-300 kilometre uzaklıkta. Orada valilik ve kaymakamlık dersiniz vatandaşın işini kolaylaştırmış oluruz, bir.

İkinci bir husus aynı şekilde burada “İzin belgesi sahibi gerçek kişinin ölümü hâlinde mirasçılardan üç ay içinde müracaat etmesi gerekir.” diyor. Mirasçılardan birisi bulunamadı, siz burada izin belgesini iptal ediyorsunuz. Netice itibarıyla bunların hakkını, hukukunu korumamız lazım. Ne demek lazım burada? Yani burada artık mahkemeye müracaat edip vasi mi tayin edilecek, vesaire mi olacak yani bu boşlukları dolduralım, burada boşluk kalıyor.

Üçüncü bir husus, burada, kiracıyla ilgili... Ben mal sahibiyim, size kiraya verdim ama kira sözleşmesi yaparken bunu 3'üncü bir şahsa vermenize de muvafakat ediyorum yani devir yetkisini veriyorum. Siz burada bu devir yetkisini yasaklıyorsunuz. Bu devir yetkisini yasaklamak mülkiyet hakkına, sözleşme özgürlüğüne anayasal anlamda bunlara da aykırılık teşkil ediyor. Yani gelin, sizden istirham ediyorum, bu muvafakatname Borçlar Kanunu'nda hüküm var, bu muvafakatname Borçlar Kanunu'ndaki hükümleri alın onu aynen dercedin. Yani bu Borçlar Kanunu hükümleri birlikte burada geçerken oy birliğiyle geçti arkadaşlar Mecliste, yine o dönem...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, hem teklif sahibi hem de ilgili arkadaşlar bir çalışma yapacaklar, bunu ifade ettiler Genel Kurul aşamasına kadar, bunları da not alıyorlardır, mutlaka bunlarla alakalı da bir değerlendirmeleri olacaktır.

Sayın Bakan Yardımcısının bir söz talebi vardı.

Buyurun lütfen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, vali, kaymakam meselesi, tabii bunlar değerlendirildi, ikincil mevzuatla da bu belgeler alınırken belli nitelikleri, kriterleri olacağı için ayrılıklar olmasın, valilikler ile bakanlık...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Üstat, bir kelime ya, koy gitsin burada.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – ...doğrudan irtibat kursunlar ve daha uygun bir şekilde, daha ahenkli bir şekilde işler yürüsün diye. Zaten vali ile kaymakam arasında çok yakın ilişki var, zaten amir-memur, onlar çözülecektir, uygulamada da çok sorun olmayacaktır, benzer uygulamalarımız diğer belgelerde de var.

Diğer taraftan o belge iptali meselesi, bu izin belgesi. Tüm maliklerin onay vermesini bir kenara bırakırsak bu izin belgesinin alınması çok kolay, çok basit bir işlem. Dolayısıyla bu üç ay içinde iptal edilmesi, çok büyük menfaatlerin ortadan kalkmasını falan gerektirmez; çok rahatlıkla, çok basit, ciddi bir maliyeti olmadan, çok rahatlıkla alabilir. Yani bunun bilinmesi için söylüyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Mirasçı bulunamıyor üstat, sorumu anlamadın, mirasçı bulunamıyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tamam belge iptal olabilir, tekrar yenileri geldiği zaman o belgeyi çok rahat yenileyebilirler, onun bir maliyeti, zorluğu yok, onu demek istiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yok, ortada yok üstadım. Biz davalarda bunu yaşıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın milletvekilleri, teşekkür ediyorum.

4'üncü maddeye geçiyoruz.

4'üncü maddeyle alakalı bir önergemiz yok.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyle ilgili 1 adet önergemiz bulunmaktadır.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (ç) bendinde yer alan "...konutun kamu düzeni, kamu güvenliği ve genel ahlaka aykırı olarak kullanıldığıнын yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından bildirilmesi." ibaresinin "konutta konusu suç teşkil eden bir fiilin işlendiğine ilişkin yetkili Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kiraya veren hakkında soruşturma başlatılması." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – İYİ Parti Grubunun önergesiyle alakalı söz talebiniz...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Söz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun Sayın Özlale.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Şimdi, bu teklifin tamamına dair konuşmamda da belirttim. Bir "genel ahlaka aykırı olarak" ibaresi artı bu turizm tesislerinin ya da bu konutların düzenlenmesi. Bakın, bugün bir konutun direkt olarak aranması ve orada güvenlik sorunu teşkil eden ya da ahlaka aykırı olan bir durumun tespit edilmesi için benim bildiğim kadarıyla -hukukçu değilim ama sizler hukuçusunuz- hâkim kararı gerekiyor değil mi?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – İş yeri olarak mı?

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Şimdi, şöyle bir şey -anlamak için soruyorum gerçekten- diyelim ki üç yüz altmış beş günün üç ayında, yazın ben başka bir yere gittiğimde bu evi kiraliyorum. Tamam, orası aynı zamanda benim konutum. Artık oraya -ne derler- hâkim kararıyla aranmaksızın direkt olarak kolluk kuvvetleri girebilecek mi? Nasıl olacak peki?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Teamülen hâkim kararı gerekecek.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – O zaman şöyle bir şey bakın, bu operasyon olarak mümkün değil bu. 30 bin tane evden bahsediyoruz, 30 bin tane evde sizin herhangi bir güvenlik tehlikesi olup olmadığını, ahlaka aykırı bir davranış olup olmadığını denetlemeniz için her seferinde orada bir ihbar aldığınız zaman hâkim kararına ihtiyacınız olacak. Bunun operasyonunu nasıl düzenlemeyi düşünüyorsunuz? Bu bir.

İkincisi, hakikaten burada “ahlaka aykırı” yerine “suç teşkil eden fiil” desek bence bunun tespiti çok daha rahat olur.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Genel ahlaka aykırı.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Tamam, peki, hadi diyelim ondan vazgeçtik, onda çok ısrarcı olmayacağım. Nasıl 30 bin tane evi hâkim kararıyla her gün orada herhangi bir ahlaka aykırı hareket olup olmadığını denetlemeyi düşünüyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Kanunda yazılı Sayın Vekilim. Biz bunları sürekli aramayacağız.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şikâyet oluşması...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Hayır ama bir dakika, o eve girip orada bu unsurun olup olmadığını nasıl denetleyeceksiniz? Siz hâkimden izin alacaksınız.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Suç oluşması, ihbar olması...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Şöyle diyoruz o zaman değil mi, anlamak için soruyorum gerçekten, eleştirmek için sormuyorum. 30 bin tane ev var böyle. 30 bin tane evin günde diyelim ki yüzde 5’inde böyle problem çıktı, 1.500 tane; 1.500 tane ev için her gün hâkimler arama kararı mı verecekler?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hepsine öyle yapacak diye bir şey yok, ihbar olacak. Gerekli prosedürleri bunlara uygulanacak, nasıl ki diğer suçlar için Emniyet savcıyla gerekli işlemleri yapıyor, aynı işlem.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Ben bunun operasyonel olarak neredeyse imkânsız olduğunu düşünenlerdenim.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Yalnız orada “bildirilmesi” yerine acaba “tespit edilmesi” diye düzeltebilir misiniz, not alsanız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Alpaslan, bu öneriyi de bir çalışsın arkadaşlar Genel Kurul aşamasına kadar, Sayın Tiryaki’nin gündeme getirdiği, onu da bir çalışalım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, hatibin dediği olay suç konusu alan, Kabahatler Kanunu uyarınca olur, burada arama yetkisi verilir.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Tespit edilmesi olmaz, ya bildirim üzerine...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tespit edilecek elbette.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Arkadaşlar, bu, Kabahatler Kanunu hükümlerine tabii, burada mahkeme arama kararını evde veremez, böyle bir yetkisi yok.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Kanun teklifinde yazmışsınız, nasıl yapılamaz?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Tamam, o tespit edilmesini düzeltelim.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Değiştirecek misiniz yani?

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Değiştirelim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – “Turizm amaçlı kiralama yapılan konutun kamu düzeni, kamu güvenliği ve genel ahlaka aykırı olarak kullanıldığının yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından bildirilmesi.” bitti; bildirdim, kapattım, iptal ettim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ben kapıyı açmıyorum, özür dilerim, bildirdi.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Resmî olarak bildirilmesi...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Kanun teklifinde öyle yazıyor ya, teklifinizde var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Kanun teklifinde yazılmasında sıkıntı yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, bir müsaade edin lütfen.

Değerli milletvekilleri, az önce de Bakan Yardımcısına söyledim, kendileri o zamana kadar çalışsınlar, aykırı bir şey varsa mutlaka o aşamada bir düzeltme yapılabilir.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, o tespit edilmesini düzelterek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tamam, onunla alakalı hazırlığınızı yapın. Burada tabii biz de -Komisyonda- notları alıyoruz “Çalışacağız.” dediklerinizi.

Evet, İYİ Parti Grubunun önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’nı maddede 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’nı maddesinin 1’inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli

Cavit Arı

Mustafa Erdem

İzmir

Antalya

Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Cevdet Akay

Manisa

Karabük

Madde 6

(1) Bakanlık turizm amaçlı kiralamalarda denetim yapma yetkisini haiz olup gerek görülmesi durumunda denetim yetkisi Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairesiyle birlikte kullanılabilir. Bu konudaki usul ve esaslar çıkarılacak Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türeli, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce bahsettiğim üzere burada Hazine ve Maliye Bakanlığı yok yani hiçbir yerde geçmiyor, aynı zamanda denetim yetkisi konusunda da geçmiyor. Sanıyorum bu, haklı bir gerekçe, bu anlamda bu önergemizin kabulünü bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bir soralım isterseniz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Alpaslan, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, saygılar.

Bunların hepsi bir ticari faaliyete dönüşeceği için, otomatikman vergi kanunlarındaki vergi ve konaklama vergisindeki o faaliyet ortaya çıkacağı için buradaki işlemlerden, otomatik olarak konaklama vergisiyle ilgili mevzuat gereği ve gerekli gelir vergisi ve diğer benzeri vergilere tabi olacak ve bu çerçevede de Maliye Bakanlığının denetimi zaten söz konusu mali açıdan.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Dolaylı olarak var zaten ama burada belirtilmesinde nasıl bir şey olabilir ki?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle: Onların zaten mali yetkisi var Sayın Vekilim ama onun dışında bunun turizm faaliyeti olarak denetimi Maliyenin uzmanlık alanı olmadığı için öyle bir şey varsa valilik ilgili Maliye memurunu zaten görevlendirir ama zaten Bakanlık ve valilik turizm açısından, bu turizm işi açısından denetlemeyi sağlayacaklar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'na ilişkin 4 madde vardır. 8, 9, 10 ve 11'inci maddeleri birlikte değerlendirip birlikte işlem yapacağız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kanunumuz bitti Sayın Başkan, gidebiliriz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Dolayısıyla, demokrasinin asli unsuru muhalefettir.

8, 9, 10 ve 11'inci maddelerle alakalı teklif sahibi Sayın Oğuzhan Kaya'ya söz veriyorum. Sonra da milletvekillerimizin değerlendirmelerini alacağız.

Sayın Kaya, buyurun lütfen.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Teşekkürler Başkanım.

8'inci maddeyle sermaye miktarı ve artırım limitini güncellemekteyiz. Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesinin iktisadi işlevselliğinin artırılması öngörülmekte, döner sermayenin kullanım alanları gözetilerek Kültür ve Turizm Bakanlığının ekonomik ve mali ihtiyaçlarının finansmanı ve karşılanmasına yönelik daha sürdürülebilir ve etkin bir mali yapının oluşturulması amaçlanmaktadır. Yine, bu maddeyle Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesi kullanma alanlarının personel giderlerinden Bakanlığın görev alanına giren her türlü hizmetin yürütülmesine kadar çok çeşitli alanları kapsayacağı öngörülmektedir.

9'uncu maddeyle ilgili de Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesinin atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinin yapılması veya yaptırılması için kullanılabilmesi amacıyla turizm faaliyetlerinin etkin şekilde yürütülmesine katkı sağlaması öngörülmektedir. Söz konusu tesislerin, atık su arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinin Bakanlıkça yapılabileceği ve yaptırılabilmesi gibi, işletilebileceği ve işlettirilebileceği de hüküm altına alınmaktadır 9'uncu maddeyle.

10'uncu maddeyle yine döner sermaye işletmesinin kart, belge, plaket, kokart gelirleri ve benzeri gelirlerin atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesisleri ve döner sermaye faaliyetleri kapsamında Bakanlığın görev alanına giren turizm tesislerini işletmesi veya işlettiirmesi neticesinde elde edilecek gelirlerin etkin ve ekonomik gelir kaynağı olarak Bakanlık döner sermayeye gelir kaydedilmesi amaçlanmaktadır; gelirleri sayılmıştır yine burada da.

11'inci maddeyle de 2252 sayılı Kanun'un 3'üncü ve 5'inci maddesinde yapılan düzenlemelere paralel olarak döner sermaye işletmesinin Bakanlıkça yapılan atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisleri gibi altyapı tesislerini işletebilmesi ve işlettirebilmesi amaçlanarak turizm faaliyetlerinin etkin şekilde sürdürülmesi ve katkı sağlanması öngörülmektedir.

Atık su arıtma tesisine ilişkin kısa bir bilgi verirsek... Ülkemiz turizmini daha ileri taşımak amacıyla turizm bölgelerinin de altyapısını güçlendirmek üzere çalışmalarımız son hızla devam etmektedir. Bu kapsamda, Antalya ili Serik ilçesinde yapımına başlanan Serik 2 Atık Su Arıtma ve Bağlantılı Altyapı Tesisleri 2021 yılı sonunda tamamlanarak hizmete açılmıştır. Ayrıca, diğer önemli turizm bölgelerinden olan Muğla ili Bodrum ilçesi, İçmeler, Torba Atık Su Arıtma Tesisi ve Kızılağaç, Yalı ve Çiftlik Mahalleleri kanalizasyon şebekesi altyapı tesislerinin yapımı 2023 yılı Mayıs ayı itibarıyla tamamlanmıştır. Ayrıca, Antalya ili Kemer ilçesinde Kemer-Çamyuva Atık Su Arıtma Tesisleri ve Bağlantı Altyapı Tesisleri yapımına 2023 yılı Şubat ayında başlanmış olup tesisler 2024 yılında tamamlanmış olacaktır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Oğuzhan Bey, teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesiyle alakalı söz talebi olan milletvekillerimiz varsa...

Sayın Tiryaki'yle başlayalım, buyurun lütfen.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Şimdi, ya, başta da söyledim de Sayın Başkan, gerçekten çok kalitesiz bir kanun yapma tekniği bu. Sonuçta, bu kanun teklifi konutların turizm amaçlı kiralanmasına dair bir kanun teklifi. Şimdi, bunun içerisinde Kültür Bakanlığının döner sermayesine dair kanun maddelerinin ne işi olabilir? Yani bu kanun maddesi olarak kalacak yani bundan sonra 8'inci, 9'uncu, 10'uncu, 11'inci maddeleri sadece Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'yla ilgili maddeler olarak kalacak bunun içerisinde, hiçbir ilgisi yok, hiçbir alakası yok. Daha sonra daha kötü bir şey yapacaksınız, madde her zaman kalacak yani bu kanunun her zaman 8'inci maddesi olacak, 9'uncu maddesi olacak, 10'uncu maddesi olacak ama boş olacak. Oraya da şöyle bir şey yazacaksınız, diyeceksiniz ki: "2252 sayılı Kanun'un şu maddesinin değiştirilmesine dair olup oraya işlenmiştir." Yani, böyle bir kanun yapma tekniği olur mu? Niye bunu böyle kanun maddeleri içerisine dercediyorsunuz? Çok mu zor yani başka bir torba kanun getirin, 2252 sayılı Kanun'un şu maddesi değiştirilmiştir, bilmem hangi kanunun şu maddesi değiştirilmiştir deyin ama 1 tane kod kanunun içerisine niye bunları yerleştirirsiniz? Hiç alakası olmayan konuları niye bunun içerisine yerleştirirsiniz? Böyle bir yasa tekniği olmaz, olmamalı yani bundan vazgeçmek gerekir. Bir daha söylüyorum; umarım bu son olur, umarım bir daha Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu böyle bir teklif getirmez. Biraz daha -daha ağır bir ifade kullanmak istemiyorum ama- kaliteli kanun yapması mümkündür yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin geçmiş deneyimleri var, biz ilk kez milletvekili olmuyoruz, ilk kez bizler kanun yapmıyoruz ve bunlar çok karman çorman işler değil, çok daha basit şekilde çözülebilecek işler; bundan vazgeçmenizi umuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tiryaki, teşekkür ediyorum.

Eğer başka söz talebi yoksa maddelerin oylamasına geçiyorum.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi değerli milletvekilleri, Turizmi Teşvik Kanunu'yla ilişkili 12, 13, 14, 15, 16 ve 17'nci maddeleri müzakereye açacağım.

Teklif sahibi Sayın Kaya'ya öncelikle söz vereceğim.

Sayın Kaya, bu maddelerle ilgili değerlendirmenizi alalım.

Buyurun lütfen...

CAVİT ARI (Antalya) – Kaçtan başlıyorduk Başkanım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – 12, 13, 14, 15, 16 ve 17'nci maddeler.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Toplu görüşüyoruz Başkanım, yeni bir usul bu da.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, biliyorsunuz, Komisyon ve Genel Kurul kendi usulünü belirler; “Yok.” dersiniz tek tek gideceğiz, “Tamam.” deyince bu şekilde gidebiliyoruz.

Buyurun Sayın Kaya.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, 12'nci maddeyle konaklama tesislerinin personellerinin barınma ve sosyal donatı ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesislerin yanı sıra, Bakanlıktan turizm yatırım ve işletmesi belgeli diğer konaklama tesislerinde de görev yapmakta olan personelin nitelikli konaklama ihtiyacının karşılanması amaçlanmıştır. Böylece, esasen tahsise konu toplam alan miktarında herhangi bir değişiklik olmamakla birlikte Bakanlıkça açık arttırma usulüyle yapılacak personel lojman alanı tahsislerinde tüm konaklama tesisleri eşit hak alacaktır. Mevcut durumda personel lojman alanı olarak kullanılmak üzere kamu taşınmazlarının tahsisinde taşınmazların tasarruf hakkının alınması, taşınmaz tahsis duyurusu, müzakere, ön izin, kesin tahsis ve üst hakkı kurulması olmak üzere belirli süreçler takip edilmektedir. Bu sürecin başlangıcında 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu'nun 8'inci maddesinin (a) fıkrasının birinci bendi uyarınca kullanım kurallarına bakılmaksızın turizm merkezi sınırları içerisinde bulunan orman vasıflı alanların tasarruf hakkı Orman Genel Müdürlüğünden, hazinenin özel mülkiyetli taşınmazlarının tasarrufu da Millî Emlak Genel Müdürlüğünden istenilmektedir. Aynı zamanda, bu yerlerde kamu taşınmazlarının personel lojmanı alanı olarak kullanılmasına imkân vermek üzere gerekli imar planı işlemleri yürütülerek imar planları Bakanlıkça onaylanmaktadır. İmar planlarında personel lojmanı alanı kullanımı sayılan alanlar aynı bölgede adına daha önce kamu taşınmazı tahsis edilen yatırımcılara ilan, duyuru, müzakere yöntemiyle asıl alan tahsis süresiyle eş zamanlı olacak şekilde tahsis edilmektedir. Dolayısıyla bir bölgeye personel lojmanı yapılması kararı verilmeden önce yapılan çalışmada alanın başka türlü kullanımının mümkün olup olmadığı başta olmak üzere doğabilecek diğer tüm alternatifler üzerinde detaylı şekilde değerlendirilmektedir. Meri mevzuat hükümleri çerçevesinde personel lojmanları Bakanlık tarafından turizm tesisi yapılmak amacıyla yatırımcılara tahsis edilen taşınmazlar üzerinde yer alan turizm tesislerinde çalışan personelin sadece konaklama ihtiyaçlarının giderilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla yapılmaktayken bahse konu değişiklikle birlikte Bakanlıktan turizm belgeli tüm konaklama tesislerinin personelleri bakımından doğan ihtiyaçlarının giderilmesi amaçlanmıştır. Bahse konu uygulama neticesinde herhangi bir kesim bakımından imtiyaz doğması söz konusu olmayıp Bakanlık tarafından turizm tesisi yapılmak amacıyla tahsis edilen taşınmaz şartı aranmaksızın Bakanlık tarafından turizm yatırım ve işletme belgesi verilmiş tüm tesisleri kapsayan

bütüncül bir yaklaşım gelmiştir. Hâlihazırda Bakanlıkça tahsis edilen 400 kamu taşınmazı üzerinde yer alan tesislerde çalışan personelin konaklama ihtiyacını karşılaması amacıyla 2.350 yatak kapasiteli 11 adet personel lojman alanı tahsis edilmiştir.

Yine, 13'üncü maddeyle yetkili idare tarafından iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenen konaklama tesislerinin faaliyette bulunabilmesi için Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasına ilişkin sürecin kısaltılması öngörülmüştür. Yeniden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesinin Bakanlık uygun görüşüne bağlanmasına ilişkin yapılan düzenlemeyle yapının turizm tesislerinin niteliklerini haiz olup olmadığına ilişkin ön denetim mekanizması getirilmesi amaçlanmıştır. 2604 sayılı Kanun'da 2001 yılında yapılan düzenlemeyle sadece iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatıyla hizmet vermekte olan konaklama tesisleri bulunmaktaydı. Bakanlıktan turizm işletme belgesi alması zorunlu hâle getirilmiş oldu 2021 yılında. 15.125 adet konaklama tesisi Bakanlıktan basit konaklama turizm işletme belgesi almıştır. Bakanlığa başvuru yapılmadığı için 1.399 adet tesisin ruhsatı iptal edilmiş, süresi içinde gerekli şartları sağlayıp belge alamadığından 273 adet tesisin ruhsatı Bakanlık yazısı üzerine iptal edilmiş, 44 adet tesisin ise ruhsatı yeniden düzenlenmiş ya da yenilenmiştir. Ancak Bakanlıkça yürütülen bazı işlemler esnasında bazı belediye başkanlıklarınca mevzuat uyarınca gerekli incelemeler yapılmadan, yangın önlemlerine ilişkin itfaiye raporu aranmadan, imar durumuna ilişkin detaylı inceleme yapılmadan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun lütfen.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - ...çok kısa sürede bunlar verilmiştir. Bugün itibarıyla da bunlar düzenlenmektedir.

Başkanım, 14'üncü maddeyle de turizm sektörünün tek elden bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi ve konaklama tesislerinde standart birliğin sağlanması amacıyla millî parklar ile tabiat parklarında konaklama içeren tesis gerçekleştirilmesi amacıyla tahsis yapma yetkisi münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmektedir. Bununla birlikte, bu yerlerin tahsis edilmesi sonucunda elde edilecek gelirler ise ilgili Bakanlığın döner sermayesine gelir kaydedilmeye devam edilecektir. Millî parkların ve tabiat parklarının sürdürülebilir şekilde yönetilmesi korunmaktadır. Ancak, bungalov içermeyen, sadece çadır ve karavan ünitelerinden oluşan kamp alanlarını kiralama konusunda istisna getirilmiştir, bunları Millî Parklar yapabilecektir. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından adına turizm işletmesi belgesi veya turizm yatırımı belgesi düzenlenen tesisler için personel lojman alanı tahsisinin yapılmasına ve sona ermesine ilişkin koşullar da düzenlenmektedir bu maddede.

15'inci maddeyle turizm sektörünün tek elden bütüncül bir şekilde yönetilmesi için ve konaklama tesislerinde standart birliğin sağlanması amacıyla 2634 sayılı Kanun'un ek 5'inci maddesinde değişiklik yapılarak orman sayılan alanlarda konaklama içeren tesis yapımı ve işletilmesi amacıyla tahsis yapma yetkisi münhasıran Kültür Bakanlığına verilmiştir. Bununla birlikte, bu yerlerin tahsis edilmesi sonucunda elde edilecek gelir ilgili kurumda kalacaktır. Ayrıca, bungalov içermeyen, sadece çadır ve karavan ünitelerinden oluşan kamp alanlarını kiralama konusunda istisna getirilmiştir.

16'ncı maddede de Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama ve kış turizm merkezlerindeki günübirlik ve mekanik tesis hattı amaçlı yapılan kiralama sözleşmeleri ile ön izin ve kesin izin verilen, bu izne bağlı olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmecilerin sözleşmelerinin 2634 sayılı Kanun'un 8'inci maddesine uyarlanması için verilen başvuru süresinin uzatılması, böylece süresi içerisinde başvuruda bulunamayan yatırımcılara yeniden başvuruda bulunma imkânı tanınmaktadır. Ayrıca, 8'inci maddenin (a) fıkrasının (4) numaralı bendi ile 2873 sayılı Kanun kapsamında kalan yerlerde Kültür ve Turizm

Bakanlığına verilen konaklama tesisi tahsis yetkisi dikkate alınarak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Tarım ve Orman Bakanlığınca ilgili mevzuatı kapsamında yapılmış olan ihalelerin ve sözleşmelerin akıbeti konusunda hukuki boşluk oluşmasını önlemeye yönelik düzenleme yapılmaktadır. 6831 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından adına kesin izin verilen yerlerin 2634 sayılı Kanun'un geçici 12'nci maddesi kapsamında sözleşmelerinin uyarlanması için Kültür ve Turizm Bakanlığına yapılan geçmiş başvuruların süreçleri devam etmektedir. Ancak, anılan madde kapsamında sözleşme devri uygun görülerek adlarına kesin tahsis yapılan yatırımcıların izin alanlarında planlı park, yol ve kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında kalan kısımlar kesin tahsis kapsamı dışında bırakılarak tahsis edilememiştir. Bu durumda, daha önce meri mevzuat kapsamında verilen kesin izin ve sözleşme kapsamında kazanılmış haklara dayanılarak kullanılan ve fiilen üzerinde turizm amaçlı yapı ve tesis bulunan bazı alanlar izinsiz kullanılır duruma düşmüştür. Bu durum ilgililer açısından kesin izin verildiği tarihte geçerli olan mevzuat ile sözleşme devri sonucunda tabi olduğu yeni mevzuattan kaynaklanan uygulama farklılığı nedeniyle mağduriyete sebebiyet vermektedir. Konuyla ilgili tereddüdün giderilmesi amacıyla, ihtilafların da çözülmesi maksadıyla yapılan tahsisler açısından uygulama birliği sağlanmış olmaktadır.

Yine, 17'nci maddede 2634 sayılı Kanun'a geçici madde eklenerek daha önce iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almış olmakla birlikte henüz Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almamış olan tesisler için geçici nitelikte düzenlemeler yapılmaktadır. Yapılan bu düzenlemelerle, maddenin yürürlüğe girdiği tarihte henüz turizm işletme belgesi almamış ve geçerli iş yeri açma, çalışma ruhsatıyla faaliyette bulunan tesislerin üç ay içerisinde başvuruda bulunması koşuluyla altı ay içinde belgelendirilmesi sağlanarak sürecin hızlıca tamamlanması ve kanunla belgelendirme için getirilen yeni düzenlemelere uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli üyeler, Sayın teklif sahibi bazı izahatlarda bulunuyor, lütfen sessizliği sağlayalım.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Tamamladım Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi de söz taleplerini karşılayacağım ilgili maddelerde.

Öncelikle Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Öncelikle 12'nci maddeyle ilgili konuşuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun Lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, özellikle ilimiz Antalya olmak üzere, Türkiye'de turizm tesislerini destekliyoruz. Yeni oteller yapılıyor çok sayıda ama bu yapılan otellerin en önemli parçası çalışanları yani personeli. Örneğin Antalya'da tüm otellerde çalışan sayısının sezonda neredeyse 400 bini, 500 bini geçtiği dönemler olmaktadır. Çalışanların gerçek anlamda sorunları vardır, buradan defalarca dile getirdik. Turizm çalışanlarının sorunlarının çözülmesi çok önemlidir çünkü kaliteli bir turizm istiyorsak, bekliyorsak kaliteli çalışanın da olması gerekiyor ve o çalışanların sosyal haklarının, özlük haklarının iyileştirilmesi gerekmektedir, çalışma koşullarının iyileştirilmesi gerekmekte. Turizm çalışanlarının tabiriyle bugün ülkemizde çalışanlar yılkı atına dönmüş vaziyette yani anlamı şu: Artık turizm çalışanları mevsim itibarıyla işte, nisan ayında, mayıs ayında örneğin Antalya'ya gelip bir otelde iş bulur; ekim, kasım ayında -zaten aldığı maaş düşük- konaklayacağı yer de yok, hele otel de kışın çalışmıyorsa geriye, memleketine döner. Böylelikle bu sirkülasyondan kaliteli, yetişmiş ve aynı otelde her yıl çalışabilen personel sayısı gitgide düşmekte. İşte, bu maddede lojman yapımının desteklenmesi var. Tabii, koşulları, detayı üzerinde konuşulabilir ama mantalite itibarıyla lojman

yapımının desteklenmesi var, bu da turizm çalışanlarının bir beklentisidir. Daha önce buralarda da bunu dile getirdik, turizmde çalışan işçilerin, emekçilerin sağlıklı, güzel ortamlarda konaklaması... İşte, münhasır burada lojman amaçlı tahsis ve bu amaç dışında da kullanılamama kayıt ve şartını net bir şekilde düşmek şartıyla çalışanlar için lojman yapımının sağlanması, desteklenmesi önemlidir. Ben de bu boyutuyla bu maddenin doğru bir madde olduğunu düşünüyorum ve destekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale, buyurun lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Teklif sahibi sayın vekile sormak istiyorum: Yurt dışında bunun örnekleri var mı yani turizm çalışanlarına bu tür bir arsa tahsisıyla lojman yapılmasının örnekleri var mı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tüm ülkelerde yok ama bazı ülkelerde var Sayın Vekilim.

CAVİT ARI (Antalya) – Sanayiye de...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – İşte, bir sonraki soru da o. Eğer bu gerçekten...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yapılabilir tabii, niye yapılmasın? Eğer öyle bir ihtiyaç varsa yapılabilir, niye yapılmasın? Yalnız burada şu anlaşılsın: Burada mevcutta otelin kendi içerisinde, müşteriye kullandığı yerlerde de personeli kalabiliyor ama çok ihtiyaç olduğu için, cazip olduğu için onu müşteriye veriyor, personel o anlamda kullanmıyor. Bizim bu bulduğumuz alanlar turizm açısından cazip olmayan yani denizden 20 kilometre, 30 kilometre içeride, ormansa ormanlık vasfını kaybetmiş yerlerde, sosyal donatılarla beraber orada bir sosyal hayatı oluşturmaya yönelik bir şey.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Teklifte bunun yeri var mı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Var tabii, kanunun bütününe bakarsanız daha önce çıkardığımız şeylerde var bunlar.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Peki, bunun vasfının yarın öbür gün değiştirilmesini engelleyen bir hüküm var mı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – İptal gerekçesidir, sözleşmede öyle bir şeye asla izin verilemez, maddede de...

CAVİT ARI (Antalya) – Kanunda var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ya, kanunun bütününe baktığınız zaman... Şimdi, Turizmi Teşvik Yasası'nın ilgili maddelerine atıf yapıldığı için burada oralarda ilgili düzenlemeler var Sayın Vekilim.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Yani biz az evvel...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ya, başka amaçla zaten kullanılması mümkün değil dediğim şekilde ama kesinlikle de biz bunu öngörmüyoruz; tahsisin iptal sebebi hatta burada özel tesis bir tahsis alacağı için bir nevi tahsisli alıyor ve Bakanlığa veya devlete daha güçlü bir şekilde hukuken bağlanmış oluyor. Bir yanlış yaptığı zaman daha büyük hakları kaybolacağı için daha dikkatli olmak zorunluluğu getiriliyor. Bu amaçla da geçmişte iptal edilen tesisler var. Sayın vekilim, (m) fikrasına bakarsanız orada zaten -arkadaşlar uyardı- gerekli düzenleme var.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Baktım da göremedim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 8’in (m)’sinde. Tahsise ilişkin diğer hususların sağlanması şartıyla Bakanlık tarafından aynı bölgede adına falan filan diyor, şunlar olursa iptal edilir diye devamında yazıyor zaten. Amacı dışında kullanılması iptal sebebidir. Zaten gerekli teminatlar yatıyor, teminatı yakacak, başka cezalar olacak, turizm işletmesi yapamayacak yani yaptırımlar var.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Evet, teşekkür ederim.

Şimdi Sayın Temelli’ye söz veriyorum.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu maddelere baktığımızda bir tanesi personelle ilgili. Evet, turizm sektöründe çalışan emekçilerin durumu gerçekten çok zor; bir kere güvencesiz çalışıyorlar ve mevsimine göre beş ay, altı ay, bilemediniz yedi ay istihdam ediliyorlar; kayıt dışı çalışma söz konusu, hiçbir güvenceleri yok. Dolayısıyla emekçiler adına olumlu yönde alınacak her kararı tabii ki destekleriz fakat bu alana dair düzenleme tabii, sadece turizm sektöründeki emekçiler de değil Türkiye’deki bütün emekçileri kapsayan, mevsimlik tarım işçilerinden tutun mevsimlik turizm işçilerine kadar, mevsimlik inşaat işçilerine kadar çok kapsamlı bir sorun. Dolayısıyla burada sadece ve sadece ormanlık vasfını kaybetmiş alanların tahsisine yönelik bir düzenleme açıkçası aklımızı biraz kurcalıyor çünkü siz ne kadar yasayla düzenlerseniz düzenleyin, oradaki o arazilerin bu şekilde tahsis edilmesine rağmen bir rant alanı ortaya çıktığı andan itibaren burada başka amaçlı kullanımlar olur, geçmişte de olmuştur. Şimdi, bizim bütün tatil köylerimizi dolaşırsanız durumun vahametini görürsünüz. Antalya’dan İzmir’e kadar Akdeniz çevresinde ne kadar orman varsa, deniz manzaralı orman varsa yaktık, ağaç kalmadı, hepsine de otel kondu. Şimdi onların genişleme ihtiyacı var. Kolay kolay orman yakılamayacak yerlere de acaba lojman mı yapacaklar? İnsanın aklına gelmiyor değil. Gerçekten bu ülkenin ormanlarına sahip çıkması gerekiyor. Artık ağaç kesmemeliyiz. Bir yerde ağaç kesip de gidip başka bir yere ağaç dikmeniz o ülkenin orman varlığına katkı yaptığınız anlamına gelmez. Orman dağılımı, ağaç dağılımı ekolojik bir meseledir. Dolayısıyla ormanlık alan orman vasfını yitirmiş... Orman vasfını yitirmişse tekrar orman vasfını kazandırılmalı. Neden sürekli -diğer maddelerde de öyle- bizim gözümüz tabiat parklarında, orman arazilerinde? Yani böyle bir takıntılı hâle getirmişiz.

Baktığımız zaman, gerçekten Akbelen’deki kıyımla ilgili de biliyorsunuz Mecliste bir araya geldik, orada da vahim durum ortaya çıktı. Sermayenin bu ormanlara fütursuzca saldırısının önüne geçecek olan en önemli adres Türkiye Büyük Millet Meclisidir, ormanlarına sahip çıkmalıdır, ağaçlarına sahip çıkmalıdır. Bu ülke ormanıyla da zenginleşen bir ülkedir. O yüzden, bizim hiçbir yasamızda mümkünse ormanlar üzerinden bir tasarrufa gitmemeyi özellikle önermek istiyorum ve kayıtlara geçmesini istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Başkanım, bir teknik izahat yapabilir miyim?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Cevap mı vereceksiniz, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Teknik izahat.

Tabii, burada biz lojmanları tanıyoruz ama ormanlar ön planda söylendi ama burada tüm kamu arazileri, orman olmayan, hepsi bu kapsam dâhilinde; bu, hazine arazisi olabilir veya bir başka hukuki sistemde kamu arazisi olabilir ama sizin de ifade ettiğiniz gibi sonuçta Orman Bakanlığının gerekli onayları ve izinleri vermesi hâlinde olabilecek, zaten ona göre biliyorlar. Siz şey de deseniz “hani

o yetmiyor” diye ama 3 katı büyüklüğünde bir alanın ağaçlandırılması gerekiyor, orman varlığımız azalıyor, tam tersine artıyor. Üç, yanan bir yer zaten Anayasa’mız gereği başka hiçbir amaçla kullanılamıyor, sadece ve sadece ormanın tekrar nitelendirilmesiyle ilgili konuşuluyor. Belki Orman Bakanlığımızın da ilave edeceği vardır.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Başkanım, Sayın Bakan Yardımcımızın ifade ettiği gibi...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Genel Müdürüm, önce kendinizi tanıtırsanız sevinirim.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Hayhay efendim. Bekir Karacabey, Orman Genel Müdürü.

Sayın Bakan Yardımcımızın da ifade ettikleri gibi, efendim, yanan alanlara otel ya da başka bir şekilde bir tesis yapılması, oranın başka bir amaçla kullanılması hem Anayasa’yla mümkün değil hem yasalarla. Maalesef genel bir kanaat var ancak bir tane örneği de yoktur yani yandıktan sonra oraya otel yapılmış ya da başka bir tesis yapılmış, başka bir örnek yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Var, Antalya’da var.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Oralar orman alanı değildir. Bir tane de örneği yoktur. Bilgi arz etmek istedim efendim.

CAVİT ARI (Antalya) – İsmi buradan söylemeyelim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Söyleyin, söyleyin.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Evet, teşekkür ediyorum.

Varsa öyle bir bilgi tabii ki Genel Müdürümüze ulaştırılmalı, o da gerekli izahatları versin.

Şimdi Sayın Akay’a söz veriyorum.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – Ben de 16’ncı maddeyle ilgili konuşuyorum. Bu kanunun yürürlüğe girmesi tarihinden önceki ormanlık alanlarla ilgili kiralanın tesislerin bütünleyici parçasının, tamamlayıcı parçasının kiralanmasına yönelik maddede ibareler var, yani ormanlık alanların istismarına açık, zarar görmesine açık bir madde bu. Tabii ki biz ormanlarımızı hep beraber korumak zorundayız, başta Orman Genel Müdürlüğümüz olmak üzere bütün Bakanlığımız, bütün ilgili bakanlıkların buna hassas davranması gerekir.

Bir de şunu merak ediyoruz: Bu tarihten önce bu ormanlık alanlarla ilgili bütünleyici parça olarak kiralamakla ilgili hangi firmalara izin verilmiş, hangi firmalar müracaat etmiş, hangi tesisler müracaat etmiş? Bunları öğrenmek istiyoruz. Bunları bizimle paylaşır mısınız? Bir de bu maddeye muhalifiz bu açıdan da.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Şimdi Sayın Erdem, buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de 15’inci maddeyle ilgili söz aldım.

Gördüğüm kadarıyla ormanlardaki konaklama tesisleri için bazı kurallar getiren bu maddede birçok belirsizlik ve aykırılık bulunmakta. Ormanlarda konaklama tesislerinin yapımı ve işletilmesi için tek yetkinin Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmesi ve gelirin ise yine Orman Genel Müdürlüğüne verilmesi hususunda idareye geniş takdir yetkisi bırakılmış. Bu durumda da rant için en elverişli koşulların elde edilmesine yol açıyor görünüyor. Her ne kadar Sayın Bakan Yardımcımız, sanki

Türkiye’de her şey çok doğru gidiyormuş gibi iyi niyetli bir çerçeve çizse de bu düzenlemeyle Bakanlık hem her türlü kapasitedeki konaklama tesisi bulunan mesire yerlerini tahsis etme yetkisini tek başına almakta ve gelirini Orman Genel Müdürlüğüne bırakmakta hem de mevcut kanunda hangi mesire yerlerinin tahsis edilebileceğine dair sınırlı bir yetkinin sınırlarını genişletmektedir. Sınır yetkisinden kastım, mevcut kanunda Kültür ve Turizm Bakanlığının konaklama kapasiteli mesire yerleri için tahsis yetkisini kullanabileceği alan sınırlıydı ama şu andaki yeni düzenlemede bu sınır ortadan kaldırılmış gibi gözüküyor. Yine, teklifte yer alan 15’inci maddeyle kanuna soyut ve genel bir ibare eklenmekte ve Bakanlığa geniş takdir yetkisi verilmektedir. Bu yetki orman alanlarında mesire yerlerinin yatırımcılara, konaklama tesisi, çadır ve karavan alanı olarak daha fazla açılmasına yol açacak, yeni ormanlara da rant açılmış olacak. Seçim bölgem Antalya, rantın merkezi ve ormanların çoğunluk olduğu güzide bir ilimiz olduğu için bu konuya özellikle dikkat çekmek istedim. Bazen maalesef AKP “Taşı toprağı altın.” deyince rant bekçileri hemen o altın bölgesine çabuk yerleşiyor.

Ayrıca getirilecek olan düzenlemeye ilişkin aklıma takılan soruları da paylaşmak istiyorum. Orman Genel Müdürlüğüne verilen ormanlarda kiralama yapabilme yetkisi detaylandırılmamış, neye göre kiraya verileceği belli değil. Ormanlık alanı kiralamanın şartları nasıl olacak? Kiralayan istediğini yapabilecek mi? Kiralayanın ağaç kesmemesi, doğal yaşamı etkilememesi gibi hususların da bu kanunda olması gerekmez miydi? Mesela, en büyük sorunlarımızdan biri, biliyorsunuz, yangın. Bu uygulama yangın riskini artıracak mı? Ağaç kesen, doğal görüntüye aykırı ve doğal yaşamı etkileyen kiralayanlara karşı nasıl bir denetim ve yaptırım öngörüyorsunuz? Burada açıklık yok.

Nitekim, kiralayın ormanlık alanı kullanma biçiminin denetlenmesi, aykırı kullananlara ilişkin de şartların ve yaptırımların belirlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Saygılar sunarım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim.

Ben, burada, bu tahsisler konusunda yani ormanlık bölgelerin tahsisleri konusunda söz almak istiyorum. Biliyorsunuz orman varlığımız ciddi bir tehdit altında. En büyük tehditlerden bir tanesi orman yangınları, işte küresel iklim değişikliğinden, krizinden kaynaklı orman yangınları, bir taraftan orman varlığımızı baskılamakta, diğer bir yandan da üretim baskısı orman varlığımızı baskılamakta. En önemli tehditlerden bir tanesi de bu tahsisler. Özellikle son yirmi yıllık süreç içerisinde maden sahalarına tahsisler, sanayi sahalarına tahsislerde, yerleşim yerleri tahsislerinde, eğitim tesisleri tahsislerinde ve turizm tahsislerinde çok ciddi artışlar söz konusu. Yapılan çalışmalarda 1989-2001 yılları arasında toplam 24 tahsisle 1.113 hektar orman arazisi turizme tahsis edilmişken 2003 ile 2015 yılları arasında mevzuatta yapılan değişikliklerden sonra bu tahsis sayısı 38’e çıkmış ve 2.353 hektar orman alanı turizme tahsis edilmiş yani tahsis sayısı yüzde 58 artış göstermiş, iki dönemi kıyasladığımızda tahsis edilen alan miktarı da yüzde 111 artmış durumda. Bu turizm tahsisleri, eğitim alanlarının tahsisleri, yerleşim yeri tahsisleri, bunlar hakikaten de çok ciddi bir şekilde orman varlığımızı tehdit etmekte. Ve şöyle bir gerçeklik de var, bu, Sayıştay raporlarına da ne yazık ki yansımış durumda: Bu tahsislerde, biliyorsunuz, Orman Genel Müdürlüğünden izin isteniyor; Sayıştay raporlarında yazana göre Orman Genel Müdürlüğü bu tahsisler konusunda çok bonkör davranıyor ve kamu yararını göz ardı ettiği raporlara da yansımış durumda. Bir de ayrıyeten şöyle bir durum var: Gerçi bu sene Orman Genel Müdürlüğü yeni Tarım Bakanlığıyla beraber değişen bir zihniyetle beraber orman yangınlarında hakikaten de önemli bir mesafe katetti. Daha önce ideolojik bir -ne diyelim- inatlaşma nedeniyle uçak sayılarında, yangın söndürme uçak sayılarında ciddi eksiklikler vardı, bu sene o rakamlar oldukça artırıldı ve ciddi

başarı sağlandı. Ancak çıkan orman yangınlarının sayısında gene bir değişiklik yok bakıldığı zaman ve bu yangınların sebeplerine bakıldığı zaman yarısı neredeyse bilinmiyor ve büyük bir çoğunluğu da insan kaynaklı. Biz ormanlarımıza ne kadar fazla insan sokarsak o kadar fazla yangın çıkma olasılığı artıyor yani bu turizm tesisleri tahsisleri burada, bu bölgelerde günübirlik veyahut da uzun konaklamalarla ilgili yapılmış olan turizm işletmeleri, tesisleri yangın riskini çok arttırmakta, ona keza madenlerde de aynı şekilde. Mesela, bizde en fazla, Manisa bölgesinde en fazla tahsis madenlere ayrılmış durumda, en fazla yangının çıktığı yer de Soma çünkü insanlar ne kadar ormanın içine girip çıkıyorsa o kadar fazla yangın çıkma riskini artırıyor. Bu tahsislerde artık biraz daha itinalı davranılması ve kamu yararının gözetilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, 14’üncü maddeyle ilgili şöyle bir sorum olacak: Şimdi, maddenin gerekçe bölümünde de -Sayın meslektaşımız okudu- “Millî parklar ile tabiat parklarına konaklama içeren tesis gerçekleştirilmesi amacıyla tahsis yapma yetkisi münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmektedir.” diye bir cümle var. Biz millî parklara ve tabiat parklarına konaklama amacıyla tesis yapıyor muyuz? Böyle bir yasal imkân var mı? Öncelikle onu sormak istiyorum.

Devamla, 16’ncı maddeyle ilgili şunu sormak istiyorum: Şimdi, “Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama ve kış turizm merkezlerindeki günübirlik ve mekanik tesis hattı amaçlı yapılan kiralama sözleşmeleri ile ön izin ve kesin izin verilen ve bu izne bağlı olarak...” diye devam ediyor yani süre uzatımı var burada. Biraz önceki maddelerin bir kısmında süreleri kısaltırken burada süre uzatımının anlamı nedir? Yani kendisine tahsis yapıp da süresinde gereğini yapamayan şirketler mi var? Onlara yeniden hak mı tanıyacağız? Bunu sormak istiyorum.

Ve esas konuya geliyorum: 17’nci madde. Şimdi, değerli arkadaşlar; Sayın Komisyon Başkanımızın da dikkatlerine sunmak istiyorum ve değerli basın da özellikle dikkatlerini çekmek istiyorum, burada, 17’nci maddede şöyle bir durum var: Otellerin -buradaki ifadeyle söylüyorum- yatırımcıların izin alanlarında, planda park, yol ve kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında kalan kısımlar kesin tahsis kapsamı dışında daha önce bırakılmış. Bu dışarıda bırakılan yerler oteller tarafından kullanılmış ve anladığımız kadarıyla birtakım cezalar veya yaptırımlar uygulanmış. Bu nedenle, bu yerlerin şimdi tahsisi yani buraların, bu alanların otellere kullandırılmasına dönük bir düzenleme var ve burada öyle bir cümle var ki işte “Otellere kullanma hakkı verilmeli”, işte “Birtakım cezalar aldı, mağdur oldu.” diye. Değerli arkadaşlar, eğer bu benim anladığım gibiyse otellerin denize direkt indiği ve arada artık vatandaşın normal şartlarda kullanımında olan ve olabilecek olan yerlerin otellere tahsisi anlamına geldiğini düşünüyorum. Zaten vatandaş denize girecek yer bulamazken, alanlar daraltılırken başta Serik’te, Sayın Turizm Bakan Yardımcısı da çok iyi biliyor o süreçleri...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, Komisyonumuza bir önerge ulaşmıştır orayla alakalı.

CAVİT ARI (Antalya) – Benim önergeden haberim yok, ben burada yazılana göre yorum yapıyorum. Dolayısıyla alanların bu kadar daraltılıp vatandaşın denize gireceği yerlerin işgal edildiği bir döneme yasallık mı kazandırıyoruz diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Söz vereceğim sizlere.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; öncelikle şu andaki mevcut mevzuata göre millî park alanlarında, orman alanlarında veya kamuya veya hazineye ait alanlarda turizm amaçlı, planda turizme ayrılması, gerekli işlemlerin yapılması kaydıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm amaçlı tahsis yapılabilirmekte. Bu ta Turizm Teşvik Yasası’nın çıktığı yıllardan beri olagelen bir şey ama bununla birlikte millî parklarda Milli Parklar Genel Müdürlüğü, ormanda Orman Genel Müdürlüğü, diğer alanlarda ilgili bakanlıklar da aynı amaçla bu tahsisi yapabilmekte, dolayısıyla çift taraflı bir uygulama var. Biz nerede turizm yapılması gerektiğinin, tek bir elden planlanması ve turizm anlamında tek politikaların tek bir merci tarafından yapılması kaydıyla, biraz önce de ifade ettiğim gibi, Orman Bakanlığımız ve ilgili kamu kurum, kuruluşlarıyla görüşerek “Bunun tahsis işlemlerini sadece ve sadece Kültür Ve Turizm Bakanlığı yapsın, sizler yapmayın.” dedik. Dolayısıyla bir: Siz yapmayacağınız için nerelerin yapılacağını iznini bize vereceksiniz, dolayısıyla ikili bir kontrol sistemi, kilit sistemi gelecek ve bugüne kadar Orman Bakanlığı veya ilgili bakanlıklar yapmış oldukları turizm amaçlı tahsisleri bundan sonra yapamayacaklar, kaldırılan hüküm o. Bakanlığın yetkisi devam edecek, burada ilgili kurumlardan, ilgili bakanlıkların izni, planlar, gerekli prosedürler tamamlanarak işte 2 kat, 3 kat alanda ağaç dikme gibi bir sürü kurallar uygulanarak devam edegelecektir. Dolayısıyla biz... Diğer kurumların bu anlamda yapabilecekleri yetkiler ortadan kaldırılmakta.

Yine, az önce de ifade ettiğim gibi, bugüne kadar diğer kurumların yapmış olduğu böyle tahsisler var, Orman Bakanlığının da yapmış olduğu tahsisler var. Orman Bakanlığı, yaptığımız bu tahsisler turizm işi olduğu için o sözleşmelerin takibi, onların iş ve işlemlerini yapmak bizim işimiz değil. “Bunu, Bakanlık olarak bu dosyaları siz devralın, iş ve işlemleri siz yürütün.” dedi. Biz de bunu karşılıklı mutabakatla aldık, 2021’de çıkan yasayla bunu sağladık. Ama 200 civarında böyle tesis vardı, bir kısmı yasadaki belli şartları taşımadığı için bize başvurularını yapamamışlardı; biz bu süreyi uzatarak Orman Bakanlığındaki dosyaların bize geçmesini sağlıyoruz, yoksa herhangi bir cezalandırma, herhangi bir tahsis süresini uzatma veya tahsis koşullarında herhangi bir değişme getirilmiyor. Sadece takibi, Orman Bakanlığındaki takipleri bizim Bakanlığımıza geçmiş oluyor, ormanla ilgili hususlar yine Orman Bakanlığının denetim ve kontrolünde olacak.

Üçüncü husus da 17’nci maddeyle ilgili olarak Orman Bakanlığı zamanında yaptığı tahsislerde orman parsellerinin sınırları, planları net belli olmadığı için bir alanın turizmciye tahsisleri yapılmış geçmiş yıllarda, 1980’li yıllarda, 1990’lı yıllarda. Buraların planları yapıldığında, yapıldıktan sonra, plan yapıldığı zaman belli alanlar Orman Bakanlığı tarafından ilgili kuruma tahsis veya tahsis edilmediği için arkada, deniz... Dedığınız gibi, zaten Anayasa’mız gereği kıyılar şeye ait, vatandaşın kullanımında. Kaldı ki bildiğiniz gibi biz Serik’te, Kemer’de, Manavgat’ta halk plajları yaparak ihtiyaç yerlerinde vatandaşlarımızın nitelikli denize girmesini de sağlayan bir çalışmayı da yapıyoruz. Öyle bir düzenleme, yoksa birilerine ilave bir alan kazandırma, bir rant kazandırma gibi bir husus yok; Orman Bakanlığı da mevcutta uygulanan bir desteği çözmeye yönelik bir husus söylüyor.

“Bugüne kadar millî park alanlarından tahsis yapıldı mı?” diyorsunuz. Bildiğiniz gibi Kemer ilçemizin neredeyse tamamı millî park ve Türkiye’de en fazla otelin olduğu alan da biliyorsunuz Kemer bölgesinde. Kemer bölgesindeki tahsisli otellerimizin tamamı neredeyse millî park içerisinde. Tabii ki uygun şartlar, ihtiyaçlar olduğu zaman ve ilave ağaçlar, ilave ormanlar dikilmesi şartıyla Türkiye’nin ve vatandaşımızın faydası neyse o yapılabilmeli. Kaldı ki biraz önce sayın vekilim tahsislerin miktarlarını açıkladı ama baktığımızda bir de yirmi yıl önceki Türkiye’nin orman varlığı neydi, bugün ne; nereden nereye gelmiş?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Orada da öyle bir şey yok aslında.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bir şey yok değil, çok kat artmış ve niteliği yükselmiş durumda. Orman Genel Müdürümüz rakamlarıyla açıklasın Sayın Vekilim.

Saygılar sunuyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Kelime oyunu o ya! Öyle bir dünya yok!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Olur mu Sayın Vekilim, yapmayın!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, müsaade buyurun lütfen.

Şimdi, söz taleplerini karşıladık.

Maddelerin oylamasına geçiyoruz.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14’üncü maddede 1 adet önergemiz bulunmaktadır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesiyle değiştirilen 2634 sayılı Kanun’un 8’inci maddesinin (m) fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Turizm tesis hizmet alanları” ibaresi “Personel lojman alanları şeklinde” ve aynı fıkranın maddeyle değiştirilen son cümlesinde yer alan “turizm tesis hizmet alanları” ibaresinin “personel lojman alanları” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yaşar Kırkpınar

Resul Kurt

Hüseyin Altınsoy

İzmir

Adıyaman

Aksaray

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle 2634 sayılı Kanun’un bütününde terim birliğinin sağlanması amacıyla “turizm tesis hizmet alanları” ibaresi “personel lojman alanları” şeklinde değiştirilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – AK PARTİ Grubunun vermiş olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda yapılan değişiklikle birlikte maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16’ncı maddede 1 adet önerge bulunmaktadır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 16’ncı maddesiyle 2634 sayılı Kanun’a eklenen geçici 18’inci maddenin son fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Yaşar Kırkpınar

Resul Kurt

Hüseyin Altınsoy

İzmir

Adıyaman

Aksaray

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle olası hukuki ihtilafların önlenmesi ve konunun tekrar değerlendirilmesini teminen ilgili fıkra teklif metninden çıkarılmaktadır.

CAVİT ARI (Antalya) – Neyi çıkardılar?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – 16’ncı maddenin son paragrafını. O “aralara” dediğiniz yer var ya, o eleştirdiğiniz konu...

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeyle birlikte maddeyi oylarınıza sunuyorum: 16’ncı maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Kapadokya Alan Başkanlığıyla ilgili 4 maddemiz bulunmaktadır; 19, 20, 21 ve 22’nci maddeler.

Teklif sahibinin bununla alakalı bir değerlendirmesi olacak mı?

Sayın Kaya, buyurun.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, 19’uncu maddeyle 38 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin “Gelirler ve giderler” başlıklı 9’uncu maddesinin (1)’inci fıkrasının (a) (b) (c) (ç) (d) (e) (f) ve (g) bentlerinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle 7174 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesi gereğince Anayasa Mahkemesinin kararına uygun olarak düzenlemeler yapılmış, yapılan düzenlemeyle idareye aktarılan gelirler belirlenmektedir.

Yine, 20’nci maddeyle 7174 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinin (1)’inci fıkrasında sayılan gelirler kalemlerinden (d) (e) (f) (g) bentleri hariç anılan kanunda ve ilgili mevzuatta sayılan görevleriyle faaliyetlerinden elde ettiği gelirleri dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmayacağı düzenlenmektedir.

Yine, 21’inci maddeyle Anayasa Mahkemesinin 13/12/2022 tarihli ve E.2019/88, K.2022/159 sayılı Kararı’yla 7174 sayılı Kanun’un “Cezalar” başlıklı 8’inci maddesinin (3)’üncü fıkrasının suçta ve cezada kanunilik ilkesi uyarınca Anayasa’nın 38’inci maddesine aykırı görülerek iptal edilmesi nedeniyle cezai fiiller idari para cezaları maddeleriyle yeniden düzenlenmiştir.

Yine, 22’nci maddeyle Anayasa Mahkemesinin 13/12/2022 tarihli ve E.2019/87 ve K.2022/158 sayılı Kararı’yla 38 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasının (f) (j) bentleri ve (n) bendindeki “tespiti ve” ibaresi ile “İdarenin Kapadokya Alanındaki korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespitini ve ihtiyaç duyulması halinde Kapadokya Alanında kamulaştırma işlemlerini yapmakta yetkili olduğuna dair hükümlerin...” mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içermesi ve Anayasa’nın 104’üncü maddesinin (17)’nci fıkrasının ikinci cümlesi uyarınca Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyeceğinden dolayı iptal etmiştir. Bu gerekçeyle bunu da kanunla yeniden düzenliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – Burada 21’nci maddeyle ilgili, cezalarla ilgili bir durum söz konusu. Kapadokya bölgesindeki kayaların oyulmasına “608 bin lira ceza” diyor. Yine, peribacalarıyla ilgili de aynı şey... Doğal alanlara, sit alanlarına müdahale... Dolayısıyla bu zararlar parasal olarak çok cüzi tutarlar, caydırıcı değil, bu tutarların artırılması gerekir. Ayrıca sit alanına müdahaleler hapis cezası gibi daha sert uygulamalar gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Akay.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, ilgili 4 maddeye baktığımızda Anayasa Mahkemesi tarafından verilen iptal kararlarına istinaden karara uygun bir düzenleme yapılması istenilmekte.

Şimdi, bugün de böyle alelacele hazırlandığı ve tartışmaya çok açık bir düzenlemeyi burada Komisyonda görüştük. Kapadokya’yla ilgili düzenlemeyi görüşürken de o gün yine değişik tartışmalar oldu ve Anayasa’ya aykırılık iddiası çok sık dile getirildi. Gelin görün ki işte bu 2019’da yapılan düzenlemenin üzerinden belli bir süre geçti ve en sonunda Anayasa’ya aykırılık ortaya çıktı. Yani bu konularda daha dikkatli inceleme yapılması, işin hukuka daha uygun bir şekilde yapılması, ön hazırlığın daha dikkatli şekilde yapılması gerektiği bir kez daha ortaya çıktı.

Şimdi, iptal kararı Anayasa Mahkemesi -ki arada bu kadar zaman geçti, birtakım işlemler yapıldı- tarafından verildi; buna uygun düzenleme yapılıyor. İşte bizim özellikle benzeri itirazlarımızın da dikkate alınması gerektiği bir kez daha ortaya çıktı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, başka söz talebi yok.

Şu an madde oylamalarına geçiyoruz.

Madde 19’u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi de Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı’yla ilgili 6 maddemiz bulunmaktadır; 7, 23, 24, 26, 27 ve 28’inci maddeler. Bunlarla ilgili toplu olarak görüşlerimizi ifade edebiliriz.

Öncelikle teklif sahibine söz veriyorum.

Sayın Kaya, değerlendirmelerinizi yapın, sonra milletvekillerimize söz vereceğiz.

Buyurun lütfen.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, 23’üncü madde yine Anayasa Mahkemesinin iptal kararına ilişkin. 7183 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin (6)’ncı fıkrasında Ajansın kamu kaynağı kullanılmasını gerektiren görev ve yetkileri bağlamında alacağı kararların tabi olacağı temel ilkelerin belirlenmediği, danışma kurulunun doğal üyeleri dışındaki üyelerine ilişkin herhangi bir hükmün öngörülmediği, Ajansın organlarının görev ve yetkileri ile çalışma usulü, toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin temel ilkelerin kanunla belirlenmeksizin Bakanlığa yetki tanındığı, Ajans yöneticisinin atanmasına ilişkin temel ilkeleri ve çerçeveyi belirleyen herhangi bir hüküm bulunmadığı, yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesinin ihlal edildiği gerekçesiyle, bunun kanunla yapılması gerekçesiyle bu madde iptal edilmiş, buna uygun olarak düzenleme yapıyoruz.

Yine, 24’üncü maddede Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uygun olarak... Anayasa Mahkemesi 7183 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “ve kaynak” ibaresi Ajansın hangi ilkelere bağlı olarak kaynak sağlayacağına ilişkin nesnel, açık, uygulanabilir ve anlaşılabilir herhangi bir hükme yer verilmemesi sebebiyle hukuki belirlilik ilkelerine aykırılık teşkil etmesinden dolayı iptal edildiğinden maddeyle ilgili 7183 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrası değiştirilmektedir. Yapılan değişiklikle Ajansın ülkemize yönelik tanıtım faaliyetleri kapsamında Türkiye algısının tüm dünyada güçlü bir şekilde yönetilmesi ve dünyadaki turizm arzının

ve seyahat hareketlerinin ülkemize yönelmesini sağlamak amacıyla, işletmelerde eşitlik ve rekabet ilkeleri, taşıdığı turizm potansiyeli, ülke imajı ve tanıtımına sağlayacağı katkı dikkate alınarak ortak projeler geliştirmesi ve bu projelere destek sağlamasına imkân verilmektedir.

25'inci maddeyle 7183 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde değişiklik yapılarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının kuruluş amaçlarının gerçekleştirilmesi ve faaliyetlerin finansmanında kullanılmak üzere turizm amaçlı kiralama yapılan konutlardan turizm payı alınacağı düzenlenmiştir.

26'ncı maddeyle de Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda 7183 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak" ibaresi, kamu kaynağını kullanan ve Sayıştay denetimine tabi olmayan idarenin, kurum ve kuruluşlar yönünden kamu hukuku ilke ve kuralları bağlamında mali denetim sistemi öngörülmemesinin hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayacak olması ve bağımsız denetimin faaliyetlerini genel olarak kamu hukuku ilke ve kurallarına göre yürütecek olan Ajans için kamu kaynaklarını kamu yararına uygun kullanmasını güvence altına alan bir yöntem olmaması nedeniyle iptal edilmiştir. Bu kapsamda maddeyle 7183 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılarak Anayasa Mahkemesinin söz konusu iptal kararı doğrultusunda Sayıştayın Ajans üzerindeki denetim yetkisinin kapsamı yeniden düzenlenmiştir.

27'nci maddeyle yine Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olunmayacağına ilişkin hüküm; Ajansın 4734 sayılı Kanunu'ndan istisna tutulmasının mümkün olduğu, Anayasal açıdan bir engel bulunmadığı ancak buna ilişkin Ajansın mal ve hizmet alımlarında hangi usul ve esasların uygulanacağı, mal ve hizmet alımlarında hangi kanun hükümlerine bağlı kalınacağı, öngörülen usullerin saydamlık, hesap verilebilirlik ve fırsat eşitliği ilkelerini temin edip etmediğinin belirli olmaması nedeniyle söz konusu düzenleme hukuki belirlilik ilkesine aykırılık teşkil ettiğinden iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin iptaline uygun olarak burada da düzenleme yapıyoruz.

Yine, 28'inci maddede de 7183 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde Ajansın yönetim kurulunda görev alması amacıyla seyahat acentesi işletme belgesi sahiplerinin temsilcisinin seçimine ilişkin usulde değişiklik yapıldığından, uygulamada hukuki boşluk oluşmasının önlenmesi amacıyla hâlihazırda görevde olan üyelerin seçilinceye kadar görevlerine devam edeceğini öngörmekteyiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Bu maddelerle ilgili söz talebinde bulunan Sayın Bakırlıoğlu, buyurun lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Başkanım, şu anda 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun'un maddelerinde değişiklik yapıyoruz. Bu Kanun 2018 yılında gelmiş. Bu teklifin altında da 1'inci imza Ziya Altunyaldız'a ait, 2'nci imza da şahsınıza ait, siz getirmişsiniz ve 50 milletvekiliyle beraber. Şimdi, o zamanda bu kanun görüşmelerinde ve Genel Kurul esnasında bizim partimiz bir muhalefet şerhi yazmış. Bu muhalefet şerhinde şunu söylüyor: "Ajans daha teklif aşamasında Anayasa'ya aykırıdır. Kamu yararına iş ve işlemler yapacağını ve bu amaçla kurulduğun öne süren bir kuruluşun Sayıştay denetiminden ve Kamu İhale Kanunu'ndan kendini muaf tutması Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda belirtilen hukuk devleti olma ilkesine aykırıdır. Ayrıca idari işlemlerin yargı denetimine açık olması kuralına, kurumların şeffaf ve hesap verebilirlik ilkelerine aykırıdır. Kamu yararına kurulmuş gibi gözüken bu Ajans, devleti şirket gibi yönetme zihniyetinin bir ürünüdür." demişiz ki "Bu kanun

teklifi Anayasa'ya aykırıdır.” ve daha sonra bu kanunun, 7183 sayılı Kanun'un 3'üncü, 4'üncü, 6'ncı, 7'nci, 8'inci maddelerini Anayasa Mahkemesine götürmüşüz ve 3'üncü, 4'üncü, 6'ncı, 7'nci, 8'inci maddelerinden Anayasa Mahkemesi 1 tanesi hariç geri kalan hepsini oy birliğiyle iptal etmiş.

Biz bugün, bu akşam 2018 yılında yanlış yapılan bir kanunu Anayasa'ya uygun hâle getirmeye çalışıyoruz ancak benim gördüğüm kadarıyla şu kanun metnindeki 26'ncı ve 27'nci maddeler Anayasa'ya ihlal gerekçelerini hâlâ taşımaktadır yani Anayasa'ya aykırı olduğunu ben iddia etmek istiyorum. Siz yoktunuz çünkü ben ilk başta konuşma yaparken.

Esasında bu bize kanun yapma kalitemizin ne kadar düşük olduğunu göstermekte. Bir kanun yapmışız 2018 yılında, biz demişiz ki: “Bu kanun Anayasa'ya aykırıdır.” Siz bunu kabul etmemişsiniz. Anayasa Mahkemesine göndermişiz, biz haklı çıkmışız. Şu anda onu Anayasa'ya uygun hâle getirmeye çalışıyoruz ancak gene Anayasa'ya uygun hâle gelmeyecek ve büyük ihtimalle tekrardan bu Anayasa Mahkemesinden dönecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Götürecek misiniz?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bana kalırsa... Bilmiyorum, tabi, bunu yetkili organlarımız verecek ama 25'inci, 26'ncı ve 27'nci maddelerde açık aykırılıklar var.

Bu Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı esasında çok tartışmalı bir Ajans. Şimdi, bugünkü sunumlarında da... Sayın Bakan Yardımcım büyük ihtimalle yönetim kurulundasınız herhâlde siz de yönetim kurulunda olan Bakan Yardımcımız bu Ajansın bir kamu kurumu olmadığından bahsetti.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Klasik kamu kurumu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Nasıl?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Klasik kamu kurumu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Klasik anlamda kamu kurumu olmadığından bahsetti. Aynı Bakan Yardımcımızın Türkiye Büyük Millet Meclisi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu tutanaklarına yansımış olan bir ibaresi var; şunu demekte... O zaman tartışma konusu şu: Sayıştay raporu, 2021 raporu Mecliste Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda tartışılıyor; işte, bir 250 milyon lira kâr etmiş, 2021 yılında da 65 milyon lira zarar ettiği söz konusu. Yani -sizin dediğinizden bahsediyorum ben- siz de demişsiniz ki: “2020 yılında şu kadarlık kâr vardı, 2021 yılında bu kadarlık zarar var gibi olayları -tabiri caizse- çok farklı bir alana indirgeyen bir rapor hâlinde sizlerin huzuruna sunulmuş durumda. Oysa işin temelinde bir hata var. Burası kâr veya zarar eden bir şirket yapılanması veya öyle bir amaç güden, kâr eden veya zarar edecek gibi bir piyasada işlem gören veya piyasada bir faaliyet gösteren şirket gibi bir algı oluşturuluyor. İlk etapta kamuoyunda da basında da buna benzer haberler oldu. Burada çok temel bir yanlış var. Bu Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kâr etmek amacıyla kurulmuş bir şirket değil tam tersine -tabiri caizse- kamu hizmeti gören, Türkiye'nin turizm değerlerini tanıtan, kamudan, devletten ve sektörden elde ettiği gelirlerle Türkiye'nin tanıtımı üzerinde faaliyet gösteren ki tanıtım faaliyetlerinde en az bütçesinin yüzde 85'inden az olmayacak şekilde bir yapı.” Yani burada “Bu bir kamu kurumu değil.” diyorsunuz ama rapor konuşulurken “Kamu kurumu.” diyorsunuz, burada bir çelişki var. Esasında çelişkinin özü şu: Yani bu kuruma, bu Ajansa baktığımız zaman hani demişler ya “Deve kuşunu görmüş; ya, bu ne deve ne de kuş.” Yani bu Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı da ne kamu kurumu gibi ne de özel kurum gibi. Yani şimdi, sektörden yaklaşık binde 7,5'lik hasılat üzerinden, ciro üzerinden para toplanıyor ki bu rakamlar da çok ciddi rakamlar; sektör temsilcileri burada. Ayrıyeten yetmemiş mesela, ben baktım, 2022 yılında Hazine'den 1 milyar liralık yardım alınmış. Bu sene ilk altı ayda 918 milyon liralık, neredeyse 1 milyarlık yardım alınmış, belki yıl sonuna kadar 2 milyar olacak,

2,5 milyar olacak. Hem Hazine'den -bütçeden- yardım alınıyor hem de sektör temsilcilerinden hasılatlar üzerinden kesinti alınıyor, ciddi bir bütçe var fakat bu bütçe Sayıştaya tabi değil yani özel bir denetim kurulu mu bu bütçeyi, bu devasa bütçeyi, bizim vergilerimizle gelen devasa bütçeyi denetliyor? Burada çok ciddi bir aksaklık var. Burada mutlaka Sayıştayın denetime tabi olması gerekli ve Kamu İhale Kanunu'ndan muaf yani bu da çok ciddi bir sıkıntı yani buradaki en büyük problemlerden bir tanesi bu. Bir de şimdi burada, bu Sayıştay raporuna baktım, biraz evvel demiştim yani Sayıştay "İşte, şu kadar kâr etmiş, bu kadar zarar etmiş." olarak bakıyor; oysa sizin dediğiniz gibi bu bir kamu kurumu, burada kâr veyahut da zarar olmaması lazım yani bu bütçesinin yüzde 85'ini Türkiye'nin tanıtımı için harcaması gereken bir kurum bu ancak bu harcamanın ne şekilde yapıldığını yani etki analizini, bunları da sorgulamak Türkiye Büyük Millet Meclisinde bizlerin sorumluluğunda, Sayıştayın sorumluluğunda. Şurada şöyle bir şey var: Bir de bu, neden yabancı bir şirkete verildi? "Baker Tilly" diye bir şirkete verilmiş bu Ajansın denetimi. Burada şöyle bir şey var, Ajansın denetim raporunda: "Diğer hususların yanı sıra denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksikliklerinin dâhil olmak üzere bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlamasıyla önemli denetim bulgularını üst yönetime, sorumlu olanlara bildirmekteyiz." diyor yani denetim esnasında bu denetim kurumu şunu söylüyor: "Denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz." Siz de üst yönetimden sorumlu olan insansınız. Bu, 2021'de Sayıştay raporunda veyahut 2021 raporundaki bu önemli bulgular nelerdir, bunları bizle paylaşır mısınız? Eğer bunu Sayıştay denetlemiş olsaydı -Sayıştay münferiden şu an denetliyor- biz bu bulguları da görmüş olacaktık; siz bu bulguları da kamuoyuyla paylaşırsanız da sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, Sayın Turizm Bakanı'yla biraz önceki maddelerle ilgili yapmış olduğumuz görüşmelerde özellikle başta orman alanları olmak üzere çok sayıda taşınmazın turizm amaçlı olarak tahsis edildiğini, edileceğine dair maddeleri burada görüştük, tartıştık, değerlendirmelerde bulunduk. Şimdi, Sayın Bakan Yardımcımıza soruyorum, esas sormak istediğim kişi de Sayın Turizm Bakanı... Sayın Turizm Bakanı Antalyalı hemşehrımız. Biz kendisinden özellikle Antalya'yla ilgili, Antalya'nın hakkını koruyacak, Antalyalı vatandaşların hakkını koruyacak kararlar almasını bekliyoruz ancak gelin görün ki kendisi Antalyalı olan Sayın Bakan Manavgat ilçemizde "Boğaz Sahili" diye geçen ve 2003 yılından bu yana aslında Manavgat Belediyesi tarafından kullanılan ve bölgede gerek Manavgatlıların gerekse oraya dışarıdan gelen yerli yabancı turistlerin yani kısacası vatandaşın mesire alanı olarak kullandığı 254 dönümlük bir yerin tahsisini iptal etti. Geçtiğimiz günlerde -yakın tarihte- bu iptal kararı üzerine gerek bizler gerekse Manavgat halkı çok yoğun bir şekilde katılım göstererek orada bu tahsisin iptalinden vazgeçilmesi gerektiğine dair bir eylemde bulunduk. Ben tekrar iletiyorum: Burada siz almış olduğunuz kararla sadece Cumhuriyet Halk Partili bir Belediye Başkanını veya Cumhuriyet Halk Partisini cezalandırmaya kalkmış olabilirsiniz ancak sizin aldığınız bu karardan -ifade ettiğim gibi- Manavgat halkı etkilenmekte. Bu tahsisin iptali kararından vazgeçmenizi bekliyoruz çünkü belediyemiz o bölgeyi vatandaşın kullanacağı hâle getirmiş, temiz bir ortam yaratmış, kaldırımları orada düzenlemiş ve vatandaş gelip nefes alabileceği, o otellerin arasında denize rahatlıkla girebileceği bir alana kavuşmuş. Biz sizden Bakanlık olarak buranın belediye tarafından kullanımının uzatılmasını ve Belediye tarafından vatandaşın kullanımının daha rahat bir şekilde sağlanmasını desteklemenizi beklerdik ama ifade ettiğim gibi, Sayın Bakan Antalyalı, Manavgat Belediyesiyle yapılmakta olan bu tahsisi iptal ettirdi. Bu iptal kararından vazgeçmenizi Manavgat halkı adına sizlerden bekliyoruz Sayın Bakan Yardımcısı.

Şimdiden teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Alpaslan, buyurun lütfen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN - Sayın Başkanım, saygıdeğer vekiller; TGA'yla ilgili sayın vekilimizin değerlendirmelerini öncelikle cevaplandırmak isterim.

Elbette Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Kültür ve Turizm Bakanlığının ilgili kuruluşu. Klasik bir kamu kurumu şeklinde değil dedim. Dünyada turizm tarihine baktığımızda, turizmin gelişmesine baktığımızda, özellikle geliri yüksek ülkeler bunu nasıl sağlamışlar diye incelediğimizde elli yıl önce, yüz yıl önce hatta daha uzun süreler öncesinde böyle esnek bir yapıyla piyasa koşullarında hızlı ve doğru karar alabilme adına ülkeler böyle ajanslar kurmuşlardı. Biz de bu incelemelerimizden Türkiye'nin turizm potansiyelinin, bu zenginliğinin ve büyüklüğünün ürüne ve gelire dönüşmesi için, benzer bir yapıya Türkiye'nin şiddetle ihtiyacı olduğundan yola çıkarak bu kanun çıkarıldı.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansında yetki sahibi 18 kişiden oluşan yönetim kurulundaki bu 18 kişinin 3'ü kamu kökenli, 15'i turizm sektöründen seçimle gelen... Kendi gelirlerinden elde ettikleri payı verdikleri için kendi elde ettikleri payın da kendilerinin bilgisi ve onayıyla harcanması ilkesinden yola çıkarak yapılmış bir şey. Ülkemizin 7 bölgesindeki turizm tesisleri, konaklama tesisleri, seyahat acentelerinin temsilcisi, restoran ve deniz işletmelerinin temsilcisi seçimle gelip burada yönetim kurulunda yer almakta, burada alınan her karar yönetim kurulunda görüşülmekte. Elbette belli kamusal denetimler, hukuki denetimler söz konusu ama hepsinden daha da önemlisi burada, çok açık, Türkiye'nin her tarafından seçimle gelmiş ve seçimle orada yer alan insanların oluşturduğu açık bir kamuoyu denetimi de var. Burada yapılacak en küçük bir yanlış anında tüm Türkiye'de tüm turizmciiler tarafından zaten ortaya konuluyor, bunlar da görüşülüyor ama zaten buranın amacı Türkiye'nin turizm değerlerini dünyada en iyi şekilde tanıtmak ki bu beş yıllık süreçte biz bunları dünya kamuoyundan da yaptığımız çalışmalardan da görüyoruz. Şu anda dünyada en etkili turizm tanıtımı yapan ülke Türkiye'dir. Zaten 2018'den 2023'e kadar geldiğimizde, gerek ülkemizi ziyaret eden yabancı ziyaretçi artışına gerekse turizm gelirlerimizin artışına baktığımızda elimizde böyle bir mekanizmanın olması bizim en büyük avantajımız. Biz 2018'de gelirimiz 30 milyar doların altındayken bugün 56 milyar dolarları düşünüyorsak bu tamamen Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı gibi bir mekanizmanın elimizin altında olmasından. Tabii ki bunun gelirlerinde en az yüzde 85'ini ki biz şu anda yüzde 90'ın daha da üstünde bir rakamı Türkiye'nin turizm değerlerinin tanıtılmasına yönelik olarak harcıyoruz, diğerleri de kurumun cari giderlerini oluşturmakta. Burada aldığımız kararlar, uyguladığımız politikalar yönetim kurulunda enine boyuna tartışılıyor; kamusal kaynakların aktarıldığı kısım da Sayıştay denetimine tabi ayrıca, onlar da denetleniyor. Bağımsız denetim kurulu da yabancı bir kuruluş değil Türkiye'nin bir kuruluşu. Biraz önce de ifade ettiğiniz gibi, Bayındırlık Turizm Komisyonunda 2 defa yapılan denetimler sonucunda kurumun bütün detaylarıyla yaptığı faaliyetler, çalışmalar, neler elde ettiği, kimlere reklam verdiği ki reklamlarının çok çok büyük bir kısmı, yüzde 90'ından fazlası yurt dışında global televizyon kanallarından tutun da işte Türkiye'ye turist getiren tur operatörleriyle Türkiye'yi tanıtan ortak programların uygulanması gibi, yine yurt dışından Türkiye'ye gelip ziyaret edip de Türkiye'yi öven yazılar yazan, Türkiye'yi tanıtan sosyal medya veya fenomenlerden oluşan, Türkiye'yi gezmek isteyen ve Türkiye'yi öven insanların Türkiye'ye getirilmesi, Türkiye'de misafir edilmesi gibi önemli etkinliklerin hepsi burada yapılmakta. Bütün detaylarıyla bunlar Komisyonunda anlatıldı, fazla vakit almamak adına bunları söylemiyorum ama yaptığımız yasa çalışmasında, Anayasa Mahkemesi ile biz -iptalden sonra anayasa hukukçularıyla ve Anayasa Mahkemesiyle de yaptığımız görüşmelerde- esasında, bunun Kamu İhale Yasası'ndan muaf olmasında ve Sayıştay denetiminin belli kısımlarında

tutulmasında veya çalıştırılan konusundaki konumda Anayasa’ya esastan bir aykırılık olmadığını ama belli prensiplere göre bunların yapılması gerektiğini, bunların ilkelerinin çerçevesinin veya ikincil mevzuatın düzenlenmesi gerektiğini söyleyerek, ona uygun olarak detaylı bir çalışma yaparak anayasa hukukçularıyla bu hükümleri, bu maddeleri getirdik; durum bundan ibarettir. Dedğim gibi, Türkiye’nin turizminin geliştirilmesinde böyle bir mekanizma, böyle bir Ajans son derece önemlidir.

Sayın Cavit Arı Vekilime de cevaben... Manavgat Belediyesine ait Boğaz Sahili’nin iptali söz konusu, doğru. Sözleşmeye aykırılıklar olduğu için Sayıştayın da uyarısıyla bu yapıldı. Sayın Bakanımız Antalyalıdır. Antalya’ya hizmet anlamında en küçük bir şey yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN –Burada vatandaş açısından hiçbir şey değişmeyecektir, burada esas olan Manavgat Belediyesi de işletse Bakanlıkta da olsa vatandaşın mesir alanı olarak, denize girme alanı olarak, halk plajı olarak kullanım fonksiyonunda en küçük bir değişim olmayacak; tam tersine, iyileştirmeler olacaktır. Biz tahsisli tekrar iptal edemeyiz, iptal ettiğimizi tekrar iptal edemeyiz ama yeniden tahsis mümkün olabilir, görüşülebilir. Hukuken gerekli sözleşme şartları yapılmadığı için olmuştur. Vatandaşımız açısından, Antalyalılar açısından, Manavgatlılar açısından hiçbir şey değişmeyecektir. Zaten verilen hizmet daha da nitelikli olarak verilmeye devam edecektir.

CAVİT ARI (Antalya) – Manavgat Belediyesi uzun zamandır yapıyor Sayın Bakan Yardımcısı, bunu biz de yaparız demenin bir anlamı yok.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tekrar verilmesinde bir sakınca yoktur ama verilen hizmet, vatandaşımıza sunulan hizmet açısından hiçbir şey değişmeyecektir. Sayın Bakanımız da Antalyalılık hassasiyetiyle Antalyalıya, vatandaşımıza hizmet konusunda gerekli hassasiyeti gösterecektir.

CAVİT ARI (Antalya) – Antalyalılık hassasiyetiyle arkasından konuşmuş gibi olmayalım, siz temsilcisiniz; onu söyleyeyim. Antalya’da Manavgat’ın en önemli değeri, belediye tarafından kullanılan bu alan siyasi nedenlerle iptal edildi. Ben iddia ediyorum, bakın, AKP’li bir belediyede olsa bu iptal edilmeyecekti, edilmezdi de.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Siyasi değil sözleşmeye aykırılıklardan...

CAVİT ARI (Antalya) – Serik Belediyesinde bunların çok güzel örneklerini gördük.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, Serik Belediyesininkini de iptal ettik biz.

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdi, sonuç itibarıyla...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bakanlık olarak, bildiğiniz o kamp plajlarını yapıp işletiyoruz şimdi.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, alanları ne kadar daralttığınızı biliyoruz, alanların ne kadar daraldığını biliyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yani Serik Belediyesininkini de iptal ettik.

CAVİT ARI (Antalya) – Burada haksız bir iptal söz konusu. Eğer mümkünse buranın tekrar Manavgat Belediyesine hangi koşulda verilecekse bu koşulların işletilmesi ve verilmesini talep ediyoruz burada.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bir de sorum vardı Sayın Bakanım, demiştim ya, denetim raporunda bir soru sormuştum size...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakırlioğlu, bir saniye...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, o, Komisyon tutanaklarında var, anlattık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Alparslan, bir saniye...

Sayın Cavit Arı bitirdi.

Sayın Bakırlioğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şöyle, ben biraz evvel şunu sormuştum size; bu özel şirketin yapmış olduğu denetim raporunda -ifadeyi de okumuştum size- şöyle bir ifade var: “Bulduğumuz önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmektedir.” Yani size bu bulgular gelmiştir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN –Faaliyetleriyle ilgili “Şu şu olmuştur, şuradan şuraya.” anlamdaki bulgular Sayın Vekilim. Zaten Turizm Komisyonunda bunların hepsi detaylarıyla konuşuldu. O anlamda bir hukuka aykırılık, bir yanlışlık veya suç unsuru teşkil edecek herhangi bir husus yok.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Önemli denetim bulgularından bahsediyor, bilmiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi maddelerin oylamasına geçiyorum.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23’üncü maddede bir redaksiyon önerimiz olacaktır:

Maddeyle 7183 sayılı Kanunun 3’üncü maddesine eklenmesi öngörülen sekizinci fıkrada yer alan “Bakanlık Tanıtma Genel Müdürü” ibaresinde geçen “Bakanlık” ibaresinin çıkarılmasını bilgilerinize sunarım.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

24’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24’üncü madde kabul edilmiştir.

26’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27’nci maddede 2 önergemiz vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 27’nci maddesiyle 7183 sayılı Kanun’un 8’inci maddesine eklenmek istenilen 4 numaralı fıkranın dördüncü cümlesinde yer alan “ve/veya sözlü” ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ümit Özlale

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale, buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Biraz önce teklifin tamamına dair yaptığımız açıklamada da görüş bildirmemizde de benzer bir şeyden bahsetmiştik. Şu anda kamu vicdanını en fazla sarsan şeylerden bir tanesi mülakatlara işe alım. Sizler söylediniz, gerçekten ajansımızın... Biz destekliyoruz ajansı, bütçenin artmasını da destekliyoruz, istihdamın nitelikli olmasını da destekliyoruz fakat burada nitelikli bir istihdam için illa mülakat şart değil, iyi bir yazılı sınavla da öz geçmişlere bakarak da nitelikli istihdam alabilirsiniz. İşin içine mülakat girdiği zaman, sahaya indiğinizde devamlı gördüğünüz şey...

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale, bir saniye...

Değerli milletvekilleri, değerli misafirler; bir uğultu söz konusu, sayın hatibi anlayamıyoruz, dinlemekte zorlanıyoruz, lütfen sükünle sayın hatibi dinleyelim, insicamını bozmayalım.

Sayın Özlale, buyurun lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dolayısıyla burada nitelikli istihdam sağlayacaksınız bile bunu sadece yazılı sınavla da sağlayabilirsiniz, öz geçmişlere de bakabilirsiniz. En azından şu dönem için, mülakatlara güvenin neredeyse yok olduğu bu dönemde bizler bu öneriyi Plan ve Bütçe Komisyonunun dikkatine sunduk, değerlendirilmesini rica ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubunun verdiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/1669) 27'nci maddesiyle 7183 sayılı Kanun'un 8'inci maddesine eklenen (4) numaralı fıkrasında yer alan “yazılı ve/veya sözlü sınavda başarılı olmak şarttır” ifadesinin “yazılı sınavda başarılı olmak şarttır” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli

Cavit Arı

Cevdet Akay

İzmir

Antalya

Karabük

Mustafa Erdem

Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – Önergeyle ilgili olarak yazılı ve sözlü sınavdan bahsediyor maddemizde. Biz biliyoruz ki en üst düzeyde, Sayın Cumhurbaşkanımız dâhil mülakatın kaldırılacağıyla ilgili sözler var. Liyakat açısından yazılı sınavda başarılı olmanın yeterli olduğuna inanıyoruz. Bu ibarenin kanun maddesinden kaldırılmasını ifade ediyoruz yani sözlü sınav şartı madde metninden çıkarılmalı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Akay, teşekkür ediyoruz.

Sayın Arı, sizin talebiniz var mı bununla alakalı?

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, arkadaşımız özetledi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
27'nci maddede bir redaksiyon talebimiz var:

“Maddede geçen (3)’üncü ve (4)’üncü fıkralar aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.” ibaresi “(3)’üncü fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve (4)’üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.” şeklinde redaksiyonlara tabi tutulacaktır.

Bilgilerinize sunarım.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon Başkanlığımıza madde ihdasıyla ilgili 3 adet önerge ulaşmıştır, bu önergeleri işleme alacağım.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Başkanım, usule itirazımız var bununla ilgili.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, bu yasanın kendisinin torba yasa biçiminde, yasa teklifi konusunda çokça tartışma yürüttük yani birbiriyle ilgisi, alakası olmayan bir sürü düzenleme bir torba adıyla Meclise sunuluyor ve komisyondan geçerek yasalaştırılıyor. Fakat bunun dışında mevcut teklifle alakası olmayan, ilgisi olmayan bir maddenin eklenmesini doğru bulmuyoruz. Ayrıca, İç Tüzük’e aykırı olduğunu düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Örneğin, Genel Kurulda komisyondan geçmiş herhangi bir teklifle ilgili olarak o teklifin içeriğinde yer alan yasalarla ve maddeleriyle ilgisi olmayan yeni bir madde ihdas edilemez. Ancak bütün gruplar anlaşsın ve her seferinde Başkanın dediği gibi, örnek olmamak koşuluyla kabul edileceği yönünde uygulamalar var, siz de bunu biliyorsunuz. Şimdi burada, örneğin -bir tanesi için söylüyorum- Odalar ve Borsalar Birliği Yasası’nda bir değişiklik teklifi var, bunun bu biçimde Komisyona getirilmesi İç Tüzük’ün açıkça ihlali anlamına gelmektedir. Eğer bu biçimde yasama faaliyeti devam ettirilirse herhangi bir teklifin Komisyona önceden sunulmadan, Komisyon üyelerinin önceden bu konuda hazırlanmasına gerek kalmadan herhangi bir komisyonda herhangi bir kanunun herhangi bir maddesiyle ilgili teklif yapılmasının önü açılır. Bunun İç Tüzük’e açıkça aykırı olduğunu düşünüyoruz. Mevcut teklifle hiçbir ilişkisi olmayan bu maddelerin görüşülmesini kabul etmemenizi, gündeme almamanızı bekliyoruz, İç Tüzük’ü uygulamanızı bekliyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tiryaki, teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ersan Aksu

Yaşar Kırkpınar

Hüseyin Altınsoy

Samsun

İzmir

Aksaray

İsmail Faruk Aksu

Mustafa Kalaycı

Resul Kurt

İstanbul

Konya

Adıyaman

Orhan Yegin

Nilgün Ök

Ankara

Denizli

“MADDE – 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 98 – Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca 2023 yılı Ekim ödeme döneminde gelir veya aylık ödemesi yapılanlara dosya bazında 5.000 TL tutarında bir defaya mahsus olmak üzere ödeme yapılır.

Birinci fıkrada belirtilen ödemenin yapılmasında;

a) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranı,

b) Hak sahiplerinin hisseleri oranı,

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayanların hak sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin hisseleri oranı,

ç) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme gün sayısına olan oranı,

esas alınır.

Birden fazla dosyadan gelir ve aylık alanlara en fazla ödemeye imkân veren bir dosya üzerinden ödeme yapılır.

Gelir veya aylık almakta iken 2023 yılı Ekim ayı içinde bu Kanun veya 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında sigortalı olarak çalışanlar ve Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına girecek şekilde faaliyette bulunanlar ile sigortalı olup olmadıklarına bakılmaksızın 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında sayılan işyerlerinde aylıkları kesilmeksizin çalışanlara bu madde uyarınca ödeme yapılmaz. Ancak ölüm geliri ve aylığı almakta olanlar hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden kesinti yapılamaz ve bu ödemeler haczedilemez.

Yersiz yapıldığı anlaşılan ödemeler, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıklarından %25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar, yazılı talebe istinaden ayrıca fatura aranmaksızın Hazine tarafından Kuruma ödenir. Yapılacak ödemeler kapsamında ortaya çıkan ödenek ihtiyacını karşılamak amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibine 2023 yılında ödenek eklemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ödeme tarihini belirlemeye Kurum yetkilidir.”

BAŞKAN MEHMET MUŞ – AK PARTİ Grubu, önergeyle alakalı söz talebiniz var mı?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeyle, 2023 yılı Ekim ödeme döneminde gelir/aylık ödemesi yapılan sigortalı ve hak sahiplerine 5.000 TL tutarında bir defaya mahsus olmak üzere ödeme yapılarak sigortalı ve hak sahiplerinin refahlarının yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Bu ödeme, sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında, ölüm aylığı ve ölüm geliri dosyalarında ise hak sahiplerinin hisseleri oranında yapılacaktır.

Bu ödemenin, 1/10/2023-31/10/2023 tarihleri arasında herhangi bir tarihte çalışması olanlar -sosyal güvenlik destek primine tabi olanlar dâhil- veya faaliyette bulunanlar ile aylıklık aylığı almaktayken bu aylıkları kesilmeksizin 5335 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasında belirtilen iş yerlerinde çalışanlar hakkında uygulanmaması öngörülmüştür.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisinin vermiş olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir ve madde ihdası yapılmıştır.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinin önergesini okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli	Cavit Arı	Cevdet Akay
İzmir	Antalya	Karabük
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Mustafa Erdem	Veli Ağbaba
Manisa	Antalya	Malatya

“MADDE -31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 98- Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca 2023 yılı Ekim ödeme döneminde gelir veya aylık ödemesi yapılanlara dosya bazında 15.000 TL tutarında bir defaya mahsus olmak üzere ödeme yapılır.

Birinci fıkrada belirtilen ödemenin yapılmasında;

a) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranı,

b) Hak sahiplerinin hisseleri oranı,

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayanların hak sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin hisseleri oranı,

ç) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme gün sayısına olan oranı,

esas alınır.

Birden fazla dosyadan gelir ve aylık alanlara en fazla ödemeye imkân veren bir dosya üzerinden ödeme yapılır.

Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden kesinti yapılamaz ve bu ödemeler haczedilemez.

Yersiz yapıldığı anlaşılan ödemeler, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıklarından %25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar, yazılı talebe istinaden ayrıca fatura aranmaksızın Hazine tarafından Kuruma ödenir. Yapılacak ödemeler kapsamında ortaya çıkan ödenek ihtiyacını karşılamak amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibine 2023 yılında ödenek eklemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ödeme tarihini belirlemeye Kurum yetkilidir.”

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin önergesiyle ilgili söz talebi Sayın Veli Ağbaba’nın.

Buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, günlerden beri emekliler bir müjde bekliyordu ama bir müjde çıkmadı -bir sadaka verir gibi emekliye, o da sadece çalışmayan emekliye- 5 bin lira ikramiye verileceği söylendi. Biz grup olarak 15 bin TL verilmesinin doğru olacağını, hiç olmazsa yıl sonuna kadar emeklinin bir müddet nefes alması gerektiğini düşündüğümüzü ifade etmek istiyoruz.

Ayrıca, dün Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek çok talihsiz bir açıklama yaptı, “Emekli maaşlarındaki artış ile ücretlerdeki artış enflasyonu artırır.” dedi, hakikaten tarihe geçecek bir söz. Fransa’daki meşhur “Ekmek bulamıyorsanız pasta yiyin.” gibi biz söz bu, çok talihsiz bir söz bu. Sanki emeklinin aldığı 7.500 lira ya da asgari ücretlinin aldığı maaş enflasyonu yükseltiyor. Enflasyonu yükselten politikanın her şeyi bilen, “Ekonomiyi ben bilirim.” diyen, “Faiz sebep, enflasyon neticedir.” diyen büyük ekonomistten kaynaklandığını hepimiz biliyoruz. Bu arada şirketlerin kârlarına baktığımız zaman, bir yılda yüzde 400 artan şirket kârları Mehmet Şimşek’in gelir politikasını çok bozmuyor herhâlde. Kârları patlama yapan şirketlerin enflasyona katkısı tartışılmıyor ama emekçinin, emeklinin üç kuruş gelir artışına göz konuluyor. Maalesef gücünüz fiyat artışıyla kâr patlaması yapan şirketlere yetmiyor, bedeli emekliye ödetmeye çalışıyorsunuz. Emekliye yapılan ödemelerin millî gelire oranı 2016’dan bu yana yüzde 7’den yüzde 4,5’a düşmüş durumda. Bu mu enflasyona sebep oluyor, çıkıp Maliye Bakanı açıklasın. Ayrıca, verilen ikramiye miktarının bütçe maliyetinin 61 milyar TL olacağı söyleniyor. Kur korumalı mevduatla Merkez Bankasının, Hazinesinin geçen yıldan bu yana yapmış olduğu toplam ödeme 312 milyar TL yani emekliye verilen paranın neredeyse 5 katından daha fazla. Maalesef sadece emekliye verilen para bütçeyi zorluyor, onun dışında şatafat, israf, kur korumalı mevduat bütçeyi zorlamıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, emeklinin alım gücüne de bakmak lazım, rakamlara baktığımız zaman emeklinin durumunu daha net görebiliriz. TÜRK-İŞ’in açıkladığı açlık sınırı 13.334 TL, bugünkü en düşük emekli maaşı 7.500 TL. Emekliler en temel gıda ürünlerine dahi erişemeyecek hâle gelmiş durumda. Nisan ayında verilen 7.500 liranın TÜİK’in enflasyonuna göre alım gücü eylülde 5.766 liraya düşmüş durumda yani beş ayda maaşının dörtte 1’i gitmiş. Bu hesabın TÜİK’in bastırılmış enflasyonuna göre olduğunu da unutmayalım. Nisan ayında 7.500 lira emekli maaşıyla 61 kilo peynir alınıyordu, şu anda 48 kilo peynir alınabiliyor. Nisan ayında 7.500 lira emekli maaşıyla 29 kilo et alınıyordu, şu anda 21 kilo et alınabiliyor. Nisan ayında 7.500 lira emekli maaşıyla 158 kilo nohut alınırken bugün 90 kilo alınıyor. Emeklinin düştüğü durum bu maalesef.

Yine, yirmi bir yıllık iktidarınızda karşılaştıralım; 2002 yılında en düşük emekli maaşı 240 TL iken asgari ücret 184 TL’ydi. En düşük emekli maaşı asgari ücretin 1,3 katıydı. Geldiğimiz noktada bu hesap yapılırsa, 1,3 katı olsa, en düşük emekli maaşının 14.822 TL olması gerekiyordu. Maalesef, Avrupa’da en düşük maaş alan emekli de bizim ülkemizde. Belçika’da bir emekli ortalama 1.200 euro, Almanya’da 1.400 euro maaş alıyor, Türkiye’de ise 254 euro maaş almakta. Belçika’da bir emekli toplam maaşıyla 120 kilo, Almanya’da 136 kilo, Türkiye’de 23 kilo et alabiliyor; bunu da takdirlerinize sunmak istiyorum. Bütün bu rakamlar göz önüne alındığında emeklinin dertlerinin çözümü 5 bin TL’yle mümkün değil. Ayrıca, dul ve yetimlere de çok az yansıyacak; dul ödemesi 2.500 lira, yetim ödemesi 1.250 TL olacak. Bununla ne alınabilir? Bunu da sizin takdirlerinize sunmak istiyorum.

Bir diğer önemli haksızlık var ki bunu da gündeme getirmek istiyorum: Çalışan emekliye ikramiye, para verilmemesi. Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalıların sayısı temmuz itibarıyla 1 milyon 776 bin kişi. Yani eşitliğe, Anayasa’ya, çalışma hakkına aykırı bir şekilde bu insanlara 5 bin lira ikramiye verilmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Teşekkür ederim.

Tam 1 milyon 776 bin kişiye “Git, kayıt dışı çalış.” deniliyor. Bu, hakikaten kabul edilecek bir şey değil.

Ayrıca, bakın, bizde olmayan bir şey daha var: Maalesef, Türkiye’de 65 yaş üstü olmasına rağmen 965 bin kişi çalışmaya devam ediyor. Bindığınız taksiye bakın, taksicilerin bir çoğu 65 yaş üstü ya da sokakta çalışanlara bir bakın, çoğu 65 yaş üstü maalesef. Avrupa’da bir emekli Türkiye’ye, İspanya’ya ya da İtalya’ya tatile gitmek için bir aylık maaşının hepsini bile harcamıyor. Bakın, bir Alman seyahat sitesi 19 Haziran-10 Eylül tarihleri arasında Türkiye’de bu sene yapılan tatillerin tur rezervasyonları minimum kişi başı günde 113 euro olarak hesaplamış. Alman bir işçi emeklisi bir aylık maaşıyla Antalya ya da Bodrum’da 13 gün tatil yapabiliyor, peki bizim emeklimiz Antalya ya da Bodrum’a otobüs parasıyla gidebilir mi? Bizim emeklinin ne günahı var? Onu da sormak istiyorum.

Yine, çok gündeme geliyor; örneğin, Ankara’nın İtfaiye Meydanı’na gidin ya da Malatya’daki Rus pazarına gidin, bütün illerde şu anda ikinci el eşyalar satılmakta. İkinci el buzdolabı falan değil; ikinci el ceket, ikinci el palto, ikinci el gömlek satılmakta. Maalesef, emekli ikinci el giysiyi bile giyemiyor.

Gözlerimle şahit olduğum birkaç durumu da sizinle paylaşmak istiyorum: Emekliler on yıldan beri ceket alamıyor, on yıldan beri gömlek alamıyor, on yıldan beri pantolon alamıyor. Yine, acı bir durumdur ki maalesef bazı emekliler ölen komşularının eşyalarına mahkûm olmuş durumda. Bunu da Türkiye’nin gerçeği olarak sizlerle paylaşmak istiyorum.

Yine ilginç bir rakam var: 2022 yılında 65 yaş üstü en az 99 kişi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiş durumda. Yani Türkiye’de çalışırken ölen emekliler ülkesine çevrilmiş durumda. Emeklilerin almış olduğu 7.500 liranın zaten yetersiz olduğunu görüyoruz. Bu 5 bin liranın da bir sadaka bile olmadığını söylüyoruz. Bu teklifimizin 15 bin lira olarak kabul edilmesini hepimizden istiyoruz, rica ediyoruz emekliler adına.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ağbaba, teşekkür ediyorum.

Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) – Teşekkür ederim Başkanım.

Gerçekten emeklimize verilen bu ikramiye, 5 bin TL, çok düşük bir tutar. Yaklaşık 13 milyon 869 bin emeklimiz var. 5 bin lira verdiğimiz zaman, 5 bin TL x 13 milyon 869 bin kişi yani çarptığımızda 69 milyarlık bir rakam yapıyor, tutar yapıyor. Yine AK PARTİ yetkililerinin açıklamasına göre de -Mecliste de açıklanmıştı- 61 milyarlık bir maliyetten bahsediliyor. Aradaki fark 8 milyar. Yani bu 8 milyar da yaklaşık -az önce Sayın Vekilimin, Sayın Veli Ağbaba'nın da ifade ettiği gibi- 1 milyon 700 bin kişiye tekabül ediyor. Niçin 1 milyon 700 bin kişi bu ikramiyeden yararlanmıyor? Onlar da yıllarca çalıştı, alın teri döktü; kayıt dışına mı geçsinler? Yani 1 milyon 700 bin kişiyi 8 milyar TL için bu ikramiye dışında tutmak kabul edilebilir bir şey değil ki bizim teklifimizde bu tutar 15 bin TL. Yine, 13 milyon 869 bin kişiyle çarptığımız zaman da 200 milyarın biraz üzerinde bir rakama tekabül ediyor. 200 milyar eksi 61 milyar, aradaki fark 137 milyarlık bir rakam.

Yine, Merkez Bankası Başkanımızın bize ifade ettiği bir rakam var, 2023 yılı Haziran sonu itibarıyla 90+60 Hazineden gelen, 150 milyarlık bir kur korumalı mevduat hesabı maliyetinden bahsetti, sadece 2023 yılı için. 2022'yi de göz önüne aldığımızda yani 105 milyar dolar civarında yani 315 milyar TL civarında bir maliyet. Buradan sağlayacağımız tasarrufla bu 200 milyarı çok rahat ödeyip emeklimizi çok rahat ettirebiliriz; emeklimiz de rahat etsin, biz de rahat edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Ayrıca, bunda da kalmamak lazım. Emeklimizin en düşük maaşını 15 bin TL'ye çekmeliyiz ve bu 15 bin TL'yi kök ücret olarak alıp ocak ayında bunun üzerinden de zammı uygulamalıyız ve emeklimizi rahat ettirmeliyiz. Bu uygulamalara süratle geçmemiz lazım çünkü emeklimiz, işçimiz, esnafımız, asgari ücretle çalışan herkes hayat pahalılığı altında eziliyor; bir an önce bunlardan kurtulmak lazım, çifte maaşlardan tasarruf etmek lazım, kaynakların savurganca kullanılmasından tasarruf etmek lazım, israfa son vermek lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Cumhuriyet Halk Partisi olarak her zaman emeklilerin yanındayız. Eğer bugün emeklilerimiz örneğin 2 dinî bayramda emekli ikramiyesi alıyor ise Cumhuriyet Halk Partisinin yıllardır vermiş olduğu bir mücadele sonrası emeklimiz buna, 2018 yılında, bu ikramiyeye kavuştu. Ancak iktidar, emeklimizin hak ettiği bu emekli ikramiyesinde bizim "En düşük asgari ücret seviyesinde olsun." teklifimize, geçtiğimiz dönemde en fazla 2 bin TL vererek emeklimizi mağdur etmiştir. Emeklimiz de AKP iktidarına zaman zaman destek verdi, vermeye de devam etti, bunu da söylemek lazım. Ancak emeklinin düşünmesi ve kendisini mağdur eden AKP iktidarına da artık bir "dur" demesi gerektiğini hatırlatmak gerekiyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, 5 bin TL zar zor, kamuoyu baskısıyla emekliye bir işte 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı geldi, "Yüzüncü Yıl" adına bir ikramiye verilmekte. Bu sadece bir teselli ikramiyesi ve burada çalışan emekliler yine ayrıma tabi tutulmuş durumda. Bu bir ayrımcılıktır, bu bir haksızlıktır. Çünkü çalışan emekli keyif olsun diye çalışmıyor, ihtiyacı olduğu için çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) - Çünkü aldığı maaşla, bugün en düşük emekli ikramiyesinin 7.500 TL olduğu bir dönemde ve çoğu emeklinin de en düşük emekli ikramiyesi aldığı bir ülkede, bu paranın yetmeyeceğini hepimiz biliyoruz; emekli bu nedenle çalışmakta. Emekliyi ayırmayalım, bütün emeklilere bu ikramiyeyi bir kere verelim.

Yine, bizim önerimiz, gerçekçi bir rakam olsun; hiç olmazsa, son dönemde maaş artışlarından yeterli şekilde yararlandırılmayan emeklimize 15 bin TL'lik bir ikramiyenin verilmesi gerektiğini ifade etmek istiyoruz. Emeklimiz ancak bu seviyede bir gelir alırsa işte, belki anlık ihtiyaçlarını karşılayabilir.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bugüne kadar ihtiyaç sahibi tüm kesimlere sahip çıktık, çıkmaya da devam ediyoruz; özellikle de emeklimizin her zaman yanında olduk, olmaya da devam edeceğiz diyoruz.

Önergemizin kabul edilmesini ve emeklimize 15 bin TL ödenmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, teşekkür ediyorum.

Sayın Özlale, sonrasında Sayın Yegin.

Buyurun Sayın Özlale.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İlk önce, Türkiye'nin bu sosyal güvenlik problemi ve emeklilerimizin problemi son dönemde ortaya çıkmadı, AK PARTİ öncesinde de çok ciddi yapısal hatalar yapıldı. İnsanlar 35 yaşında, 40 yaşında emekli edildiği için bugün geldiğimiz noktada, demografik fırsat penceresinden çıktığımız bu dönemde 16 milyon emekli vatandaşımız var.

İlk önce bir konuyu vurgulamak gerekiyor, burada bir gerçeği vurgulamak gerekiyor: Türkiye'nin sosyal güvenlik sisteminin ilk olarak alarm verdiği zamanlar 90'lı yıllardır. Siz, insanları 35-40 yaşında emekli ederseniz ve ondan sonra o vatandaşımız -tabii ki Allah uzun ömür versin- benim babam gibi otuz-otuz beş sene boyunca emekli maaşı almaya devam ederse bir yerden sonra sosyal güvenlik sistemi çöker.

Dolayısıyla ben, artık bayram harçlığı niteliğini taşıyan bu çözümlerin çok palyatif olduğunu, insanların gözünü boyadığını, hiçbir şekilde bizim sosyal güvenlik sistemimizi ve emeklilerimizin sorunlarını çözebilecek nitelikte olmadığını düşünüyorum.

Bununla beraber, benden önce konuşan değerli vekillere de katılıyorum. Burada, çalışmak zorunda kalan emekli vatandaşlarımızı bu ikramiyenin dışında tutmak gerçekten hakkaniyet ilkesiyle bağdaşmıyor. Yani 5 bin lira vererek kur korumalı mevduat sisteminin onda 1'i maliyetiyle siz herkesi kapsayabildiniz.

Dolayısıyla burada, eğer siz kayıt dışı çalışan bir emekli vatandaşımızsanız o ikramiyeden yararlanabiliyorsunuz. Geliri iyi olan, iki üç tane gayrimenkulü olup iyi bir kira geliri olduğu için çalışmak zorunda olmayan bir emekli vatandaşımızsanız bu ikramiyeden yararlanıyorsunuz fakat çalışmak zorunda kalan dar gelirli bir vatandaşsanız bu ikramiyeden yararlanamıyorsunuz. Bence o, hakkaniyet ilkesiyle de mutlaka gelişiyor.

Bunun dışında birkaç şeyi daha söylemek lazım. Biz burada emeklilerimizin problemlerini ve sosyal güvenlik sisteminin problemini detaylarıyla konuşacağız. Eğer bu sistemi gerçekten iyileştirmek istiyorsanız yani AK PARTİ'li arkadaşlarım bunu iyileştirmek istiyorsa iki tane soruya iki tane çözüm olması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale, buyurun lütfen, devam edin.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bir, enflasyonu kalıcı olarak düşürmek lazım. Biraz önce Sayın Ağbaba çok doğru bir şey söyledi, Sayın Şimşek çok üzücü bir açıklama yaptı. Bugün, ücretleri düşürerek enflasyonla mücadele edemezsiniz. Bakın, emeğin millî gelir içerisinde aldığı pay tarihimizin en düşük seviyesinde. Ücretleri daha ne kadar düşürmeyi düşünüyorsunuz? Ücretleri düşürerek ve

böylelikle talebi daraltarak, insanları iyice yoksullaştırarak enflasyonu düşüremezsiniz. Enflasyonu düşürmenin çok daha zor ama yapılabilir yolları vardır, verimliliği artırabilirsiniz. Firmaların kârlarına bakınız, borsada kotasyona tabi olan firmaların kârlılıklarına bakınız; ÜFE enflasyonunun üstünde kâr yapıyorlar, kâr elde ediyorlar. Dolayısıyla, bugün, eğer gerçekten enflasyonu düşürmek istiyorsanız en son yapmanız gereken şey zaten tarihin diplerine varmış olan ücretleri düşürmek olur. Böylelikle enflasyonu düşürmediğiniz gibi, aynı zamanda, başka toplumsal problemlere de yol açmış olursunuz. O bakımdan, enflasyonu düşürmek istiyorsanız lütfen ama lütfen ücretler tarafında başka bir şeye bakın.

Ha, ikinci taraf da şu: Bu sosyal güvenlik sistemini çözmek istiyorsanız yeni ve nitelikli ve kayıtlı istihdam yaratmanız lazım. O tarafta da maalesef çok doğru düzgün işler yapılmıyor. Kayıtlı istihdam değil de daha çok kayıt dışı istihdamın, kayıt dışılığın özendirildiği bir dönemden geçiyoruz. Mesela, bu bana göre Türkiye'nin en büyük milli güvenlik problemi olan düzensiz göçün ortaya çıkardığı şeylerden bir tanesi de özellikle kalifiye olmayan işlerde kayıt dışılığın özendirilmesidir. Bundan vazgeçilmediği sürece önümüzdeki dönemde Türkiye'nin sosyal güvenlik sistemi maalesef çok daha kötü bir noktaya gidecektir.

Yani bir, hayat pahalılığını düşürmeniz lazım ve bunu ücretlere dokunmadan yapmanız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – İkincisi ise, önümüzdeki dönemde yeni, nitelikli ve kayıtlı istihdam yaratmamız lazım. Önümüzdeki haftalarda bütçe gelecek, üzerinde en fazla durmamız gereken konu budur. Türkiye'nin temel problemidir. Kayıtlı, yeni, nitelikli istihdamı biz Türkiye'de nasıl yaratacağız?

Teşekkürler, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yegin, buyurun lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Efendim, Sayın Özlale Türkiye'deki emeklilik sistemiyle ilgili temel çerçevede önemli değerlendirmeler yaptı. İlk bölümdeki tespitleri hakikaten yerindeydi, samimi değerlendirmeleri için kendi adıma ben teşekkür ediyorum.

Tabii, ücretleri düşürmek gibi bir niyetten bahsetti veya bahsedildi. Ne AK PARTİ Grubu olarak bizim ne de Cumhurbaşkanlığı Kabinesinin ücretleri düşürmek gibi ne bir gündemi var ne bir hedefi var ne böyle bir şey var. Sayın Bakanın açıklamalarını farklı çerçevelerden, farklı yerlerden bakarak belki öyle anlamış, algılamış olabilirsiniz ama kesinlikle bizim ücretleri düşürmek gibi bir hedefimiz yok, ücretler üzerinde bir oynama yaparak enflasyonla mücadele gibi bir hedefimiz de kesinlikle söz konusu olamaz.

Şimdi, bugünkü değerlendirmelerde, sabahki bölümde de, az önce “sadaka” diyen oldu, “zekât” diyen oldu, “Zekât ramazan ayında verilir, çekin, ramazanda getirin.” diyen oldu. Bunların hepsi muhalefetin durduğu yerden... Bilmiyorum, bence söylenmemesi gereken şeyler ama söyleyebilirler, bir şey diyemeyiz. Bizim bu millete ne sadaka verme ne zekât verme gibi bir haddimiz, hadsizliğimiz olamaz, biz hayatta bu meselelere böyle bakmayız. Bütçe hepimizin bütçesidir. Bu bütçeyi yöneten bir iktidar vardır. Vergiyi toplayan da gelirleri toplayan da, onu, bütün hizmetleri doğru bir şekilde yönetmek üzere belli koşullar çerçevesinde ve imkânları zorlayarak pay eden, dağıtan, bakanlıklara, bütçelere ayıran bir yönetim var ki bütçe buraya geliyor, hep beraber bunları onaylıyoruz. Gönül ister ki daha fazlasını hep beraber oluşturalım, olgunlaştıralım ve verelim ama bugün, beğenmediğiniz 5

bin lira, “sadaka” dediğiniz veyahut da işte ne bileyim “zekât” dediğiniz -ki düzeltin bence, bunları söylemeyin- bunların bu hâliyle bile -yani eksik bırakılanlar da, az önce itirazlar oldu çalışanlarla ilgili- bedeli 60 milyarı aşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) – 60 milyar ne biliyor musunuz? Şundan birkaç zaman önce ek MTV’yi buraya deprem giderleriyle ilgili getirdiğimizde “Milletin üzerine bu kadar vergi bindiriyorsunuz, bu kadar yük bindiriyorsunuz, bilmem ne.” diye bağıra çağıra burada konuştuğumuz ve tamamı 2 taksitte ödendiği zaman toplam elde edeceğimiz gelir hedefinin 30 milyar olduğu bir rakamın 2 katından daha fazla bir rakama tekabül ediyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Çok mu, az mı, anlamadık onu?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Herkes, her siyasetçi ister ki daha fazla imkân oluşturup vatandaşa sunalım, arz edelim ama imkânları zorlayarak inşallah önümüzdeki dönemde çok daha iyisini hem çalışanlarımıza hem emeklilerimize hep beraber arz edeceğiz.

Başkanım, bizim az önce teklif ederek teklife eklediğimiz maddede 2 önemli detay var, bunun altını çizmek istedim. Birincisi şu: Şimdi, kişi emeklilikte EYT’ye takılmış ve müracaatını yapmış kuruma fakat iş yoğunluğundan dolayı kurum evraklarını henüz tamamıyla inceleyip kendisine bir yaşlılık aylığı bağlamamış ama müracaatını mayıs ayında, nisan ayında yapmış kişi diyelim ki. Dolayısıyla o kişi nisandan itibaren, mayıstan itibaren, haziran ayından itibaren yaşlılık aylığı almaya hak kazandığı için bu düzenlemeden o kişi de -diyelim ki aylığı kasımda veya aralıkta bağlandı, işlemleri sürdü-yararlanarak bu ek ödemeyi alacak. Önemli bir detay, bunu özellikle söylemek istedim.

Bir de zaman zaman son günlerde şöyle şeyler oluyor: Çalışanlara ödenmeyeceği söylendiği için ve teklifte de öyle olduğu için iş akdini feshedenler olduğunu veya kişileri buna yönlendiren danışmanlar olduğunu duyuyoruz. Dolayısıyla ekim ayı içerisinde 1 gün dahi çalışmış olsa, sigortalı olsa bu çerçevede belirtilen ödemeyi kişi alamayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) – O yüzden hani bu konuda da...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bayağı övünülecek bir şey Sayın Yegin! Bayağı övünülecek bir şey!

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Ağbaba, biz burada kamuoyunu doğru aydınlatalım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Daha beter, daha beter!

ORHAN YEGİN (Ankara) – İnsanları yanlış danışmalar olmasın diye...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şöyle yapalım: Değerli...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bunu sen söyleme bari; sen yumuşak bir insansın, sevimli bir insansın; bari başka biri söylesin, sen söyleme bunları.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Ağbaba, dolayısıyla burada insanları yanlış yönlendirme yapmamak çok önemli, bunun özellikle altını çizmek istiyorum.

Bir istisna daha: Yaşlılık aylığı almaktayken 5335 sayılı Kanun’da sayılan bazı istisnalar var, ona göre çalışanlar var, onlar da bu ek ödemeden yararlanamayacaklar. Bunlar kamuoyunun bilmesi gereken ince, hassas noktalar, o yüzden açıklama gereği hissettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Temelli, buyurun lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tekrardan herkesi saygıyla selamlıyorum.

Evet, aslında gerçekten çok önemli bir konu; iktidar, 2005 yılında Sosyal Güvenlik Kanunu düzenlemesi yapıldığında geçmişin sosyal güvenlik sisteminin sorunlarını ortadan kaldıracığını söylüyordu, kara deliklerden bahsediyordu. O yılda ortalama emekli yaşı öyle 35-40 değildi, 57’ydi; Türkiye’de emekli yaşı 57’ydi, bağımlılık oranı da 1’e 6’ydı. Bugün baktığınızda çok fazla bir şey değişmemiş, ortalama emekli yaşı 60’ın biraz üzerine çıktı ama bağımlılık oranı devam ediyor. Sorun emekli nüfusunda değil, sorun emeklilerde değil. Bu bir sınıfsal yaklaşım, durduğunuz yerden böyle, sermayeden yana bir tercihte bulunduğunuz için bunları yaşıyoruz. Sayın Bakanın açıklaması talihsiz bir açıklamadır ama doğaldır çünkü Londra’dan bakıyor. Londra’dan baktığı için de uluslararası sermayenin çıkarlarına uygun açıklamalar yapıyor ve uluslararası sermaye ve onun bürokrasisi şunu söyler: “Emek ücretleri bastırılmalıdır. İki, sosyal harcamalar, sosyal güvenlik sistemi mali disipline tabi tutulmalıdır.” Bunlar literatüre geçmiş neoliberal ekonominin değişmez postulatları, dolayısıyla da Şimşek’in açıklamasına şaşırmamak gerekiyor. Çok doğal bir açıklamadır ama Sayın Şimşek bu açıklamayı yaparken iktidarınızdan özerk bir açıklama yapmıyor, iktidarınız da zaten sermaye sınıfından yana tercihlerini kullanan bir iktidardır, geldiğiniz günden beri bu tercihlerle yol alıyorsunuz ve sonuç; büyük bir yoksulluk, sefalet ücretlerine mahkûm edilmiş 16 milyon emekli ve çalışanların yüzde 60’ı artık ortalama ücret olmuş olan asgari ücretle yaşamak zorunda. Peki, bütün bu sefaletle rağmen enflasyonla mücadelede mi başarılı oldunuz, makroekonomik istikrarı mı sağladınız ya da ekonomide çok önemli hedefler koymuştunuz on sene önce, o hedefleri mi yakaladınız? Hayır, tam tersine toplumsal barışı dinamitlediniz; dolayısıyla bugün çok ciddi bir yoksulluk, geçim sıkıntısı var. Emeklilere 5 bin lira vermek günü kurtarmaya yönelik, göz boyamaya yönelik bir girişimdir, bir hamledir. Bakın, en düşük emekli maaşını 5.500 liradan 7.500 liraya çıkarttığınızda -2 bin lira- o seyyanen verdiğiniz parayı herkese verip üzerine yüzde 25 zam yapsaydınız emekli başına ortalama emeklilerin kazancı 25 bin ile 30 bin lirası olacaktı. Şimdi 5 bin lira veriyorsunuz ama 25 bin liralarmı ellerinden alarak. İşte sömürü budur, işte adaletsizlik budur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakırlıoğlu, buyurun lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, ben şeyi anlamadım: Birincisi, bana kalırsa burada çok ciddi bir adaletsizlik var, sizin vermiş olduğunuz, kabul ettiğiniz önergede çok ciddi bir adaletsizlik var. Burada “çalışan-çalışmayan” diye bir ayrım yapılıyor, yaşlı insanlar, 65 yaşındaki emekli insanlar bugün çalışmak zorundalarsa bunun bir sebebi var; geçinemedikleri için bu insanlar çalışmak zorundalar. Biz diyoruz ki bu insanlara: “Cumhuriyetin 100’üncü yılında emeklilere 5 bin lira veriyoruz ama size vermiyoruz.” “Neden?” “Sen çalışıyorsun.” Hatta şunu da öğrendik yani ona aklım ermedi: Eğer ekim ayında bir gün dahi çalışmış olsa bu insanlar bu 5 bin liradan da mahrum olacaklar. Belki işi bıraktı, belki işten çıkartıldı, bu insanların kabahati ne? Burada daha büyük bir adaletsizlik var. Bir de şunu da unutmamak lazım: Burada 7.500 rakamından bahsediyoruz; evet, 6 milyonun üzerinde emeklinin kök maaşlarına yüzde 25’lik zam yapıldığı için 7.500 lira maaş alıyor ama bir de buradaki düzenleme dosya başına oluyor. Bu ülkede işte yüzde 75, yüzde 50, yüzde 25 bağlanan insanlar var yani 3.750 lira, 2.000-2.500 lira gibi komik rakamlarda emekli aylığı alan milyonlarca insan var. Madem cumhuriyetin 100’üncü yılındayız, bu insanların da bu 5 bin liradan faydalandırılması lazım. Yani neresinden bakarsanız bakın adaletsizlikle dolu.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sizin önergeniz de aynı şekilde, sizin önergenizi bir okuyun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Tamam, değiştirelim, yapalım, kabul edecek misiniz?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yani siz de öyle önerge verdiniz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Siz kabul edecek misiniz? Tamam, biz önergemizi değiştireceğiz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Aynı önergeyi vermişsiniz, bir bakın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Biz 15 bin lira dedik.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Aynı önergeyi vermedik.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sizin önergenizde de oransal olarak dağılım o şekilde.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir kere çalışan-çalışmayan ayrımını şey yaptık...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Çalışan-çalışmayan...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – O zaman düzeltelim verelim, bu şekilde verelim, kabul edecek misiniz? Yani burada takıldığınız nokta ne? Ben kendi görüşümü söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakırlıoğlu, sözünüzü toparlayın lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Neyse, ben bunun çok adaletsiz olduğunu... Ben kendi şahsi görüşümü bildiriyorum, belki benim grubum benim görüşümü kabul etmemiştir; o da olabilir. Cumhuriyetin 100'üncü yılında, burada dosya basında değil kişi bazında bu ücretin, bu ikramiyenin verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Akay, size söz vermiş miydim?

CEVDET AKAY (Karabük) – Ben bir konuyla ilgili...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun, hemen verelim, sonra Sayın Türelî'ye söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Orhan Vekilin konuşmalarına kısaca bir cevap vereceğim. Ek motorlu taşıtlar vergisiyle ilgili...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Böyle bir şeyimiz yok ama ya, birbirimize cevap vermiyoruz.

CEVDET AKAY (Karabük) – Ama onu saptamamız lazım.

Bir dakika da toparlarım Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – 30-32 milyar liradan bahsetti, 61 milyarın da bu rakamın 2 katı olduğundan bahsetti. Hâlbuki, bizim ek bütçemiz 1 trilyon 119 milyar 500 milyondur. Asıl sorun dolaylı vergilerin artması, KDV'deki yüzde 8 oranının yüzde 10'a çıkması, yüzde 18'in yüzde 20'ye çıkması; özel tüketim vergisindeki, haçlardaki, damga vergisindeki artışlar. Bütün bunları topladığımız zaman çok ciddi vergi gelirleri var bu vatandaşın üstünde vergi yükü olarak. Onun için, 61 milyar bu devlet için çok küçük bir rakam, 150 milyar sadece kur korumalı mevduatın maliyeti var. Tasarruf edeceğimiz bir sürü alanlar var. Az önce de ifade ettim yani çifte maaşlar, israflar, bunlar önlense çok rahat 200 milyar bulur 15 bin TL'yi öderiz.

Bunu ifade etmek istedim, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ederim.

Sayın Türelî, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, bir ülke açısından baktığınızda ekonomik politikanın ulaşılması gereken birtakım hedefleri var. İşte, bunların birisi ekonomide bir büyümenin sağlanması, işsizliğin ortadan kaldırılması. En önemlilerinden bir tanesi de gelir dağılımının düzeltilmesi ve yoksulluğun ortadan kaldırılması. Şimdi, buradaki problem -şu anda emeklileri konuşuyoruz ama- genel anlamda emeğiyle geçinenlerin, çalışanların ücretlerinde çok ciddi erime var. Bakın, Türkiye İstatistik Kurumunun üç aylık, çeyrekler itibarıyla açıkladığı millî gelir bültenlerine bile artık bu çok açık ve net olarak giriyor ki biz uzun zamandır Türkiye İstatistik Kurumunun istatistikleri doğru yayınlamadığını düşünüyoruz. Bu, enflasyon konusunda çok açık ve net olarak ortadaydı. Aynı şekilde işsizlik rakamları, millî gelir, hepsine çok ciddi eleştiriler var. Kamuoyu Türkiye'nin önemli bir kurumu olan Türkiye İstatistik Kurumuna güvenmiyor. Hâlbuki, istatistikleri doğru yapmazsak biz onun üzerinden nasıl doğru bir biçimde mevcut durumu görüp onun üzerinden ne yapılması gerektiğini ortaya koyacağız? Bu doktora gitmek gibi. Bir hastalığınız olduğunda doktora gidiyorsunuz, doktor sizden birtakım tahliller istiyor, filmler istiyor, onu görüyor, ondan sonra bakıyor. O yüzden, TÜİK'in rakamları zaten güvenilir değil. Bakın, enflasyon gerçekte olduğundan daha yüksek; bir. İki: Millî gelir istatistiklerinde 2 üretim faktörü var ekonomide; emek ve sermaye. Emeğin millî gelirden aldığı pay çok açık ve net olarak düşüyor. 2016 yılında emeğin yani iş gücü ödemelerinin millî gelirden aldığı pay yüzde 36'yı, 2022 yılında yüzde 26'ya düşmüş, 10 puanlık bir azalış var. Genel anlamda, emeğiyle geçinenlerin ciddi anlamda gelirlerinin düştüğü, satın alma gücünün azaldığı ve yoksullaştığı bir süreç var. Emekli de bunu en akut biçimde, en şiddetli biçimde yaşayan gruplar içinde.

Arkadaşlarımız söylediler, asgari ücretle yaptıkları kıyaslamalar var. O kıyaslamalara göre baktığınızda, 2002 yılında en düşük emekli maaşı asgari ücretin yaklaşık 1,4; yüzde 40 üzerindeyken şimdi çok aşağılara doğru, yüzde 0,65'lere kadar yani onun çok daha altına düşmüş rakamlarla karşı karşıyayız. E, şimdi, onun için söyledik, en düşük emekli maaşı asgari ücret kadar olsun diye, onun için söyledik. Emeklilere bayramlarda ikramiye verilmesini tabii ki parti olarak biz söyledik. Verildiği zaman da memnun olduk, memnun oluyoruz ama söyledığımız zaman bizim söylediğimiz o değildi. Biz ne dedik? “Bir maaş kadar, kendi maaşları, ücretleri kadar olsun.” dedik oradaki emekli ikramiyesi. Ondan sonra biliyorsunuz işte rakamları; bin liralık, ondan sonra 2 bin liralıkla bu iş olmaz. Yani bugün ciddi sorunlar var. Yani bu anlamda yapılabilecek ne varsa bunu yapmak lazım. Yani biraz önce Sayın Akay da söyledi, bir ek bütçe temmuz ayında görüştük, 1 trilyon 119 milyar lira. Oraya -Sayın Yegin de söyledi- ek motorlu taşıtlar vergisi geldi, 32,7 milyar. Yani baktığınız zaman çok düşük bir miktar ama bu ek motorlu taşıtlar vergisi bu ülkedeki herkesi vurdu, özel aracı olan insanları. İnsanların çoğunun özel araçları eski, eski araçlara biniyor yani toplumun büyük bir çoğunluğu. E, bir taraftan kamyoncu esnafı, otobüsçüsü, taşımacılık... Çok ciddi anlamda bütün toplumu etkiledi. E, kur korumalı mevduatın ortaya çıkardığı yük açık ve net, çok büyük rakamlar. 2022 yılındaki rakam 165 milyardı, Merkez Bankası Başkanı geldiği zaman ilk altı aylık açıklamayı yaptı, 150 milyar. Ama şunu da biliyoruz ki sonraki aylarda döviz kurunda ciddi anlamda, yüzde 35, yüzde 40'lık bir artış oldu, bu rakam yıl sonunda 700-800 milyar liraya ulaşacak. Çok büyük rakamlar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun Sayın Türel.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bu kamu-özel iş birliği modeli... Geçen seneki bütçede -2023 için- kamu-özel iş birliği modeliyle yani şehir hastanelerine, köprülere, otoyollara verilecek ödemelerin miktarı 102 milyar lira olarak öngörülmüştü ama bu 16 liralık bir kur hesabına göreymi, kur yükseldi ve şu andaki rakam 150 milyar lira. Yani ortada çok ciddi kara delikler var. Biz bu işe

bütüncül biçimde bakmak zorundayız. Genel anlamda ekonomiyi bir biçimde dönüştürme ihtiyacı var. Fakat şunu görüyoruz: Yirmi bir yıldan beri tek başına iktidarda olan bir siyasi parti var, ekonominin yapısal sorunları çözülüyor, aksine ağırlaşıyor. Bunların çözülmesine ihtiyaç var. Bu toplumun içinde huzuru ancak bu şekilde sağlayabiliriz. Doğru bir ekonomik model olması gerekiyor, yüksek katma değerli, teknoloji yoğunluğu yüksek olan bir ekonomiye geçme hedefimiz var; nitelikli emeğe dayanan, herkesin kayıt içinde olduğu, hiç kimsenin kayıt dışı çalışmadığı bir sistemi yaratmak zorundayız. Bu anlamda da biz zaten muhalefet olarak her zaman yapıcı bir muhalefet anlayışı içinde olduk; ne olması gerektiğini söylüyoruz, yapıldığı zaman da bundan memnun oluyoruz elbette.

Bu anlamda baktığımızda, bugün emekli maaşlarında bir kere bu yapılan ayrımı kabul etmiyoruz hiçbir şekilde, hiçbir şekilde kabul etmek mümkün değil ve ayrıca bu para, 5 bin lira düşük bir para, o yüzden bunun 15 bin lira olması için önergemizi verdik. Bunun kabul edilmesini istiyoruz, beraber bunu kabul edebiliriz. Bunlar büyük paralar değil, 60 milyar büyük bir para değil, biraz önce rakamları söyledim. Verelim, en azından, hiç olmazsa bir müjde olmuş olsun emeklilerimiz açısından, biraz nefes alsınlar. Gene sorunları çözülmecek çünkü bugünkü mevcut ekonomik model, uygulanan ekonomik model bu sorunları çözmez ama en azından çözülmesi için bir adım atılmış olur, bir nebze olsun sıkıntıları hafiflemiş olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, teşekkür ediyorum.

Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1669) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE - 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 78 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Genel Kurul kararıyla,” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bentte yer alan “yüzde bir” ibaresi “yüzde üç” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfına ayrılacak payı yüzde 6 oranına kadar artırmaya Birlik Genel Kurulu yetkilidir.””

Yaşar Kırkpınar

İzmir

Resul Kurt

Adıyaman

Nilgün Ök

Denizli

Hüseyin Altınsoy

Aksaray

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Emeklilik sistemimize ilişkin olarak son dönemde yapılan düzenlemeler sonrası Türkiye Odalar Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfının aktif-pasif oranında yaşanan düşüş aktüer dengenin olumsuz etkilenmesine sebep olmuştur. Önergeyle, oda ve borsalar ile birliğin sandığa sağladıkları katkı paylarının artırılarak vakıf sandığının sürdürülebilirliğinin korunması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir ve madde ihdas edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergeyle yapılan değişikliklerin kanun sistematiğine uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 16 Ekim saat 17.00'a kadar verilmesini, kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Adıyaman Milletvekili Resul Kurt, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy, Ankara Milletvekili Orhan Yegin, Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç, Denizli Milletvekili Nilgün Ök, Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkkapı, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar, Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy, Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan, Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Konya Milletvekili Orhan Erdem, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı, Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy, Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık, Samsun Milletvekili Ersan Aksu, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşimi kapatıyorum, teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati:23.07

